

TÜRKİYE ULUSAL RİSK KALKANI MODELİ GÖRÜŞLER VE ÖNERİLER

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Görüşler ve Öneriler

ISBN: 978-625-7377-51-5

TÜRKİYE ULUSAL RİSK KALKANI MODELİ GÖRÜŞLER VE ÖNERİLER
© 2023 CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

1. Baskı, İstanbul 2023

İletişim

Kızılırmak Mahallesi Mevlana Bulv. No:144 Çankaya
Ankara/TÜRKİYE

T +90 312 590 20 00 | webinfo@iletisim.gov.tr

Baskı

Prestij Grafik Rek. ve Mat. San. ve Tic. Ltd. Şti.

T 0 212 489 40 63, İstanbul

Matbaa Sertifika No: 45590

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Görüşler ve Öneriler

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli

Görüşler ve Öneriler

İÇİNDEKİLER ■

Giriş	9
TÜRKİYE ULUSAL RİSK KALKANI MODELİ TOPLANTISI	29
Açılış Konuşmaları	29
Recep Tayyip Erdoğan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı	29
Fuat Oktay Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı	33
Sunumlar	35
Prof. Dr. Aliye Ahu Akgün	35
Prof. Dr. İmdat As	38
Prof. Dr. Mustafa Erdik	40
Prof. Dr. Kasım Yenigün	43
Yoshinoru Moriwaki	47
Prof. Dr. Handan Türkoğlu	49
Prof. Dr. Okan Tüysüz	52
Emre Arolat	55
Prof. Dr. Ali Koçak	57
Dr. Sinan Genim	59
Prof. Dr. Şükrü Ersoy	61
Prof. Dr. Handan İnci Elçi	65
Prof. Dr. Ece Baban	67
Prof. Dr. Sibel Salman	70
Murat Bardakçı	73
Prof. Dr. Orhan Tatar	75
Yunus Sezer	77
Prof. Dr. Naci Görür	80
Prof. Dr. Fatma Seniha Nükhet Hotar	82
Prof. Dr. Mikdat Kadıoğlu	86
Prof. Dr. Tuncay Taymaz	90
Prof. Dr. Burcu Özsoy	92

Prof. Dr. Feridun Emecen	95
Zeynep Yosun Akverdi	97
Prof. Dr. Lütü Akça	100
Prof. Dr. Bahadır Sadık Bakır	104
Prof. Dr. Hasan Mandal	106
Dr. Öğr. Üyesi Cüneyt Tüzün	108
Prof. Dr. Mustafa İlıcalı	111
Prof. Dr. Erol Özvar	115
Dilek Bekiroğlu	117
Prof. Dr. İskender Pala	119
Dr. Öğr. Üyesi Vildan Koçbeker	121
Serkan Yavuz	124
Dr. Öğr. Üyesi Seda Yurtcanlı Duyamaz	126
Prof. Dr. Kemal Önder Çetin	129
Dr. Öğr. Üyesi Fatih Sütücü	132
Prof. Dr. Ayşe Nuhoglu	136
Prof. Dr. Gülfettin Çelik	138
Dr. Nilay Ergenç	140
Doç. Dr. Mehtap Aras	142
Prof. Dr. Nuri Aydın	146
Prof. Dr. Necdet Budak	148
Prof. Dr. Serap Şimşek Yavuz	149
Prof. Dr. Mahmut Ak	152
Prof. Dr. Cevdet Erdöl	155
Prof. Dr. Erhan Afyoncu	157
Prof. Dr. Fatma Zeynep Aygen	159
Prof. Dr. Sefa Saygılı	163
Prof. Dr. Doğanay Tolunay	164
Prof. Dr. Haluk Özener	168
Prof. Dr. Tamer Yılmaz	171
Doç. Dr. İsmail Tayfur	173
Prof. Dr. Hasan Sözbilir	176
Dr. Hayri Baraçlı	178
Dr. Erol Kesici	180
Prof. Dr. Orhan Şen	184
Prof. Dr. Mustafa Kurt	188
Talha Kös	189
Prof. Dr. Ertuğrul Karsak	191

Prof. Dr. Uğur Çevik	193
Dr. Öğr. Üyesi Ruhi Can Alkın	194
Bora Hızal	197
Prof. Dr. Yaşar Tatar	198
Prof. Dr. Refik Korkusuz	202
Prof. Dr. Mustafa Kumral	204
Nevzat Sayın	207
Dr. Recep Çakır	208
Prof. Dr. Oğuz Cem Çelik	211
Süleyman Soylu İçişleri Bakanı	213
Murat Kurum Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı	218
Recep Tayyip Erdoğan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı	228

GİRİŞ

Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra, olası Marmara Depremi ve iklim değişikliği kaynaklı sel ve yangın gibi Türkiye'nin karşı karşıya olduğu tüm afet riskleriyle mücadele etme daha da önemli hale gelmiştir. Asrın felaketinden sonra şehirlerin ve toplumun tüm değerleriyle birlikte afetlere karşı dirençli hale getirilmesinin ötelenmez bir zorunluluk olduğu bir kez daha teyit edilmiştir.

Kentsel dönüşümden sosyal konut projelerine, atık yönetiminden millet bahçelerine, ekolojik koridorlardan altyapı yatırımlarına, akıllı şehirlerden yapı işleri ve teknolojilerine kadar tüm alanlarda bilim ve bilim insanları yürütülen çalışmaların paydaşı olmuştur. Yine Kahramanmaraş depremleri sonrası oluşan durumun çevre, şehircilik ve iklim değişikliği perspektifinden izlenmesi ve yönetimi ile şehirlerimizin ihyası ve yeniden inşası sürecinde uygulanacak politikaların belirlenmesinde her zaman olduğu gibi bilim ve bilim insanlarıyla her zaman aktif rol üstlenmişlerdir. Bu çalışmalar ışığında alanında uzman isimlerden oluşan disiplinler arası bir kurulun oluşturulması kararlaştırılmıştır. Amaç kurulun çevre, şehircilik ve iklim değişikliği konularında afet bölgesinde yürütülecek çalışmalara akademik ve teknik katkı sunmak olarak belirlenmiştir.

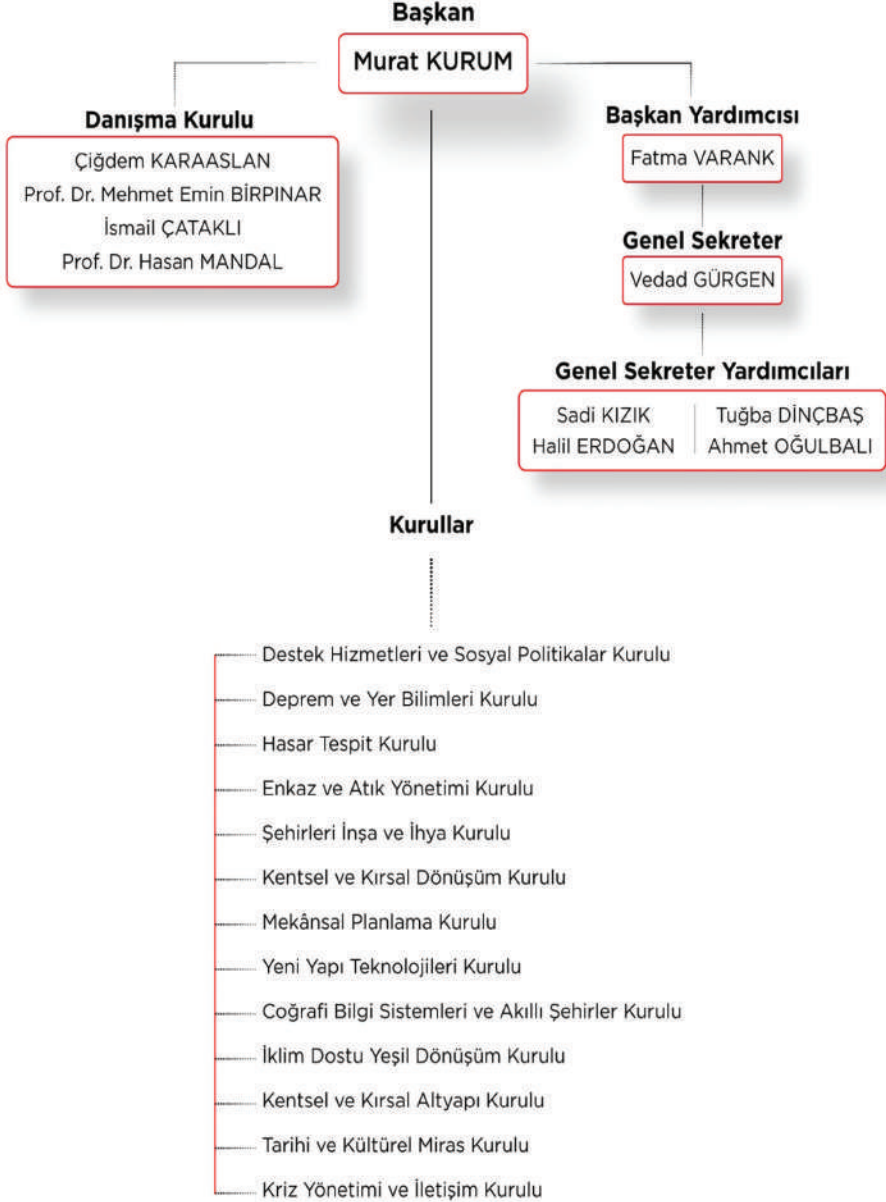
Kısa süre içerisinde birbirinden bağımsız olarak yaşanan iki depremle birlikte gelen afet gerek bölgesel nitelikli olması gerekse sonuçlarının yol açtığı yıkımın büyüklüğü bakımından deprem nedeniyle oluşan

diğer afetlerden kati suretle ayrılmaktadır. Bu nedenle deprem bölgesinin afet sonrası süreçte gerek arama kurtarma, ilk yardım, hasar tespit, geçici barınma alanlarının kurulması, enkaz yönetimi gerekse yeni şehircilik çalışmaları bakımından yönetimi çok özel bir çalışma gerektirmektedir. Bu çalışmanın temelinde bilim yatmakta, bilim insanları bulunmaktadır. Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli tam da bu gereklilikten yola çıkılarak geliştirilmiş olan bir afet yönetimi modeli olmuştur.

Topraklarının büyük bir kısmı deprem riski altında olan Türkiye'nin başta depremler olmak üzere sel, heyelan, yangın gibi iklim krizinden kaynaklanan diğer bütün afetlere karşı hazırlıklı olması ve afetlerle mücadele kapasitesinin her anlamda geliştirilmesi, afetlere dirençli şehirlerin ve toplumsal yapının oluşturulması amacıyla hayata geçirilmiştir.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli, afet yönetiminin afet öncesi, afet anı ve afet sonrası bütün aşamalarını kapsayan; sürecin tüm açılardan izlenmesini, yönetimini, ihya ve yeniden inşa politikalarını belirlemek amacıyla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un başkanlığında çalışmalarını sürdürmektedir.

Türkiye'de sürdürülebilir afet yönetimini sağlamak üzere kurulmuş olan bu model 1 Başkan Yardımcısı, Danışma Kurulu, Genel Sekreterlik ve 13 alt kuruldan oluşmaktadır. Destek hizmetleri ve sosyal politikalar kurulundan deprem ve yer bilimleri kuruluna, şehirleri ihya ve inşa kurulundan kentsel ve kırsal dönüşüm kuruluna, coğrafi bilgi sistemleri ve akıllı şehirler kurulundan tarihi ve kültürel miras kuruluna kadar afet yönetimi sürecinin her aşamasını kapsayan sürdürülebilir, iklim dostu ve afetlere dirençli şehirler kurma anlayışı temelinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tüm çalışmalara bilimsel ve teknolojik anlamda büyük bir katkı sağlamaktadırlar.

Şekil-1: Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Teşkilat Yapısı

1. Destek Hizmetleri ve Sosyal Politikalar Kurulu

- Afetzedelerin geçici barınma ihtiyacının karşılanması için yapılan ve yapılacak olan geçici barınma alanlarının afetzedelerin ihtiyaçları doğrultusunda sağlıklı ve güvenli bir şekilde planlanması ve tasarlanması,
- Başta çocuklar olmak üzere afet nedeniyle travma yaşayan depremzedelere psikososyal destek sağlayacak ve onların normal hayata dönüşünü hızlandıracak altyapının kurulması,
- Afetzedelerin geçici yaşam alanlarında gündelik ihtiyaçlarını karşılayacak altyapının ve tesislerin kurulması,
- Afete maruz kalanlar için gerek geçici yaşam alanlarında gerekse çeşitli vesilelerle afet bölgesinden tahliye edilenlere yönelik sağlık faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Devletin sağlamış olduğu destek faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi,
- Arama kurtarma çalışmaları ile eş zamanlı olarak ilk yardım ve ilk müdahale çalışmalarına yönelik uygulamaların ve yöntemlerin belirlenmesi,
- İlk yardım çalışmalarından sonra sahra hastanelerinin kurulması, sağlık hizmetlerinin sürdürülebilir ve afet sonrası süreçteki kırılğanlıklara, risk ve tehditlere maruz kalmadan yönetilmesi,
- Tüm bu çalışmalar yürütülürken eş zamanlı olarak afetzedelerin giyecek, yiyecek, yakacak, gıda ve barınma sorunlarının çözülmesi ve bunlara dair alt yapıların hem çalışanları hem de afetzedeleri tatmin edecek düzeyde yürütülmesi,
- Deprem sonrası süreçte afetzedelerin geçici barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla afet bölgesini terk etmesinden kaynaklanan demografik koşulların değerlendirilmesini sağlayacak katkıların sunulması amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri:

Prof. Dr. Sefa Saygılı - İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Serap Şimşek Yavuz - İstanbul Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap Aras - Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ruhi Can Alkın - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yunus Sezer - AFAD Başkanı

Mehmet Demircioğlu - Sosyal Yardımlar Genel Müdürü

Zeynep Yosun Akverdi - Akut Başkanı

Eren Usül - Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı

Ahmet Sami Kulaklıoğlu - Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı

2. Deprem ve Yer Bilimleri Kurulu

- Marmara Bölgesi başta olmak üzere son depremin yaşandığı şehirlerin deprem tarihini, geçmişte yaşanmış depremlerin şehircilik tarihi perspektifinden etki ve sonuçlarının yorumlanarak bugünün ve geleceğin şehirlerinin inşasında katkı sunması,
- Deprem tarihi ve bölgenin depremselliği çalışmalarının tarihçiler, jeologlar ve deprem bilimciler perspektifinden disiplinler arası bir yaklaşımla analiz edilmesi,
- Yıkıma uğrayan yerleşim yerlerinin tarihsel geçmişlerinin değerlendirilerek yeniden inşa sürecinde yapılaşmaya uygun olup olmadığı konusunda öneriler geliştirilmesi,
- Türkiye'deki deprem üreten ya da deprem üretme potansiyeli olan aktif fayların/fay bölgelerinin kesiştiği alanlardaki yapılaşmaya dönük risk durumunu belirlemek için haritalandırılması,
- Elde edilecek çıkarımlar ile yeni şehircilik çalışmaları için uygulanabilir politikalar haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Haluk Özener - Kandilli Rasathanesi Müdürü

Prof. Dr. Cenk Yaltırak - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Naci Görür - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Nurcan Meral Özel - Boğaziçi Üniversitesi

Prof. Dr. Şükrü Ersoy - Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Ergin - TÜBİTAK MAM

Prof. Dr. Okan Tüysüz - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Orhan Tatar - AFAD Deprem Risk Azaltma Genel Müdürü

Vedat Yanık - MTA Genel Müdürü

Dr. Ayşe Çağlayan - Mekânsal Planlama Gen. Müd. Dai. Bşk.

3. Hasar Tespit Kurulu

- Deprem sürecinde hasar tespit çalışmalarının ayrı bir önem taşıdığı gerçeğinden hareketle gerek geçici barınma gerekse de kalıcı konutların hak sahipliği bakımından titizlikle yürütülmesi,
- Hasar tespiti çalışmaları ile sonraki depremler ve muhtemel diğer afetler için risk yönetimi aşamasına hazırlık yapılması,
- Deprem sonrasında yıkık binaların enkazlarının kaldırılması, acil yıkılması gereken ve ağır hasarlı binaların yıkılması, enkazlarının taşınması ve hak sahipliği konusunda çevresel, hukuki ve ekonomik faktörlerin birlikte ele alınması,
- Deprem sonrası süreçte hasar tespit çalışması ile elde edilen verilerin işlenmesi ve yapı stoğunun sayısallaştırılarak planlamaların ve değerlendirmelerin yapılması,
- Hasar tespit çalışmalarının tüm bölgede yapılarak afet riski yüksek bölge ve şehirlerimizde depreme hazırlık kapsamında yapı stoğunun risk açısından taranması ve kayıt altına alınması,

- 11 ilimizde kadim şehircilik geleneklerimizi yaşatan tarihi ve kültürel yapıların ve eserlerimizin tamamının hasar tespit taramasının yapılması ve onların dirençli hale getirilmesi için atılacak adımların belirlenmesi

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Ali Koçak - Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Kadir Güler - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Emin Arslan - Düzce Üniversitesi

Prof. Dr. Refik Korkusuz - Dokuz Eylül Üniversitesi

Tuğrul Sezdirmez - Yapı İşleri Gen. Müd. Dai. Bşk

4. Enkaz ve Atık Yönetimi Kurulu

- Afet bölgesinde özellikle yerleşim birimlerinde başta enkaz atıkları olmak üzere ortaya çıkan tıbbi, kompozit, metal, plastik ve diğer tüm atıkların çevresel hassasiyetler gözetilerek bertarafına yönelik olarak yeni model ve yaklaşımların geliştirilmesi,
- Afet bölgesinde deprem sonrası ortaya çıkan enkaz ve diğer tüm atıkların yönetimi; ayrıştırılması, geri dönüşüme tabi olanların kazandırılması ile doğaya ve insan sağlığına zararlı atıkların bertaraf edilmesi konularında sürecin yönetimine katkı sağlaması,
- Geçici yaşam alanlarında ortaya çıkan atıkların yönetimi konusunda gerekli politikaların geliştirilmesi ve belediyelere teknik destek sağlanması amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Ayşe Nuhoglu - Medipol Üniversitesi

Prof. Dr. Doğanay Tolunay - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Osman Atilla Arıkan - İstanbul Teknik Üniversitesi

Eyyüp Karahan - Çevre Yönetimi Genel Müdürü

Hasan Bebek - Türkiye Çevre Ajansı Başkanı

5. Şehirleri İnşa ve İhya Kurulu

- Kentsel dönüşümden sosyal konut projelerine, atık yönetimi-nden millet bahçelerine, ekolojik koridorlardan altyapı yatırımlarına, akıllı şehirlerden yapı işleri ve teknolojilerine kadar tüm alanlarda yeni şehircilik çalışmalarında yürütülecek politikalara akademik ve teknik katkı sunulması,
- Kalıcı konutlar için yeni yerleşim alanlarının belirlenmesinde mikro bölgeleme ve zemin etüdü çalışmalarına katkı sunulması,
- İnşa edilecek deprem konutlarıyla ilgili hak sahipliği ve tahsis işlemlerinin, yatırım ve planlamanın yürütülmesi konusunda katkı sağlanması,

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Yusuf Şahin - Aksaray Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Yakut - Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Emre Arolat - Mimar

Ömer Bulut - Toki Başkanı

Kutluhan Taşkın - Strateji Ve Bütçe Başkanlığı Başkan Yardımcısı

Ahmet Nehar Poçan - AFAD Barınma Ve Yapım İşleri Genel Müdürü

Hicran Çakmak - Emlak Konut Genel Müdür Yardımcısı

Dilek Bekiroğlu - İnşaat Mühendisleri Odası

Tufan Büyükkuzun - Milli Emlak Genel Müdürü

6. Kentsel ve Kırsal Dönüşüm Kurulu

- Kentsel dönüşüm stratejilerinin geliştirilmesinde nasıl bir yol izlenmesi gerektiği,
- Deprem bölgesinde yıkıma uğrayan yerleşim birimleriyle ilgili olarak kentsel dönüşüm stratejilerinin her şehre uygun olarak belirlenmesi,

- Kentsel dönüşüm çalışmalarının afet bölgesinde deprem dönüşüm çalışmaları olarak sürdürülmesi dair akademik ve teknik destek sağlanması
- İmar kanunu ve ilgili yönetmeliklere ilişkin mevzuat düzenlemelerine katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Handan Türkoğlu - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Erdik - Boğaziçi Üniversitesi

Dr. Seda Yurtcanlı Duymaz - Siyasal Bilgiler Fakültesi

Hakan Gedikli - Emlak Konut Genel Müdürü

Vedad Gürgen - Altyapı Ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Gen. Müd.

Murat Oral - Mesleki Hizmetler Genel Müdürü

Ahmet Küçükler - Hukuk Hizmetleri Gen. Müd.

Ahmet Şimşek - Kalkınma Ajansları Genel Müdür Yardımcısı

Talha Kös - Kentsel Dönüşüm Uzmanı

Sabri Paşayığıt - Mimar

Turan Ateş - Em. Hâkim

7. Mekânsal Planlama Kurulu

- Afet bölgesi şehircilik çalışmalarında şehirlerin ve kırsal alanların planlanması,
- Afete duyarlı planlama yaklaşımlarının geliştirilmesi ve deprem başta olmak üzere diğer bütün doğal afetlere karşı dirençli ve güvenli planlama süreçlerine katkı sağlaması,
- Yeni şehircilik çalışmalarında bölgenin jeolojisi, morfolojisi, iklimi, trafiği, yeraltı kaynakları, ekonomisi gibi birçok bilgiyi barındıran haritalandırma ve harita tekniklerinin kullanılması ve risk faktörlerinin belirlenmesi,

- Afet sonrası çevresel değişimlerin izlenmesi,
- Bölgenin yeniden planlanmasında Türkiye Mekânsal Strateji Planı'na entegre bir yaklaşımın belirlenerek yeniden değerlendirilmesi süreçlerine katkı sunması amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Aliye Ahu Akgün - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Cemalettin Okay Aksoy - Dokuz Eylül Üniversitesi

Prof. Dr. Sadık Bakır - ODTÜ

Prof. Dr. Taşkın Kavzoğlu - Gebze Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Cüneyt Tüzün - Yaşar Üniversitesi

Yavuz Erdal Kayapınar - Mekânsal Planlama Gen. Müd.

Fatih Turan - Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü

Bünyamin Derman - Mimar

8. Yeni Yapı Teknolojileri Kurulu

- Afet sonrası yapılaşmaya dair temel ilkelerin ve teknolojilerin belirlenmesi,
- Yeniden inşa çalışmalarında akıllı bina ve şehircilik uygulamalarının geliştirilmesi için deprem öncesi hazırlıkların yürütülmesi,
- Bina Kimlik Sistemi (BKS) ile 2021 yılının ikinci yarısından itibaren iskân alan yapılarda deprem sonrası gerçekleştirilecek arama kurtarma çalışmalarının hızlı ve etkin sonuçlanabilmesi için veri bazlı katkı sağlaması,
- Deprem riskli bölgelerde deprem ve yapı arasında ilişkinin yeni şehircilik çalışmalarında uygulanması,
- Çelik, betonarme ve benzeri yapı türleri ile yeni mühendislik ve mimarlık tasarımlarını araştırarak afetlere karşı şehir direncini artıracak şekilde inşa edilmesi sürecine katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Ahmet Can Altunışık - Karadeniz Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Alper İlki - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Şahmaran - Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Oğuz Cem Çelik - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Kürşat Esat Alyamaç - AFAD

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Sütçü - İTÜ Afet Yönetimi Enstitüsü

Yoshinori Moriwaki - Yüksek Mimar ve İnşaat Yüksek Mühendisi

Banu Aslan - Yapı İşleri Gen. Müd.

Levent Sungur - TOKİ Başkan Yardımcısı

9. Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Akıllı Şehirler Kurulu

- Deprem bölgelerinin yeniden inşasında akıllı ve güvenli şehir konseptinin uygulanması,
- Akıllı bina sistemlerinin aynı zamanda deprem anında erken uyarı sistemi olarak çalışmasını sağlayacak modellerin ve sistemlerin yapay zeka metotlarıyla uygulanması,
- Altyapı, ulaşım, enerji, sıfır atık ve diğer tüm alanların akıllı şehir uygulamalarına entegre edilmek sureti ile afetlere karşı dirençliliği artırıcı ve afet sonrası süreç yönetimini kolaylaştırıcı katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. İmdat As - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Fatma Zeynep Aygen - Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Prof. Dr. Tahsin Yomralıoğlu - İstanbul Teknik Üniversitesi

Zeki Adlı - Tapu Ve Kadastro Gen. Müd.

İsmail Tüzgen - Coğrafi Bilgi Sistemleri Gen. Müd.

Zekeriya Çoştü - Milli Teknoloji Genel Müdürü

10. İklim Dostu Yeşil Dönüşüm Kurulu

- Türkiye'nin ve şehirlerinin iklim dostu yeşil dönüşümü çalışmalarının deprem bölgesinde yeni şehircilik çalışmalarına entegre edilmesi,
- Sanayide yeşil dönüşüm politikalarının bölgede inşa edilecek sanayi yapılarına ve sanayi alanlarına uyarlanması,
- Yeni şehircilik çalışmalarında iklim değişikliğine uyum sağlanması amacıyla yenilenebilir enerji, temiz enerji, yağmur suyu hasadı, enerji verimliliği gibi doğa ve ekosistem temelli çözümler, mavi-gri-yeşil altyapı yatırımları konularında katkı sunması,
- Yangınlar ve seller başta olmak üzere iklim krizine bağlı afetlere karşı engelleyici çözüm mekanizmalarının ve stratejilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr.Barış Salihoğlu - ODTÜ

Prof. Dr. Burcu Özsoy - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Orhan Şen - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. İlker Murat Ar - Stratejik Araştırmalar Ve Verimlilik Gen. Müd.

Dr. Öğr. Üyesi Erol Kesici - Süleyman Demirel Üniversitesi

Volkan Mutlu Coşkun - Meteoroloji Gen. Müd.

Orhan Solak - İklim Değişikliği Başkanı

Bekir Karacabey - Orman Genel Müdürü

11.Kentsel ve Kırsal Altyapı Kurulu

- Yeni şehircilik çalışmaları kapsamında kentsel altyapı ve mega yapılar olmak üzere deprem bölgesindeki tüm altyapı dirençli şehir konseptine uygun olarak tasarlanması ve bu yönde politikaların geliştirilmesi,

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın İller Bankası eliyle bugüne kadar yürüttüğü çalışmaların bölge özelinde depremsellik ve risk faktörleri bakımından yeniden değerlendirilmesi,
- Yeni şehircilik çalışmaları kapsamında yürütülecek altyapı çalışmalarının deprem bölgesinde iklim dostu yeşil dönüşüm çalışmalarına entegre edilmesi amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Kasım Yenigün - Kastamonu Üniversitesi

Prof. Dr. Lütfi Akça - İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Necdet Budak - Ege Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hayri Baraçlı - Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Vildan Koçbeker - Selçuk Üniversitesi

Yusuf Büyük - İller Bankası Gen. Müd.

Turan Konak - Yerel Yönetimler Gen. Müd.

M. Akif Balta - DSİ Genel Müdürü

Yalçın Eyigün - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı AYGGM Genel Müdürü

Ömer Sami Yapıcı - Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı TEDAŞ Genel Müdürü

12. Tarihi ve Kültürel Miras Kurulu

- Bölgede daha önce deprem yaşamış ancak ayakta kalmış tarihi ve kültürel yapıların mimari tasarımlar ve yapı teknolojileri açısından değerlendirilmesi,
- Afet bölgesi yeni şehircilik çalışmalarında sürdürülebilir kentsel planlama yaklaşımlarının kullanılması, afet bölgesindeki tarihi kentler hakkında bütüncül bir bakış açısının ortaya konulması,
- Şehircilik geleneklerimiz temelinde afet bölgesinde zarar

gören tarihi mirasın korunması ve restorasyon sürecine ve ülkemizin “Medeniyetimizi Yaşatan Şehirler” vizyonu ile uyumlu politikaların belirlenmesine yönelik katkı sağlaması yapılmaması amaçlanmaktadır.

- Bundan sonra afet riski ve deprensellik bakımından yüksek olan bölgelerde de şehircilik geleneklerimizin en güzel örneklerini yansıtan tarihi ve kültürel yapılarımızın tespitinin yapılarak onların dirençli hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Erhan Afyoncu- Millî Savunma Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Feridun Emecen - İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Sinan Genim - İstanbul Ticaret Üniversitesi

Murat Bardakçı - Tarihçi Yazar

Yahya Coşkun - Kültür Varlıkları Genel Müdür Yardımcısı

Elif Uz - Yapı İşleri Genel Müdür Yardımcısı

Aynur Gökalp Durna- Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Gen. Müd. Dai. Bşk.

13. Kriz Yönetimi ve İletişim Kurulu

- Afet sonrası kriz, iyileştirme, inşa ve ihya süreçlerinde yürütülen tüm çalışmaları kamuoyuna doğru bir şekilde aktarılması,
- Afetzedeler ile afet çalışmalarında görev alan kamu, özel sektör ve STK çalışanları arasındaki iletişimin sağlıklı bir zeminde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Zakir Avşar - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Ece Baban - Fenerbahçe Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nilay Ergenç - Afet Yönetim Uzmanı

İdris Kardaş - Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Dezenformasyonla Mücadele Koordinatörü

Aysun Torun Orhan - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı İletişim Danışmanı

Bu kurullar, dirençli şehirler hedefi için büyük önem taşımakta ve jeolojiden inşaat mühendisliğine, mimarlıktan sosyolojiye kadar disiplinler arası çok sayıda alandan temsilciler yer almaktadır. Bilim insanlarımız Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli'ne birikimleriyle, sahadaki tecrübeleriyle akademik destek sağlamaya devam etmektedirler.

İlk toplantısını 3 Mart 2023 tarihinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Başkanlığında gerçekleştiren Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli çalışmaları kapsamında alanında uzman, akademisyen, bürokrat, mimar, mühendis ve teknik personelden oluşan 159 kurul üyesi aktif bir şekilde görev almaktadır.

İkinci Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Toplantısı 10 Mart 2023 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının ev sahipliğinde, deprem bölgesi Gaziantep'te düzenlenmiştir. Toplantıda, deprem sonrası fay hatlarından yeni konut inşa sürecine, doğal afet riskleriyle başa çıkmaya kadar 81 ilimizi ilgilendiren birçok konu ele alınmıştır. Bilim insanları, Deprem ve Yer Bilimleri'nden Hasar Tespit'e, Tarihi ve Kültürel Miras Kurulu'ndan Şehirleri İnşa ve İhya Kurulu'na kadar pek çok kurul oluşturarak, Türkiye'nin tamamını afetlere karşı dirençli hale getirme amacıyla çalışmalarını sürdürmektedirler. Bu kapsamda Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli bilim kurulu üyeleri Mart ayının son haftasında da Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Gaziantep illerindeki afet bölgelerinde saha çalışması ve teknik incelemede bulunarak önemli sonuçlara ulaşmışlardır.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Kurulu'nun üçüncü toplantısı 7 Nisan 2023 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un başkanlığında İstanbul'da Dolmabahçe Çalışma Ofisi'nde gerçekleştirilmiştir. Kamuoyunun ve basının büyük bir ilgi gösterdiği Dolmabahçe Değerlendirme Toplantısı kapanış konuşmasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum yol haritasının belirlenmesine katkı sunacak bir deklarasyon ilan etmiştir. Sözü edilen konuların ana başlıkları şunlardır: (www.csb.gov.tr).

- Tüm afet türlerine dair erken uyarı gözlem istasyonlarını da 81 ilde yaygınlaştırılması.
- Ortaöğretim, lisans ve lisansüstü eğitim statülerinde afet bilgisi derslerinin yaygınlaştırılması, vatandaşların bilinçlendirilmesi adına bu çalışmaların da hayata geçirilmesi.
- Tüm iletişimin tek elden AFAD koordinasyonunda yürütülmesi ve şehirlerdeki sabit ve mobil baz istasyonlarına dair verimlilik çalışmalarının acilen yapılması.
- Zemin etüt çalışmasını kamusal bir denetimin yapılmasını zorunlu hale getirecek düzenlemenin hayata geçirilmesi.
- Gerekirse radye temel kullanımını bazı bölgelerde zorunlu hale getirilmesi.
- Türkiye’de dere yatakları ve sıvılaşma riski yüksek bölgeleri imara kapatma, kat eksiltme dâhil olmak üzere tüm çalışmaları içeren planlama sürecini kararlılıkla hayata geçirilmesi.
- Kamu hizmeti veren binaları riskli bölgelerden kaldırma, taşıma, güçlendirme ve yeniden yapım sürecinde her türlü yeni teknolojinin kullanılması.
- Afet anlarında binalara yaklaşacak ve hatta içinde gezebilecek kabiliyette insansız hava ve kara araçlarının geliştirilmesi.
- Türkiye’nin bina envanterinin hazırlanıp, hasar tespitiyle risk durumunun tamamlanıp tablonun ortaya konulması ve bu bilgilerin dijital veri tabanı havuzunda tüm kurumların istifadesine sunulması.
- Bina kimlik belgesi sisteminin ve binaların denetiminin düzenli yapılarak Türkiye’deki tüm binalarda da aynı şekilde periyodik muayenelere tabi olmasına yönelik düzenlemelerin yapılması.
- Yapılaşmada enerji verimli, iklim duyarlı, sıfır atık uyumlu ve ekolojik özellikli malzemelerin kullanımlarını 81 ilde yaygınlaştırılması.
- Türkiye’yi afetlere karşı dirençli bir ülke haline getirmek için afet merkezi, yeni bir finansal yapılanma ve yeni bir teşvik sisteminin hayata geçirilip, mesleki mesuliyet sigortası ve yetkin mühendislik uygulamasını zorunlu kılınması.

Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınması için yarınlara güçlü ve müreffeh Türkiye'si için tüm tedbir ve uygulamaları hızlı ve etkin bir şekilde hayata geçirmeyi amaçlayan bu model dünyada alanında ilk olması nedeniyle de önemlidir. Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli kapsamında bilim insanlarının ve kurul üyelerinin saha çalışmaları, teknik incelemeler, değerlendirme toplantıları ve çalıştaylar yaparak muhtemel afetlere karşı ortak bir akla dayalı istişare süreci sonucunda tüm Türkiye'de oluşması muhtemel afetlere karşı önleyici ve risk azaltıcı bir eylem planına dönüştürülecektir. Aynı zamanda İstanbul ve Marmara Bölgesi özelinde potansiyel afetlere karşı hazırlıklı olmak için, 39 ilçede kentsel dönüşüm ve 93 bin konutun yenilenmesi çalışmaları sürdürülmektedir. İstanbul'u olası bir afete karşı korumak için, bölgesel ve alan bazlı dönüşümlerle yeni kentler kurmaktan, şehir merkezlerinde yerinde dönüşümlere ve mevzuat değişikliklerine kadar hemen hemen her alanda çalışmalar yürütülmektedir. Binlerce yeni konutun yer aldığı rezerv alanlar oluşturmak da hedefler arasındadır. Amaç, İstanbul'u güvence altına almak, yeni, güvenli konutlar inşa etmek ve sağlıksız yapı stokunun yenilenmesi için kentsel dönüşüm sürecini hızlandırılmaktır.

Bu kitap, Kahramanmaraş depremlerinin ardından Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli çalışmaları kapsamında 3 Mart 2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Dolmabahçe Ofisi'nde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında bakanların, uzmanların ve bilim insanlarının katılımıyla düzenlenen Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Toplantısı'nda yapılan konuşmaların deşifre edilerek düzenlenmesiyle hazırlanmıştır.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Toplantısı

Cumhurbaşkanlığı Dolmabahçe Ofisi

3 Mart 2023 | İstanbul

Açılış Konuşmaları

Recep Tayyip Erdoğan

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Kıymetli Bilim İnsanları,

Değerli Misafirler,

Sizleri en kalbî duygularıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Milletçe 6 Şubat'ta yaşadığımız Kahramanmaraş merkezli iki depremin, devamında gelen 12 bin artçı sarsıntının etkilerini yaşadığımız sıkıntılı bir dönemden geçiyoruz.

Bu depremler ülkemizin 11 şehrinde büyük can kayıplarına ve ağır yıkımlara yol açtı. Hayatını kaybeden 45 binin üzerindeki her bir vatandaşımızın, yaralanan 115 bin insanımızın her birinin acısı yüreklerimizdedir. Yaklaşık 14 milyon insanımızın hayatını doğrudan etkileyen, bunların üç buçuk milyonunun ülkemizin diğer yerlerine göç etmesine yol açan bu felaketin yaralarını sarmak için gece gündüz çalışıyoruz.

Arama kurtarma işlemlerini enkaz kaldırma faaliyetleri, onu da yeniden inşa ve ihya çalışmaları takip ediyor.

Hasar tespit çalışmaları bitince, şehirlerimizde yapacağımız yeni konutların ve köy evlerinin sayıları netleşecek.

Şu an için yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı 214 bin binada 608 bin bağımsız bölüm belirledik.

Depremzede vatandaşlarımızı şimdilik çadır kentlerde, konteyner kentlerde, yurtlarda, kamu misafirhanelerinde, otellerde misafir ediyoruz.

Ayrıca köylerine ve diğer şehirlerde kiraladıkları veya kendileri için tahsis edilen evlere giden çok sayıda vatandaşımız da var.

Bu kadar büyük bir yıkım karşısında hayatı süratle normalleştirmek için önce insanlarımızın temel ihtiyaçlarını karşılamamız şart.

İlk anda bu ihtiyaçlar arama kurtarma yardım ekibiydi. Bunu ekmek, su, çorba gibi gıda tedariki ihtiyacı takip etti. Hemen ardından da battaniye ve giyecek ihtiyacının yanı sıra çadır ve konteyner gibi barınma ihtiyacı geldi.

Depremi ilk 2 haftası geride kaldığında artık kalıcı barınma ihtiyacını süratle giderecek adımları atma mecburiyeti ile karşı karşıyaydık.

Bu arada NATO'dan gelen gerçekten çok kaliteli, bunun yanında İsviçre'den gelen çadırlar bir kompleks hâlinde burada yerlerini aldı.

Bunun için zemin ve etüt çalışmaları bitmiş olan projelerimizden başlayarak hızla yeni konutların yeni yaşam alanlarının inşasına başladık. Yeni yerleşimleri planlarken şehirlerimizin yönünü mümkün olduğu kadar ovalardan dağlara, zemini sağlam yerlere döndürüyoruz.

Kadim şehir yerleşimlerimizi ise tarihî ve kültürel varlıklarımızı da yaşatacak, aynı zamanda afetlere karşı güçlendirecek bir anlayışla ihya etmeyi hedefliyoruz.

Yatay mimariden taviz vermeyeceğiz.

TOKİ'nin inşa edeceği konutlar, zemin artı üç veya dört katlı, üç oda bir salon olarak yapılarak hak sahiplerine verilecek.

Yerinde ihya edilebilecek alanlarda da düşük yoğunluk, düşük kat ve güvenlik önceliğimiz olacaktır.

Elbette yeni yerleşim yerlerini belirlerken bilim insanlarımızın, mimarlarımızın, mühendislerimizin, şehir plancılarımızın, onlarla birlikte yöre halkının görüşlerine göre hareket ediyoruz. Ancak acil işleri yaparken ülkemizi daha bütüncül bir afet hazırlığı ve yönetimi sistemine kavuşturacak vizyonu da ihmal etmemek gerekiyor.

Bugünkü toplantımızın gayesi, ülkemizi Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli olarak tasavvur ettiğimiz, işte böyle bir perspektife kavuşturacak sürecin fikrî zeminini oluşturmaktır.

Bu yaklaşımı oluştururken Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu afet kavramı altında toplanabilecek tüm tehlike ve tehditleri birlikte değerlendirmeliyiz. Deprem bunlardan biridir.

Aynı şekilde sel, yangın, heyelan, kuraklık gibi diğer doğal afetleri de buna eklemeliyiz. Yetmez! Ayrıca salgın hastalıktan teröre, sığınmacı akınlarından ekonomik krizlere, diğer unsurları da buna ilave etmeliyiz.

Hiç şüphesiz yaşadığımız jeopolitiğin dayattığı terör, savaş, sosyal kaos gibi hususları da hesaba katmalıyız.

Özetle, ülkemizin ve milletimizin varlığını, hayatını, geleceğini tehdit eden her krizi, bir afet olarak görmek, öncesi ve sonrasıyla tedbirlerimizi buna göre düşünmek gerektiği kanaatindeyim.

Devletin bekasını, vatandaşımızın bekası ile bütünleştiren böyle bir yaklaşımın siyaset üstü bir afet yönetimi için en doğru yol olduğuna inanıyorum.

Hiç şüphesiz aslanan, sizlerin değerlendirmeleri, analizleri, tespitleri, teklifleridir.

Şu ana kadar 11 vilayetin hemen hemen tamamını iki kez dolaşma fırsatı buldum.

Bakan arkadaşlarımın hemen hemen her ilde bir koordinatörlük görevi var. Bakanlarımın içerisinde bir kez, iki kez, üç kez bu illeri dolaşan görevli koordinatör bakan arkadaşlarım var.

Tabii bunun yanında birçok ilde asgari 2, 3 vali görev yapmakta. Onlar bu görevlerini sürdürüyor. Bir de özellikle belediye başkanlarımızdan, şu anda gerek büyükşehir belediye başkanlarımız gerek il ilçe belediye başkanlarımız; kardeş belediye başkanları olarak ilan ettiğimiz yerlerde onlar da ayrıca görevlerini sürdürmektedir.

Şimdi sizlerin katkılarınıza müracaat edeceğiz ve bu katkılarınız için şimdiden her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

Fuat Oktay

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Katılımcılar,

Öncelikle yaşadığımız depremden, can kayıplarımızdan dolayı tüm milletimize bir kez daha geçmiş olsun ve başsağlığı diliyorum; yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Tabii ki biz, liderliğimizde her zaman şunu gördük, olayın büyüklüğü ne olursa olsun, asla ve asla panik yapmamak, son derece sakin şekilde ve olabildiğince geniş çerçevede olayı değerlendirebilmek, sorunları doğru tespit edebilmek ama aynı soğukkanlılıkla da çözümlere odaklanabilmek. Dolayısıyla bugün de bunu yapıyoruz.

Çok büyük bir afeti birlikte yaşadık.

Bu sadece bizim tarafımızdan değil, uluslararası boyutta da itiraf edildi. Birleşmiş Milletler bunu özellikle ifade etti: “Arka arkaya 7.7 ve 7.6 depremi biz kendi kayıtlarımızda göremiyoruz.” şeklinde.

Ama biz milletçe, devlet ve millet olarak liderliğinizde bir araya geldik. Hamdolsun akut dönemi de geride bırakmak üzereyiz.

Şimdi tekrardan çok güçlü şekilde ayağa kalkma zamanı. Şimdi tekrardan hep birlikte yaraları sarma dönemi ve yine çok daha bir güçlü Türkiye’yi hep birlikte liderliğinizde inşa etme dönemi.

Dolayısıyla bunu inşa ederken de sorunları sadece sorun olarak görme değil bir fırsat olarak da değerlendirme bakış açınızla da vizyonunuzla da bunu birleştiriyoruz. Bugün sadece jeoloji veya deprem bilimleri açısından değil, farklı kesimlerden bilim insanları açısından, çok farklı alanlardan bilim insanlarımızın, kanaat önderlerimizin bir araya geldiği ve bunu fırsata dönüştürebileceğimiz bir çalışmayı başlatıyoruz.

Ulusal Risk Kalkanı Modeli ile ilgili hocalarımızın değerli çalışmaları ve görüşleri var. İlk olarak müsaadeleriniz olursa sunumlarına başlamak üzere hocamız Prof. Dr. Aliye Ahu Akgün'e söz vermek istiyoruz. Buyurun sayın hocam.

Sunumlar

Prof. Dr. Aliye Ahu Akgün

İstanbul Teknik Üniversitesi

Çok teşekkür ederim.

Öncelikle hepimizin başı sağ olsun ve geçmiş olsun demek isterim.

Çok hızlı bir şekilde, neler yapılması gerekiyor ve biz de Türkiye Mekânsal Strateji Planı'nda nelere dikkat ettik, onları size aktarmak isterim.

Aslında ülkemizin bir doğal afet ülkesi olduğunu ve pek çok afet riskini de barındırdığını göz önünde bulundurarak, ülke bütününde bunu dikkate alarak planlama çalışmalarını yürüttük ve yürütülmesi de gerekiyor; ama bu noktada da bütünleşik afet üzerinden bir yaklaşım gerekiyor.

Hızlı müdahalede aslında verilerin doğruluğunun ve envanter çalışmalarımızın ne kadar önemli olduğunu gördük. Bununla birlikte mikro bölgeleme, aktif fay hatlarının haritalanması ve sakınım alanlarının (zone) belirlenmesinin ne kadar önemli olduğunu da gördük. Bugüne kadar yapılan pek çok planlama çalışmasının doğruluğunu da aslında maalesef ispat etmiş olduk.

Bizim burada hızlı müdahale için veri, hızlı iyileşme için de sadece barınma ihtiyacı değil, temel ihtiyaçları değil, kalkınmaya ve aslında

üretimi de canlandırmaya yönelik çalışmalara devam etmemiz gerekiyor. Zaten köy evleri konusu oldu. Bölgenin özelliklerini de düşünersek, bundan sonraki aşamalarda hayvancılık ve tarım sektörlerinin başat olduğu bir bölge olmasından dolayı direkt olarak bunlara da odaklanmamız gerekecek.

Ama bugünkü konumuz tabii ki deprem, ama çok farklı sonuçlar ve hızlı bir çözüm arayışı içerisindeyiz. Bu da doğrudur. Ancak dayanıklı ve kalıcı çözümler için biraz daha detaylı çalışmaya, birlikte ortak akıl oluşturmaya ihtiyacımız var.

Özetle ülkemiz doğal afet ülkesi, hiçbir zaman bunu unutmamamız lazım. Bununla birlikte sadece mekânsal gelişme ve yapılı çevre üzerinden, barınma ihtiyacı üzerinden değil, ama kalkınma ile birlikte iyileştirme sürecini devam ettirmemiz gerekiyor.

Teşekkür ederim, efendim.

Prof. Dr. İmdat As

İstanbul Teknik Üniversitesi

Merhaba,

Öncelikle bana bu fırsatı verdiğiniz için çok teşekkür ederim.

Aslında burada Sayın Sanayi Bakanımızı da kutlamak istiyorum.

Birkaç yıl evvel Esenler Belediyesi depremle ilişkili bir proje için Türkiye'ye çağırılmıştı ve proje üzerinde çalışma fırsatım olmuştu.

O proje, deprem riski bulunan 60 bin binanın, yeni bir geleceğin şehir projesi çerçevesinde geliştirilmesi üzerineydi. Aslında o projenin gelişmesinin bugünkü konuya da ışık tutacağını düşünüyorum. Biz İstanbul Teknik Üniversitesinde bu projeye son 3 yıl çok çalıştık ve uygulanabilirse, Ulusal Risk Kalkanı Modeli için de bir laboratuvar olabilecek bir proje.

Deprem bölgesinde çok yıkım oldu ama kalan binalar da oldu. Burada inşaat kodları veya bina kodlarının aslında uygulandığı zaman çalışabileceğini de gördük. Buradaki fırsat bence, bu kodların gerçekten uygulanması. Burada da aklıma birkaç düşünce geldi. Şimdi biz bir binanın yapımını fikir aşamasından uygulama aşamasına kadar düşündüğümüzde aslında dört faza ayırabiliriz. Fikir aşaması, avam projesi, uygulama projesi ve en sonunda uygulamanın kendisi. En büyük sorunun da uygulama projesinde olduğunu görüyoruz.

Değişik ülkelerde, Amerika Birleşik Devletleri'nde de çalışırken, Çin'e proje yaptığımızda uygulama projesini, oradaki yerel uygulama enstitülerinin yaptığını gördük. Bunlar, devletin lisans verdiği kamu kuruluşları veya özel kuruluşlar olabiliyor. Bu sistem, uygulama projelerinin avam projesine ve kodlara uygun olmasını sağlıyor. O nedenle bu tip yaklaşımlar incelenebilir. Belki Türkiye'ye de uygulanabilir. Burada bence risk, biraz da tamamen uygulama projelerine dönüştüğü zaman, biraz tekdüze binaların ortaya çıkması, yani hem yerel kültürü yansıtacak, mahalle kültürünü yansıtacak, yerel malzemeleri yansıtacak binaların, tipolojilerin meydana gelmesini istiyoruz. O yüzden avam projeleri kısmı yarışmalarla yapılabilse oradaki yerel mimarlara, genç mimarlara fırsat tanınmış olur. Yedi milyon yapıdan bahsediyoruz. Yani belki binlerce genç mimar fırsat kazanmış olur. Hem de bu uygulama şirketleri veya enstitüleri Çin'deki gibi kurumlarla bağdaştırılabilir. Yani böyle bir sistem geliştirilebileceğini, en azından önerilip incelenmeye değer olduğunu düşünüyorum.

Avam projeler üzerinde yaptığım yarışma platformu "ICON" diye Amerika'dan, üç boyutlu bir baskı şirketi hızlıca tek katlı, iki katlı binaları basabiliyor. Köy evleri için, belki öyle bir yerel şirket de olabilir veya ICON'la korelasyon da olabilir. Köy evleri için hızlı bir yapım süreci gerçekleştirilebileceğini düşünüyorum. Bu bağlamda bu tip yeni teknolojiler de incelenebilir.

Tekrar çok teşekkür ediyorum davet ettiğiniz için, dinlediğiniz için çok sağ olun.

Prof. Dr. Mustafa Erdik

Boğaziçi Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Bakanlarım,

Çok değerli Hazırın,

Deprem zararının azaltılması için tüm dünyada dört ana yol vardır. Bunlardan;

Birincisi, deprem riskini belirle. Bu konuda Türkiye dünyada belki örnek gösterilecek bir yeredir. Gerek MTA'nın çok kıymetli çalışmaları gerekse AFAD'ın yapmış olduğu İRAP çalışmaları (İl Afet Risk Azaltma Planları) her açıdan gayet kıymetli değerlendirmelerdir.

İkinci husus, deprem riskini artırma. Bu demektir ki yeni yapılacak tüm yapıların ilgili deprem şartnamesine tamamen uyularak yapılmasını temin etmektir. Ülkemiz bunu % 100 duruma getirmek için 80 yıldır uğraşılıyor. Önemli adımlar attık ama hâlâ atacağımız adımlar var. Bu kapsamda mevcut yapı denetim sistemini bazı revizyonlarla sürdürmemiz gerekiyor. Bu alanda 2000 sonrasında önemli iyileştirme sağlandı. Ancak gerek bina projelerinin hazırlanmasından ve gerekse bu projelerin denetiminden sorumlu tüm inşaat mühendislerinin, mezuniyet sonrası iki yıllık bir pratik eğitim ve imtihandan sonra verilebilecek yetkin mühendislik unvanına sahip olmaları istenmelidir. Bu bir anlamda iyi mühendisle kötü mühendisi ayırt etmemizi sağlayacaktır.

Ayrıca bina yapımında görev alan tüm meslek mensuplarının hesap verebilirlik unsurlarına mali boyutun da katılması için mesleki mesuliyet veyahut da yanlış sigorta uygulamasını getirmek uygun olur.

Üçüncü konumuz, mevcut deprem riskini azalt. Kentsel dönüşüm uygulamaları sürdürülüyor ve bunları sürdürmemiz lazım. Ancak bunlar kısmen yavaş ilerliyor. Tüm kentlerimizde özellikle İstanbul'da deprem odaklı bina performans iyileştirme kampanyasını başlatmaya mecburuz.

Bu kampanyanın amacı sadece can kaybını engellemek olmalıdır. Ayrıca insanları boşaltmadan uygulanabilecek harici güçlendirme metotlarına öncelik verilmelidir. Biz insanlarımızı canlı kurtardıktan sonra gerek hane sahiplerinin sigortadan alacakları tazminat, gerekse devletimizin sağlayacağı uygun kredi veyahut da bağış imkânlarıyla yeniden ev yapmaları mümkün. Ama bu son depremde de gördük; özellikle bir deprem mühendisi olarak benim yüzümü kızartan unsur, bu kadar çok can kaybı olmasıdır.

Diğer bir unsur, bu konuda mevcut riskin azaltılması için, kamunun kullandığı, yoğun olarak insanların bulunduğu tüm ticari işletmeler, üçüncü şahıslara karşı malî sorumluluk sigortası temin etme yükümlüğünü yerine getirmelidirler. Örneğin belediyeler, alışveriş merkezlerine, otellere işletme ruhsatı verirken, böyle bir sigorta isteyecekler. Tabii sigorta şirketleri de bu sigortayı vermek için deprem güvenliğini takip edeceklerdir. Bunlar kolay bir sigorta değil; bu da neticede kayıpları önleyecektir.

Diğer bir uygulama, deprem performansı çok iyi olan binalara plaket verilerek “iyi örnek” bina olmasının sağlanması gerekir. Bugün “yeşil bina” için herkes yarışıyor. Bizim bina sahiplerinin aynı zamanda “deprem güvenli bina plaketi” için de yarışması gerekir.

Son olarak bu kapsamda satışı veya kiralanması yapılan her bir bina veya hane için “Deprem güvenliği vardır.” belgesi zorunlu olmalıdır. Yoksa kendilerine tapu verilmemeli veyahut da kontrat geçersiz olmalıdır.

Dördüncü husus bu konuda, deprem riskinin transferi. Türkiye bu konuda 2000 yılından beri en başarılı uygulamayı yapıyor. Bugün DASK uygulaması tüm dünyaya örnek olacak bir uygulamadır. Şimdiye

kadar benim bildiğim, bu depremde yaklaşık 300 küsur bin hasar talebi geldi. Belki 500 bine çıkar. Bunlar başarılı yönetiliyor. Ödeyeceği para ya da tazminat tahmin edilen yaklaşık 30 milyar liradır ki, zaten ödeme kapasitesi 100 milyar liraya yakındır.

Bugün hakikaten DASK tüm dünyada örnek alınan çok iyi bir uygulamadır. Yani bugün DASK'ın Türkiye'deki penetrasyonu % 50-60 seviyesindedir. Japonya ve Amerika'ya bakarsanız penetrasyon % 20, % 30'dur. Türkiye'yi geçen bir tek Yeni Zelanda vardır. O da % 90'a yakındır.

Bir konu daha var, o da yeni inşaat teknolojileri. Özellikle bu depremden sonra deprem yalıtımı teknolojisi ortaya çıktı. Deprem yalıtımı uygulamaları daha çok depremde %100 işler durumda kalması ve bina muhteviyatının hasar almaması gereken, hastane, hükümet binası, polis, itfaiye ve özellikle müzelerimiz için geçerlidir. Mevcut yapılara deprem yalıtımının uygulanması ise özel birikim ve tecrübe gerektirir.

Deprem yalıtım projelerinde yetkin mühendislerin görev alması, proje ve test uygulamalarının yetkin mühendislerce denetlenmesi ve tüm uygulamaların Japonya'da olduğu gibi, üst kurul tarafından denetlenmesi gerekir.

Benim arz edeceklerim bu kadar.

Çok teşekkür eder, saygılar sunarım, efendim.

Prof. Dr. Kasım Yenigün

Kastamonu Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Kıymetli Hazırın,

Öncelikle yaşadığımız o felaket dolayısıyla ölenlere rahmet diliyorum; kalanlara, ailelerine başsağlığı ve bütün millete sabır diliyorum. Hastalara da Allah şifa versin. Bir an önce inşallah sağlıklarına kavuşurlar.

Şu anda içinde yaşadığımız deprem afeti elbette ki ülkemizin de dünyamızın da önemli gerçeği. Deprem konusunun ya da deprem gerçeğinin önüne geçmek mümkün değil. Hep söylenen, depremle ilgili yapılacak, atılacak adımlar konusu son derece önemli. Ama izniniz olursa benim doğrudan çalışma alanım olan ve bir süredir üzerine yoğunlaştığımız konu, bu depremden hemen önce geçtiğimiz yıl, ondan önceki yıl iklim değişikliğinin de etkisiyle yaşadığımız taşkın, orman yangınları ve benzeri diğer afetler. Aslında böyle bir Risk Kalkanı Projesi Modeli içerisinde bütün afetlerin bütün risk çalışmalarının sürekli izlemeyle ve ortaya çıkacak değerlendirmeler sonucu sunulacak projelerin takibi ile ilgili bir iki şey söylemek istiyorum. Söz gelimi bizim şu anda Su Yönetimi Genel Müdürlüğümüzün ciddi manada takip ettiği Taşkın ve Kuraklık Yönetim Eylem Planları var. Benim de içinde bulunduğum Fırat Havzası gibi, Batı Karadeniz Havzası, Yeşilirmak ve Sakarya Havzası gibi. Burada Taşkın Yönetim Eylem Planları nitelikli

bir şekilde yapıyor, ortaya çıkıyor. Şunun üzerinde özellikle durmamız gerekiyor; bunların izlenmesi. Çünkü bu Yönetim Eylem Planlarının sonucunda ilgili kurumlara, belediyelere ve birtakım yapılara çok ciddi görevler düşüyor. Ama bu görevlerin gerçekten yapılıp yapılmadığı ve takibi, bizim böyle bir modelimiz içerisinde son derece önemli.

İkinci bir husus da içinde yaşadığımız için, annelerimiz, babalarımız, kardeşlerimiz içinde olduğu için, meskenlere konutlara yüklendik. Ama bunlar kadar değerli olan ve önemli olan söz gelimi barajlar gibi stratejik yapılarımız var. Mesela Devlet Su İşleri nezdinde, Genel Müdürlüğümüz de burada, onlarla beraber akademik veya sivil inisiyatif şeklinde birtakım ihtisas komisyonları oluşturduk ve bu konuya bir süredir ciddi manada eğildik.

İstanbul barajları gibi, Ege barajları gibi yakın zamanda arka arkaya böyle baraj ziyaretleri yaptık. Bu depremden sonra malumunuz birtakım dezenformasyon da oldu. İnsanlar da haklı olarak merak ediyor. Barajlarımız ne durumda, bir hareketlilik söz konusu. Biz bunları düzenli olarak izledik, izlemeye devam ediyoruz.

İhtisas komisyonları çerçevesinde bu izlemelerin birazcık daha nitelikli hâle gelmesi ve belki akademisyenlerin gerek tez çalışmalarında gerek projelerinde, bürokrasi tarafından daha fazla motive edilmesi, daha fazla yüreklendirilmesi, cesaretlendirmesi son derece önemli. Çünkü akademisyenler bu anlamdaki çalışmalara girdiklerinde bazen, “Acaba bürokrasinin işine mi karışıyoruz? Ya da yanlış bir adım mı atıyoruz? Ya da bizden istenmeyen bir görev mi yapılıyor?” gibi bir hisse kapılmamaları açısından riyasetinizde eğer böyle bir yönlendirme, böyle bir desteklenme söz konusu olursa, bunu da güçlü bir şekilde yapmak mümkün olacak.

Bir de yine aynı şekilde kentsel altyapı projelerinde, altyapı çalışmalarında bazı belediyelerimizin ve merkezî idarenin ciddi çalışmaları var. Tecrübe paylaşımı anlamında, belki bu anlamda oluşturulacak ihtisas komisyonlarının talebi, bu hizmeti talep edecek yerel yapılara tecrübe paylaşımı olarak aktarmaları son derece önemli. Bu konuda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın çok nitelikli bir çalışması oldu. Klasik bir akademik yayından ziyade, bir dergiden ziyade, pratik uygulamaları ve önerileri içerisinde barındıran bir dergi çalışmasına girdik.

Aslında bu rutin bir dergi gibi görünmekle beraber, birkaç sayıda öneriler paketini içine aldık. Yani iklim değişikliği çalışmalarında, dirençli şehirler çalışmalarında, mesela şu anda kentsel dönüşümde, işin sosyolojisinden, psikolojisinden, bizim kültürel değerlerimizi bu kentsel dönüşüm çalışmalarını yansıtmasına kadar, teknik altyapıya kadar, sosyal olgulara kadar, bütün bunların tamamını içine alacak şekilde öneriler paketlerini önceliklendirmeye çalışıyoruz. Çünkü gerçekten nitelikli çalışmalar yapan akademisyenler var. Ayrıca illa teknik, illa yönetsel bir paye vermeye gerek olmadan, ama bu çalışmaları daha fazla, daha yoğun bir şekilde -çünkü bakanlıkların, bürokratların, oradaki uzmanların çok ciddi iş yüklerinde onlara katkı ve destek sunmak noktasında- teknoloji geliştirme bölgelerinde de böyle projelere arka çıkılması noktasında önerilerimi sunmak istiyorum.

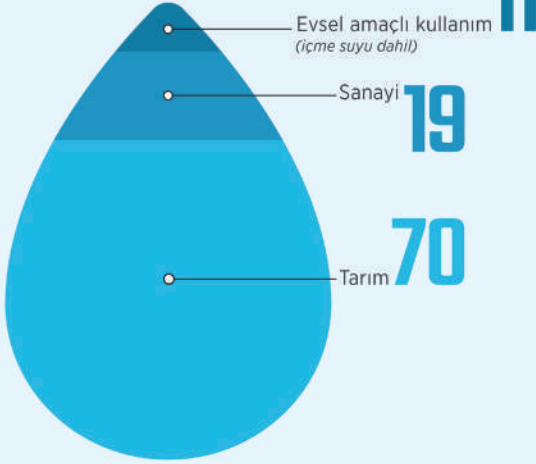
Dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

Dünyada içme suyuna erişim iklim değişikliği ve altyapı eksikliği nedeniyle zorlaşıyor

Dünyada su kaynakları azalmaya devam ederken içme suyuna erişim de iklim değişikliği, altyapı eksikliği ve ekonomik yetersizlik nedeniyle zorlaşıyor

Dünyadaki tatlı suların kullanımı (%)
(2022)

844 milyon
insanın temiz içme
suyuna

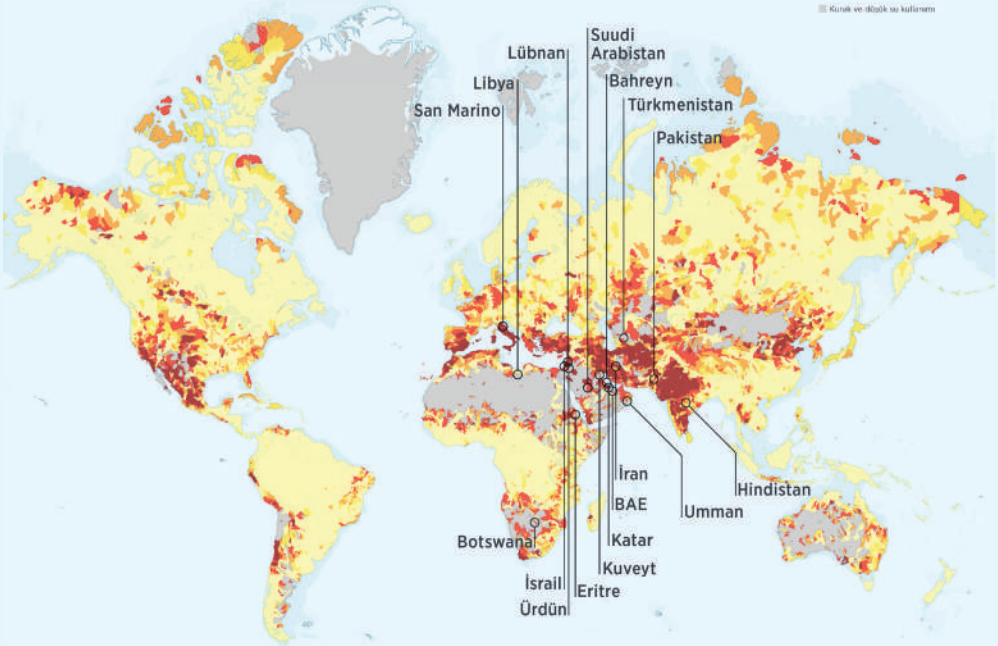

2,3 milyar
insanın tuvalet ve
temel temizlik
tesislerine erişimi
bulunmuyor

Her yıl
829 bin kişi
güvenli olmayan su,
temizlik ve el hijyeni
nedeniyle
ishalden hayatını
kaybediyor

Çok yüksek su stresi yaşayan bazı ülkeler

Yoshinoru Moriwaki

Yüksek Mimar ve Yüksek İnşaat Mühendisi

Ben Türkiye’de, 32 senedir çalıştığım için Türkçe konuşacağım. Öncelikle, “Geçmiş olsun Türkiye ve başınız sağ olsun” diyorum.

Bu deprem Japonya için de dünyanın en büyük depremi. Aynı acıyı Türkiye ve Japonya da yaşıyor. Ben de 2011 yılından beri Türkiye’nin 81 ilinde üniversitelere, liselere, okullara gidip deprem eğitimi veriyorum.

Tabii ki, eğitim çok önemli. Çünkü bazen sorguluyorum ve deprem için bilginin biraz eksik olduğunu görüyorum. Onun için biz deprem için eğitim yapıyorken ilkokul, ortaokul hatta anaokulu da -anaokulu tabii biraz oyun gibi- olmalıdır. Eskiden, 99 depreminden sonra Işıkkara Hoca (Prof. Dr. Ahmet Mete Işıkkara) vardı. Rahmetli oldu. Onun çizgi filmi var. Anaokullarına gidip çizgi filmleri beraber izliyoruz. Ondan sonra beraber hareket de yapıyoruz. Biraz da oyun gibi. Ama o çocuk anaokulundan öğrendiğini ilkokula gidince, bunu daha iyi, deprem nasıl olacak, bunları öğreniyorken daha iyi anlayacak, öyle kademe kademe...

Japonya’da çok tehlikeli bir bölge var. Büyüklüğü 9.1’in üzerinde. İki bölge beraber kırılabilir durumda. Eğer iki bölge beraber kırılırsa büyüklüğü 9.1 olur ve yüzde seksen çok tehlikeli. Onun için ayda bir kere hem okullarda hem de mahallelerde olmak üzere çocuklar ayda toplam iki kere deprem tatbikatı yapıyor. O zaman yani geçen defa

deprem tatbikatında ne yaptığımı hatırlamaya gerek yok, çünkü artık zihinlere yerleşiyor. Yani eğitimler böyle yapılırsa daha iyi olur, diye düşünüyorum.

Tabii şimdi kentsel tasarımda, İstanbul'da, Türkiye'de bina yeri için sıkıntı var. Özellikle yumuşak zemin yerler. Onun için kentleri düzeltmek lazım. Onun için tamamen yeniden yapmak değil, güçlendirme yöntemi çok var.

Onun için ben şimdi bu depremden sonra özellikle sismik izolatör gibi yeni malzemeler için Japonya ile bağlantı kuruyorum. Bundan sonra Türkiye'de de artık hastaneler ve kamu binaları için kullanmak lazım. Okullar için de çok büyük sayıda kullanmak lazım.

Ayrıca Türkiye'ye bakınca müteahhitler açısından da sıkıntı var. Japonya'da müteahhit mutlaka, inşaat mühendisinin, mimarın kontrolü altında olmak zorunda. Yani senelik cirona göre, 100 kişi lazım veyahut gökdelen yapacak şirket olsa mesela 500 kişi gibi. Böyle müteahhitler için biraz denetim yapmak lazım, diye düşünüyorum.

Mimar ve inşaat mühendisinin biraz önce hocanın söylediği gibi, biz mutlaka mezuniyetten sonra iki sene çalıştırıyoruz, ondan sonra yine de devletin kontrolü altındaki sınavı kazandıktan sonra ancak imza atabilir hâle geliyor.

Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Handan Türkoğlu

İstanbul Teknik Üniversitesi

Çok teşekkür ederiz, davetiniz için.

Bu korkunç afetin sonuçları için de ne kadar üzgün olduğumu burada belirtmek isterim. Derinden yaralandık.

Ben bu süre zarfında dikkatimi çeken birkaç konuyu burada zikretmek istiyorum. Onlardan bir tanesi yerleşmelerle ilgili. Ona şöyle başlamak istiyorum. Bu daha meslek alanımızın birinci sınıfında bize öğretilen ve ben de burada onu tekrar ediyorum; doğal ve tarihî mirasımızı sonuna kadar korumalıyız.

Sizin de çarpık kentleşme dediğiniz kentleşme mirasımız çok hassas durumda. Bunu da gördük. Ama Türkiye doğal ve tarihî miras açısından çok zengin, dünyada eşi bulunmayacak bir ülkedir. Yeni yerleşmeler yaparken onun her noktasını, her karesini korumamız lazım.

Afet yönetimi kapsamında, riskli alanların tespiti, hepimiz tarafından gayet iyi bilinmekte. 1999 depreminden sonra bunun derslerini de aldık. Bazen riskler üst üste de çıkarır. Mesela bir dere yatağı aynı zamanda deprem açısından da sakıncalıdır. O zaman risk artar. Bu tür alanlara yerleşmemek, eğer yerleşildiyse de onun çözümlerini getirmek gerekir. Yani mühendislik hizmetleri de olabilir bu; bazı durumlarda o fay hattına manzaralı korkunç sanayi tesisleri var.

İki örnek vereyim: Mesela İstanbul'da Ambarlı, Gemlik'te Azot Sanayii. Bunlar depremin tam merkezinde ikincil tehlikelere gebe. Biliyorsunuz 1999'da TÜPRAŞ'ı da yaşadık. Bunu yapmamak lazım. Yani riskli alanlara dikkatli yaklaşmak, tehlikeli madde depolarını burada bulundurmamak lazım. Varsa da önlem almak lazım. Bu zaten herkesin bildiği bir şey aslında, ben sadece hatırlatıyorum.

Kentsel dönüşüm konusuna gelince; kentsel dönüşüm çok çapraşık bir konudur. Neden? Çünkü kullanıcısı bellidir ve oraya bağlıdır. Onlarla uğraşmak çok özel metotlar gerektirir. Üstelik her yerde de aynı değildir. O nedenle kentsel dönüşüm konusuna bu anlamda katılımcı bir yaklaşım, Sayın Cumhurbaşkanımızın da dediği gibi hem paydaşlar, aktörler, hem de halkla ilişki kurarak bir yaklaşım getirmek gerekir. Bu çok doğru bir yaklaşımdır ve ikna yoluyla başlarına gelebilecekleri de ifade ederek, bu yöntemleri değişik alanlara, değişik şekilde uygulayarak çözmek gerekir.

Artık bu 2000'li yıllardan sonra kat artışı öyle bir safhaya vardı ki; onu da arazide deneyimledik. Yani zemin +3 konusuna sevindim.

Geçen yıl kaybettiğimiz ünlü mimar Christopher Alexander, toplu konutlar ilk defa meydana geldiğinde, en iyisinin 4 katlı olduğunu, yaşam kalitesi en yüksek alanların 4 katlılarda olduğunu söylemiştir ve uygulamaları da bu yönde yapmıştır. Bu önemli bir konudur. Yaşam kalitesi, yüksek bloklarla sağlanamıyor. Bütün araştırmalar bunu gösteriyor. Yani zannetmeyin ki, katlar yükseliyor, çevrede açık alanlar artıyor, insanlar çok mutlu. Araştırmalar bunun tersini söylüyor.

Bir de afet yönetimi ile ilgili konuda dikkatimi çekti. Onu da burada söylemek istiyorum. Biz aslında aynı zamanda 1999'dan sonra uzun zaman afet yönetimi konusunda da eğitim aldık.

Şimdi AFAD, FEMA (Federal Emergency Management Agency - Federal Acil Durum Yönetim Kurumu) sisteminin bir ölçüde vücuda gelmiş hâli. Tabii kendimize özgü şeylerimiz de var. Fakat FEMA koskoca bir eğitim kampüsüne sahiptir ve sürekli eğitim verir. Bütün yerel teşkilatları, bütün afet yönetiminde görevli insanları, durmadan eğitir ve onlara tatbikatlar yaptırır. Yani AFAD'tan ben doğrusunu isterseñiz hemen bütün her şeyi çözesini bekleyemem. FEMA da çözemeyen, ama korkunç bir eğitim, kitap desteği verir. Hepimiz gittik o

eğitimleri de aldık. Yani AFAD'ın böyle bir misyon yüklenmesi, uzun vadede bütün afet gönüllülerini ve afet ile ilgili insanları eğitmesi çok faydalı olacaktır, diye düşünüyorum.

Plan yaparsınız, acil durum planı, sonra öyle bir olay olur ki, o plan işlemez, ikinci plan devreye girer; ona operasyon planı diyoruz. Yani ülkemizin maalesef planlama ile ilgili bir zayıflığı var. Bu geçmişimizden mi geliyor, kültürümüzden mi geliyor; şehir planları da öyledir, afet planları da öyledir, başka planlar da öyledir. Yani plan yapıp onu uygulamada bir zafiyetimiz var. Hâlbuki, ne olursa olsun plan yapmak, geleceği senaryo çerçevesinde değerlendirmek her zaman gerçekleşmeyebilir, ama faydası olur. O nedenle plan yapma kültürümüzü de geliştirmekte fayda var, diye düşünüyorum.

Son söyleyeceğim şey de bütün bunların en önemli boyutu, yerelle ilişkidir. Yerelle devletin ilişkisinin güçlendirilmesi, çok çok önem taşıyor. Örnek olarak da itfaiye teşkilatlarını vereyim. İtfaiyeye o kadar çok görev yüklenmiş ki, bu durumla bunlarla baş etmekte zorlanıyorlar. Arama kurtarma, yangın söndürme, ağaçlardan kedileri indirme, yani her türlü iş onlarda. Onun için bu kötü bir şey değil ama acil durum yönetiminde itfaiye teşkilatlarımızı da güçlendirmemiz lazım. Amerika'da itfaiye teşkilatları o kadar güçlüdür ki, gerçi onlar da yanıyorlar bazen. Mesela 11 Eylül'de ikiz kuleler çöktü, 300 itfaiyeci öldü. Yanlış bir şey vardı orada. Bizi korumaları için itfaiye teşkilatlarının güçlendirilmesi lazım.

Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Okan Tüysüz

İstanbul Teknik Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Bakanlar,

Değerli Konuklar,

Ben jeoloji mühendisi olarak daha çok yer bilimleri konusuna değinmek istiyorum.

Şimdi MTA'nın çok değerli gayretleri ile yaptığı bir diri fay haritası var elimizde. Ancak bu haritaların hemen altında, imar planlarına esas olarak kullanılamayacağı yazılır, ölçeği gereği. O nedenle bizim elimizde yerleşim birimleri içerisinde geçen fayların gerçek yerini gösteren ve detayların olduğu bir haritamız yoktur. Bundan dolayı benim birinci önerim, risk altında olan yerleşim birimlerinden başlamak üzere, 1/5.000 ölçekli diri fay haritalarının bir an önce yapılması ve buna bağlı olarak, bunun hemen arkasından da ikinci bir öneri olarak diri fay yasasının bir an önce çıkarılmasıdır.

Bu konudaki çalışmalarını biz AFAD içerisinde bir komisyonda yaptık ve bu çalışma taslak halinde AFAD'a teslim edildi. Üzerinde tartışılarak olgun hâle getirilip fay yasasının çıkartılmasının, hasarların azaltılmasında önemli bir rolü olacağı kanaatindeyim ve bunun yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Gördüğümüz gerek bu depremlerde gerekse bundan önce yaşadığı-

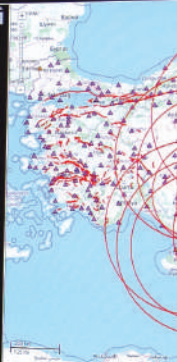
mız depremlerde, sıvılaştırılabilir zeminlerin hasarın artmasında çok ciddi etkisi olduğu şeklindeydi. Dolayısıyla sıvılaştırılabilir zeminlere özel önem verilmesi ve bunların imar planlarında kısıtlamaların getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yeni imar planlarında buna dair sınırlamalar, önlemler var; ancak özellikle eski yerleşim birimleri açısından bu araştırmaların bir an önce yine riskli bölgelerden başlamak üzere yapılmasında yarar olduğunu düşünüyorum.

Zemin etütlerinin denetlenebilir olması son derece önemli. Zemin etütleri mevcut durumda, özellikle küçük belediyelerde ya da parsel bazında yapılan etütlerde çok denetlenebilir değildir. Bu bakımdan yapı denetim sistemi içerisinde ya da buna benzer bir sistemle zemin etütlerinin de değerlendirilmesinin son derece yararlı olacağı kanaatindeyim. Yine bu denetleme ve kontrol aşamasında belediyelerde jeoloji, jeofizik mühendislerinin yeterince istihdam edilmediklerini, bunların hazırladıkları raporların belediyelerde incelenmeksizin onaylandığını görüyoruz. O nedenle belediyelerde jeoloji, jeofizik mühendislerinin istihdam edilmesi, bu kontrol mekanizması içerisinde mutlaka yer alması gerektiğini düşünüyorum.

Ülkemizde en önemli eksikliklerden biri, afet kültürünün yeterince yerleşmemiş olmasıdır. Bu anlamda bizim öğrenciliğimizde aldığımız ve çok yararını gördüğümüz jeoloji derslerinin, jeofizik derslerinin en azından afetle ilişkili kesiminin yine özellikle ilk ve orta öğretimde mutlaka yer alması gerektiğini ve bu yöndeki kültürümüzü artırmak üzere faaliyetlerin yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Ülkemizde deprem beklediğimiz çok sayıda yer var. Bunlardan birincisi ve en problemlisi elbette ki, Marmara ve İstanbul. Dolayısıyla başka sismik boşluklarımız da var. Bunların zamanını, süresini bilmiyoruz. Bu konuda araştırma eksiklerimiz var. Bu araştırmaların desteklenmesi ve az önce belirttiğim önlemlerin büyük ölçüde bu sismik boşluk alanlarından başlayarak yapılması gerektiği kanaatindeyim.

Saygılar sunuyorum.

EVENT ID	EVENT DATE	M TYPE	MAGNITUDE
040208	04/02/2008 01:17:33.00	MW	3.7
040208	04/02/2008 01:20:47.00	MW	4.6
040208	04/02/2008 01:26:48.00	MW	5.5
040208	04/02/2008 01:28:58.00	MW	6.6

2500 Mhz Scan Speed Enabled in 0.2 min.
5000 Mhz Scan Speed Enabled in 24 min.
10000 Mhz Scan Speed Enabled in 38 min.

Emre Arolat

Mimar

Teşekkür ederim.

Öncelikle şunu söyleyeyim; bu toplantı çok önemli. Hakikaten bu tür afetler zaman zaman bizi uyandıran afetlerdir. Gerçekten de hayatımızın normal seyrini değiştiren, birdenbire bütün gündemimizi değiştiren, öncelik sıralamalarımızı değiştiren durumlar. O nedenle şu anda burada, kendi alanında uzman bu kadar insanın bir araya toplanmış olmasını çok önemsediyimi söyleyerek başlamak isterim. O yüzden teşekkür ediyorum.

Galiba işin iki yönü var. Bunlardan biri, hemen çok çabuk acilen yapılması gerekenler. Bir de fikirlerin biraz daha olgunlaşarak ve yeteri kadar tortulaşarak yapılması gereken durumlar. Bir de önleyici olanlarla tamir edici olanlar var.

İçinde yaşadığımız coğrafyanın özellikle İstanbul'un ve Marmara Bölgesi'nin ne kadar kırılgan bir yapıya sahip olduğunu hepimiz biliyoruz. Hocaların aşağı yukarı tümü, birkaçı hariç, İstanbul'da çok yakında, çok büyük bir sarsıntının olacağını söylüyorlar ve hepimiz biliyoruz ki bu hakikaten sadece İstanbul için değil Türkiye için ciddi bir sorun.

Ne yapırdı ne edilirdi falan, bütün bunları bir kenara koyup şimdi ne yapmak gerekiyor diye sordüğümüzde, aslında birkaç dönem bazı konuları çok hızlıca halletmekte, bazı konuları da yeteri kadar o işe

zaman vererek halletmekte fayda var. Çünkü İstanbul'da -ben kişisel olarak bütün riskleri alarak burada söyleyeyim- öyle bir buçuk milyon konutu birdenbire bir yerden bir yere taşıyabileceğiniz durumu ne çok sağlıklı ne de sürdürülebilir görüyorum. O yüzden yerinde dönüşümün ve bir miktar daha tamiratın, güçlendirmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda belki tamamen vites değiştirmemiz, iş yapma biçimimizi değiştirmemiz, denetim mekanizmasını, sigortasını mutlaka gündemimize almamız ve bir an evvel bunlarla ilgili yasaları ortaya koymamız gerekiyor.

Çok daha genel bir perspektiften, sanayinin Anadolu topraklarının verimsiz bölümlerine kaydırılarak, İstanbul nüfusunun bir bölümünün de Anadolu'ya doğru tekrar kaydırılması politikalarını önemli görüyorum.

Onun dışında deprem bölgesinde yeniden yapılaşma kararlarının, büyük yerleşim bölgelerinin doğru zemin durumuna uygun olarak eteklere doğru kaydırılmasını; ovalarda, düzlüklerde ise mümkün olduğu kadar yoğunluğun azaltılmasını önemsiyoruz. Ama söz gelimi Hatay gibi, Antakya gibi bir bölgede bunun ne kadar sürdürülebilir olduğu da çok önemli bir soru işareti.

Bu tür durumlarda böyle çabuk ama çok acele olmayan planlamaların yapılması, o planlamaları mümkün olduğu kadar şeffaf olarak uygulanması gerekir. Katılımcıların artması; kent plancıları, mimarlar, arkeologlar, zemin bilimcileri, sosyologlar, antropologlar, kuşkusuz koruma ve restorasyon uzmanları, tarihçiler, hatta psikiyatrlar, eğitim uzmanları gibi uzmanların mutlaka bu süreçlerin içine alınmasını çok önemsiyorum.

Şeffaflık derken de gerçekten hem halkın bu konuya katılması ve söz söyleme hakkının olması hem de yerel unsurların mutlaka işin içine alınması gerekir.

Burada yerel unsurlar derken, kuşkusuz hakikaten oradaki yerel STK'ların ve her türlü unsurlarla birlikte yerel yönetimlerin de iş birliği içinde olması gerekir. Bu anlamda da bütün bu durumun aslında tamamen siyaset üzeri bir topyekûn seferberlik olarak düşünülmesini, hepimizin iyiliği adına çok önemsiyorum.

Çok teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ali Koçak

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Biz akademisyenler olarak bu tür toplantıları çok önemsiyoruz. Hele depremden sonra başlamış olması da hazır her şey yerindeyken yapabileceklerimizi tartışmak, diğer depremlerde hasarı en aza indirmek bakımından çok önemli. Tabii burada alınacak kararlar ve bundan sonra yapılacak çalışmalar da çok değerli, o nedenle teşekkür ediyorum.

Bölgede saptadığımız sorunlarla ilgili diğer hocalarımızın açıklamalarına benim de ekleyeceklerim var. Tüm illerde yerleşime uygunluk haritalarının hemen başlatılması gerekiyor. Burada jeolojik açıdan önemli alanlar, heyelanlı bölgeler ve daha ayrıntılı zemin etüdü isteyen bölgeler mutlaka haritalar üzerine işlenmeli. Bu imar planlarında yapılacak değişiklikler de önemle dikkate alınmalı. Ayrıca daha fazla ayrıntılı jeolojik incelemeler için zemin etüdü çalışan arkadaşların, jeofizikçi ve inşaat mühendisi arkadaşların mutlaka bu konudaki eğitimleri daha ayrıntılı olarak yaptırılmalıdır.

Bir diğer husus, 2000 yılında, 1999 depreminden hemen sonra İstanbul Master Planı hazırlandı. Tabii bu master planı bir yol göstericiydi. Bu, daha sonraki yıllarda maalesef rafa kaldırıldı. Şimdi deprem riski olan bölgelerle İstanbul için bu deprem master planı yenilenmeli ve diğer illere de yaygınlaştırılmalı. Bildiğim kadarıyla Antalya'da da şu

anda deprem master planı hazırlanıyor. Benim kanaatimce deprem riski yüksek olan bölgelerde bu faaliyet bir noktadan başlayarak bütün illere yaygınlaştırılmalıdır. Bunlar için de ayrıca her bölgeye özgü olarak bu planlar yenilenmelidir ya da hiç olmayanlar da yeniden yapılmalıdır.

Yapı denetimlerle ilgili sorunlarımız çok. Yapı denetimlerde maalesef ücret skalası çok düşük. Toplam maliyetinizin yüzde bir buçuğuna denk düşen bir ücretleri var. Bu ücretler artırılmalıdır. Az önce hocamızın da söylediği gibi, yapı denetimlerinde jeolog ve jeofizikçi çalıştırma zorunluluğu da getirilmelidir. Ayrıca bunların yaptıkları çalışmalar da yine ilgili yerel yönetimlerce daha sıkı denetlenmelidir. Çünkü gördüğümüz kadarıyla hasar % 5 dahi olsa, yeni binalarda, çok yüksek bir orandır. Böyle yönetmeliğe uygun olarak ya da 2018 yönetmeliğine uygun yapıldığı söylenen, yapı denetim kontrolünde şantiye şefi kontrolünden yapıp da böyle bir hasarın oluşması kabul edilebilir değildir. Dolayısıyla yapı denetimlerinin ücretleri artırılmalı ya da ilave olarak bunlar daha sıkı şekilde de denetlenmeli.

Yine bir diğer husus da kamuda çalışan memur ve mühendis arkadaşların özlük hakları. Bunlar yeniden düzenlenmeli. Hepsinin memur olarak çalışmasında büyük fayda var. Ayrıca bunların proje kontrolörlükleri de zaman zaman seminerlerle, kurslarla ya da sürekli eğitimlerle tekrar devam ettirilmelidir. Çünkü projeci arkadaşların da bir miktar yetersizlikleri oluyor, özellikle 2018 deprem yönetmeliğinden sonra; kontrollerinde de sıkıntılar doğabiliyor ki, bazı bölgelerde kendi yaptığımız incelemelerde projelerde ciddi tasarım hataları olduğunu gözlemliyoruz. Bunlarla ilgili de yeni bir çalışma yapılmalıdır.

Dolayısıyla biz ancak bunları yerine getirebilirsek, bölge içerisindeki deprem hasarlarını aza indirmede ortak topyekûn bir çalışma çıkarıp sonuca ulaşabiliriz, diye düşünüyorum.

Ben çok fazla uzatmadan da diğer hocalarımıza sözü bırakmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

Dr. Sinan Genim

Mimar

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Katılımcılar,

Ben tespit yerine, tedavi yollarını tartışmamız gerektiğine inanıyorum. Türkiye'nin diğer bölgelerinde il, kasaba, yerleşim merkezlerinde, fay hatlarında olsun, sınılaşma riski taşıyan zeminlerde olsun, vadi taban alanda olsun, imar planları yürürlükte. Bence öncelikle, birinci derece yapılması gereken iş, bunları hemen askıya alıp burada bir an önce yüksek katlı binalara izin vermeyecek düzenlemeler yapmaktır. Çünkü Türkiye'nin inşaatı devam etmekte.

İkincisi, Sayın Cumhurbaşkanımız da bir dönem dile getirmişti: Anadolu yakasında bir milyonluk bir şehir ve Rumeli yakasında da yeni şehirler yapmak mecburiyetindeyiz.

Eski şehirlerimizin üzerinde ve merkez bölgelerinde yoğunlaşmanın getirdiği sıkıntıları yalnız depremle değil trafikle, sosyal alanların olmamasıyla da büyük ölçekte yaşıyoruz. Bu kentsel dönüşüm sözcüğü, baştan itibaren insanlarda reaksiyon doğurdu. Dönüştürmek tabiri Türkçede insanları biraz rahatsız ediyor. Bunu galiba kentlerin yenilenmesi, yeni şehirlerimiz, yeni şehirler diye ifade etmek gerekiyor. Kesin olarak bunun parsel bazında yapı yenilemesinden çıkartılması, en az ada bazında, otoparkların, sosyal alanların, ortalarında yeşil alanların olacağı, bazı yapı adalarını boşaltarak bölge için park

alanları, sosyal donatı alanları yapacak bir düzenlemeye geçilmesi lazım. Türkiye bu şansı her 50 veya 60 yılda bir yakalama şansına sahip oluyor. Bu şansımızı ziyan etmemeliyiz.

Depremi yaşadığı bölgelerde çok fazla korunması gerekli kültür varlığı tahrip oldu ve hızla bunun yapımına gidiliyor. Ama Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Kurullarının üyelerinin bilgi seviyeleri ve yeterlilikleri bu probleme çözüm getirecek nitelikte değil. Bunlar çözüm üreten kurumlardır; evet veya hayır kurumları değil, bunun da dikkate alınmasını rica ederim.

Efendim, uygulama ara elemanımız yok. Eskiden yapı usta okullarından mezun olan kalfalar en az 10 yıllık mühendis kadar bilgi birikimine sahipti. Çoğu mühendisler bilgilerini onların yanında edinmiştir. Bugün gördüğümüz moloz yığınlarının büyük bir bölümü, beton döküldükten sonra sulamamaktan kaynaklanmıştır. Bunun çok basit bir nedeni var, yoksa böyle moloz yığını olmazdı. Evet, beton plaklar üst üste yığılır, kolonlar kırılır, ama böyle tozu dumana katan moloz yığınları olmaz. Bir amelenin günde iki kere, 10 gün süreyle, sabah akşam betonu sulamayı ihmal etmesi, büyük faciaya neden oldu.

Sayın Murat Kurum köy evlerini gösteriyor. Köy evlerini, Anadolu'da geçmişte çok dolaştığım ve çok seyahat ettiğim için görmüşümdür. Devlet afet evleri yapmıştır. Ama onlar afet evleri değildir. Onların kendileri afet evlerdir. Hiçbir köylünün o evde hayatını sürdürmesi mümkün değildir. Şimdi burada çok lüks evler yapılıyor. Ama onların onarımı, tamiri, zaman içindeki gelişmesi bu evler için zor. Burada daha basit evlerle, o insanların bu evlerinin de onarımını yapacak, devamını sağlayacak imkânın verilmesi gerekiyor.

Çok önemli bir konu da, beni rahatsız eden, çok da üzüldüğüm, Boğaziçi ön görünüm bölgesindeki insanlar "Tabutlarımızda yaşıyoruz!" diye geliyorlar. Kırk yıldır bu bölgede inşaat yasağı var. Vadi tabanında zemininin ne olduğunu bilen, evini yıkıp yeniden yapmak isteyen veya güçlendirmek isteyen insanlar. Bunların içerisinde mahkemeye gidenler var. Mahkeme de "Hayır, talebiniz kanuna aykırıdır!" diye reddetmiştir. Lütfen bu konunun da dikkate alınmasını rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Şükrü Ersoy

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Saygıdeğer Bakanlar,

Değerli Katılımcılar,

Gerçekten bu toplantı çok önemli. Çünkü bütün sorunların masaya yatırıldığı bir toplantı. Ben öncelikle son depremlerden başlamak istiyorum. Şahsen ben yıkımlar açısından gerek yapıların yıkılması gerek de can kaybı fazlalığı açısından, bunu Hatay-Maraş Depremleri olarak adlandırmayı daha uygun buluyorum. Çünkü gerçekten çok önemli bir sayıya hem yapı hem can kayıpları gerçekleşti.

İkinci olarak, Türkiye bir deprem bölgesi, fakat bunu ifade ederken hep “%92’si deprem bölgesi” gibi ifade edilip şöyle bir yanlışlığa düşülüyor: Sanki tüm Türkiye’nin diğer yerleşim alanları % 8’in içinde kalmış gibi kendilerini psikolojik olarak depremden soyutluyorlar. O yüzden Türkiye’nin %100’ü deprem bölgesi demek çok doğru. Çünkü bir yerleşim yerinin yıkılması için altından bir fay geçmesi gerekmiyor. Bunu en son İzmir’de gördük. Zeminin jeolojik durumunun faydan daha önemli olduğu örnekler var. O açıdan Türkiye’de depremden etkilenmeyecek herhangi bir yerleşim yeri yok. Eğer zaten yönetmeliklere uyumamışsanız bu da önemli bir problem. Özellikle yapıların yönetmeliklere uyduğu hep söylenir. Kâğıt üzerinde de öyledir. Bir evi alırken de bakarsanız her şey çok doğruymuş gibi, ama bölgede bu

evlerin bir kısmı yıkıldı. Demek ki, yönetmeliklere uyuyormuş gibi görünülmesi denetim faktörünün de ne kadar önemli olduğunu ortaya çıkarabilir.

Şimdi bu büyük afetten ders alarak İstanbul çevresinde meydana gelebilecek bir deprem konusunda belki bir iki cümle söylemek gerekebilir. Doğuda Erzincan'da 1939 depreminden sonra başlayan gerilim, yediye yakın depremle batıya doğru taşınmıştır. 1967 Adapazarı depremine kadar peş peşe 1942, 1943, 1944, 1951 ve 1967'de Adapazarı'na gelmiş ve ardından bir 32 yıl bekleyerek, 27 yıl sonra 1999 depremleri meydana gelmiş. Şimdi deprem İstanbul'un kapısında, daha doğrusu Marmara'nın kapısında.

Bir de biliyoruz ki Marmara'nın batısında, 1912 yılında bir Şarköy Mürefte depremi var: O da 7.4 büyüklüğünde. Bize jeoloji bilgileri şunu öğretmiştir; iki deprem bölgesinin arasında bir boşluk varsa, bu boşluk mutlaka dolar. Bu er geç olacak bir şeydir. Yani elbette gün vermiyoruz ama şunu söylemek isterim; Türkiye'deki özellikle jeoloji ve jeofizik dalında uzman hocalarımız dünya çapındadır. Bu sözde değil, uluslararası yayınlarda da kanıtlanmış bir şeydir. Türkiye'mizin deprem zonlarının tehlikelerini çok iyi biliyoruz. Elbette bu konuda daha çok çalışmaya ihtiyaç var. Çünkü bildikçe sorular artıyor. Onları daha iyi öğrenmek adına, yeni fayları da bulmak adına çalışma yapmak gerekiyor. İstanbul'da bir bütün çalışma yapmadan önce belki en acil yapılacak işler arasında- bu son depremlerden edindiğimiz bilgiler gösteriyor ki- birincisi İstanbul'da tüm iş yerlerinin, kendilerinin izni olmaksızın bir an önce denetlenmesidir. Çünkü üstündeki konutlarda yaşayan masum vatandaşların, aşağıda yapılan işlemlerden haberi olmamış olabilir. Ben özellikle Hatay'da görmüştüm, cadde üzerindeki iş yerlerinin yıkılmasıyla binalar yıkılmıştı, arka sırada bir şey yoktu. Bu önemli bir ders olarak karşımıza çıkmakta.

İkincisi İstanbul'un zeminden etkilenebilecek yerlerdeki yapı stokunun çok acil ele alınması gerekebilir. Çünkü hedefi küçültmek gerekiyor. Yani bütünü itibarıyla değil de belki yıkılması muhtemel yerlere ağırlık vermek önemli olabilir.

Sonuncu olarak da İstanbul'da yüksek binalar depremlere karşı henüz bir sınav vermedi. Özellikle yirminin üzerindeki katları söylemeye çalışıyorum. Yine kâğıt üzerinde bunlar mükemmel, yönetmelik-

lere uymuş gözüküyor; ama burada oturan vatandaşlar çok kaygılı. Emin olmak istiyorlar. Belki burada yapabileceğimiz bir katkı olabilir. Çünkü o siteyi, o binayı yapanla vatandaşlar arasında şu anda bir uyumsuzluk var. Bu uyumsuzluğun giderilmesi adına belki bir hakemlik yapılabilir.

Marmara'da anılması gereken diğer bir konu depremin yanında tsunami tehlikesi. Tsunami açısından da hem kritik tesislerin hem de kıyıdaki mekânsal alanların yeniden planlanmaya ve gözden geçirilmeye ihtiyacı var. Çünkü bu tsunami konusu 1999'dan sonra biraz gevşetildi. Şöyle ki, işte "İç denizlerde tsunami olmaz; sadece açık denizlerde olur!" gibi bir yaklaşımla, bu konu biraz ikinci plana itildi. Ama öyle değil. Görüldüğü gibi en son İzmir'de 1,85 metrelik tsunami oldu. Ekim ayında olması çok önemliydi; Ağustos'ta olsaydı can kayıpları da olacaktı. Ama ben aynı bölgeden bir örnek daha vereyim: 1956'da Amorgos adasındaki tsunaminin 5 metre olduğunu söyleyebilirim. Bazı kaynaklara göre de 15 metre. O yüzden uzun bir kıyıya sahip olduğumuz için, kıyıların tsunami açısından da mekânsal olarak planlanmasının yerinde olabileceğini söylüyorum.

Son olarak da eğitim konusu çok önemli. Biz aslında çalışkan bir milletiz, ama bu kez sorular jeolojiden geldi ve çaktık. O yüzden ben biraz önce Okan Hoca'mın söylediğine katılıyorum. Liselerde jeoloji dersi... Özellikle küçük çocuklar çok etkileniyor ve içselleştiriyor. Onlara bu eğitimi vererek mesela bir Çocuk Akademisi kurabiliriz. AFAD'ın bünyesinde sadece çocuklar üzerine eğitim planları yapan bir Çocuk Akademisi olabilir.

Efendim, şimdilik vaktimi kullanmak adına, bu kadar.

Çok teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Handan İnci Elçi

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Hazırın,

Hocamı dinlerken iki nokta çok önemliydi: Bunlardan biri eğitim, biri de sürdürülebilirlikti. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi 1882’de İkinci Abdülhamid’in iradesiyle kurulduğunda, irade metninde şöyle bir cümle vardır. Abdülhamid bizim okulumuzun kuruluş iradesini, “eserlerin restorasyonunun yapılması için uygun bulur”. Yani âsâr-ı atıka iyi restore edilmediği için, tamir edilmediği için, bunun doğru dürüst yapılmasını ve güçlü olmasını, yıkılmamasını istiyoruz. O yüzden okulumuz kuruluyor.

Şimdi bizim üniversitemizin çok güçlü bir Mimarlık Fakültesi var. Burada yeni yapıları yapıyoruz. Bir yandan da yine Türkiye’de sadece üniversitemizde bulunan Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Yüksekokulu var. İki okulumuz da derhal 6 Şubat’tan sonra projeler geliştirmeye ve “Bu alanda ne yapabiliriz?” diye çalışmaya başladı.

Bölgeyi çok iyi çalışmış, etüt etmiş, adım adım bilen ve bütün haritalarını çıkaran hocalarımız var. Bu konuda doktora tezleri yaptılar. Onlar bölgeye gidip, inceleme yapıp döndü. Özellikle biz son Osmanlı Meclisi’nin de ev sahibi olarak, oradaki Meclis binasının yeniden ayağa kaldırılması konusunda çok istekliyiz ve bu konuda çalışmak istiyoruz. Burada Mustafa Şentop Başkan’ıma da bu konuyu arz etmek

isterim, biz meclis binasının durumundan çok üzgünüz ve o konuda çalışacak hocalarımızın projeleri hazır, eğer bu imkân verilirse, özellikle o binayı ayağa kaldırmak için çalışabiliriz.

Öte yandan o bölgede kültür varlıklarının korunması da bizim için çok önemli ve bu konuda projeler var; çalışabiliriz. Bizim mühendislik altyapımız olmadığı için daha ziyade binanın inşası, yapımı ve korunması üzerine üniversite olarak katkı sunabiliyoruz.

Yine hocamın son cümlesi benim çok hoşuma gitti. Bir Çocuk Akademisi kurmak. Evet, bunu çocukluktan itibaren verebilmek gerekir. Burada da yine ilgili bölümlerimize biz bu konuda rol alarak, gerekli metinleri oluşturarak, görselleştirerek destek verebiliriz.

Kurum olarak yapabileceklerimiz için her şekilde biz hazırız, efendim.

Teşekkür ediyorum, davetiniz için.

Prof. Dr. Ece Baban

Fenerbahçe Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Kıymetli Hocalarım,

Öncelikle davetiniz ve böyle bir bilimsel çalışmanın içerisinde bulunduğum için mutluluğumu ve teşekkürümü dile getirmek isterim.

Aldığım birtakım notlar var. Fenerbahçe Üniversitesi İletişim Fakültesindeyim. Bu notlar çerçevesinde, iletişim alanı kapsamında özellikle birtakım değerlendirmeleri ve afet döneminde özellikle kaçınılmaz ama mücadele edilebilir bu süreci doğru yönetmek, en azından doğru yönetilmesine katkıda bulunmak için; doğru zemine doğru bina inşa etmek ne kadar önemliyse, doğru dili kullanıp toplumu bilgilendirmenin, farkındalık oluşturmanın ve bu farkındalığı devam ettirmenin de o kadar önemli olduğunu ifade edebilirim. Bu noktada da bir iletişim profesörü olarak Sayın Fahrettin Altun Hocamıza ayrıca teşekkür etmek isterim. Çünkü hem afet iletişimi açısından literatüre sağladığı katkılar, hem de hepimizin şahit olduğu dezenformasyonla mücadele konusunda verilen kararlar, mücadeleler ve risk toplumunun bu anlamda oluşmasını engelleyebilecek önlemler çok çok kıymetliydi.

Toplumda farkındalığın oluştuğu bu süreçte, aslında farkındalığı devam ettirebilmek ve bilinçli nesiller yetiştirebilmek için 7'den 70'e

İklim Değişikliği Gerçekten Ne Anlama Geliyor?

herkesin anlayacağı şekilde, çok kıymetli hocalarımın ifade ettiği çıktıları, sosyal bilimci, iletişimci hocalarımız koordine etmeli, hikâyeleştirmelidir. İlkokulda, lisede, üniversitede bu bilincin devam etmesini sağlayabilecek birtakım haberler, çıktılar ortaya konulabilmelidir. Bu noktada da bireysel ve toplumsal sorumluluklarımızın farkına varılması çok çok önemli. Bu sebeple öncelikle; yaşadığımız coğrafyayı bilmek açısından ilköğretimden itibaren önce coğrafya dersinin, daha sonrasında lisede jeoloji dersinin, üniversitelerde afetlerle ilgili olan bölümlerin özellikle açılmasının ve devam ettirilmesinin, çoğaltılmasının, teşvik edilmesinin çok önemli olduğunu ifade edebilirim.

Daha önceki kıymetli bilim insanlarının ifadeleriyle eğitimin önemi yine burada karşımıza çıkıyor. Eğitim hem bilinçlendirmek hem de bu konuyu gündemde tutabilmek açısından çok önemli. Folklorik çıktıları değerlendirmek çok çok önemli. Afetle ilgili kültürel bir kod oluşturmak çok önemli. Çünkü afetten kaçamayız ve sadece deprem değil, Türkiye'ye baktığımız zaman çığ düşmesi yaşayabiliyoruz, heyelanlar, seller... Aynı zamanda hepimizin hep birlikte mücadele ettiği, belki de dünyada Türkiye'nin de çok önemli adımlar attığı Paris İklim Anlaşması dâhil olmak üzere, küresel ısınma ile ilgili bir mücadele var ve onların da çıktılarını olacaktır. Dolayısıyla benim bir önerim de üniversitelerde özellikle afetle mücadele ile ilgili araştırma merkezlerinin oluşturulması ve bu araştırma merkezlerinin iklim değişikliği, deprem, heyelan, çığ düşmesi ve sel konusunda alt birimlerinin yer alması.

Öğrencilerin ve akademisyenlerin birlikte çalışabileceği bu mücadele merkezinden alınan çıktılarını stratejik iletişim merkezleri ile paylaşarak hem öğrencilerle hem basınla hem de toplumla paylaşılacak, anlaşılabilir okunabilir raporlar haline getirilmesinin de yine çok çok önemli olduğunu ifade etmek isterim.

Arama kurtarma eğitimleri: Bireysel olarak arama kurtarma eğitimlerine katılıyoruz. Ben şu anda AFAD'dan online eğitim alıyorum. Ama bireysel farkındalık çok çok önemli. Çünkü önce kendi evimizde nasıl hayatta kalabileceğimizi bilmemiz, daha sonrasında da etrafımıza yardım edebilmemiz gerekiyor. Ancak bu eğitimleri okullarda da öğrencilere her yaşa uygun şekilde anlatabilmenin önemine vurgu yapmak isterim. Aynı zamanda risk toplumu çok önemlidir. Çünkü insanlar önce barınma, hayatta kalma ihtiyacına, daha sonrasında güvende olma ve son olarak da aidiyet duygusuna ihtiyaç duyarlar. Bir risk toplumu oluşursa eğer, bu risk toplumunda aidiyet duygumuz maalesef zayıflar ve bu zayıflık çözümlere, farklı provokasyonlara açık hâle gelir. Dolayısıyla risk toplumu ile mücadelenin de burada bir kalkan oluşturmak açısından çok önemli olduğunun altını çizmek isterim.

Söz verdiğiniz için tekrar çok teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Sibel Salman

Koç Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Bakanlar,

Değerli Katılımcılar,

Bu fırsatı verdiğiniz için çok teşekkür ederim.

Ben endüstri mühendisiyim. Sistem bakış açısıyla çeşitli sistemlere -ve bunların içinde afet de yer alıyor- bakmaya, analiz etmeye, veriden, matematikten, matematiksel modellemeden, simülasyonlardan yararlanarak bir takım karar verme problemlerine destek olmaya çalışıyoruz. Afet yönetimi, lojistik planlama, insani yardım ve sağlık operasyonlarının planlanması konularında çalışıyorum.

Yedi tane önerim olacak, ama çok hızlı sunmaya çalışacağım.

Birincisi afet yönetiminde koordinasyonun sağlanması ile ilgili. En üstten en alta kadar tüm paydaşların iş birliği içinde afetlerden önce, çeşitli afet senaryoları altında tatbikatlar yapmalıdırlar ki bunlarla simülasyon elde edilebiliyor. Bunun için teknolojik altyapı var ve karar verme süreçlerinin denenerik test edilmesi gerekmekte. Burada “yerel”, hatta mahalle seviyesindeki roller bile çok önemli. Sistemin, bütün çarkların bir anda harekete geçip en değerli vakti kaybetmemek için.

İkinci olarak, önceliklendirmenin altını çizmek istiyorum. Örneğin ilk saatlerde arama kurtarma ekiplerinin yönlendirilmesi için, trafiğin

yönetilmesi, yardım kamyonlarının sevk edilmesi, havanın, geminin diğer ulaşım metotlarının hemen kullanılarak harekete geçilmesi. Bunun içinde teknoloji mevcut. Yaptığımız çalışmalar da var. Yine simülasyon, optimizasyon, coğrafi sistemi gibi çalışmalarla, kuantum bilgisayarlar kullanarak bu zorlu problemlerin planlanmasında projelerimiz var.

Koç Üniversitesinde ve yurt dışında çeşitli üniversitelerdeki değerli arkadaşlarımızla Ekonomist arkadaşlarımızla ani yardımların bu depremde etkin ve adil dağıtımı için bir mekanizma geliştirdik. Bu çok kolay uygulanabilir, hemen teknolojiye, bir yazılıma dönüşebilecek durumda. Bu konuda AFAD'ın desteğini rica ediyorum.

Sağlık, acil yardım müdahalesi açısından, enkaz altından çıkan canlı ya da cansız kişilerin kaybına yol açmamak için, yani kayıpların önlenmesi açısından teknolojiden rahatlıkla faydalanabiliriz. Bu aslında bizim öğrencilerimizin önerdiği bir proje. Nasıl ki hastanelerde hastaların bileklerine barkod, RFD teknolojisi kullanılarak bir bileklik takılıyor. Aynı şey, enkazdan çıkan her kişi için yapılıp, bir bilgi sisteminde “Ne zaman enkazdan çıktı? Nereden nereye yönlendirildi? Triaaj durumu...” gibi bilgiler, daha sonra kullanılmak üzere kayıt altına alınabilir.

Ayrıca sağlık ekip ve ekipmanlarının zamanında koordineli ulaştırılabilmesi için insansız hava aracı gibi çeşitli yöntemlerden faydalanabilir.

Kentsel dönüşümde önceliklendirme içeren bir karar destek sistemi rahatlıkla oluşturulabilir.

Konteynerler için– bu biraz detay olabilir ama–çeşitli tasarımlar da önemli. Konteynerlerin demonte edilebilir olması. Çünkü binlerce olacak o bölgede. Örneğin İstanbul depremi için daha sonra pratik bir şekilde, çok yer tutmayacak şekilde depolanması da bir önerimiz.

Son olarak söylemek istediğim, bu toplantı çok değerli. 20 senedir biz böyle bir fırsat bekliyorduk. Maalesef bu afet vesile oldu. Kurumlarla bilim insanların çok disiplinli ekipler ile beraber çalışması ile ancak bu sorunları aşabiliriz, hazırlıklı olabiliriz. Bunun için de desteğiniz için çok teşekkür ederim.

Murat Bardakçı

Araştırmacı Gazeteci Yazar

Sayın Cumhurbaşkanı,

Muhterem Hazırın,

Öncelikle Türkiye'ye geçmiş olsun diyeceğim. Çünkü Balkan Harbi'nden ve Millî Mücadele'den sonraki en büyük afeti yaşadık. Cumhuriyet tarihimiz boyunca böyle bir afet başımıza gelmemiştir. Malum İstiklal Harbi'nde 10 bin kadar şehit verdik. Şu anda kayıp sayımız 45 beş bini geçti. Çok güzel projeler hazırlanmış. Söyleniyor, ortaya atılıyor. Kentsel dönüşüm, fay haritaları vs. bu gibi hazırlıklar. Çok güzel çalışmalar. Fakat bunların bazıları çok uzun seneler gerektirir.

Allah göstermesin ya yarın deprem olursa biz ne yapacağız? Hele Marmara Bölgesi'nde. Hakikaten uzun vakit alacak hazırlıklar, çalışmalar var. Hatta–tekrar Allah göstermesin–şu anda bir deprem olduğu takdirde biz ne yapacağız? Efendim, millet olarak maalesef kötü bir âdetimiz vardır. Yaşadığımız dertleri, afetleri, fenalıkları unuturuz. Hemen unuturuz. Ve umursamayız. Dolayısıyla bazı hatıraları canlı tutmak gerekir. Bu canlı tutmak, her akşam televizyonda fay konusundaki açıklamalar, yönetmelik değişiklikleri, işte deprem geliyor, gelecek, geldiği vakit felaket olacak gibi sözler ki, bunların hepsi gerçektir.

Deprem 6 mı olacak, 7 mi olacak, 7.2 mi olacak, 7.4 mü olacak tartışmaları, fikirleri. Veyahut son günlerde rastladığımız, bina enkazı ve

yıkılma anı görüntüleri. Bir gün gelir, bunu gazeteci olarak söylüyorum, biz alışırız bunlara; kanıksanır bunlar.

Görüntünün, fotoğrafın en etkileyicisi, içerisinde insan olan fotoğraftır. Hiçbir fotoğraf, manzara resmi, herhangi bir görüntünün hiçbirisi, insan resmi kadar içerisinde insanın olduğu bir fotoğraf kadar etkili değildir.

Şimdi bu son afette çekilmiş fakat yayımlanmamış, hepimiz biliyoruz, bazı fotoğraflar var. Bu fotoğraflar maalesef acıdır; bir kısmı hakikaten korkunçtur. Ama depremin ve beklediğimiz tehlikenin nasıl büyük olduğunu göstermesi bakımından bunlardan daha canlı, daha heyecan verici, işe yarayıcı başka bir görüntü biz bulamayız.

Yıkılan bir binanın görüntüsü, demin arz ettiğim gibi unutulur. Fakat o fotoğraflardan herhangi biri, birkaçı ve sansürsüz olarak bant çekilmeden, kesilmeden, kadrajlanmadan yayımlandığı takdirde, bu farkındalığı çok daha fazla artırıcı bir unsur olur. Ki bu konuda görev de bence Sayın İletişim Başkanı'na düşmektedir.

Değil mi, Fahrettin Beyefendi, elinizde çok vardır, bu resimlerden? Bunların bence kullanılması gerekir. Çünkü, hep söylendi; aylardır, senelerdir konuşulan ve bu toplantıda da dile getirilen yönetmelik değişiklikleri, binaların yeniden yapılması vs. fay haritalarının çıkarılması, MTA'nın haritalarının yenilenmesi, çok güzel çalışmalar; tabii ki olması gerekir. Ama benim korkum ki, ben 1967 depremini yaşamış bir çocuktum. Fakat hâlâ gözümün önündedir ve sesi kulaklarımdadır Yaşamış bir kişi olarak, "Ya şimdi olursa?" diye düşünüyorum. Yarın olursa, diye düşünüyorum.

Onun için bu uzun vadeli projeler yerine, biraz daha çabuklaştırıcı çalışmalar yapılması ve demin arz ettiğim gibi, nasıl bir afetin, derdin bizi beklediğini unutturmamamız için bazı görüntüleri kullanmamız gerektiğini düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Orhan Tatar

Afad-Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürü

Sayın Cumhurbaşkanım öncelikle teşekkür ediyorum. Jeoloji mühendisiyim, jeoloji profesörüyüm. Aynı zamanda yaklaşık dört aydan beri AFAD'da Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürü olarak görev yapıyorum.

Bu deprem saat 04.17'de oldu biliyorsunuz. 04.19'da AYB'ye, yani koordinasyon merkezinde ilk ulaşan kişi benim. Arkasından Sayın Başkanımız, Sayın Bakanımız, sizler yaklaşık 10-15 dakika içerisinde orada oldunuz.

Bütün dramları yaşayan kişi olarak şunu söyleyebilirim, gerçekten bütün ekipler cansiparane bir şekilde çalışıyor.

Yani orada, yaklaşık ilk üç-dört günde uyku uyumayan bir kişi olarak, sonrasında son bir hafta on günden beri birkaç saat uykuyla bu sürecin içinde olan bir kişi olarak şunu söyleyebilirim, gerçekten hiçbir devlet bu kadar hızlı bir süre içerisinde on beşinci, on altıncı, on yedinci günden itibaren iyileştirme sürecine geçmemiştir, geçemez. Bunun tek nedeni var. Birlik ve dayanışma.

Biz tabii yıllardan beri konuşuyoruz. Yani bir jeoloji hocası olarak neler yapılması gerekir, neler yapmamız gerekir, bunları çok konuştuk. Ama şu andan itibaren yapmamız gereken tek şey, ülkenin bütün vatandaşlarımızı, bütün insanları bir masa etrafında toplanıp hiçbir dakika dahi geçirmeden hızlı bir şekilde aksiyon almamızdır.

Bu toplantı gerçekten çok değerli. Bu toplantının öncesinde de Sayın Bakanımızın başkanlığında yaklaşık 10 gün önce yine sizlerin talimatlarıyla Gaziantep'te önce bir araya geldik. Sonra tekrar AFAD'da yine yaklaşık 20-25 kişilik grupla bir araya geldik. O grup şimdi büyüdü, yaklaşık 70-80 kişiye çıktı. Ve orada birbirinden farklı 11 ayrı grup oluştu. Şu anda onların hepsi sahada aksiyon alıyorlar. Sayın Bakanım bunu biliyor. Her biri sahada fiilen çalışıyor; yer seçimi süreçlerinde ve farklı farklı konularda görev yapıyorlar. Bu anlamda hemen hepsine ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum.

Tabii bu anlamda da bütün herkesin, bu grupların içine dâhil olmasını istiyorum. Bu çok önemli. Çünkü sahanın içinde olmak çok farklı bir şey. Sahayı gördüğünüz anda, hiçbir dakika bile zamanınızın geçmemesi gerektiğini hissediyorsunuz, anlıyorsunuz.

Tekrar çok teşekkür ediyorum.

AFAD ülkemizin son derece önemli kurumlarından biri. Orada sessiz sedasız çalışan çok değerli insanlar var. Deprem Dairesi 7/24 görevini yapıyor. Bütün birimler görevini yapıyor. Özellikle 1.143 farklı deprem kayıt istasyonu ile 7/24 orada arkadaşlarımız deprem kaydı yapıyorlar.

Şu ana kadar baktığınızda neredeyse 13 bine yakın artçı sarsıntı var. Yani iki buçuk-üç dakikada bir artçı sarsıntı meydana geliyor. Görülmemiş bir olay.

İzmir ve Düzce depremleri büyüklüğünde 45'e yakın artçı sarsıntı yaşadık. Bunlar çok olağandışı olaylar.

Yaptıklarımızı çok daha sonraki dönemlerde anlatırız mutlaka. Birçok şey yapılıyor ama özellikle şunu vurgulamak istiyorum. Afet Koordinasyon Merkezine bütün herkesin, hocalarımızın da gelip orayı görmesi gerekir. Bunu da muhakkak yapmamızda yarar var. 7/24 orada sizlerin de gözlemediğiniz gibi insanlar cansiparane bir şekilde, tek bir dakikasını dahi boşa geçirmeden, orada bir insanımıza dokunmak adına, büyük fedakârlıklar yapıyorlar.

Yani güçlüyüz, başaracağız, hep birlikte başarıyoruz.

Tekrar saygılar sunuyorum efendim.

Sağ olun.

Yunus Sezer

AFAD Başkanı

Sayın Cumhurbaşkanım,

Öncelikle saygılarımı arz ediyorum, bütün hazırına.

Gerçekten çok büyük bir afetle karşı karşıya kaldık.

Riyasetinizde bütün bakanlarımızla beraber, Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında yer alan bütün kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile beraber yoğun bir çalışma devam ediyor. Çok şükür akut dönem biraz geride bıraktık ve şu anda tamamen iyileştirmeye odaklanmış durumdayız.

Çadır kentlerin kurulumu, konteyner kentlerin yerlerinin hazırlanması ve bunların kurulumu ile ilgili olarak sahada bakanlarımızın koordinasyonunda yoğun bir çalışma devam ediyor. Bir taraftan da kalıcı konutların yer seçimleri için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızla beraber bizim ekiplerimiz de şu anda köy köy saha çalışmalarını yapıyorlar. Bu manada, inşallah çok hızlı bir şekilde yaraların sarılması için çalışmalar devam edecek.

Tabii hocalarımız tarafından çok değerli fikirler belirtildi. Bu noktada hocalarımızla beraber çalışma grupları olarak çalışmalar ortaya koyuyoruz. Proje bazlı çalışmalar yapıyoruz. AFAD'ın yapısı sizlerin talimatıyla değiştirildi ve araştırma merkezimiz kuruldu. Yaklaşık 4 ay oldu. Bu araştırma merkezinde birçok hocamız, bilim insanımız farklı

alanlarda çalışmalar ortaya koyuyorlar. İnşallah daha verimli ve daha iyi, deprem ve diğer afet türleri ile ilgili çalışmalar ortaya konulabilir.

Ülke olarak yönümüzü 2015'ten beri kriz yönetiminden, risk azaltmaya doğru çevirmiş durumdaydık. Çok hızlı bir şekilde 2025'te bitecek olan Risk Azaltma Planları, 2021'in sonunda tüm illerimizde tamamlandı. Yine sizlerin onayıyla Türkiye Afet Risk Azaltma Planı temmuz ayında yürürlüğe girdi. Bütün illerimizde riskli alanlar, sorumlu kuruluşlar belirlendi ve bu yönde çalışmalar yapılması için de yine sizler talimatlandırdınız. Kamu kurumlarımız ve kuruluşlarımız bütün alanlarda çalışmalar yapıyor. Bu, bizim ülkemiz açısından dünyada da örneği çok az olan bir program ve hızlı bir şekilde devam ediyor. Bir taraftan da iyileştirme planı dediğimiz TASİP (Türkiye Afet Sonrası İyileştirme Planı) var. Bu da çok önemli bir plan. İnşallah bu sene içerisinde o da devreye alınacak. Türkiye Afet Müdahale Planı, Türkiye Risk Azaltma Planı ve Türkiye İyileştirme Planı'nın üçünün de aynı anda yürürlükte olduğu bir dönem çok kısa süre içerisinde gerçekleştirilmiş durumda.

İNŞALLAH buradan aldığımız notlarla beraber gelecekte de özellikle risk azaltma noktasında, çalışmaların daha somut adımlarla beraber devam etmesini teminen çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Saygılarımı sunuyorum.

02 44
LAFER
05 44
03 44
02 44
05 44
03 44
02 44

İsim	Metin	Statü	Özellikler (Kategori)
Sarıyeri Yerel Yönetim Kurulu	Sarıyeri Yerel Yönetim Kurulu	Yerel	Yerel
AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti	AK Parti
AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti	AK Parti
AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti	AK Parti
AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti	AK Parti
AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti	AK Parti
AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti	AK Parti
AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti	AK Parti
AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti	AK Parti
AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti İstanbul İl Başkanlığı	AK Parti	AK Parti

SAĞ İZLENİMLERİNE GÖRE
KARŞIYAKA
KARŞIYAKA

SAĞ İZLENİMLERİNE GÖRE
KARŞIYAKA
KARŞIYAKA

Türkiye'de aynı anda Çök-Kapan-Tütün Deprem Anı Tatbikatı yapıyoruz!

KAPAN TÜTÜN ÇÖK-KAPAN

TÜRKİYE VE
YEREL YÖNETİMLERİN
KATILIMIYLA
DEPREM ANI TATBİKATI

Prof. Dr. Naci Görür

İstanbul Teknik Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Misafirler,

Bu depremler bilimsel açıdan öngörülebilir depremlerdi. Özellikle ülkemizde levha sınırlarında yani Kuzey Anadolu Fayı ve Doğu Anadolu Fay zonunda oluşan depremler gerçekten bilimsel olarak öngörülebilir. Çünkü fayların karakteri nitelikleri ve çalışma mekanizmaları ona müsaade ediyor.

Şimdi öyle olunca da bizim ülkemizde deprem kuşakları gayet iyi biliniyor, bunu yer bilimciler çok iyi biliyorlar. Özellikleri, karakteristikleri, ne zaman depremi yineleyecekleri ve hasarın boyutunun ne olabileceği, depremin büyüklüğü ne olabileceği az çok, kabul edilebilir jeolojik sınırlar içerisinde biliniyor.

Şimdi ben burada Türkiye'nin kabul etmesi gereken bir stratejiden bahsetmek istiyorum. O da şu: Mademki bizdeki deprem kuşakları bütün özellikleri ile biliniyor ve belli ölçüde de öngörü yapabilmeye imkân veriyor, o halde bizim şunu kabul etmemiz lazım. Artık böyle fay tartışmalarına, deprem tartışmalarına, ne zaman olacak, nerede olacak, nasıl olacak gibi soruları sormamıza gerek yok. Bunlarla ilgili ayrıntılı çalışmalar bilimsel platformlarda yapılabilir. Ama devlet olarak yapılması gereken benim kanaatimce, şunu kabul etmek: Türkiye'mizdeki deprem kuşakları 13 milyon seneden beri deprem üretiyor.

Yani bu mekanizma bizim ülkemizde 13 milyon sene önce oluşmuş ve daha milyonlarca sene devam edecek. Biz depremleri durduramayacağımıza göre, deprem kuşaklarını ve özelliklerini de bildiğimize göre, o zaman Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin, devletin yapması gereken şey, deprem dirençli kentler oluşturmaktır. Yani depremi durduramıyorsanız, depremden minimum hasar alacak şekilde hazırlıklı olmak lazım. Bu mümkün müdür? Mümkündür. Bu konuda bilgimiz, gücümüz, olanağımız mevcut.

Şimdi yapılacak tek şey sanıyorum siyasi iradenin, yani bütün hükümetler açısından söylüyorum bunu, böyle günlük bir mevzu olarak söylemiyorum, bu işi kabul edip bir bakanlık çerçevesinde deprem kuşaklarından başlayarak, belirli plan program dâhilinde yıllık, 5 yıllık gibi ciddi bütçelerle ve iyi donanmış bakan ordusuyla bu işe başlarsak, benim kanaatime göre 20 sene içinde biz bütün Türkiye'yi deprem dirençli hâle getirebiliriz. Kentleri oluşturan bileşenlerin; (yönetim sistemi, yönetici, halk, altyapı, yapı stoku, çevre ve sonra ekonomi...) nasıl deprem dirençli hâle getirilebilecekleri belli. Amerika'yı yeniden keşfetmeyeceğiz. Dünyada bunun örnekleri var. Dolayısıyla böyle bir çalışma ile biz bu ülkenin gündeminden deprem korkusunu ebediyen kaldırabiliriz, kaldırmamız da zorunlu. Aksi halde bu coğrafyada biz bu işi yapmazsak, kendi neslimizi güvenli bir şekilde geleceğe taşıyamayız, sıkıntımız olur.

Teşekkür ederim.

Hürmetlerimi arz ederim.

Prof. Dr. Fatma Seniha Nükhet Hotar

Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörü

Sayın Cumhurbaşkanım,

Çok Değerli Hazırın,

Hepinizi saygıyla selamlıyorum,

Üniversitemizin yaklaşık 50 tane öğretim üyesinin katkısı ile biz bir model önerisi geliştirdik, hızlıca ondan bahsetmek istiyorum.

Afet öncesi ve afet sonrası diye ikiye ayırdık. Afet öncesi için teknik önerilerimiz var. Örneğin deprem önem katsayısının uyarlanması. Bir buçuk, kamu binaları için mecburi. Ancak bunun diğer binalar için de geçerli olmasının sağlanması. Bunun için de maliyet artışına karşılık firmalara belki ilk üç yıl belirli bir oranda teşvik sağlanması.

Yeni kent planlarının oluşturulması. Tarihi kent merkezlerini koruyarak, yeni yerleşim bölgelerinin, tarım, orman ve sulak alanlardan uzak, nispeten sağlam zeminler üzerinde teşkil edilmeli.

Bu yönde bizim üniversitemizin cihazları ve çok değerli hocalarımız var. Örneğin sismometremiz, yine zemin etüdü belirlemek için ekipmanımız, erken uyarı sistemimiz, makro bölgeleme için ekipmanlarımız bulunmakta.

Yine kent kimliğinin yeniden oluşturulması bakımından, afet sonrası yeniden yerleştirme ve kent planlama çalışmalarına katkı koyacak, yıkılmış kentlerdeki kent kimliğini yeniden oluşmasını analiz ve

sentez çalışmalarında yer alacak mikro bölgelendirme ile belirlenen alanlarda konut ve yerleşimlerin planlanması. Buna ilişkin de üniversitemizdeki hocalarımızın listesi var.

Modüler konutların tasarlanması. Mimarlık fakültemizin planladığı bir örneği koydum. Yedi tanesi bir tırla taşınabiliyor, demonte şekilde.

Kültür varlıklarındaki hasar tespiti, restorasyon ve güçlendirme. Bu anlamda özellikle imece usulü ile yapılan camiler gibi binalarımızın Diyanet İşleri Başkanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın koordinasyonunda belirli bir sağlamlıkta yapılmasını sağlanması.

Kamu binalarında deprem izolatörünün kullanılması. Bunun getireceği maliyet artışı için de yine bir anlamda firmalara belli teşviklerinin getirilebilmesi. Üniversitemiz bu noktada bir laboratuvara sahip.

Prefabrik konut üretebilecek yeni tesislerin inşası.

Su depolarının konumlandırılması. Afetlerden sonra kullanılmak üzere şehre nazır tepelerde, uygun alanlarda büyük su depolarının teşkil edilmesi.

Yine yağmur ve kar sularının arıtılarak doldurulacak depoların belli aralıklarla şehir şebekesine basılmasıyla suyun kalitesinin korunması.

Afetlerde su dağıtım hatlarının zarar görebileceği göz önünde bulundurularak yüzeysel ve şehir hattı için boruların, afet özel tedarik depolarında toparlanması.

Termal kamera üretiminin tespit edilmesi. Hayat kurtarmada teşvik edilmesi, bunun hayat kurtarmada çok önemli olduğunu biliyoruz. Bünyemizdeki departta da bunu geliştiriyoruz.

İnşaat alanındaki tüm çalışanların niteliğinin artırılması. Sadece mühendis, mimar ve yüklenici değil, burada alttaki ekibin de yine belli sertifikasyona tabi tutulması.

Enerji ve hijyen problemlerinin çözümlenmesi. Özellikle jeneratör ihtiyacı çıktığı için, deprem anında mümkün olmayabilir. Böyle durumlarda illerde yeraltı veya yer üstü afet özel tedarik depoları inşa edilmeli ve buralarda güneş enerjisi panelleri, dolu enerji pilleri ve derin su kuyuları için pompa tertibatı düzeni getirilmelidir.

Ulaşım planlarının koordinasyonu. Bunun için de koordineli bir şekilde herkesin görevini daha önceden bilebileceği bir planlamanın yer alması.

Deniz içi fayların incelenmesi.

Deprem erken uyarı sisteminin, bahsettiğimiz deprem riski yüksek bölgelerde konuşlandırılması.

İdari ve hukuki yönden özellikle sağlık hukuku, medeni hukuk, çevre hukuku gibi konularda bir ekibin gönüllü, ücretsiz görev yapabiliyor olması. Deprem anında işlenen suçların muhakemesi ile ilgili yasal dayanağın oluşturulması. Bu suçların özellikle anayasa ve devlete karşı işlenen suçlardan sayılması.

Toplanma alanlarının daha önceden belirlenerek ilgililere belirtilmesi.

Toplanma alanlarına yakın konteynerlerde temel ihtiyaçlara yönelik malzemelerin bulundurulması güncellenmesi.

Çok cüzi bir rakam da olsa bir afet tonunun oluşturulması.

Yüzer platformlar ile denizlerin kullanılmasının hazır hâle getirilmesi.

İl deprem havuzunun oluşturulması.

Bunlar afet öncesine ilişkin önerilerimiz.

Bir de sonrasına ilişkin birkaç şeyden bahsetmek istiyorum.

Arama kurtarma görevlendirme sistemi için kişilerin önceden belirlenmesi, eğitilmesi, belli bölgelerdeki bina planları ve kişi bilgilerinin verilmesi.

Yine bir öneride bulunmak istiyorum. Biliyorsunuz bebeklerin belli bir yaşa kadar kimliklerinde fotoğrafı olmuyor. Doğduğu andan itibaren fotoğraflandırılıp iki yılda bir güncellenmesini mecbur hâle getirilmesi. Çocukların özellikle bu gibi durumlarda tespiti için kolaylık sağlayacaktır.

Alternatif havaalanları oluşturulup boş tutulması.

Yedek mezarlık alanlarının oluşturulması. Mezarlıkların da ne kadar önemli olduğunu gördük.

Din hizmetleri ve manevi danışmanlık verilmesi. İlahiyat Fakültemizin öncülüğünde de 7/24, 444'lü hattan başlatmıştık bunu.

Protez desteği verilmesi. Bunun için de ortez protez laboratuvarlarına teşviklerin yapılması.

Sağlık görevlisi desteği.

Ücretsiz hukuki danışmanlık.

Glütensiz mutfak oluşturulması. Özellikle afet sonrası çeşitli hastalıkları olanların beslenme ve tedavilerinin ayrıca yönlendirilmesi.

İletişimin devamlılığının sağlanıp, çevre su ve atık yönetim stratejilerinin belirlenmesi.

Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Mikdat Kadıoğlu

İstanbul Teknik Üniversitesi

Sayın Hazırın,

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi hocalarımızı dinliyoruz. Herkes kendi uzmanlığından, bir de afet yönetiminden bahsediyor. Ama afet yönetimi kendi başına bir bilim dalıdır.

Burada Cumhurbaşkanımızın giriş konuşmasındaki iki kelime beni çok mutlu etti. “Bütüncül yaklaşım” ve “çoklu tehlike yaklaşımı.”

Türkiye’de bizim afet yönetiminde, önce bir dil ve fikir birliği oluşturmamız lazım. Mesela biz doğal afet demiyoruz, doğa kaynaklı afet, teknolojik kaynaklı afet, beşerî afet. Yani şu anda depremi konuşuyoruz ama diğerlerini unutursak, bir gün o da bizi vurur.

Burada büyük bir sıkıntı, Fuat Başkanım dedi ki “Afetlere dirençli kentler ve Türkiye oluşturacağız.” Bunun için de kentlerimizdeki kabul edilemez olan riski tolere edilebilir seviye indirmemiz lazım. Afet yönetimi budur. Afet yönetimini Türkiye’de bizim insanlarımız televizyonlarda gördükleri şekilde afetten sonraki arama kurtarma çalışmaları sanıyor. Hocam “gittim, afeti yönettim” diyor. O maalesef acil durum ve müdahale çalışması. Afet yönetimi değildir. Afet yönetimi öncesinden o çalışmaları minimize eder.

Şimdi bu kadar burada uzman var. Bunların her birini bizim afet yönetim sisteminin çerçevesi dâhilinde bir başlık altında toplamamız

lazım. Herkes kendi uzmanlığında buraya katkıda bulunması gerekiyor. Yoksa ortaya çok tuhaf bir şey çıkar.

Risk azaltmada, yani afetlere dirençli kent için risk azaltmada birinci şey, afet yönetiminde, tehlike analizi. Ama bütün tehlikeler. Beşerî, doğal, teknolojik. Yani bugün İstanbul'da Boğaz'da bir LPG tankeri ile bir petrol tankeri çarpışsa, 1 milyona yakın insan etkileniyor. Bunlar teknolojik afetler. Şu anda doğa ve GAMER'le İçişleri Bakanlığında beşerî afetlere yönelik bir yapı var ancak teknolojik afetler kümüz yok.

Tehlike analizi. Bir kere bütün tehlikeler için yapılması lazım. Sadece deprem değil, ondan sonra risk analizine geçmemiz gerekiyor. Burada üstyapı, altyapı herkesin olması gerekiyor. Ama bu arkadaşların burada uzmanlıklarını konuşturmaları lazım. Yani biz şimdi üstyapıyı konuşurken, bir de afet yönetim çerçevesini çizerek karışıyor. Ondan sonra risk azaltmaya gelmemiz lazım.

İstanbul'da özellikle, yıllardır hasar tespiti, çürük bina tespiti yapıyoruz. Şimdi risk azaltmamız lazım. Burada önce önleme yapılması gerekiyor. Bazı afetler önlenir. Ondan sonra sakınım, maruziyeti düşürmemiz lazım. Ondan sonra risk ve zarar azaltma geliyor ortaya. Sonra risk transferi yani sigorta işleri.

Risk azaltmanın önemli unsurlarından biri de risk iletişimi. Risk iletişimi yoksa toplum tabanlı afet yönetimi olmuyor. Toplum katamıyoruz. Bugün toplumun direnç göstermesinin bir nedeni de yeterince riski algılamış ve anlamış olmasıdır.

Aynı zamanda bizim iyileştirme planlarımızı da şimdiden yapmamız lazım. Biz İstanbul'da deprem olacağını biliyoruz. Şimdiden İstanbul'un deprem sonrası yeniden nasıl inşa edileceğini planlamamız lazım. Japonlar böyle yapıyor. Tokyo'nun yeniden inşasını planlıyorlar. Trafiği, yeşil alanı, birçok problemi fırsat olarak çözmeye çalışıyorlar.

Eğitim deniliyor. Her şeye bir ders koymaya çalışmalıyız. Trafik dersi, iklim dersi. Böyle bir şey yok. O zaman matematik, fizik, ders kalmıyor. Afet konuları müzik, beden eğitimi her derste işlenebiliyor. Japonya'da, Amerika'da böyle. Biz bunu böyle gördük. Mesela fay yasası lazım. Ama sadece fay yok ki. Olaya bütün, eşit baktığımız zaman taşkın yasası, heyelan yasası, çığ yasası olmaz. Tehlike yasası yapmamız gerekiyor.

Eğer AFAD bakanlık olacaksa, Şehircilik ve Afet Yönetimi Bakanlığı olması lazım. Riskle krizi birleştirmemiz gerekiyor. Bunlar ikisi ayrı ayrı olduğu zaman, AFAD Arama Kurtarma Bakanlığı kalır. Bu yapıları birleştirmemiz lazım.

Türkiye’de İtfaiye Genel Müdürlüğü lazım. Bugün arama kurtarma birlikleri Türk işi bir icattır. Onları kaldırıp yerel itfaiyeyi güçlendirmemiz lazım. Dünyanın her tarafında bu işi itfaiye yapar.

Söyleyecek çok şey var. Türkiye’nin toplum afet müdahale ekiplerine ihtiyacı var. Biz sivil savunma kılavuz sistemini kaldırdık. Bir savaş olsa, cephe arkasında sivil savunma sistemi kalmadı. Onun yerine toplum afet müdahale ekipleri kurup hem afette hem de savaşta cephe arkasındaki arama kurtarma, yaralı işlerini halletmemiz gerekiyor. Bu olaya afet yönetimi çerçevesinde bir bütün bakabilip, içini doldurabilirsek çok güzel bir şey olacaktır. Arz ederim.

Prof. Dr. Tuncay Taymaz

İstanbul Teknik Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Kıymetli Hazırın,

Bana söz hakkı verdiğiniz için ve davetiniz için teşekkür ederim.

Jeofizik mühendisliği, deprem sismolojisi, sismo teknolojik ve jeodinamik konularında uzmanlık alanlarımdaki gözlemlerimi iletmek üzere birkaç dakikanızı alacağım. Sabrınız için teşekkür ederim.

Bazı eksiklikler olmasına rağmen Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Aktif Fay Araştırma Grubu ve TÜBİTAK-MAM Başkanlığında ve AFAD'da yapılan kıymetli çalışmaları takdir ediyoruz.

Kendi hesaplarıma göre, 120 saniye içerisinde ilk 90 saniyede, 7.9 büyüklüğünde bir deprem oluşturan Nurdağı Pazarcık Depremi ve sonrasındaki kıyım kırım önlenebilirdi. Tehlikeyi öngörebiliyoruz, riski hesaplayabiliyoruz. Erken uyarı sistemlerinin çok güzel örnekleri San Andreas fayında, Parkfield'da ve Japonya'da var. İlk 30 saniyede Nurdağı Pazarcık kırıldıktan sonra kalan 90 saniyede, bölgedeki 12 şehir uyarılabilirdi.

MTA'nın eksikleri var. Evet üst yapı, yerleşim, afet yönetimi, o konuda kimi hocalarımız kıymetli görüşlerini ilettiler. Ama üç boyutlu topografik yöntemlerle her türlü havza, sıvılaşmaya uygun arazilerimiz belirtilip ona göre yapılaşmaya açılması lazım.

Her fay, sadece Kuzey Anadolu Fayı değil, Doğu Anadolu Fayı değil, büyük yerleşim birimleri ve endüstriyel yapılara yakın olan bölgeler yakından izlenebilirler. Gerek AFAD'ın gerek Harita Genel Müdürlüğü müzün kıymetli istasyonları bazen faylara yakın değiller, uzaklardalar,

ulaşılmıyor. Faya çok yakın yerlerdeki ilk 20-30 km'deki, 10 kilometredeki istasyonlar çok kıymetli. Bu konularda sansür uygulanmaması lazım. Kuvvetli yer hareketlerinin ortalamasına göre Türkiye deprem sismik bölgelendirme haritası yapmamalıyız, dinamik olarak yapılması gerekiyor. O haritanın güncellenmesi gerekir. Aynı şekilde MTA Araştırma Grubu aktif, diri fay haritalarını zaman içerisinde güncelliyorlar. Eksikleri çok fazla ama bütün bu bilgi, donanım, üniversitelerimize, araştırma kurumlarımıza sahip hocalarımız vardır, yapılmalıdır. Ancak sismolojik, sismoteknik ve jeodinamik açıdan fayın geometrisi çok iyi bilinmeden tehlikeyi ve riski hesaplayamayız. Kısa dönemde ve uzun dönemde yapılacak pek çok örnek var. Hele ki içinde bulunduğumuz bilişim teknolojilerinin olduğu dünyada yüksek başarılı bilgisayarlar kullanılarak gerçek zamanda dinamik risk ve afet kırım önleme erken uyarı sistemleri yapılabilir. Sadece Marmara Denizi için değil bölgede ülkemizi tehdit eden Marmara'dan daha önemli kırık faylarımız da var. Bütünleşik afet yönetim sistemi doğrudur, yapılmalıdır. Sivil savunma ekiplerinin güçlenmesi lazım. AFAD ve TÜBİTAK-MAM özellikle kendi ekipleriyle geliştirilerek her deprem sonrasında kısa süreli geçici istasyonlar kurarak artçı şokları mutlaka izlemelidir. Maalesef ilk iki üç haftada kaçırdığımız kıymetli deprem verileri var. Ama kısıtlı bir şekilde TÜBİTAK-MAM'daki bir grup deprem öncesinde istasyonları kurdu, bunları yakaladılar.

Ben bilimsel olarak şahsen "İkinci büyük 7.7'lik depreminiz Ekinözünde neden 9 saat sonra oldu? Üç, dört, altı değil, 24 saat değil, iki hafta sonra değil, Düzce'deki gibi üç hafta sonra değil?" bu sorunun cevabını merak ediyorum. Bu konularda akademik çalışmalar yapıyorum. Bilgi birikimimi paylaşmam için vereceğiniz fırsatları değerlendirmek üzere tüm emeği geçen AFAD ve TÜBİTAK başta olmak üzere kıymetli çalışanlara, sismoloji ve jeoloji konusundaki, jeomorfoloji konusundaki uzman hocalarımıza teşekkür ederim. Eksiklerimizi giderebiliriz. Ama üstyapı ve afet yönetiminde sivil savunma uzmanlıklarının özellikle devreye alınması lazım. Afet sadece, hocamızın dediği gibi, deprem değil; kuraklık ve diğer çok afetler var. Onlar da yine yanlış yerleşim yerlerinde, jeolojide, morfolojide, sismolojide bildiğimiz yerlerdeki taşkınlar vesaire, tsunami. Detaylara girmek istemiyorum. Yetişmiş kıymetli hocalarımız var. Üniversitelerimizde, kurumlarımızda değerlendirebilirsiniz, mutlu oluruz.

Kıymet verdiğiniz için teşekkür ederim Sayın Cumhurbaşkanım.

Prof. Dr. Burcu Özsoy

İstanbul Teknik Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Bakanlarım,

Kıymetli Hazırın,

Ülkemizin başı sağ olsun.

Allah ülkemizin yâr ve yardımcısı olsun.

Asrın afeti ve felaketiyle karşı karşıyayız. İstanbul Teknik Üniversitesinde öğretim üyesi, TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezinde İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Başkan Yardımcısıyım. Gaziantepliyim. Harita Mühendisi lisanstan, doktoradan çevre mühendisliği, deniz bilimlerinden doçentliğim var. Disiplinler arası çalışmalarım mevcut. Deprem olmadan iki hafta önce Gaziantep ili için sismik tehlike haritası hazırlama çalışmamız kapsamında 7.7'lik depremi simüle edecek şekilde, yapay zekâyı da kullanarak oluşturduğumuz haritayı sunmuştuk.

7.7 kurgumuz sismik ekipmanlardan topladığımız veriler ışığında ve deprem fay hatları girdileriyle tespit edilmiş ve sunulmuştu. Harita böylesi bir depremde Nurdağı ve Islahiye'nin haritadan silineceğini işaret ediyordu. Deprem, bilimin ortaya koyduğu veriler ışığında aksiyon almadan önce davrandı. AFAD ile de sürekli iletişimdeyiz ve Gaziantep sayesinde sahadaki ekipmanlarımız, ikinci haftayı takiben

Hatay depremini işaret etmekteydi. Yine Malatya depremini de işaret etmekteydi.

Bilimsel veri toplamanın kıymetini bir kere daha anlamış olduk. Deprem olduktan sonra da yine uzaktan algılama coğrafi bilgi sistemi birimlerimizle, oluşan katı atık ve hafriyat atıklarının bölgesel yükseklik modeli, arazi ölçüsü, yüzey su kaynakları, yağış, yeraltı derinlik, jeolojik toprak, doğal koruma alanları girdileriyle atıklar için harita üzerinde alanlar tespiti üzerinde çalıştık. Ayrıca planlama, çevre ve yine yeni yerleşime uygun yer seçimi başlığında koordinasyona destek sağlamaktayız.

Disiplinler arası olarak geometrik mühendisliği, inşaat mühendisliği, çevre bölge planlama, çevre mühendisleri olarak üniversitelerin de katılımını sağlıyoruz. AFAD sistemin her daim içinde. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, ilgili genel müdürlükleri ile de iletişimi kuvvetli tutmaktayız.

Sayın Cumhurbaşkanım, Başkanlığınızdaki Ulusal Risk Kalkanı girişiminiz için müteşekkirimiz.

İki durumla karşı karşıyayız.

Birincisi, olan deprem için, alınacak ivedi aksiyonlar–kaybedecek vaktimiz bulunmamakta.

İkincisi, deprem potansiyeli olabilecek alanlar, şehirler için hazırlıklar yapmak. Tabii ki, başta İstanbul.

Deniz alanının Müdahale Acil Eylem Planı'na muhakkak eklenmesi önem arz etmekte olup, karasal alandaki kuvvetli sismik istasyonlarımıza fay hattının aktif geçtiği Marmara Denizi'nde sismik ölçümlerin kuvvetlendirilmesi de önemlidir.

Bir de ayrıca bugünün, hassasiyete odaklı deprem olmakla birlikte çok daha geniş bir şekilde afet odaklı olması ki, deprem, sel, yangın, kuraklık, heyelan gibi kavramların ve parametrelerin kesinlikle unutulmaması gerekmekte, önem arz etmektedir.

Ayrıca çok disiplinli, yer bilimleri, mühendislik, sağlık, sosyal ve beşerî bilimler gibi çok fonksiyonlu temel uygulamalı, teknolojik, sosyal, beşerî farkındalık araştırma boyutlarının olması yine çok kıymet arz ediyor.

Bilgi paylaşımı, açık bilim ihtiyacı aşıkâr. Örneğin bu dönemde yine TÜBİTAK olarak 122 proje, ivedi olarak 24 saat içerisinde desteklendi ve 550 araştırmacı sahaya indi. Tek istediğimiz açık bilim yaklaşımı ile bunların tümünün mutlaka yayımlanması ve yine bu süreci AFAD ile aktif iletişimle yapmaktayız.

Yine kurumsal yapıya dönmesi amacıyla, bu bir örnek olarak Covid platformu olabilir, bir araştırma platformuna dönüştürülmesi kıymet arz etmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanım biz paydaşlarla, AFAD, MTA, üniversiteler ve bakanlıklarımızla beraber TÜBİTAK olarak hazırız.

Recep Tayyip Erdoğan

Teşekkür, sağ olun.

Tabii şimdi İslâhiye, Nurdağı yani gerçekten bambaşka oluyor. Oralarda, maalesef çok büyük kaybımız oldu gerek İslâhiye’de, gerek Nurdağı’nda. Ama şu an itibarıyla orada başlayan çalışmalarla, sağ olsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, oradaki arkadaşlar; hızla bir değişim, dönüşüm orada mevcut. İnşallah bir Gaziantep’li olarak gittiğinizde, orayı tanıyamayacaksınız.

Prof. Dr. Feridun Emecen

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Bakanlar,

Kıymetli Davetliler,

Efendim, ben Osmanlı tarihçisiyim ve şehir tarihi üzerinde çalışmalarım var. Osmanlı şehir tarihleri itibarıyla yakın zamana kadar ciddi bir birikimimiz var. Bu birikimin özellikle şu anda inşası düşünülen şehirlerin tarihî çevre açısından, inşası düşünülen yerlerin, mahallerin konumlandırılması itibarıyla önemli bir zemin sağlayacağını şahsen düşünüyorum. Bununla alakalı olarak bir bilgi birikimini ve bunları toplayacak bir müessesenin oluşması çok mühim. Yakın zamanda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın şehirlerle alakalı ansiklopedik mahiyette bu kabil bir çalışması oldu. İnşallah bu yayımlanırsa, bu açık önemli ölçüde kapanmış olur.

İkinci olarak özellikle bahsetmem gereken şey, biraz akademik olmakla beraber, önemli gördüğüm bir husus. Yakın zamanda, galiba geçen hafta Türkiye Bilimler Akademisi tarafından yine deprem konulu, Sayın Meclis Başkanımızın da başında bulunduğu, takip ettiği bir toplantı yapıldı. Orada da değişik meseleler konuşulmuştu. Onun raporlandırılmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Ümit ediyorum ki o rapor da burada değerlendirilebilir ileri vadede.

Orada dikkatimi çeken ve aynı zamanda da televizyonlarda, yine aynı şekilde haritalandırma meselesinde tarihî depremlerle alakalı bilgiler verilirken, ne yazık ki bunların sanki tam bir gerçekmiş gibi yazıldığını görüyoruz. Mesela ben küçük bir şeye baktım 1513 depremi ki, bu bizim bölgeyi de alakadar eden bir depremdi. Onunla alakalı çok kesin rakamlar; işte burası şöyle oldu, böyle oldu deniyor, tarihi bilgiye dayalı olarak. Hâlbuki oradaki sadece Malatya'dan Tarsus'a kadar, o da nihayetinde bir yabancı kaynağın vermiş olduğu dolaylı bir bilgidir. Bizim Osmanlı kaynaklarının hiçbirinde böyle bir bilgi geçmiyor. Yani kısaca demek istediğim şey, bu tarihî depremlerin tabii önemini biliyoruz; jeolog arkadaşlarımız üzerinde durarak bunu çalışıyorlar. Bunların iyi tespit edilmesi gerekir. 1999 yılından bu yana ciddi bir kaynak birikimi oldu. Çok dağınık çalışıyoruz, ne yazık ki. Bir hafıza oluşturamadık. Bu hafızayı oluşturmamız lazım. Bunun zamanı geçiyor. Bize yardımcı olabilecek, destek olabilecek bir durum bu. O bakımdan ben, kaynakların ve arşiv belgelerinin sistematik olarak taranabileceği ve bize bilgi birikimi sağlayabileceği bir çalışmanın da bu çerçevede başlatılmasının faydalı olacağını telakki ediyorum.

Tekrar saygılar sunuyorum efendim.

Zeynep Yosun Akverdi

AKUT Başkanı

Sayın Cumhurbaşkanımız,

Kıymetli Konuklarımız,

Ülke olarak dünya genelinde örnek gösterilen arama kurtarma ekiplerine sahibiz. Ancak daha önceki konuklarımızın da bahsettiği gibi yapı stoklarımızın depreme dayanıklı hâle gelmemesi durumunda, bizim kriz yönetiminden risk yönetimi olgusuna tam olarak geçmemiz durumunda, bizim gönüllü sayımızın 1 milyonun üzerinde olması ya da dünyadaki bütün arama kurtarma ekiplerinin acilen ülkemize gelmiş olması durumunda bile can kaybını durdurmamız mümkün değil. Dolayısıyla zaten tüm konuklarımız bu konunun altını çizdi. Ben de bir kez daha çizmek istiyorum.

Bizim kendi geri bildirim toplantılarımızda konuştuğumuz birkaç konu üzerinden kısaca bahsedeceğim. Arama kaynaklarımızın, yani enkaz üzerindeki arama kaynaklarımızdan bahsediyorum, geliştirilmesi gerekiyor. Biz bu konuda kendi dersimizi çalışıyoruz. Ancak bu konuda burada diğer üniversitelerin ve yetkili kişilerin olmasını da fırsat bilerek teknolojik arama cihazları ile ilgili bir çalışma yürütülebilir. Belki bu konuda bir soru işareti koymak isterim.

Buradaki saha testlerine biz AKUT olarak da destek vermek isteriz. Biz güvenilir cihazları, bu kaynaklarımızı, doğal olarak yurt dışından temin ediyoruz. Ama bunu ülkemizde de daha uygun maliyetlerle üretebileceğimizi düşünüyoruz.

Sektörizasyon konusu ile ilgili bir geri bildirimde, bir konumuz vardı. Bu konuda genel olarak da afet sonrası bilgiye en hızlı şekilde ulaşım arama kaynaklarını bölgede dağıtmakla ilgili AFAD'ın yönetiminde bir iş, görev var. Bu konuda da yine teknolojiyi, yeni teknolojiyi, gelişen teknolojiyi kullanmakla ilgili bir önerimiz var.

Biz arama kurtarma çalışmalarımızı hem üyesi olduğumuz uluslararası arama kurtarma danışma grubu olan Birleşmiş Milletler'e, hem de AFAD'a bir raporla bir ay gibi bir süre içinde yapmakla yükümlüüz. Bu raporlarımızın kamuya açık bir şekilde paylaşılması konusunda bir fikrimiz var. Bu, halkımızın da biz nerelerde iyileştirme yaptık, bunu takip etmesi ile ilgili bir fikir edinmesini sağlayabilir. Bunu tüm kurumlarımıza öneririm.

"Yat, tutun, korun"un ötesinden, kamuyu bilinçlendirme ile ilgili belki bize çok soru geldiği için bu konudan bahsedebilirim. Bireylerin afet sonrası yatıp tutunup korunduktan sonra ne yapacaklarını, yani bir deprem sonrası için acil durum planının oluşturulması ile ilgili bir bilinçlendirme yapılabilir.

Yine bu tür yüzeye yakın geniş çaplı afetlerde, yüzeye yakın kurtarma genel olarak kurtarılan canlı insan sayısının büyük oranını kapsar. Bunu bütün istatistikler söyler. Burada da hocalarımız bahsetti. Hatta bu rakam % 97 olarak tarif edilir. Bunun anlamı, bizim gibi arama kurtarma yapan kurumların % 3'ü kurtarabildiği demek. Dolayısıyla zaten kurulduğumuz günden beri bu konuda toplumu bilinçlendirmek üzere çalışıyoruz ama mahalle afet takımlarıyla ilgili daha geniş çaplı bir yapılanma ve sürdürülebilir bir yapılanma gerekiyor. Buna da dikkat çekmek isterim.

Teşekkürler.

Prof. Dr. Lütfi Akça

Türkiye Su Enstitüsü Başkanı

Sayın Cumhurbaşkanım,

Ben Şükrü Karatepe Hocamızın bir mesajını, mazeretini arz etmek için oradan başlayacağım. Davet edilmişti ama, kendisi deprem bölgesinde olduğu için, iletişim ve ulaşımdaki aksamadan dolayı gelemedi. Mazeretini arz etmemi istedi.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Ben Yerel Yönetim Politikaları Kurulunda su konusunda çalışıyorum. O konudaki görüşlerimi arz etmek istiyorum.

Malum-u âliniz, su yatırımlarımız son yılda özellikle zât-ı devletlerinizin önderliğinde büyük bir sıçrama yaptı. 2002 yılında 276 olan baraj sayımız bugün 992'ye ulaşmış durumda. Sulanabilir arazimizin de %80'ini şu anda sulayabilir durumdayız. Dolayısıyla su kullanımı arttı. Özellikle yerel bazı bölgelerde, dar bölgelerde su arzı ile su talebi arasında yetersizlikler başladı. Diğer taraftan küresel iklim değişikliğinin ortaya çıkardığı kuraklık ve sel riskleri de suyun gerek miktarını kısıtlayıcı hâle getirdi gerekse sudan kaynaklanan riskleri artırdı. Dolayısıyla günümüzde su yönetimi, su yatırımlarından daha önemli ve acil hâle geldi.

Su yönetimindeki zorlukları, kuraklık ve bu sebepten ortaya çıkan su yetersizliği, sel ve taşkın yönetimi ve su kirliliğinden dolayı gerekli kalitede suya ulaşımdaki zorluklar olmak üzere, üç ana mesele olarak

tarif edebiliyoruz. Deprem, salgın, hastalık, göç dalgaları, savaşlar, büyük endüstriyel kazalar gibi ortaya çıkabilecek afetlerde de su güvenliği konuları bu üç ana başlık altında tanımlanabiliyor.

Su risklerinin Ulusal Risk Kalkanı Modeli içinde yönetimini de çok önemli ve çok faydalı görüyoruz. Zira su riskleri konusunda da yönetim, etkin yönetim, riskin yönetimi için temel çözüm olarak risklere karşı dirençliliği gerektiriyor. Bu dirençliliğin sağlanması için de su politikalarımızda sürdürülebilir su yönetiminden başlayarak, su yönetimini sosyal, ekonomik ve çevre boyutları ile birlikte, sürdürülebilir su politikası çerçevesinde ve bütün bileşenleri ve taraflarıyla birlikte bütünleşik yönetim modeliyle yönetmemiz gerekiyor. Bu maksatla ülkemiz su yönetimi yapısının günün ihtiyaçları ve şartları çerçevesinde güçlendirilmesi, gerekiyorsa yenilenmesi ve hazırlanacak reformlar çerçevesinde bu sorunların çözülmesinin sağlanmasını öngörüyoruz.

Diğer taraftan su yönetiminin hem katılımcı hâle getirilmesi hem de yerelde havza ölçeğinde katılımın güçlendirilmesi, su yönetiminde önemli bir güçlenme ve dirençlilik sağlayacaktır. Biz bakanlıklar olarak, Orman ve Su İşleri Bakanlığından itibaren taşkın ve kuraklık yönetim planları hazırladık, bunların uygulanmasına çalışılıyor. Ancak bu planların yerel katılımlar ile güçlendirilmesi, uygulamanın etkinleştirilmesi gibi ihtiyaçlarımız da var.

Bu çalışmalarımızı reform programları çerçevesinde daha etkin yürütebileceğimizi düşünüyoruz. Bunlardan biri, su kaynakları geliştirme programı olarak özellikle suyun arz ve talep dengesinin bozulabildiği yerlerde yeni planlar, yeni yatırım ve işletme planlarının geliştirilmesi, tarımsal su yönetiminde verimliliğin sağlanması ve bir reform programı çerçevesinde konunun ele alınması, su verimliliğinin sanayi, evsel kullanım ve tarımsal sulamada iyileştirilmesi. Bu maksatla Muhterem Hanımefendi'nin himayelerinde Tarım ve Orman Bakanlığımız "Suda Sıfır İsrar" çalışmasını ocak ayı sonunda başlattı. İnşallah buradan da çok verimli neticeler ümit ediyoruz ki, bütün bunlar su güvenliğimizi artırıcı çalışmalardır.

Diğer taraftan Sel ve Taşkın Yönetimi Reformu'nu da yeni bir anlayışla taşkın yönetimini iklim değişikliğinin ortaya çıkardığı yağış rejimlerindeki değişikliğe daha uyumlu hâle getirerek, arazi bütününde ve

daha bütünleşik bir anlayışla yönetmemiz gerektiğini düşünüyoruz. Geleneksel olarak suyun taşacağı yerlerde teşkil edilen taşkın önleme yapıları ki, bunları suyu taşıdığı yerde tutmak politikası olarak adlandırabiliriz, bunun yerine suyu düştüğü yerde tutarak, mümkün meretebe araziye depolamak, arazide emdirmek ve taşkını geciktirmek gerekiyor.

Diğer bir reform alanı da yeraltı suyu yönetimi reformu ki, bu taşkın yönetimi ile birleştirildiği zaman sel sularıyla birlikte yeraltı sularının da beslenmesi ve yeraltı suyu kaynaklarımızın daha etkin hâle getirilmesi gerekiyor.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Yeraltı sularımıza suyumuzun bankası olarak bakmamız gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü bunlar devasa depolar işlevi görür. Kuraklık dönemlerinde buralardan alınabilecek borç diye tanımlayabileceğimiz aşırı miktardaki yeraltı suları, bizim kuraklıkları daha kolay atlattığımız açısından da önem taşıyor. Ve yeni politikalarla yeni altyapılarla sel suları ile de yeraltı sularını mümkün olan yerlerde, gerekli yerlerde beslememiz gerekiyor.

Diğer taraftan su kirliliğinin önlenmesi programında özellikle Yeşil Mutabakat Eylem Planı çerçevesinde endüstriyel kaynaklı kirliliklerden itibaren başlayarak ki, bunu da bir risk olarak, afet olarak görmemiz gerektiğini, iki yıl önce Marmara Denizi'nde yaşadığımız müsilaj problemiyle gördük. Bunun da bir program çerçevesinde, reform programı çerçevesinde iyileştirileceğinin faydalı olacağını düşünüyoruz.

Arz ederim.

Prof. Dr. Bahadır Sadık Bakır

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Tarım alanı olarak genellikle tanımlanıyor. Bu derin alüvyonlar üzerinde yer alan binalarda ağır hasarlar ortaya çıktı, biliyorsunuz. Şimdi bu deprem bölgesinde bulunanlarımız var aramızda, mutlaka. Fotoğraflardan, medyada videolardan görüyoruz, spesifik bir alanda onlarca bina yerle bir olmuş. Ama bakın bunların arasında bu depremleri, az hasarla veya hasarsız atlatmış binalar da var.

Demek ki binalar gerektiği şekilde yapıldığı zaman ayakta kalabiliyor ve kusur zeminlerin değil binaların. Bu da başlıca üç faktörden kaynaklanıyor: Tasarım, işçilik ve malzeme. Eğer bu konularda eksikler varsa, bu binalar da özellikle derin alüvyon tabakaları üzerinde ise, bu kusurlar çok belirgin bir şekilde ortaya çıkıyor ve binalar çöküyor, maalesef.

Biraz önce bir katılımcı bahsetti; bu çöken binaların %97'si, 1999 depreminden önce yapılmış olanlardır. Demek ki biz, bir noktada bu binaları gerektiği gibi yapmayı öğrenmişiz. Bakın bir deprem şartnamesinin ana hedefi, amacı, deprem büyüklüğü ne olursa olsun, binanın çökmemesidir. Çünkü binanın çökmesi demek, insanların ölmesi, can kaybı demek. 1999'dan sonra yapılmış binalar bu koşulu, çok büyük ölçüde karşılıyor. Dolayısıyla bizim yapmamız gereken bu deprem yönetmeliğinin gerektiği şekilde uygulanmasının sağlanmasıdır. Yapı denetim mekanizmamız var, biliyorsunuz. Burada mutlaka aksayan taraflar var, ama bu çok önemli bir faktör. Bunun belki bazı

yönlerinin revize edilmesi gerekecek. Ama bunu bizim titizlikte uygulamamız lazım.

Yine yetkin mühendislikten bahseden araştırmacılar, katılımcılar oldu. Bu da çok önemli bir husustur. Gerçekten yani bir mühendisin belirli seviyelerde proje yapabilmesi için belirli bir tecrübe kazanması icap eder. Burada mühendis olanlarımız bunu herhâlde takdir edeceklerdir, bu konunun tekrardan ele alınmasını talep ediyorum. Şüphesiz çok faydalı olacaktır.

Şimdi çadır kentlerde, konteyner kentlerde mahsur durumda, yokluk içerisinde yüz binlerce insan var. Yani ne sağlarsak sağlayalım, o normal bir yaşam değil, sağlıklı bir yaşam değil. Bu insanların acilen konuta ihtiyacı var.

Burada öncelikle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve TOKİ'ye çok büyük görevler düşüyor. Bakın TOKİ binalarının performansı gerçekten muhteşem. Bu binalar hangi zemin koşullarında olursa olsun, yani burada sağlam zemin deniyor, işte alüvyon zemin. Nerede olursa olsun bildiğim kadarıyla bu depremi bunlar en fazla hafif hasarla atlattılar. Şimdi burada çok büyük bir inşaat seferberliği başlayacak. Umarım tez zamanda bu binalar planlanan süreler içerisinde tamamlanabilir.

Değerli katılımcılar, bir de zemin sıvılaşması ile ilgili bir açıklama yapmak istiyorum. Ben 1999 depreminde henüz akademik kariyerimin başındaydım. Adapazarı merkezde orada sıvılaşma olduğu, binaların yıkıldığı gibi şeyler söylendi biliyorsunuz. Bu maalesef çok yanlış bir fikirdir veya bir düşüncedir. Biz yaptığımız çalışmalar sonucunda sıvılaşan binaların, sıvılaşmanın, zemin sıvılaşmasının yüzlerce binayı Adapazarı'nda yıkılmaktan kurtardığını, dolayısıyla binlerce insanın da canını kurtardığını tespit etmiş bulunuyoruz. Önümüzdeki günlerde bununla ilgili daha detaylı açıklamalar yapmak istiyorum. Ama burada maalesef çok yanlış bilinen bir husus var.

Çok teşekkür ederim.

Prof. Dr. Hasan Mandal

TÜBİTAK Başkanı

Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcım,

Değerli Hazırın,

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bu toplantının hayırlı olmasını diliyorum. İlk önce Sayın Cumhurbaşkanımız toplantının başlığını Türkiye Ulusal Risk Kalkanı olarak ifade ettiler. Dolayısıyla bunun bir bütünsel bir bakış, -yani evet yaşamış olduğunuz bir afet var- ama bundan ders alarak ve bugün değil, geleceği planlama noktasında her kurumun, her bireyin kendi öz değerlendirmesini de yapacağı bir bakış olması. Dolayısıyla buradaki bütünsel bir bakış. Evet, bugün daha fazla, tabii ki doğal olarak, depremi konuşuyoruz ve konuşmaya da devam edeceğiz. Ama iki aya yakın zamandır, ülkemizde yağmur, kar çok çok sınırlı. Dolayısıyla yaz ayları için baktığımız zaman iki yıl evvel görmüş olduğumuz yangın, sel felaketi, kuraklık, heyelan gibi başlıklar da yani afetler de bizim gündemimizde olacak başlıklar.

O yüzden en azından kendi kurumum açısından değerlendirdiğimizde risk kalkanı diye ifade ettiğimizi, bütünsel olarak anlamamız gerektiğini düşünüyoruz. Yine bununla beraber bu sürecin çözüm noktası olarak, tüm bilim insanlarımız farklı disiplinlerden. Ama karşılaşmış olduğumuz başlık, deprem ve diğer afetler noktası birlikte değerlendirildiğinde karmaşık olan bir sistem, yani hemen cevabı hazır noktasında değil, değişkenliği ve dinamikliği olan bir yapı. Buradaki birçok disiplinin esasında bilim insanlarımızın yetkinliği ve derinliği var ama bu birlikte çalışabilme noktasında hepimizin gelişim alanı var. Dolayısıyla bunun belki bugün için en çok alınacak olan,

yani gelecek odaklı tasarımlarımızda daha fazla bu disiplinlerin birlikte çalışma zorunluluğu. Bu da bilginin paylaşımı. Akademisyenler olarak, bilim insanları olarak bunu en kıymetli dergilerde yayımlama heyecanı ve sorumluluğu da var. Ama bunun aynı zamanda ülkemizin afet odaklı, risk kalkanı odaklı, azaltma odaklı bileşeni noktasında da paylaşımının çok hızlı bir şekilde yapılabilmesi lazım. Bu yapılabiliyor mu? Esasında bunu Covid döneminde Sağlık Bakanlığımızla birlikte yürütülen süreçlerde yaşadık.

Yine bu afet döneminde, biraz önce de hocalarımızla birlikte ne yapılabilir konusu ifade edildi. Özellikle Elâzığ depremi sonrasında, İzmir depremi sonrasındaki yaşanan deneyimlerle TÜBİTAK olarak hızlı bir şekilde, 24 saat içerisinde başvuru alınıp, değerlendirilip sonuçlandırıldı. Bu kapsamda şu an 122 araştırma projesi, daha doğrusu saha araştırması ve durum tespiti ve geleceğe yönelik öneri sunmak üzere 550 kadar araştırmacı, 61 tane farklı kurumdan sahada. Orada beklentimiz, 2 haftada bu çalışmaların tamamlanması, yani uzun dönemli araştırmalar değil. İki hafta içinde de araştırma tamamlandıktan sonra bunun raporlandırılması ve mutlaka kamuoyuyla paylaşılması. Tabii ki bu süreci AFAD'la birlikte yürütüyoruz. Geleceğe de referans olmak amacıyla ortak bir altyapı üzerinden geliştiriyoruz. Dolayısıyla biz bunun önemli bir kazanım olacağını düşünüyoruz.

Burada çalışılan başlıklar, biraz önce atıfta bulunmuş olduğum birçok disiplini kapsayan boyutlara sahip. Bunlar, yer bilimleri, bina, zemin, statik, malzeme, heyelan, kara yolları, demir yolları, limanlar, işletmeler, tarih boyutlarıdır. Ama bu sürece gelecek odaklı bakıldığı zaman belki en önemli paydaş noktası, bugün çok kez söylendi, toplum bileşeni. Yani bu konudaki toplumun sadece farkındalığı değil aynı zamanda da sorumluluğu. O anlamda toplum bu süreçten nasıl etkilendi ve gelecek odaklı olarak nasıl bir çözüm sürecinin içerisinde olacak? Bununla ilgili en azından kurumuma verilen görev noktasında, bir araştırma platformunun oluşturulabilmesiyle ve bu araştırma platformunun da tüm eksenleri ile birlikte çalıştırıldığında çözüm üretilebilir. Bunu en azından Covid döneminde deneyimledik. Gelecek odaklı olarak da üzerimize bu sorumluluğu en azından kurum olarak ve şahsım olarak aldığımızı ifade etmek istiyorum.

Tekrar, bugünkü toplantının çıktılarının benim açımdan, kurumumuz açısından ve ülkemiz açısından hayırlı olmasını diliyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Cüneyt Tüzün

Yaşar Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım,

Değerli Hazırın,

Burada ben Deprem İzolasyon Derneğini temsilen bulunuyorum.

Deprem izolasyonu dünyada 40 yıldır, ülkemizde ise 10 yıldır uygulanan ve son depremde de herkesin gördüğü gibi, deprem ve dayanıklı yapı tasarımında uygun bir çözüm olarak karşımıza çıkan bir teknoloji. Söz konusu teknolojinin özellikle depremden sonra kullanılması gereken hastane, enerji birimleri, afet yönetim birimleri gibi birimlerde kullanılmasının yaygınlaştırılması için derneğimiz uzun süredir Mustafa Erdik'in başkanlığında girişimlerde bulunuyor. Sizin de bildiğiniz gibi 2013'ten beri de hastanelerimiz depreme dayanıklı olarak, deprem yalıtımı ile yani izolatörlerle tasarlanmış durumda.

Deprem bölgesine yaptığımız ziyarette, söz konusu sistemlerin gayet iyi çalıştığını yerinde tespit etmiş bulunuyoruz. Gelecekte bu tarz yapıların, özellikle hastane, okul, afet yönetim birimleri, enerji birimleri, haberleşme birimlerinin depremden sonra da kullanılabilmesi için söz konusu teknolojinin özendirilmesi, mevzuatın ona göre düzenlenmesi konusunda desteğinizi rica ediyoruz. Diğer yandan yerli üretimin artması ve maliyetlerin azaltılması ile söz konusu teknolojide kullanımın yaygınlaşmasının yararlı olacağını düşünüyoruz.

Sizin de bildiğiniz gibi bugün yaşadığımız kayıpların en büyük nedeni depreme dayanıklı olmayan yapı stokumuz. Söz konusu stokun hasar görebilirliğinin azaltılması için de bu sistemlerin kullanılmasının önemli olduğunu düşünüyoruz. Hatta sadece deprem yalıtımı değil, bina tasarımında kullanılan sönmüleyici ve diğer cihazların da kullanımının artırılması için mevzuatın düzeltilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Gerek hocalarımın gerek diğer konuşmacıların söylediği önemli bir husus var. Bence de özellikle yetkin mühendislik konusunun bir an önce hayata geçirilmesi için gerekli adımların atılmasını rica ediyoruz.

Son olarak da mühendislik eğitiminin kalitesinin, özellikle mühendislik camiasındaki kontrol mekanizmasının, yerinde olsun, uygulamada olsun, tasarımda olsun, artırılması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

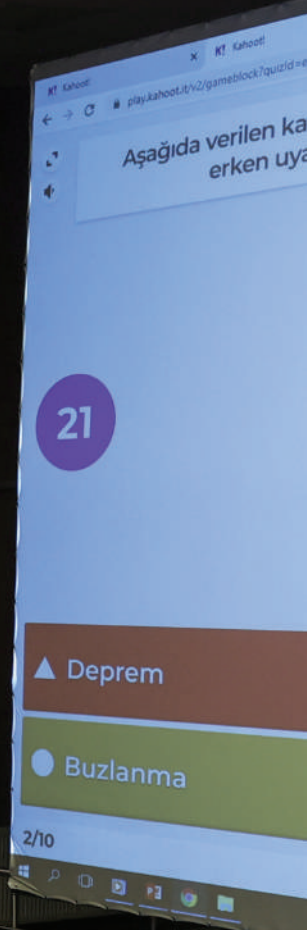
EXIT

AFAD

AFAD
Gonüllüsü

AFAD
Gonüllüsü

Prof. Dr. Mustafa Ilıcalı

İstanbul Ticaret Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım,

Değerli Bakanlar,

Değerli Katılımcılar,

Bana söz gelinceye kadar değerli bilim insanlarının önemli açıklamalarını dinledim. Ama burada şu anda Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı ve değerli bakanlarımız, buradan bir somut sonuç çıkarılması açısından ben şu şekilde bir sunum yapacağım:

Birinci başlık, deprem bölgesinde yapılacak işler. İkincisi, acil kentsel dönüşüm. Üç, deprem anında trafiğin yönetimi. Mesela ben inşaat mühendisi, ulaşım trafik uzmanıyım. Yaklaşık 40 yılın üzerinde bir tecrübem var. Deprem bölgesinde de bulundum. İçişleri Bakanım çıkmadan ona bir atıfta bulunacağım. Deprem anında trafiğin yönetimi diye, güçlü bir öngörü ile 2019 yılında 81 ile genelge gönderdi. Dedi ki, "Sayın Valiler, Deprem anında, ben sadece trafiği söylüyorum. Diğer konularda nasıl bir yönetim olacak? Üniversitelerle, STK'larla, bürokratlarla bir çalışma yapın".

Bu çalışma İstanbul'da başladı, diğer illerde de mutlaka başlamıştır. Pandemi olunca biraz gevşeme oldu. Şimdi bunun tüm Türkiye'de 81 ilde tamamlanmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Diğer bir atıfım TÜBİTAK Başkanımıza. Yaptıkları çağrı ile bu projenin tekrar arazide veri saha çalışmasında canlanmasına vesile oldu.

Biz buradan çok önemli veriler topladık. Ben bu yaşımda, bu kadar süre çalışmışım. Zannediyordum, deprem anında yollar sadece trafikten kapanıyor. Meğer o binalar yıkıldığı zaman enkazın yolları kapattığını gördük. Ana damarların kapandığını gördük. Burada beş dakikada anlatmak mümkün değil ama bu projede de o ana damarların nasıl açık olacağı, onların önceden bakımının nasıl yapılacağı, burada daha baştan haberleşmenin kesileceğini düşünerek drone'larla, helikopterlerle yolların gözlenmesi, buna göre alternatiflerin nasıl olacağını belirlenmesi yani bir İETT şoförünün, bir belediye çalışanının, bir üniversite hocasının deprem anında nerede olacağı planlanmıştır.

Bu arada gittiğim deprem bölgesinde heyelan oluşmuş, yollar kapanmış yani yer kabuğu kaymış, tabii ki bunlar çok normal deformasyonlar. Ama bu arada hem Ulaştırma Bakanlığımız hem de Karayolları Genel Müdürlüğümüz canla başla çalışarak o yolları ve havalimanını çok kısa sürede açtılar. Buradan bu hakkı teslim etmenin son derece önemli olduğunu görüyorum.

Yine deprem bölgesinde inşaat mühendisi olarak dolaşıyoruz, TOKİ'nin evlerine gidiyoruz, bir çizik yok. TOKİ kendi yapmıyor ki, TOKİ Başkanı burada; müteahhide yaptırıyor. Demek ki iyi bir mühendislik hizmeti olursa, iyi bir proje olursa bu binalar yıkılmıyor.

Değerli Cumhurbaşkanı Yardımcım, bir şey daha var: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. Bakanım iki şeyi açıkladı. Benim tartışma konularım, fikirlerim tamamen değişti. Deprem bölgesinden bir istatistik verdi. Yıkılan binaların % 98'i 2000'den önce. Biz şimdi depremin olduğu andan beri hâlâ aynı şeyleri tartışıyoruz. Demek ki 2000'den sonra yapılan binaların %2'si yıkılmış. İşte bunun nedenleri belli. Bence bakanımızın verdiği o veri çok kıymetli. Bir de olası İstanbul depremi için hepimiz ürperiyoruz. Bir buçuk milyon konut için rezerv alan gösterdi. Helal olsun size diyorum, orada.

Şimdi burada değerli bir mimarın bu rezerv alanın pratiği konusunda bir ifadesi oldu. Peki, burada bir buçuk milyon ayırdım, mikro belgelemeyi yaptım, diyor. Burada faya olan uzaklığı belli, sapsağlam zemin. Öbür tarafta buraya taşınacak yerler yerinde de olabilir. Olursa olsun. Bir de oralarda hiç trafiğe baktınız mı? Çalışmıyor. Burada şunu gördük; imar planlarında yolların genişliği ne kadar yetersiz. Ben buradan da hareketle diyorum ki yeni şehirlerin kurulmasında

Bakanım, bu yol konumları, platform genişlikleri, bağlantıları çok önemli. İdeal bir şehir yapalım.

Bunların bütün bu kurallara uygun olarak yapıldığını biliyorum. Bunu da tahmin ederek, ekibinizi tanıyorum. Geçmiş dönem yaptığınız projelerin bugün o yeni şehirlerde ne kadar işe yarayacağını da gören, bilen biri olarak. Bir bina yıkılıyor, yolu kapatıyor. Kaldırımdan geçen insana düşüyor. Hâlbuki o mesafenin ne kadar önemli olduğunu gördük.

Dün tesadüfen üniversitede gelen şehir plancısı yüksek lisans öğrencimize bu rakamlara dikkat edeceksiniz dedim. Belediyesini vermiyorum ya hâlâ baskı var. Ne olur sayın hükümetim bu baskıları ortadan kaldıracak önlemleri alın.

İkincisi de belediyeler. Üniversitem adına iki gün önce bir belediyenin toplantısına katıldım. Orada bir rakam aldım, yılda 14 bin konut. Bu rakam, sizin bir buçuk milyona göre yüzyıl eder. İyi tamam ben bunun tartışmalarına da girmek istemem. O zaman 14'ü yaptın mı, üçü yaptın mı bir yasal düzenlemesi olacak. Belediyeler bütçelerini revize edecekler, önceliklerini çıkaracaklar, ellerini taşın altına koyacaklar. Yani sadece ben olası deprem için, şunu yapıyorum bunu yapıyorum değil. Bütçem var kardeşim. Biz 85 milyon olarak bu vergilerle ödürüz. Bunlara burada bir yaptırım getirmemiz lazım.

Bir de Sayın Bakanım sizden istirhamım. Burada YÖK Başkanını da görüyorum. Ben 1971'de Teknik Üniversiteye girdiğimde, inşaat mühendisliği ilk 10'daydı. Şimdi puanları düşüyor. Puan düşüyor, talep azalıyor. Bazı bölümleri kapatıyorlar. Diyorum, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, YÖK, üniversiteler bunu ayaklandıracak ve bundan sonra profesyonel mühendisliğe belki yüksek lisansla geçecek bir eğitim konusunda çalışılmaz mı?

Burada bütün o % 98 olan, %2 olan hepsinde inşaat mühendisi hatası yok mu? Tabii inşaat mühendisliği derken, hem inşaat mühendisi olan var, jeoloji, başka bilimler var. İhtiyaç olan diğer bölümleri de koyalım.

Bir de Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcıma... Çok önemli. Şu anda 12. Kalkınma Planı çalışmaları yapılıyor. Ben de onun bir özel ihtisas komisyonuna bir de çalışma grubuna katıldım. Tahmin ediyorum depremden önce bitti. Oradaki konulara bir bakıyorum, afet yönetimi var,

ana başlık. İnşaat mühendisliği, müşavirlik, müteahhitlik başlığı var. Bunların bir daha revize edilip bu son depremlere göre gözden geçirilmesinin de muazzam katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Son cümlem de Sayın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanım. Konuların hepsini, her şeyi, bilimden de hiç belli etmeden istifade ederek kendi tecrübelerinizle yapıyorsunuz. Bir önerim de enkazın dönüştürülmesi konusunda. Benim bir Amerika bir Avrupa'da iki Dönüşüm Enstitüsü Başkanı Türk Profesörle temasım oldum. İlginç öneriler getirdiler.

Şimdi önemli olan o başlıkları burada değerli hükûmetimize not ettirmek. Bunun da çok çok önemli olduğunu söylüyorum. Benim ta baştan seslendirdiğim güvenli bina sertifikasını, siyasi parti liderleri, başka arkadaşlar konuşuyorlar. Güvenli bina sertifikasının da zorunluluğunun yasal düzenlemesi için biz belli bir altlık oluşturduk. İsminden bahsetmediğim Sanayi Bakanı gibi, Savunma Bakanı gibi diğer bakanlarımıza, hükûmetimize verdikleri emek için teşekkür ederim. Yüzyılın felaketinde, kim yönetimi eleştirirse eleştirsin, yönetim gereğini yapmıştır. Esas yönetim, kentsel dönüşümün, olası depremler olmadan önce yapılmasıdır. Bunu da yapacağınızdan eminim. Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Erol Özvar

YÖK Başkanı

Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcım,

Değerli Hazırın,

Hepinizi öncelikle saygıyla selamlarım.

Ben müsaadenizle bir gözlemle başlamak isterim. Depremün gününden itibaren AFAD Koordinasyon Merkezinde sizlerin de riyasetinde, çok ciddi bir ekip çalışıyordu, sizler de gayet iyi biliyorsunuz. Benim bir gözlemim var, o da şu: Depremden sonra, depremden etkilenen illerde ve onların dışında bulunan bölgelerde üniversitelerin, aslında beklenmedik bir fonksiyonu da ortaya çıkmış oldu. Yani her ilde bir üniversitenin olması, bu afet dolayısıyla aslında bize yeni şeyler öğretti. Dolayısıyla üniversitelerimizin bu süreçte fevkalade önemli işlevler gördüğünü fark ediyorum. Bilim insanlarımız bütün üniversitelerde, ilgili programlar dâhilinde bu afetin muhtelif veçhelerden değerlendirmesini yapıyorlar.

Bakanlıklarımızda da yakından ilgili olarak çalışıyorlar. İnşaat mühendislerimiz ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile yapmış olduğumuz görüşme ve üniversitelere göndermiş olduğumuz yazılar neticesinde inşaat mühendisliği bulunan bütün üniversitelerimizden gönüllü olarak bölgede çalışmak isteyen hocalarımızın listesini biz ilgili bakanlıklarla da paylaştık.

Bu konuda hocalarımız sahada, diğer bilim insanlarımızla beraber faaliyetlerine devam ediyorlar. Dolayısıyla üniversitelerimiz bu afetin dışında kalmamış, tam aksine öğrencisiyle, idari personeliyle, bilim insanlarıyla, bu afetin bir an önce ortadan kaldırılması, yaraların sarılması hususunda faaliyet göstermiştir, göstermeye de devam ediyor. O açıdan ben sizlerin huzurunda bütün üniversite hocalarımıza, idari personelimize ve öğrencilerimize teşekkür etmek istiyorum.

Binlerce öğrencimizin de bu afet dolayısıyla deprem bölgelerinde faaliyet gösterdiğini, çalışmalara katıldığını bilhassa lisanslı dağcılık gibi, afet kulüpleri gibi, Kızılay gibi pek çok sivil toplum örgütü ile birlikte katkı sağladığını ben de müşahede etmiş bulunuyorum.

Şimdi bu Risk Kalkanı konusunda çok kısaca bir iki başlık ifade edebilirim. Yükseköğretim Kurulu olarak ve üniversiteler olarak üzerimize düşen muhasebeyi şu anda yapıyoruz. Bunu ifade etmek isterim. Deprem araştırmaları konusunda yakın zamanlarda kurduğumuz enstitülerin yanı sıra bu konuda araştırma merkezleri kurulması için üniversitelerden gelecek her türlü talebi, proje desteği olmak kaydıyla destekleyeceğimizi bilmenizi istirham ederim. Bunun yanı sıra yine afet merkezli muhtelif programların açılması, bu konuda nitelikli bilim insanlarının yetiştirilmesi amacıyla Yükseköğretim Kurulu olarak gerekli burs desteği sağlamak suretiyle üniversitelerimizden gelecek talepleri de dikkate alarak sahaya ilişkin, konuya ilişkin, programlara ilişkin, afetin muhtelif yönlerine ilişkin genç bilim insanlarının yetiştirilmesini teşvik mekanizmaları inşa edeceğimizi de bu vesileyle sizlerle paylaşmak isterim. Yani nitelikli genç bilim insanlarının yetiştirilmesi noktasında burs ve kadro sağlamanın yanı sıra diğer teşvik mekanizmalarını da devreye sokacağımızı bilmenizi isterim.

Yine afetle ilgili olmak üzere üniversitelerin ortaya çıkarmış olduğu birikimi daha önce de ifade edildi, herkes tarafından erişilebilir dijital kaynakları, açık bilim sistemini, yakın zamanda devreye alacağımızı ve bunu bütün kamuoyuyla da paylaşacağımızı ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

Dilek Bekiroğlu

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Sekreter Yardımcısı

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Hazırın,

Öncelikle bu nazik davet ve bu toplantı için teşekkür ederim.

Biraz tekrar gibi olacak ama ne kadar altını çizsek az. Ben de yetkinlikle başlamak istiyorum. Çünkü meslek insanlarının kuralsızlığı, meslek alanının da kuralsızlığını beraberinde getiriyor. Teknik şartnamelerimizde bir sorun yok. Gerek akademik gerek sektör düzeyinde bilgi birikimimiz çok fazla, kullanılan malzeme ve teknolojide de dünya çapında söz sahibiyiz. Depremde de acı bir şekilde gördük ki, yeterli inşaat mühendislik hizmetini alan yapılar gerek yeni yapılar olsun, gerek güçlendirilmiş yapılar olsun görevlerini yaptılar ve ayakta kaldılar. Dolayısıyla yapı üretim süreci elbette bütüncül bir yaklaşımla yeniden gözden geçirilmeli. Fakat daha da önemlisi, artık mezun olur olmaz sınırsız yetki ile donatılmış mühendislik anlayışından vazgeçilip mutlaka yetkin mühendislik yasası hayata geçirilmelidir.

Özel iki başlıkta yapı denetim ve meslek alanı konusunu açmak istiyorum. Proje tasarımı çok özel bir konudur. Ancak bu tasarımın denetimi ve kontrolü daha fazla tecrübe ister. Tecrübenin yanında da sağlam bir teori gerektirir. Ayrıca da çok kademeli bir konudur, proje denetimi. Doğal olarak yapı denetimi ve proje denetimi mutlaka ayrılmalıdır. Aynı şekilde mevcut bina değerlendirilmesi ve güçlendirmesi

de özel bir konudur. Sadece hesap konusu değil, binayı da anlamak gerektirir. İnsanlar depremden dolayı korku içinde ve haklı olarak endişe içindeler. Bu süreçte doğal olarak yapılarına ve mühendislik faaliyetlerine güven de azaldı. Maalesef inşaat mühendislerinin yetkinliğini tartışırken, farklı meslek disiplinlerinden de bina depreme dayanıklılık raporlarının hazırlandığı, bu konuda ilana çıkıldığı hepimizin malumu. Hatta yapı denetim hizmeti almış son zamanlarda yapılan yapılarda dahi böyle bir bina değerlendirme talebi var. Bu konularda da standart bir bilgilendirmenin mutlaka yapılması gerektiğini düşünüyorum. Teşekkürler.

Prof. Dr. İskender Pala

Yazar

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Hazırın,

Bir gece bir deprem olur, şehrin insanlarını alır götürür.

Bir gece bir deprem olur şehrin varlığını alır götürür.

Bir gece bir deprem olur şehre ait tarihi, kültürü, sanatı alır götürür.

“Bunlardan hangisini kurtarabiliriz, hangisini geleceğe yansıtabiliriz?” sorusu çerçevesinde tarih bize göstermiştir ki, bir milletten birkaç aile kalsa, bir şehirden geriye bir ocak kalsa, o şehir kendini tekrar şehir haline getirebilir. Ama o şehrin kültürünü, o şehrin sanatını, o şehrin içerisinde bulunan tarihî değerlerini ve medeniyetini kaybettiğinizde geriye kalan insanlar tekrar aynı şehir olmazlar, kalabalıklar hâlinde yaşarlar.

Biz toplantının başından bu yana hiç durmadan şehrin taşından toprağından, nasıl kurtarılacağından, suyundan, ocağından bahsettik. Şehrin manasından hiç bahsetmedik. Bir şehrin anlamı nedir? Bir şehre maddi olarak gelen kayıpların ötesinde, şehrin manasını kurtaracak kayıplar nelerdir? Bunların üzerinde hiç durmadık.

Önümüzde depreme maruz kalan şehirlerimizi yenileyecek ve yeniden kuracak bir süreç var. Bunu sizler yapacaksınız. Her biriniz o şehirleri yeniden kurarken “Acaba o şehir anlamıyla, manasıyla kültürü

ile değerleriyle medeniyeti ile hâlâ aynı şehir olacak mı?” sorusunu hep aklımızda tutmalıyız. Biz kültür sanat deyince, işin daha ziyade eğlence kısmını anlıyoruz. Oysa kültür ve sanat bir şehrin kimliğidir ve bizim yaşadığımız şehirler bize kimlikler verir. Üsküdar’da doğan bir çocukla Nişantaşı’nda büyüyen bir çocuk, İzmirli birisiyle Karşı birisinin yaşadıkları mekândır onlara kimliklerini veren, o kimlikler içerisinde onları anlamlandıran. Dolayısıyla yeni kurulacak şehirlerimize her biri için, kültür sanat açısından neler lazımdır, bir ihtiyaçlar listesi çıkarmamız mümkündür. Böyle bir liste hazırlayıp Sayın Cumhurbaşkanımıza takdim de ettik.

Lakin bunun ötesinde bu şehirleri kuracak her bir zihnin, her bir yönetim kurulunun, her bir kurulun içerisinde kültür sanatı da bu şehrin içerisinde barındırmak zorundayız, hissini taşıyarak işlem yapmak ve ona göre planlar, projeler geliştirmek zorundayız.

Şehirler hafızamızdır. Hafızamızı kaybetmiş yeni şehirler kurarak, insanları yığınlar hâlinde bir yerde toplamış olabilirsiniz. Ama şehrin hafızasını o şehirlili insana sindirmezsek, onun kimliği ile şehrin kendi varlığını sürdürmezsek, burada hata etmiş olabiliriz ve geriye kalanlar bizim milletimiz olmaz. Millet olarak var olmak istiyorsak, depreme maruz kalan şehirlerimizin insanların, o dokulardaki kültür ve kimliklerin oradaki tarihî eserlerin ve bizatihi farklı medeniyetlere ait eserlerin, yeniden ihya yahut restorasyon, bu aşamanın ötesinde yeni kuracağımız şehirlerde de mutlaka kendilerini göstermek isteyecek şekilde önlemler almalıyız.

Ve son olarak kültür şehrin hissedarıdır. Bunu lütfen hiç aklınızdan çıkarmayın. Kültür ve sanat o şehirde hak sahibidir. O hakkı koruduğumuz zaman şehrin manasına da dokunmuş oluruz.

Ulusal risk dediğimiz şey, aslında biraz da budur. Bundan vazgeçersek ulusal risk kendiliğinden kapımızdadır.

Teşekkür ediyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Vildan Koçbeker

Selçuk Üniversitesi

Öncelikle bize böyle bir fırsat sunduğunuz için çok teşekkür ediyorum.

Tarımsal afetlerle ilgili katkı sağlamaya çalışacağım.

Temel afet bilinci bizim için oldukça önemli. Çünkü afet yönetimi aşaması, her bir sektörün kendi içerisinde afet yönetiminin dört evresini değerlendirmesi, öncesinde hazırlık yapması, sonrasında da bu yaptığı hazırlığı afet döneminde aktif olarak uygulayabilme kapasitesine dayanır. Dolayısıyla afet yönetiminde müdahale aşamasında yaşanan sıkıntıların tek bir kuruma, tek bir kuruluşa aktarılması burada temel afet bilinci ile ilgili yaklaşımda çok büyük sıkıntı olduğunu göstermekte. Bu nedenle de temel afet bilinci eğitimleri, öncelikle kreş öğrencileri olmak üzere toplumun tüm kesiminde değerlendirilmesi, uygulanması gereken önemli bir husus.

Burada tabii eğitimler sadece uygulamaya yönelik ya da belli kalıplar üzerinde olmamakta, afet yönetiminde tatbikatlar, disiplinler arası çalışmalar gibi çok yönlü faaliyetler içermektedir. Ben bu kapsamlı konunun sadece tarım alanına entegre olmuş şekliyle ilgili katkı sunmaya çalışacağım.

Kapsamlı ve iyi düşünülmüş bir acil durum planı, topluma ait tüm unsurları ve paydaşları içermektedir. Beraberinde çiftçilerin, tarım işletmelerinin ve tarım sektörünün tüm paydaşlarının plana dâhil edilmesi ile öncelikle tehlikelerin, tehditlerin ve zayıf noktaların tanımlanmasını gerektirmektedir. Afete karşı kırsal alanların güvenliği,

çiftçilerin bilinçlenmesine, gerekli tedbirlerin alınmasına, mevcut tarım işletmelerinin yönetim açıklarının ve risklerin tespit edilmesine bağlıdır. Çiftçilerin işletmelerinde mevcut riskleri önceden tespit etmesi, afet olmadan meydana gelebilecek zararları önleyecek ve azaltacak önlemleri alabilmelerini sağlar. Çiftçiler, öncelikle kendi işletmelerinde mevcut riskleri önleyerek direnç kazandıktan sonra, diğer işletmelerle iş birliği yapabilecek ve daha büyük afetlere hazırlanabilecek kapasiteye ulaşacaklardır.

Bunun için çiftçilerin birlikte hareket etmelerini sağlayacak altyapının oluşturulmasına ihtiyaç vardır. Burada tabii ulusal afet planına her sektörün, her kuruluşun kendi yaptığı hazırlıklarla entegre olmasına ihtiyaç var. Dolayısıyla da bu entegrasyonu sağlamak için mevcut desteklerin de sağlanması gerekiyor. Ama tabii bu sadece destekle değil, çiftçilerin gerektiğinde bilim insanlarının, gerektiğinde AFAD gibi her sektöre eğitim verebilecek kapasitesi olan kurumların, Tarım ve Orman Bakanlığı gibi bakanlıklarımızın eğitimlerinden yararlanması gerekir. İşte bunun için kilit nokta temel afet bilincidir.

Bu noktada tabii Ulusal Risk Kalkanı çerçevesinde yapılabilecekler konusundan da biraz bahsetmek istiyorum. Çiftlik ve çiftlik binaları incelenerek mevcut tehlikelerin tespit edilmesiyle, hangi zarar azaltma prosedürünün takip edilmesi gerektiği ortaya çıkacaktır. İnşaat kotalarının aşılması durumunda da ahırlar ve binalar yeniden inşa edilebilir ya da onarılabilir. Binaların daha yüksek zemine yapılması ya da taşınması gerçekleştirilebilir. Cam pencereler ve kapılar değiştirilebilir ya da çok daha güçlü malzeme ile desteklenebilir.

Drenaj kanalları çimlendirilmiş şekilde tutulabilir. Tabii tarım sektörü ciddi kimyasallar kullanan bir sektör olması nedeniyle de çiftçilerin sanitasyon ve bu kimyasal maddelerin yönetimi konusunda bilinçlendirilmesi, bunların su kaynaklarından karışımın olup olmadığının sıklıkla incelenmesi, salgın hastalıkların kontrol altına alınması çok çok önemli.

Bizler afet ile karşılaştığımızda ilk sorun, yıkıma ilk müdahale aşamasında yaşanan sorunlar; fakat en önemli sorun da zincirleme afetlerin gerçekleşmesi. Bu noktada da bizim sahadaki müdahalemiz, iyileştirme aşamasının önemli bir kısmına kadar devam etmek zorunda.

Çiftliklerde tabii pek çok risk var. Bunlar kurşun bazlı boyalar, makine yağı, motor yağı, kurşun kaplı tanklar, bataryalar, çatı çivileri, asfalt, şingil, boya astarı bileşikleri, muşamba, tesisatçılıkta kullanılan kurşun içeren çöp alanları barındırmakta, sel baskını gibi bu deprem enkaz çalışmaları sırasında yaşanabilecek diğer olumsuzluklar çok ciddi riskler oluşturabilmekte. Bunların takip edilmesi, analizlerinin yapılması ve çiftçilerimizin bilinçlendirilmesi gerekiyor.

Kıymet verdiğiniz ve dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Serkan Yavuz

TRENDYOL Operasyon Müdürü

Sayın Cumhurbaşkanım,

Saygıdeğer Bakanlarım,

Ben Trendyol'un Operasyon Müdürüyüm. Aile Bakanlığımız, Sanayi Bakanlığımız ve Ulaştırma Bakanlığımızın koordinasyonunda üç haftadır ekibimle beraber, yine Aile Bakanlığı bünyesindeki ASYA (Afet Acil Sosyal Yardım) depolarına aynı yardımların geldiği ve bunların depremzedelere ulaştırıldığı süreçlerin koordinasyonunda Aile Bakanlığı yetkilileriyle birlikte çalışıyoruz.

Üç haftadır sahada gördüğümüz gözlemlerde, en büyük sıkıntılardan biri afet bölgesindeki depolara yardımların karışık şekilde gelmesi ve bunların, ihtiyaç malzemelerinin afetzedelere doğru şekilde aktarılmasındaki yaşanan problemlerdi.

Biz Adana, Kayseri ve Gaziantep'te bu problemleri çözmek amacıyla gelen ürünleri ayrıştırıp istifleyip, ilgili depolardaki, ilgili ihtiyaç malzemelerine talepleri alıp, ona uygun şekildeki kamyonla sevkiyatlarını gerçekleştirdik.

Tabii bu süreçte yaşadığımız bazı zorluklar oldu. İşte çalışanlar, insan kaynağı, doğru zamanda bulabilmek, araçları doğru zamanda bulabilme. Şimdi geldiğimiz noktada, şu anda her şey oturmuş diyebilirim. Yani hâlihazırda ihtiyaçlar doğru ve zamanında gidiyor.

Benzer bir şekilde İstanbul'da yaşanabilecek çok büyük bir, hani Allah göstermesin, olay olma durumunda "buna nasıl hazır oluruz"la

İlgili, “bu süreci hızlı bir şekilde nasıl gerçekleştiririz”le ilgili çalışmalarını yapabileceğimizi düşünüyorum. Çünkü yine yaşadığımız problemlerden biri, bu aktarma merkezlerini kurarken, bulabildiğimiz en uygun depolarda bunu yapmak durumunda kaldık. Ama bununla ilgili hazırlıklarımızı, İstanbul’un yakın çevresinde depoları önceden dizayn edip buna uygun şekilde gerekli malzemeleri temin edebilirsek, olası bir afet durumunda çok daha hızlı bir şekilde depremzedelere, ihtiyaç malzemelerini ulaştırabiliriz.

Yaşadığımız problemlerden biri de insan kaynağı oldu. İnsan kaynağı genelde gönüllü çalışanlar oldu. Bizim şirketimizin de yaklaşık 1.500 kuryesi sahada, bölgede gerekli desteği verdi ama genelde gönüllülük esastı. Diğer şirketler de benzer şekilde destek verdiler. Burada, Allah göstermesin, nasıl bir savaş hâlini, bir seferberlik durumunu konuşuyorsak, benzer şekilde böyle durumlarda işinin uzmanı kişilerin seferber olup, depo yönetiminde uzman kişiler o belirlenen depolarda sorumluluklar alabilirler. İşte kamyon, tır taşımacılığı yapan firmalar bu konuda seferber olabilir. Taşıyıcı kuryeler seferber olabilir ve bunları belli bölgelere baştan atayabiliriz. Böyle bir durumun oluşması durumunda da orada bu kişiler görevlerinin başına çok hızlı bir şekilde geçerler.

Burada gördüğümüz şeylerden biri, buna hazırlıklı olabilmek. Bir diğer konu da depolara ürünleri getiriyorsunuz ama bunu depremzedelere zamanında ulaştırabilmek. Bunun için de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız Çadır Market Projesi’ni başlattı. Ama bu da belli bir süre sonra gerçekleşebildi. Belki de hani biz bu çadır marketleri uygun olabilecekleri, yapısından emin olduğumuz ve küçük kamyonetleri indirebileceğimizi bildiğimiz teslimat noktalarını şimdiden belirleyip, Allah göstermesin, böyle bir durum olması hâlinde ilgili sorumluları da önceden atadığımız bir durumda, çok daha hızlı bir şekilde biz bu yardımları doğru noktalara iletebiliriz. Oradaki, doğru noktadaki sorumlu kişilerin de depremzedelere çok daha hızlı bir şekilde verebileceğini düşünüyoruz. Bu süreçte de her türlü destek anlamında, şirket olarak da oluşturulacak her türlü çalışmada da bilfiil yer almak isteriz.

Teşekkür ederiz.

Saygılarımla.

Dr. Öğr. Üyesi Seda Yurtcanlı Duymaz

İstanbul Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Meclis Başkanım,

Saygıdeğer Bakanlarım,

Hocalarım,

Herkese merhabalar.

Bu genç yaşta aranızda olduğum için çok heyecanlıyım. Biraz kekelersem gençliğime ve heyecanıma verin lütfen.

Ben İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinden Doktor Öğretim Üyesi Seda Yurtcanlı Duymaz. Bir çevre hukukçusu olarak aslında deprem konusuyla ilişkim 2021 yılında TÜBİTAK'ın deprem özel çağrısını açmasıyla başladı. Olası İstanbul Depreminin Zorunlu Göç Senaryosu ve Yönetimi başlıklı bir TÜBİTAK projesi yürütüyorum.

Yaşadığımız iki büyük felaket, özellikle ikincisi beklenmedik bir felaket olarak pek çok hocamız tarafından da ifade edildi. Hayatta kalan milyonlar için çetin kış koşullarında ciddi bir hayatta kalma mücadelesi başladı. Acaba bu insanlar, yaşamlarını geçici veya kalıcı olarak, acaba nerede devam ettirecekleri sorusuyla da karşı karşıya kaldılar.

Afetlerin göç senaryosu dediğiniz zaman, bu kavram ve bunu yönetilmesinin bir boyutu aslında akut hareketliliği ifade etmekte. Bizim Afet Müdahale Planlarımızda tahliye çalışma grubu kapsamındaki konuya girmekte, barınma çalışma grubunun konusuna girmekte.

Tabii gönül isterdi ki, şu an elimdeki verilerle daha bu göç senaryosuna ilişkin somut parametreler sunayım. Ama çalışma planımızda, ilk senemizi kurumsal kapasiteye ayırmıştım. Lakin önümüzdeki hafta TÜBİTAK'a eğer hakkıyla güzel bir başvuru yapabilirsem, 1002 projesi ile mart ayı içerisinde alana gidip, bu akut hareketliliğin nüfus hareketliliğinin parametrelerini ve bu sürecin yönetimi aşamasındaki güçlü ve zayıf yönleri ortaya koymak isterim. Ekip olarak bunu tespit ettikten sonra her zaman devletimizin de tabii ki bilgisine sunmaktan onur duyarız.

Bu göç senaryosu dediğimiz olgu, sadece akut hareketliliği değil, aynı zamanda sürece yayılan bir göç hareketliliğini de ifade etmektedir. Şimdi biz Maraş-Hatay bölgesi kapsamında bunu tartışıyoruz. Ama özellikle olası İstanbul depremi bağlamında bu konuyu çok ciddi tartışmamız ve üzerinde düşünmemiz gerekiyor. Çünkü mega kent İstanbul'un stratejik önemi hem ülkemiz açısından hem de bölge açısından ortaya koyduğu toplumsal, demografik, ekonomik siyasi, yapısal önemi göz önünde bulundurulduğunda, belki üst ölçekli bir öneri olarak, Kalkınma Planı çalışmalarının olası İstanbul depremini belki esas alarak revize edilmesi, bence kritik önemdedir. İstanbulumuz çok tabii ki kıymetlidir. Lakin mevcut yapı stokundaki riskler nedeniyle, hâlihazırda söz konusu milyonlarca yapının yıkılmasının öngörüldüğünü, ben alandaki görüşmelerden elde etmiş vaziyetteyim. Dolayısıyla benim öncelikli ifadem bu olacaktır.

Geçtiğimiz bütün bir yıl İstanbul'daki tüm kurumsal yapılarla görüşme fırsatım oldu. İki ilçe belediyemiz hariç tüm merkezî ve yerel, projemle ilgili kurumlarla konuşma fırsatım oldu. En azından hızlı bir şekilde şunları ifade etmem gerekir: Yerelin güçlendirilmesine, yerel yönetimlerin özellikle bu süreçte çok daha motive, profesyonel, deneyimli personele ve bağımsız bir bütçeye ihtiyaç duyduklarını dile getirdiler. Benden, özellikle yazacağım yönetim ilkeleri rehberinde, yerel yönetim mevzuatının bu doğrultuda geliştirilmesi ve güncellenmesi konusunun yer alması, 37 ilçe belediyesinin talebidir. Burada bunu iletmek de boynumun borcudur.

İkinci husus, İstanbul gibi büyük bir kentte yaşanacak bir depremde dışarıdan müdahale beklemek çok zamanımızı alacaktır. İstanbul, Türkiye'ye yeter ama bir Türkiye İstanbul'un yönetimini üstlenemez. Bu gerçekliği hiçbir zaman unutmamamız lazım. Dolayısıyla bence mahalle örgütlenmesine acilen yer verilmeli; Sayın Cumhurbaşkanımız muhtarlarla yaptığı görüşmelere belki afet konusunu da ekleyerek, muhtarların önderliğinde bir mahalle örgütlenmesi gerçekleştirilebilir. AFAD'dan İstanbul'da 1,5 milyon afet gönüllüsü olduğunu öğrendim. Bu İstanbul'un öz kaynağıdır. Mahalle örgütlenmesinde bu afet gönüllülerine de aktif şekilde belki yer verilerek, öz kaynağımızı kullanarak, bu sürece en azından daha verimli hazırlanalım isterim. Ve bunu iletmek isterim.

Saygılarımla arz ederim. Tekrar davetiniz için de çok teşekkür ederim.

AFAD GÖNÜLLÜSÜ NASIL OLUNUR?

- 1 e-Devlet üzerinden '**Gönüllülük Sistemi**' portalı kullanılarak başvuru yapmak gerekiyor.
- 2 AFAD Gönüllülük Eğitim Sistemi **3 farklı seviyeyi** kapsayan modüllerden oluşuyor.
- 3 'Temel AFAD Gönüllüsü' olmak için **6 modülden oluşan çevrimiçi eğitimi** tamamlanıyor.
- 4 '**Destek AFAD Gönüllüsü**' olmak için çevrimiçi eğitimler bitirildikten sonra saha eğitimlerine katılmak gerekiyor. Kişiler kendilerine uygun tarihi seçerek 5 gün süren saha eğitimlerine katılmak zorunda.
- 5 3'üncü seviye olan '**Uzman AFAD Gönüllüsü**' olmak isteyenler ise bahsi geçen eğitimleri pekiştirecekleri eğitimleri almak durumunda.

Prof. Dr. Kemal Önder Çetin

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Bakanlar,

Kıymetli Meslektaşlarım,

Ben hepinizi dinlerken açıkçası aklıma Mesnevi'de geçen karanlık odadaki filin hikâyesi geldi. Herkes filin bir tarafını anlatıyor; hortumunu tutan hortumunu, kuyruğunu tutan kuyruğunu, bacağı tutan bacağı, kulağını tutan kulağını.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sizin, filin tamamını görmemiz gerekiyor. Allah sizlere kolaylık versin.

Öncelikle, hastasını muayene etmeden tedavi eden, reçete veren bir doktorumuz olabilir mi? Bence olmamalı. O yüzden hepimizin ivedilikle sahaya çıkıp, sahadaki durumu detaylı bir şekilde çalışıp ondan sonra fikirlerimizin paylaşılması doğru olacaktır.

Ben depremin ikinci günü, gece yarısı sahaya ulaşmaya çalıştım. Genel değerlendirmelerimi anlatırken iki kısımda yürümek istiyorum. Bir genelleri sunup, bir de uzmanlık alanımla ilgili bir iki görüşümü paylaşmak istiyorum.

Genel değerlendirme, ulaşım hatlarımız çok başarılıydı. O bölgede üç tane viyadüğümüz var. O viyadükler problem yaşasaydı, bizim bölgeye ulaşma şansımız neredeyse sıfırdı. O viyadükler güzel bir hizmet verdiler. Yollarımız ufak tefek sıkıntılara rağmen başarıyla hizmet verdi. Demir yollarımız fayların kesmesine rağmen iyi bir performans gösterdiler. Barajları tek tek dolaştım. Hatta en kuzeyden en güneye kadar ben iki kere gittim geldim. Barajlarımızda bayağı sıkıntılar olmasına rağmen su bırakmadılar. Bu, büyük bir başarıydı. Şimdi bu kısımları paylaşmamız gerekiyor. Neden bunu söylüyorum? Çocuğuna hep olumsuzlukları söyleyen bir anne babanın çocuğunu sağlıklı yetiştirmesi mümkün olabilir mi? Veya tam tersi, sürekli güzel şeyleri bahseden bir anne babanın çocuğunu sağlıklı yetiştirmesi mümkün olabilir mi? Aynı şey öğretim üyeleri için de geçerlidir. Dolayısıyla bunlar benim gördüğüm, olumlu taraflardı. Olumsuz tarafları söylemem gerekirse, konut performansında çok başarısızız.

Sayın Cumhurbaşkanım, biz inşaat sektöründe dünyada ilk üçteyiz. Bu masanın etrafında olan öğretim üyelerinin bazıları, isimlerini ben vermek istemem, sizler eminim biliyorsunuzdur veya bilmiyorsanız bulunabilir, dünya ölçeğindeki şartnameleri yazan öğretim üyeleri. Genellikle onlar sessiz kalıyorlar, çok konuşan ekibin içinde olmuyorlar. Onun da tüyosunu verebilirim. Biz nükleer santraller şartnamesi yazıyoruz; barajlar şartnamesi, konut tipi yapılar şartnamesi; dolayısıyla çok güçlü bir akademik altyapımız var, mühendis altyapımız var.

Şimdi neden bunu söylüyorum? En zor projeleri yapan yine biziz, en başarısız projeleri yapan da yine aynı ekibimiz, hiç tartışmazız. Dolayısıyla burada bence ekipten ziyade, örgütlenme, denetim ve niyetle ilgili bir değişime gitmemiz gerekiyor.

Bu problem sadece Cumhurbaşkanımızın sırtına verilecek veya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız ki, bize 4 buçuk saat brifing verdi. Bugün Cumhurbaşkanımız dört saatini ayırıyor. Bu vesileyle ben iki bakanımla daha tanıştım. Dolayısıyla 3-5 kişinin, AFAD'ın üzerine verilecek, TÜBİTAK'ın üzerine verilecek, öğretim üyelerinin üzerine verilecek bir sorumluluk değil. Bireyler olarak bizlerin de kendimize gelip sorumluluklarımızı almamız gerekiyor. Herkes şapkasını önüne koyup, nerede hata yaptık, nerede neyi düzeltebiliriz, bunları söylemesi gerekiyor. Dolayısıyla bireyler olarak biz de inisiyatif almalıyız. Ne demek bu? İçinde oturduğum konuta bakım uygulamalıyım.

Sayın Cumhurbaşkanım, bu herhâlde devletin işi değil. Kolonu kesen benim. Dersini iyi anlatmayan hoca yine benim. Çıkan öğrencisini beğenmeyip yetkin mühendislik yapalım diyen de benim. Bunların hepsini değerlendirirken biraz bütünleşip bakmak lazım diye düşünüyorum. Uzun uzun söyleyebilirim ama yorgunsunuz, bütün herkes yorgun; belki de bunun yeri burası değil. Ama böyle durumlarda dışarıdan içeriye bakmak daha sağlıklı olabiliyor. Terzi kendi söküğünü dikemez misali, yurt dışı bizden sonra neler yaptı. Amerika Birleşik Devletleri Kaliforniya Deprem Enstitüsü'nün deklarasyonu. Bina envanterimize bakacağız, okul ve hastanelerimizi elden geçireceğiz, yönetmeliklerimize bir daha bakacağız dedi. Biz okullarda, hastanelerde harika bir performans gösterdik, bunu söyleyeyim. Amerika bunu kendine ders olarak sundu. Bundan sonraki yapacaklarımızın içinde ben iyi konutlar tasarlamamın ve yapmanın maliyetinin ekstra %10-15 olduğunu düşünüyorum. Öyle büyük maliyetler değil. Biz bu yüzü harcıyoruz, 5-10 daha harcarsak, çok daha başarılı işler yapabileceğiz.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Sütçü

İstanbul Teknik Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Bakanlarım,

Kıymetli Hocalarım,

Kıymetli konuşmacılar, konuşmalarında Japonya'ya çok referans verdiler. Bu çok normal. Çünkü depreme hazırlık, afetle mücadele konusunda referans ülke Japonya'dır. Bunun sebeplerinden biri, Japonya'da çok sık deprem olmasıdır. Bu bakımdan kıyaslanması biraz yanlış, çünkü ülkemizde o kadar sık deprem olmuyor. Fakat oradan örnek almamız gereken şeyler olduğu kesin. Bu konuda en yetkin kişinin Moriwaki Bey olduğundan eminim. Fakat burada aramızda tevazu gösterdikleri için Japonya'da doktora yaptığını söylemeyen hocalarımız da var. Ben söyleyeceğim, 2003 yılında ben Japonya'da Tohoku Üniversitesinde doktora yaptım. Tohoku'yu özellikle söylüyorum. 2011 yılında meydana gelen 9.1'lik büyük deprem ve tsunami felaketinin yaşandığı merkez şehirdir. Sonrasında Tokyo Teknik Üniversitesinde bir süre akademisyen olarak çalıştım.

Bunu söylememin sebebi kendimi anlatmak değil. Japonya'daki üst yapıların inşasına dair yönetmeliklerle ülkemizdeki yönetmelikleri kıyaslayabilecek tecrübeye sahip olduğumu bilginize sunmak için söylüyorum. Bu yönetmelikleri doğrudan kıyasladığımız zaman ülkemizdeki Türkiye bina deprem yönetmeliğinin Japonya'daki üst bina

deprem yönetmeliklerinden bir eksikliği olmadığından eminim. Sizi de bu konuda temin edebilirim. Belki yer hareketleri konusunda eksiklikler vardır. Fakat üst yapıların hesabına dair yönetmeliğimizde Japonya yönetmeliğinden bir eksiğimiz olmadığı gibi, deprem kuvvetlerimizin de birçok durumda Japonya'da hesaba esas teşkil eden deprem kuvvetlerinden neredeyse bir buçuk kat yüksek olduğunu söylemem lazım. Dolayısıyla teknik bir eksiklikten değil, belki de sosyal ya da uygulamaya yönelik bir eksiklikten bahsediyoruz ve tekrar hatırlatmak istiyorum, depremlerin daha sık olması, hazırlığın daha iyi olması noktasında herhâlde yeterli bilgi veriyordur.

Japonya'yla iş birliği yapmayalım demiyorum. Mutlaka yapmamız gereken iş birlikleri vardır. Fakat teknik eksiklik olmadığını, en azından üst yapının hesabına dair bir teknik eksiklik olmadığını belirtmek istiyorum. Japonya'dan alınabilecek bazı önerileri ve onların tecrübelerine dair bazı bilgileri kısaca sizinle paylaşmak istiyorum.

Birincisi arşiv, belgelendirme ve veri toplama: Yakın dönemde meydana gelen Elâzığ ve İzmir depremleri sonrasında buradaki birçok ekip tarafından sahada gerçekleştirilen incelemeler sonucunda gerek yer hareketi gerek zemin hareketleri gerek üst yapıların davranışı burada yaşanan hasarlar ve sosyal problemler konusunda kapsamlı raporlar hazırlandı. Bunlar sayısal ve görsel olarak arşivlendi. Bunlar gelecekteki çalışmalara ışık tutacaktır.

Dikkat ederseniz Kocaeli depremiyle alakalı bu kadar kapsamlı bilgimiz yok. Bölük pörçük bazı güzel raporlar var. Fakat derli toplu bir bilgi elimizde maalesef yok. Yaşanan bu deprem sonrasında hem coğrafi ölçekte hem parsel ölçeğinde, meydana gelen yer hareketleri hem büyük, hem de yakın ölçekten bahsediyorum, ulaşım yapılarından kamu yapılarına, konutlardan altyapı sistemlerine, tüm yapısal hasarların kategorize edilmesi, görsel ve sayısal olarak belgelenmesi ve arşivlenmesi gerekiyor.

Şu anda bazı hasar tespit çalışmaları yapıyor ama benim bahsettiğim başka bir şey. Bundan sonra yapılacak mühendislik hesabı ve uygulamaya yönelik iyileştirmelerde, yaşanmış afetlerden elde ettiğimiz sağlıklı bilgi ve belgelere çok ihtiyacımız var. Ben İstanbul Teknik Üniversitesini, burada benimle beraber temsil eden hocalarımızla birlikte, diğer üniversite kurum ve kuruluşlarla bu inceleme ve

raporların hazırlanması konusunda hazır olduğumuzu bilgilerinize sunuyorum. Bu konuda devletimizin talep ve görevlendirmesini bekliyoruz.

İkinci konu, Japonya'da geliştirilmiş ve çok kullanılan bir sönümleyici teknolojisi vardır. Sönümleyiciler bizim araçlarımızdaki şok emici amortisörlere benzerler. Deprem enerjisini yutarlar ve binaları depremden korurlar. İzolatörlerden farklı bir teknolojidir. Fakat şu anda ülkemizde özellikle sanayi yapılarında, endüstri tesislerinde, yatırımcılar yatırımlarını, işlerini ve çalışanlarını korumak için bu teknolojiyi çok hızlı bir şekilde kullanmaya başlamışlardır. İsmi söyleyemeyeceğim birçok yatırımcı fabrikalarını sönümleyicilerle güçlendirmiştir. Bu teknolojiler kamu yapılarında ve belki konutlarda da kullanılmaya başlanabilir. Henüz yönetmeliğimizde bununla ilgili gerekli maddeler ya da bölümler yok. Fakat hazırlıkları hızla devam ediyor

Bir başka madde de şu: Prefabrik yapılar sahada değil, fabrikada, kalite kontrollü bir ortamda üretildiği için, kalitesi yerine dökme betona göre biraz daha kontrollü olabilir. Sahada yapılacak deprem konutlarının imalatında prefabrik inşaat yöntemlerinin kullanılmasını şiddetle öneriyorum.

Bir madde de şu: Güçlendirme konusu çok önemli. Mevcut konutların ya da mevcut yapıların güçlendirilmesinde bir önceliklendirme yapılacaksa, bu arama ve kurtarma yollarının, acil ulaşım yollarının üzerindeki binalardan başlamalıdır. Japonya da bunu böyle yapmıştır. Eğer arama kurtarma ya da acil ulaşım yollarının üzerindeki binalar önce güçlendirilirse, bundan sonraki afetlerde hem kurtarma çalışmalarına gitmek hem de tahliyenin sağlanması için yeterli vakti kazanmış oluruz.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ayşe Nuhođlu

Bahçeşehir Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Bakanlar,

Değerli Katılımcılar,

Ben ceza hukukçusuyum. O yüzden ceza hukukuna ilişkin neler yapılabilir, diye söz edeceğim. Ama buna geçmeden önce, afet konusunda mevzuatımıza baktığımızda eski kanunların, eski düzenlemelerin varlığını, bir de mevzuatın biraz dağınık olduğunu görüyoruz. Bu bakımdan mevzuat tekrar gözden geçirilmeli. Halihazırda Kahramanmaraş depreminden sonra, hani bir takım hırsızlık olaylarının depremden hemen sonra olduğu söylendi. Faillerinin hızlı bir şekilde yargılanmasına ilişkin aslında mevzuatımızda değişiklik yapılmasına gerek yok. Hâlihazırdaki ceza muhakemesi kanunumuz bu hızlı yargılamaların yapılabilmesine elverişli.

Şimdi ceza hukuku bakımından depreme baktığımızda:

Bir: Ceza hukukunun depreme müdahalesi, deprem olup bittikten can kaybı yaşandıktan sonra, o can kayıplarından sorumlu olanların, kusurlu olanların, cezalandırılması şeklinde olabilir ki, bunu tabii ki hiçbirimiz tercih etmeyiz. Can kayıplarımız olmuştur. İşte en son depremde gördüğümüz gibi bazı binalarda, binayı yapan müteahhitlerin kendileri de hayatlarını kaybetti. Dolayısıyla sorumlu bulamayız.

Ama ceza hukukunun ikinci boyutu; daha binalar yıkılmadan önce müdahale edebilmesi imkânı vardır. O da nedir? Tehlikeli, insanların hayatı bakımından tehlikeli bina inşa etmek. Bizim ceza kanunumuzda “Genel Tehlike Suçları” diye suçlar var. Böyle bir düzenleme var. Ama bizim ceza kanunumuz bina yıkılmasından ya da inşaat kurallarına aykırı davranılarak genel tehlike yaratılmasından değil de genel olarak tehlike yaratılmasından söz ederek böyle bir suç tipi düzenlemiştir. Ama burada benim önerim; bina yapımındaki kurallara aykırılık yapılarak tehlike yaratılması halinde, o tehlikeyi yaratan kişinin cezalandırılması. Yani binanın yıkılmasına gerek yok. Binanın planlanmasından, yapımından tüm bu aşamalarda sorumlu olan kişiler bina yapıldığında, insan hayatı bakımından tehlikeli ise yıkılmasına gerek olmaksızın, o tehlikeyi yaratanların cezalandırılması gereği. Dediğim gibi bizim kanunumuzda buna özel bir düzenleme yok. Ama İsviçre ve Alman ceza kanunlarına baktığımda bu belirttiğim şekilde düzenlemeler var. Burada mevzuata aykırı, insanların hayatı bakımından tehlikeli bina yapan, planlayan kişiyi cezalandıracağız, ama öte yandan zamanın birinde mevzuata aykırı yapıyı kanunlarla mevzuata uygun olduğunu kabul edersek, bu da kendi içinde bir çelişki olacaktır. O nedenle son olarak, Anayasa’nın 57. maddesinde konut hakkı düzenlenmiştir. 57. maddede devletin insanların konut ihtiyacını giderecek tedbirleri almakla yükümlü olduğu belirtilmiştir. Belki Anayasa 57. maddeye birkaç husus, cümle eklenerek insanların mevzuata uygun binalarda, konutlarda yaşama hakkı vardır deyip, imar affı kanunlarının biraz önüne geçilmesi sağlanabilir.

Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Gülfettin Çelik

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Hazırın,

Bir yönüyle İstanbul Medeniyet Üniversitesi üst idarecisi olan ve diğer yönüyle de iktisat tarihi uzmanlık alanı olan birisi olarak iki hususa dikkat çekmek istiyorum.

Birincisi, binlerce yıldır var olan bazı uygulamaların göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Bu eski medeniyetlerden beri var olan çok küçük iki tedbir aslında. Roma'da da vardı bu, Eski Yunan'da da vardı. Mesela 1300'lü yıllarda Avrupa'da veba salgını var. 1350'leri aşan zamana kadar etkin olmuş. 75 milyon insanı öldürmüş bir veba salgını var. Kırım'dan başlamış, İstanbul'dan devam etmiş, İtalya'ya varmış, oradan kuzeye gitmiş İngiltere İskoçya'ya kadar yayılmış, Afrika'yı içine almış, Ortadoğu'ya da kadar da etkili olmuş bir veba salgını.

Avrupa'da 75 milyon insanı öldüren bu salgın, Osmanlı hinterlandında toplansanız belki 20-30 bin kişinin ölümüne neden oldu. O kadar vefat var sadece. Bazı uzmanlarımız bunu işte sağlıklı bir hijyenik yapı oluşumuna, insanın gündelik hayatının hijyene dayalı oluşuna bağlıyorlar ama, arka planda bence bu veba salgınının doğduğu gibi, kıtlıklarda, sellerde, eşkıyalık hareketlerinde, hatta terörist hareketlerde, savaşlarda bile etkisini gösteren küçük iki tedbir vardı. Nedir onlar?

Biri insan öbeğine olan sadakat. Yani aile dediğiniz o küçük ölçeği bozmama mevzuu. Sayın Cumhurbaşkanımız açıkladılar, bölgede inşa edilecek olan binalarda 3+1 modeli uygulanacağını beyan ettiler, ifade ettiler. Bu bizim açımızdan son derece önemli diye düşünüyorum. Yani nesillerin anne, baba ve çocuklarla yaşamış olduğu muhitte tutulması coğrafi dağılımda çok ciddi etki oluşturacaktır, diye düşünüyorum.

İkincisi de insan öbeği ölçeğinin yanında, yaşam ölçeğinde sadakat. Osmanlı örneği modelinde minimum karyeler (köyler) ölçeğinde idi bu. Çift hane sistemi dediğimiz model uygulanıyordu. Hanesini, kendi kendine besleyebilen bir aile, yine kendi kendini besleyebilen bir karye ölçeğinde model vardı. Onun etrafında kasabalar ve şehirler vardı. Ama hiçbirisi aşırı şekilde büyümeye fırsat verilmeyecek tarzda modellenmişti. Yani karye kendi kendine yetebilir durumdaydı. Yani biz uzun vadede şehirlerimizi ve köylerimizi özellikle, kendi kendine yeter, çocukları ile anne babasıyla yetebilen bir tarzda düşünebilirsek eğer, depremler de olsa, seller de olsa, savaşlar da olsa ki, malumunuz Osmanlı sistemi 19. yüzyıla kadar herhâlde ayakta kalabilmiştir. Sanayi devrimine rağmen ayakta kalabilmiştir. Arka planda tımar sistemi adını verdiğimiz, o çift hane modelinin köydeki uygulamasıdır. Ekonomik anlamda, sosyal anlamda ve fiziki anlamda aileyi ayakta tutan o model çok önemliydi.

Bu çerçevede modern hayatta bir önerim var. Biz Medeniyet Üniversitesi olarak bu önerinin arkasında durabiliriz, diye düşünüyorum. Nedir o? Gerek aileyi gerekse o yaşam ölçeğini karye, semt ya da mahalle ne dersenez, modern hayata dönüştürmede uyarlamada, modern hayatın göz ardı etmiş olduğu ya da bir şekilde ıskaladığı ya da yerini getiremediği diyelim, sosyal ilişki modeline, kurumlar arasındaki işbirliği gerek sivil gerek kamu otoritesinin işbirliği noktasında bir sosyal iş birlikleri modeline ihtiyaç var, diye düşünüyorum. Adına Son Şafak ismini verdiğimiz bir modelle biz Medeniyet Üniversitesi olarak, bu yeni coğrafyada ihdas edilebilecek olan mekânlarda, orta vadede ve uzun vadede her yönüyle rol alabileceğimizi beyan etmek istiyorum.

Saygılarımla efendim.

Dr. Nilay Ergenç

Afet Yönetim Uzmanı

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Bakanlarım,

Sayın Hocalarım,

Ben disiplinler arası çalıştım. Şehir plancısıyım aslında. Jeofizik mühendisliğinde de doktoramı yaptım. Uzun yıllar da Büyükşehir Belediyesinde Afet Koordinasyon Merkezinde çalıştım. Dolayısıyla ben önerilerimi saha tecrübesi olarak getirmek istiyorum.

İlk önce, Türkiye’de bir ulusal afet arşivi vardı, daha önce, TUA diye. Bu TUA arşivi bir süre sonra farklı bir formata dönüştürüldü ve aslında afet bilimciler için geçmiş yıllarda yaşanan afetlerin tehlike analizinde kullanılması için çok iyi bir veri tabanıydı. O veri tabanının ben tekrar hayata geçirilmesini teklif ediyorum. Çünkü bizim şehirlerimizde ilk önce tehlikelerin varlığını tespit edip, o tehlikelere göre risk analizlerini yapıyor olmamız gerekiyor. Aslında bundan Mikdat Hocam da konuşmasında bahsetmişti.

Dolayısıyla hazırlık çalışmaları kapsamında da anaokullarından başlayan bir eğitim verilmesi gerekiyor. Bizim Büyükşehir Belediyesinde yaptığımız bir çalışma vardı: “Minik Adımlarla Güvenli Yaşam”. Bu tarz bir çalışmanın AFAD tarafından, sivil toplum kuruluşları aracılığıyla yaygınlaştırılarak daha fazla çocuğa, daha hızlı bir şekilde eğitim verilmesi gerektiğini öneriyorum.

Bir de afet eğitim merkezleri sadece şu anda İstanbul'da ve Bursa'da var. Bu kapsamda bu merkezlerin sayısının artırılması gerektiğini düşünüyorum. Şehir planlama eğitimine yer bilimine yönelik eğitimlerin de eklenmesi gerekiyor. Hiçbir şehir plancısı özellikle mikro bölgeleme verisini yorumlayamıyor; sadece yerleşme uygunluk haritası olarak yorumlayabiliyor. Buna yönelik de düzenlemelerin yapılması gerekiyor.

Bireylere ulaşabilmemiz için mahallelerde muhtarlar ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla–çünkü afete hazırlık bireyle başlıyor– belki sokak bazında insanları örgütleyerek onlara yönelik eğitimlerin verilmesi. Kurumlarda yine acil durum planlarını hazırlayan iş sağlığı ve güvenliği uzmanları ile ortaklaşa AFAD'ın yeni belirlediği eğitim formatında bu eğitimlerin yaygınlaştırılması gerekiyor. Ne yazık ki en kırılgan nüfusumuz olan ve afetlerde en fazla zarar gören bireyler olan engelliler ve yaşlılara yönelik farklı eğitimler de düzenlenmesi gerekiyor.

Afet eğitimlerinde askeriyenin öneminden de bahsetmek istiyorum. Askerlere zorunlu olarak ilk yardım ve arama kurtarma eğitimi verilirse, askerlikte bu eğitim başlatılırsa bir müdahale sırasında daha fazla kişiye destek verilebileceğini düşünüyorum.

Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Doç. Dr. Mehtap Aras

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Biraz önce hocam “Hepimiz filin farklı yerlerinden bahsediyoruz” dedi. Evet, afet yönetimi zaten disiplinlerin bir araya geldiği bir alan olduğu için maalesef hem koordine etmek hem yönetebilmek, farklı disiplinin çalıştığı bir alanı yönetebilmek inanılmaz zor. Burada, ben AFAD’dan bahsetmek istiyorum. Üniversitemde Afet ve Acil Durum Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü’yüm aynı zamanda. Burada “merkezler kurulsun” ve “merkezler birlikte çalışsın” denildi. Sanırım şöyle de bir eksikliğimiz var, afet yönetiminde çalışan akademisyenler olarak, AFAD’ın yaptığı eğitimlerden ya da yaptığı bu platformlardan çok fazla haberimiz yok ya da olmayabilir. Ben AYMEP’ten de (Üniversiteler Afet Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezleri Platformu) bahsetmek istiyorum.

İçişleri Bakanlığımızın 2021 yılı aralık ayında, afet yönetimi ile ilgili merkezleri toplayarak yaptığı bir platform var. Orada afetle ve afet yönetimi ile alakalı tüm merkezler bir platform altında toplanıyor ve çalışmalarını devam ettiriyor. Bu iki senedir böyle süregeliyor.

Ben sosyal bilimciyim. Genelde bu alanda çalışan hocalarımız jeoloji, jeofizik mühendisliği alanında ve deprem özelinde çalışan hocalarımız. Tabii ki Türkiye’nin karşı karşıya kalabileceği afetlerde deprem en ön planda olduğu için burada bir araya gelmemizin nedenlerinden biri de çok yıkıcı bir deprem afetine maruz kalmamız. O nedenle ben, Sayın Cumhurbaşkanımızın da konuşmasında ilk etapta söylediği

gibi, afet yönetimini daha bütüncül bir perspektiften ele alırsak, sadece deprem özelinde düşünmezsek daha faydalı olacağını düşünüyorum.

AFAD Başkanlığı bu alanda zaten İRAP (İl Risk Azaltma Planları), TAMP (Türkiye Afet Müdahale Planı) ve TARAP (Türkiye Afet Risk Azaltma Planı) gibi belgeler hazırladı.

Burada çalışan bütün akademisyenlerin, -şimdi hepimiz bir merkez adı altında çalışmıyoruz- üniversitesinde bir afet yönetimi ile ilgili merkez yok. Yanlış bilmiyorsam, Orhan Hocam da beni doğrular belki, AFAD Başkanlığında AFAD Akademi kuruluyor ve merkezi olmayan, yani bir merkeze bağlı olmayan akademisyenlerin de bu platformda çalışması sağlanacak. Bir hocamız söyledi; sadece AFAD Başkanlığına atmamalıyız bunu, bütün kurumlar bir arada çalışsın, dedi. Bu çalışmaların koordine edilmesi için, organize edilmesi için ama bir çatı kurum olması gerekiyor. Bu çatı kurumu da AFAD Başkanlığı olarak düşünüyorum. AFAD Başkanlığının altında hepimizin, yani farklı alanda çalışan, farklı disiplinde çalışan hocalarımızın, afetin hukuk boyutunu, sosyoloji boyutunu, iletişim ve ekonomi boyutunu da çalışan akademisyenlerin bir araya gelmesiyle daha fazla etki ve daha fazla fayda sağlayacağımızı düşünüyorum. Burada afet hukuku çalışan hocalarımız var, afet sosyolojisi çalışan var, afet iletişimi çalışan var, afet ekonomisi çalışan var. Bu anlamda burada bir araya gelmek -yani orada afet yönetim merkez platformuydu, merkez müdürlerinin olduğu bir platformdu-, çok daha geniş kapsamlı olmamız beni inanılmaz mutlu etti.

Burada YÖK Başkanımızın da olması hasebiyle kendisinden birkaç ricam olacak. Aynı zamanda, üniversitemde Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü Başkanımıyım. Bölüm öğrencilerimizle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. Afet yönetimiyle ilgili hangi öğrenciler var, yetiştiriliyor. Bizim öğrencilerimiz direkt bu alanla ilgili yetiştiriliyorlar. KBRN (Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer tehlike) eğitimleri alıyorlar. Sel, yangın, deprem, itfaiyecilikle alakalı bütün bilgilere, donanıma sahipler. İlk yardımla ilgili, travma-resüsitasyonla ilgili dersler alıyorlar. Sürekli AFAD, İl AFAD koordinasyonunda çalışıyorlar. İtfaiyeye gidiyorlar, doğada arama kurtarma eğitimi alıyorlar. Yani şimdi tek tek bahsetmeyeyim; öyle girdim ama çok detaylı eğitimler alıyorlar, siz biliyorsunuz.

Sayın Başkanım, bu öğrencilerimizin atanması konusunda bir talebimiz olacak. İkinci gün bütün öğrencilerimi topladım ve üniversitemizin desteği ile Nurdagı'na gittik. Çocuklarımız herhangi bir gönüllüden çok daha fazla fayda sağladılar. Çünkü 10 dakikada çadır kurabiliyorlardı. Çünkü defalarca AFAD'la birlikte çadır kurdular. Dolayısıyla AFAD çadır kurmak istediği zaman bizim öğrencilerimizi Nurdagı'na çağırırdı. AFAD çadırlarını zaten biliyorlardı. Katar çadırları da vardı, onları bilmiyorlardı. Onu da öğrenmeleri 2 dakika sürdü. Dolayısıyla Acil Yardım Afet Yönetimi Bölümü öğrencilerinin hem atanmaları konusunda hem de uygulamalı derslerle ve de okul öncesi eğitimle ilgili bir talebim olacak. Bunları çok detaylandırmak istemiyorum.

Son olarak YÖK Başkanı'ndan bir talebim daha olacak. Bunu AFAD AYMEP toplantılarında da sürekli söylüyoruz. Afet alanında çalışan akademisyen hocalarımız "doçentlik"lerini almak isterlerken sıkıntı yaşıyorlar. Çünkü anahtar kelimelerde sizin de malumunuz, "afet yönetimi" yok. Dolayısıyla hocalarımız burayı çalışmaktan imtina ediyorlar. Yani daha doğrusu "yaptığım makaleler, yaptığım çalışmalar fayda sağlamayacak, bana puanlanamayacak" diye farklı alanlara kayıyorlar ve bilgi üretme konusunda sıkıntı yaşıyor. Bunu da talep etmiş olayım.

Çok teşekkür ederim.

Arz ederim.

Prof. Dr. Nuri Aydın

İstanbul Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Öncelikle çok teşekkür ediyorum, bu toplantı için.

Ben dört konudan bahsetmek istiyorum.

Birincisi mühendislik eğitimi ile ilgili. Üniversitemizde Mühendislik Fakültesinde Jeoloji, Jeofizik ve Maden dediğimiz üç yerbilim bölümü var ve yer bilimleri, yani bu üç bölümün kontenjanı yıllardır dolmuyor.

Ben dikkatinizi çekmek için bu yılki kontenjan doluluklarımızı vermek istiyorum. Türkiye’de Jeoloji, Jeofizik ve Maden bölümlerinin doluluk oranı %30. Bu üç bölümün dolmama sebebi bu alanlarda yeterli istihdamın olmaması. Sayın Cumhurbaşkanım. Buna, birinci madde olarak, dikkatinizi çekmek istiyorum.

İkinci bahsetmek istediğim konu, sağlık alanında, hakikaten alanda çok önemli çalışmalar yapıldı. Sahra hastanesi konusunda hazırlıklı olmamız gerektiğini ifade etmek istiyorum. 1999 depreminde, ben Kanada ordusunun Adapazarı’na kurduğu bir sahra hastanesinde, o dönem tercüman olarak bir hafta çalışmışım. Aynı sahra hastanesinin benzerini, yüz yataklı bir sahra hastanesini, iki gün önce Hatay’da Amerika Birleşik Devletleri ordusunun kurduğu hastaneyi gezdim. Ülkemizin böyle sahra hastanelerini, stokta belki 4-5 tane tutup hem

yurt içinde hem yurt dışında -bu aynı zamanda ülkenin de bir prestiji-, başka bir ülkeye destek olma açısından, kullanılmasının çok iyi olacağını, buna biraz odaklanmamız gerektiğini düşünüyorum. Hastane ile ilgili diğer bir konu, hastane gemi noktasında ayrı bir çalışma yapılmasının faydalı olacağı kanaatindeyim.

Recep Tayyip Erdoğan

Faydalı oldu. Şu anda hastane gemimiz var.

Prof. Dr. Nuri Aydın

Evet, Sayın Cumhurbaşkanım. Belki kapasite artırılma noktasında.

Recep Tayyip Erdoğan

Değil mi, Hulusi Paşa?

Hulusi Akar (Milli Savunma Bakanı)

Kapasitesi de çok, ihtiyacımızdan çok fazla Sayın Cumhurbaşkanım. İki hastane gemimiz var. TCG Sancaktar ve TCG Bayraktar isimli gemilerimiz İskenderun Limanında ameliyatlar dâhil şu an hizmet veriyor.

Prof. Dr. Nuri Aydın

Sayın Cumhurbaşkanım, arz etmek istediğim üçüncü konu, daha çok hep mühendislik ve olayın tasarlanması noktasındaki eksiklerimizden bahsediyoruz. Ancak sahada inşaat içerisinde çalışan inşaat işçilerinin mesleki eğitimiyle, en basiti bir demir bağlama tekniği eğitimi noktasında meslek yüksekokulları olabilir, teknik eğitim olabilir, sertifikasyon noktasında biraz daha inşaat alanında çalışmamızın faydalı olacağını düşünüyorum.

Dördüncü ve son bahsetmek istediğim nokta, sahada ilk ve en çok ihtiyaç olan konu tuvalet ve duş ihtiyacı. Bu noktada büyük şehirlerde normalde şehir içerisinde kullanılan normal tuvaletlerin, bir kısmının afet durumunda taşınabilecek şekilde konteyner tarzı tuvaletler şeklinde konumlandırılması ve bir afet durumunda hızlı nakli planlanabilir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Necdet Budak

Ege Üniversitesi Rektörü

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Bakanlarım,

Değerli Hazırın,

Ben çok özet olarak, çok faydalı bir toplantı olduğunu söylemek istiyorum.

Toplantıya sizin başkanlık yapmanızla âdeta bir “think thank” gibi birçok farklı alanlardan farklı fikirler ortaya çıktı.

Âcizane önerim tabii ki bizim bu toplantının devamında Ulusal Risk Kalkanı Modeli Toplantısı adı altında, ulusal doğal riskler, başta deprem olmak üzere, zaten bakanlıklarımızda-“Kalkınma Planları”- hukukî anlamda yürüyen birçok çalışma var. Eksikler varsa bunların çalışılması açısından, orta ve kısa ve uzun vadede devletimizin bir Ulusal Risk Kalkınma Modeli Politikasının oluşması açısından devrim niteliğinde bir toplantı olduğunu düşünüyorum.

Uzun süredir toplantıya başkanlık yapıyorsunuz. Burada çok farklı bir think thank anlamında birçok fikri not aldınız. Bunun devamında âcizane önerim, farklı, spesifik konulara girmek yerine, buradaki fikirleri bakanlıklarımızla ya da Cumhurbaşkanlığı Politika Kurullarından bir yönlendirme ile bir eylem planına dönüştürüp, deprem, sel, küresel ısınma, yangın, vs. bütün bunlara hazırlıklı olmak adına farklı başlıklar altında politika oluşturup size sunmamızın çok daha doğru olacağıdır. Bu anlamda Türkiye’de 200 bin bilim insanı var. Çok ciddi bir kadro var. Bilim çağındayız. Bunu bilimle ve çalışmayla aşabileceğimizi düşünüyorum.

Bu fırsatı verdiğiniz için de teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Serap Şimşek Yavuz

İstanbul Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Katılımcılar,

Ben İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji hocasıyım. Uzmanlık derneğimiz Klimik'in (Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği) başkanıyım.

Kendim ve derneğimiz adına öncelikle nazik davetiniz için çok teşekkür ediyorum. Aynı zamanda bir sağlık çalışanı olarak da gerek deprem bölgesinde yaptığımız ziyaretler sırasında gördüklerimiz, gerek bilimsel literatürü tarayarak bulduğlarımız ve kendi tecrübelerimizi de katarak oluşturduğumuz görüşleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Öncelikle hepimizin aslında üstünde uzlaştığı bir konu var. Hastanelerin depremde sağlam kalması bir zorunluluk. Ne yazık ki deprem bölgesinde çok sayıda çöken, hasar gören, ciddi hasar gören hastanelerimiz oldu. Gördüğüm kadarıyla, İstanbul hastanelerinden, en azından buradan başlanarak sağlamlaştırmaya çalışılıyor ama bizim gözlemlediğimiz bir diğer can alıcı konu da hastanelerin şehir dışında olmasının deprem sırasında çok ciddi sıkıntılara yol açtığıydı.

Bu anlamda şehir içinde olan hastanelerin yerinde sağlamlaştırılması gerektiğini düşünüyoruz. İstanbul için özellikle çok sıkıntı olabilir. Mesela şu anda Cerrahpaşa'nın taşınıyor olması, oradaki İstanbul Hastanesinin taşınması ve Çapa ile ilgili konular var. Biz, uzmanlık derneği olarak buraların çok kritik bölgeler olduğunu düşünüyoruz. Bunu vurgulamak istedim.

Yine bir diğer konu birinci basamak sağlık hizmetlerinin verildiği aile sağlığı merkezlerinin de depremde zarar görmüş olmasıydı. Bildiğim

kadarıyla onlar binalarını kendileri buluyorlar. Belki bunların orada açılabilmesi için de yasal gereklilikleri değiştirilebilir ve mutlaka depreme dayanıklı dirençli binalarda bu hizmetlerin verilmesi lazım. Çünkü birinci basamak aynı zamanda “primer aşılama” dediğimiz çocukluk çağı aşılamalarını da yaptığı için bunlara çok ihtiyaç oluyor. Mesela şu anki deprem bölgesi özellikle çok fazla göç de aldığı için orada, Sayın Bakanımız çok daha iyi bilir kıyamık, suçiçeği hastalıklarında sıkıntılar yaşayabileceğimizi öngörüyoruz.

Bir diğer konu kritik aşılar. Mesela depremde tetanos aşımızın olması çok sevindiriciydi. İmmünoglobülinümüz de vardı, ama ondan bir ay önce deprem olsaydı gerçekten çok sıkıntı yaşayabilirdik. Bu nedenle afetleri de düşünerek kritik dediğimiz aşı grubunun bir eşik seviyesinin oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz.

Bana kalırsa tabii ki en güzeli aslında pandemi ile birlikte yerli aşı çalışmalarının başlamış olması. Bu tarz aşuların yerli olarak da üretilebilir olması çok kritik diye düşünüyoruz.

Güvenilir içme suyu, salgın hastalıkların kontrolü açısından çok önemli. Biz bölgeye birinci haftada gitmiştik, güvenilir içme suyunun orada sağlanmış olması çok sevindiriciydi ancak idamesi gerekiyor. Ama demin bir başka hocamın da belirttiği gibi kullanma suyu ve tuvalet konusunda ciddi sıkıntılar vardı.

Aslında bunun illa mobil tuvalet olarak değil, orada bulunan bölgede de pratik çözümleri var. Bunlar oluşturulabilir. Çukur kazarak vesaire bile yapılmasının aslında birçok sorunu giderebileceği söyleniyor. Bundan sonrası için bu konuda daha detaylı çalışılması gerektiğini düşünüyorum.

Yine risk oluşturan hastalıklarla ilgili, salgın hastalıklarla ilgili, aslında bizim Halk Sağlığı Genel Müdürlüğümüzün çok güzel bir geçmiş var, geleneği var ve kurulmuş olan çok güzel bir sürveyans sistemimiz var. Bu sürveyans sistemi sayesinde şu anda bulaşıcı hastalıkların sürveyansı da tüm altyapının yıkılmış olmasına rağmen Hatay’da devam edebiliyor. Bizim önerimiz burada sürveyans yapılırken kullanılan tanı testlerinin daha pratik olması gerektiği yönünde. Çünkü şu anda moleküler temelli dediğimiz, oldukça pahalı yöntemlerle, dolayısıyla pahalı olduğu için de daha az test yapılarak sürveyans yapılıyor.

DSÖ'nün (Dünya Sağlık Örgütü) de önerdiği, güvendiği daha hızlı testlerle, mesela kolera şu anda çok kritik, kolera için hızlı testler alınmasını öneriyoruz. Bölgede dikkatimizi çeken bir diğer konu da oradaki yöneticilerin merkezdeki yöneticilere, yani aslında bakanlıklara diyeyim, sorunları iletmek yönünde çekinik davranmalarıydı. Çok sorun vardı fakat sorun yok diye yansıtıyorlardı.

Belki bu yöneticilere, mesela işte dekanlara, rektörlere sorunları bildirmek konusunda motive edilebilir, diye düşünüyoruz ya da belki orada yaşayan insanlara, sağlık çalışanları anlamında söyleyebilirim, direkt ulaşmaları için bir sistem kurulabilir. Çünkü ciddi sıkıntılar varken, “sorun yok” dendiğini gördük.

Pandemide yapılan bilimsel çalışmalar bize bir kez daha gösterdi ki aslında afetler, işi derinlemesine bilen, konu ile ilgili tüm paydaşlardan bilim insanlarının yer aldığı ekipler tarafından ve şeffaf yönetilirse en iyi sonuçlar öyle alınıyor. Yani bunlar bilimsel olarak kanıtlandı. Bir şey daha kanıtlandı; bu çalışmalarda, iş birliği ve ekip çalışmalarında kadınlar çok daha iyiler, bu gerçekten gösterildi. O nedenle afet önleme ve yönetimi çalışmalarında, kadınların burada temsil edildiğinden daha fazla oranda temsil edilmesinin, ülkemiz için, hepimiz için çok faydalı olacağını, tüm samimiyetimle paylaşmak istiyorum. Bir kez daha teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Mahmut Ak

İstanbul Üniversitesi Rektörü

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Katılımcılar,

Ben de bu toplantıya katılmaktan dolayı büyük bir gurur duyuyorum ve hem katkı sunmak hem de istifade etmek anlamında kendimi şanslı hissediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Malum olduğu üzere zorluklar tabii ki aşılması gereken anlardır, ama bu zorlukların bir de öğretici tarafı da vardır. Hem kendimizi sınamamız hem de geliştirmemiz açısından kendi içerisinde imkânlar barındırmaktadır. Zaten bizim kültürümüz de inancımız da kolaylıkların zorluk içerisinde olduğu yönündedir. Bu itibarla bu öğrenme sürecini en faydalı şekilde geçirmek anlamında daha dikkatli olmamız gerektiğini hepimiz biliyoruz. Ben bu vesile ile tabii ki, özellikle kendi alanlarında teknik bilgiye sahip hocalarımızın kendi alanlarını çok iyi ifade ettiklerini biliyorum. Eksikler şüphesiz ki konuşulduğu gibi var. Ama burada biraz da başarılar üzerine durmak istiyorum.

Malum olduğu üzere zorlukları aşmak ciddi bir yönetim ve organizasyon işidir. Bu anlamda devletimizin tüm kurumları ile başta şahsınızın liderliğinde, burada geniş bir alan olmasına rağmen, ihtiyaçların da çok çeşitli alanlarda ortaya çıkmış olmasına rağmen iyi bir organizasyon kabiliyeti sergilendiğini belirtmek istiyorum.

Tabii ki bakanlıklarımızın ve ilgili kurumların sunduğu hizmetlerin hepsini saymak için daha geniş zamana ihtiyaç vardır. Sunumda da gösterildiği gibi yıllara sâri hazırlıkların bize çok önemli faydalar sunduğunu gördük. Yani iyi zeminlerde, güzel projelerin uygulandığı binaların, TOKİ örneğinde olduğu gibi bizim yüz akımız olduğunu, ümidimiz olduğunu gördük. Kültür eserlerimize, bu kadar çok iş arasında öncelik verilmemiş olması bizim için çok önemliydi. Tarihi eserlerimizin, kültür eserlerimizin, müzelerimizin ve müzelerdeki eşsiz örneklerin, deprem koşullarına rağmen koruma altına alınmış olması da aslında insanlığa sunduğumuz en önemli hizmetlerden biridir. Zaman içerisinde bu deprem tüm dünyaya anlatılırken, bu yönünün de vurgulanması, bizim millet olarak, devlet olarak dünyadaki medeniyetin beşiği olduğumuzun ve bunun da farkında olduğumuzun gösterilmesi için önemlidir. Ben bu itibarla şahsınıza ve bakanlığımıza teşekkür ediyorum.

Sağlık alanında, malum olduğu üzere küresel salgın döneminde de dünyaya parmak ısırtacak şekilde bir öncülük yapmıştık. Bu deprem koşullarında da sağlık çalışanlarının, hem de bu kadar geniş bir coğrafya olmasına rağmen, büyük bir fedakârlıkla bu hizmeti son bireye kadar ulaştırmakta bir heyecan içerisinde olduğunu görmek, bizim için de gurur vericiydi.

Üniversiteler olarak rolümüze gelmeden önce, Sağlık Bakanlığımızın geniş teşkilatı ile bu sağlık hizmetini sunarken, üniversitelerin de özellikle tabii, tüm branşlarda olduğu gibi ama özellikle sağlık alanında bilfiil bölgede olduğunu biliyoruz. Bizim üniversitemiz de hocalarıyla, UMKE'siyle, kurtarma ekipleriyle, hemşire grubuyla ve diğer alanlarda ve değişik bölgelerde hizmet sundu. Tüm üniversitelerin bu konuyu, o şehirlerin meselesi olarak görmeyip, kendi meselesi olarak göyerek, katkılarını sunmuş olması, bizim için önemliydi.

Üniversiteler bakımından sizin işaretiniz ve YÖK'ün bize çizdiği plan çerçevesinde bizlere emanet edilmiş olan beşerî sermayemiz gençliğimizi eğitmek tabii ki görevimizdi. Bunun için de elimizden gelen bir bilgi eksikliği olmaması adına da her türlü teşkilatlanmayı yapmış olduk. Daha da önemlisi tabii ki, deprem, bölgesi dışındakileri de psikolojik olarak etkilemekte.

Bizim elimizde demin Necdet Hocamızın da bahsettiği gibi yaklaşık 200 bin kişilik bir eğitim kadrosu var. Bu kadronun kendi mesleğine

aidiyeti ve kendisinden beklenen araştırma kabiliyetini yüksek düzeyde tutması, motive edilmesi de önemli konulardan biri. Bu şartlarda biz bunun da yakın takipçisiyiz ve araştırma kabiliyetimizi, öncü çalışma yürütme isteğimizi burada sergiliyoruz.

Diğer taraftan deprem öncesi yeni bir muhtemel deprem dolayısıyla da bilgilendirme konusu çok önemli. Bizim için açık öğretim ve uzaktan eğitim ciddi bir imkân. Bu seviyede, acil yardım ve afet yönetimi anlamında programlar var. Bunlarla bilinçlendirme yapılması çok önemli. Sadece 2022 yılında bizim üniversitemizde 150 bin öğrenciye bu kurs verildi ve 22 bin 400 öğrenci sertifika almaya hak kazandı.

Binalarımızın iyileştirilmesi hiç şüphesiz ki çok önemli. Bizim üniversitelerimizdeki binalar, eski üniversiteler, sağlık binaları ve diğer binalar da tarihî eserler, biz bunları takip ediyoruz. Sağlık binaları bakımından tabii ki ihtiyacımız; burada ben sizlerden istirham ediyorum, şu anda bizim kampüslerimizdeki binaların yenileştirilmesi tabii ki görevimiz. Ama başlanmış, bitmek üzere olan binalarımız var. Şimdiye kadarki minnet duyduğumuz desteklerinizi daha sıkılaştırarak bitime az kalmış olan binaların ödeneklerinin artırılarak bu dar zamanda eski binalardan çıkma imkânı elimizde. Bu vesileyle zaten ilgili bakanlarımızla da biz görüşüyoruz, değerli Cumhurbaşkanım. Onların yardımlarından da eminiz ve bu konudaki taleplerimizi de kendilerine iletiyoruz, iletacağız.

Bu vesileyle saygılarımı sunuyorum.

Sağlıklı huzurlu bir gün diliyorum.

Prof. Dr. Cevdet Erdöl

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Hazırın,

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle ülkemize başsağlığı diliyorum. Bu toplantıda alınacak kararların hayırlara vesile olmasını diliyorum. Tekrardan kaçınarak, bir iki konuyu arz etmek istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım, malumunuz, üniversitemiz 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nin eğitim fonksiyonlarını üstlenmişti. Burada toplumsal olaylarda yaralanmalara müdahale eden değerli, kıymetli bir ekip vardı. Biz bu ekiple Sağlık Bakanlığının koordinasyonunda 2018'den beri il il kritik yerlerdeki hekimleri hizmet içi eğitimle, onları bu tip afetlere hazır hâle getirmeye çalışıyor idik. Tabii bu salgında buna biraz ara vermek durumunda kaldık.

Bu tip eğitimleri AFAD'ın da koordinatörlüğünde Sağlık Bakanlığımızla birlikte ilgili hastanelerdeki hekimleri deprem fay hatlarına yakın olan hastanelerden başlamak üzere devam ettirebileceğimizi, buna da ihtiyaç olduğunu arz etmek isterim.

Bir diğer konu, hastanelerde ve üniversitelerimizde doktor, hemşire, Acil Tıp Teknisyeninden oluşan küçük müdahale birimleri kurarak,

gönüllülerden oluşmasını arzu ettiğimiz acil müdahale timleri oluşturarak, bunların olaya en kısa sürede, hava yoluyla ulaşmalarını ve müdahale etmelerini sağlayabiliriz.

Bunlar için de belli yerlerde özellikle Ankara, İstanbul, Kayseri gibi Hava Kuvvetlerinin de bu konuda desteğini almak suretiyle, buralarda belli malzemeleri de stoklayarak bu tip olaylara müdahalelerini çok kolaylıkla planlamak mümkün.

Afet bölgelerindeki hastanelerin kısa sürede dolacağını varsayarak, bu hastaların başka bir ildeki, başka bir yerdeki hastanelere nakledilmesini planlama içerisinde olmamız hasebiyle, düşüncemiz şudur ki; su, elektrik ve kapalı alanları itibariyle deprem bölgesi sayılan fay hatlarına yakın kırdan fazla havaalanımız var. Bu havaalanlarının terminalleri en kısa zaman içerisinde çok kısa süre içerisinde hastaların yatabileceği seyyar yataklarla doldurulabilecek hâle getirilebilir. Suyu, elektriği, haberleşmesi olan, iklimlendirmesi olan bu alanların âdeta birer hastane gibi kullanılacaklarını, hasta tahliyesi bakımından, havaalanlarından da bu şekilde başka yerlere hastaların nakledilmesi bakımından, bu havaalanları terminallerinin ve belki otoparklarının sisteme dâhil edilmesinin faydalı olacağını, elbette ki deniz yoluyla da nakillerin, şimdi olduğu gibi yapılmasında büyük fayda olacağını arz etmek istiyorum.

Biz Millî Savunma Bakanlığımızın kurmuş olduğu seyyar hastanelere üniversite olarak destek vermekteyiz. Sağlık Bakanlığımızın üniversitemizden yapmış olduğu tüm hekim taleplerini de bu meyanda, bu alanda tecrübeli hekimlerle takviye etmekteyiz.

Deprem bölgesinden üniversitemize öğrenci olarak naklen gelmek isteyen, özel öğrenci statüsünde gelmek isteyen öğrencilerin tamamını da kabul etmiş durumdayız. Yaklaşık 300 öğrenciyi nakil almış durumdayız.

Sayın Cumhurbaşkanım, Arz ederim.

Prof. Dr. Erhan Afyoncu

Milli Savunma Üniversitesi Rektörü

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Bakanlarım,

Değerli Meslektaşlarım,

Ben, tek bir şey yapıldığı zaman felaketlerin azalacağına inanıyorum. Şehirlerimizin plansız ve haddinden fazla büyümemesi. Yani bütün başımıza gelenler, heyelanda da selde de depremde de fazla hasar almamızın sebebi şehirlerimizin çok büyümesi. Yalnızca İstanbul değil Sayın Cumhurbaşkanım. Sivas'ın da Erzurum'un da daha fazla büyümemesi, nüfusun yatay şekilde dağıtılması. Köylerde ve kasabalarda yaşam konforu artırılarak bu sağlanabilir. Beş binle on bin nüfuslu yeni kasabalar inşa edilerek veya belli kasabalar büyütülerek, biz bu nüfusu yaymazsak, İstanbul başta olmak üzere şehirlerimiz, daha fazla büyürse ne kadar iyi bina yaparsak yapalım felaketlerde alacağımız hasar her zaman büyük olacaktır.

İkinci dikkat çekeceğim husus, üniversitelerimizde, maalesef bu bizim kendi suçumuz, multi disiplinler çalışmaların fazla olmaması. Jeologlarla tarihçilerin bir araya gelmesi lazım. Nitekim biz salgından önce jeologlarla tarihçeleri bir araya getirip depremler üzerine ortak çalışmalar yaptıracaktık, salgın bunu engelledi. Fakat şu anda İstanbul Teknik Üniversitesi ile Milli Savunma Üniversitesi deprem tarihçileri ile sismologları bir araya getirerek mayıs ayında bir toplantı yapmayı planlıyor. Çünkü Sayın Cumhurbaşkanım burada şöyle bir problem var: Çok iyi jeologlarımız var, şahsen tanıdığım, arkadaşım olan; fakat ellerindeki deprem tarihi verileri eski. Mesela son depremden basit bir örnek, biraz önce Feridun Hocam söyledi. "1513'te Maraş'ta büyük bir deprem oldu. Beş yüz yıl deprem olmadı, bu yüzden büyük bir enerji boşaldı." diyor. Fakat 1513'te Maraş'ta deprem yok. 1514'te Tarsus-Adana hattında bir deprem var ve 1795'te Maraş'ı yıkan büyük bir deprem var.

Mesela Antakya, son 2250 yılda, 15 defa toprağa gömülmüş. 15 defa Sayın Cumhurbaşkanım... Yani Türkiye'nin deprem açısından en riskli bölgesi burası. Biz bunları yaklaştıkça daha teferruatlı biliyoruz ama 1500'lü yıllardan önceye indikçe bunu bilemiyoruz.

Yine bazı ön kabullerle yıllardan beri İstanbul depremleri yorumlanıyor. İşte İstanbul'da 250 yılda bir deprem olduğu, bir ön kabul. Bana göre bu doğru mu, yanlış mı tartışılması lazım. Çünkü 869, 989, 1296, 1509, 1766 ve 1894'te İstanbul'u yıkan depremler var. Biz bu depremlerin özellikle Osmanlı dönemindeki 1766 ve 1894'ü teferruatlı biliyoruz. 1894'te ev ev nerelerin yıkıldığını biliyoruz. Fakat burada daha sonra jeolog arkadaşlarımıza da istişare yaparız, örneğin 1894 depreminin niye İstanbul depremi sayılmadığını anlayamıyorum.

1766 depreminde 173 cami yıkıldı. 1894 depreminde 472 cami yıkıldı. 10 Temmuz 1894'teki depremde İstanbul'un altıda biri yıkıldı. 22 bin 500 bina ya tamamen yıkıldı ya ağır hasar aldı. Mesela Cerrahpaşa'da, en fazla yıkım Cerrahpaşa-Kocamustafapaşa arasında, 4926 bina yıkıldı, 1644 bina orta hasar aldı. Yani biz bunları teferruat olarak biliyoruz; özellikle jeolog hocalarımızdan 1894 depreminin yeni baştan yorumlanmasını rica ediyorum. Çünkü o yorumlanmadığı takdirde, bu 250 yıllık periyot sürüp gidecek. Yani 1894, 1766'dan daha yıkıcı bir deprem. Ben özellikle 1766'yı ilk çalışan kişi olarak, bunu yakından söylüyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Bir diğer önemli şey, kamu binalarının, kamu lojmanlarının İstanbul başta olmak üzere yenilenmesi. Çünkü kamu binaları ve kamu lojmanları ayakta kaldığı sürece, devlet hasara uğrayan yerlere daha fazla yardım edecektir. İstanbul'da hastaneler sayenizde %80'e yakın yenilendi. İlkokul, ortaokul, liselerin önemli bir kısmı yenilendi ama üniversitelerin önemli bir kısmında sıkıntı var. Bunu rektör hocalarımız zaten dile getirdiler.

Bir diğer hadise Sayın Cumhurbaşkanım, her türlü kamu kurumu ve STK'ların görev tanımlarının depremden önce belirlenmesi lazım, deprem anında değil. Herhangi bir kamu kurumu veya STK, İstanbul'da bir deprem olduğunda, Kahramanmaraş'ta deprem olduğunda, ne yapacağını önceden bilmesi lazım.

Teşekkür ediyorum. Hayırlı günler diliyorum.

Prof. Dr. Fatma Zeynep Aygen

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Misafirler,

Burada olabildiğim için öncelikle çok müteşekkirim. Ben sadece iki tane projemizden bahsetmek istiyorum. Biz mimarız, biraz böyle sade konuşuruz. O yüzden özür diliyorum.

Birincisi az önce sözü edilen tuvalet ihtiyacı olayı ki Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektörümüz burada; şu anda haftada taşınır 1.000 kuru tuvalet imal edebilecek kapasitede ve bu proje başladı. Beyoğlu Belediyemizin de desteği ve Rektörümüz Handan İnci Elçi'nin de koordinasyonu ve bunu Endüstri Tasarımı Bölümümüz gerçekleştirdi. Bu ileride de bir model olabilecek bir şey. Çünkü bizim tasarladığımız taşınır tuvalet, aileler, engelliler ve yaşlılar için değil mi Handan Hocam? Bu çok önemli bir konu. Çünkü onlar çukurlara veya kovalara uygun insanlar değil. Onlar mecbur böyle bir düzeneği kullanmaya. Biz de bunu düşünerek endüstriden de bağış alarak piyasada 450 Lira' ya satılan bu tuvaletleri 160 TL maliyetle vücuda şu anda getirmekteyiz ve hocalar ve öğrenciler hepimiz işçi olarak çalışmaktayız.

Bu tür projeler küçük birer katkıysa da model oldukları için ileride de faydalı olabilecektir, diye düşünüyorum.

Recep Tayyip Erdoğan

Bunu Beyoğlu Belediyesi ile mi yapıyorsunuz, yoksa?

Prof. Dr. Fatma Zeynep Aygen

Beyoğlu Belediyesi. Tasarım bizden; Beyoğlu Belediyesi maddi destek de veriyor.

Prof. Dr. Handan İnci Elçi

Sayın Cumhurbaşkanım projeyi Endüstri Tasarım Bölümümüz çalıştı, prototipi üretti. Sonra AFAD'la da görüştük, Belediyemizle de görüştük. Belediyemiz hemen ilgi gösterdi ve 1.000 adet üretim yapıldı. Seri üretim için hazır bekliyor. Fatma Hocamız, özellikle de ekipte çalışıyordu.

Recep Tayyip Erdoğan

Yunus (Sezer, AFAD Başkanı) Bey, bu konuda biliyorsun, sıkıntı var. O zaman üniversiteyle irtibata geçin.

Yunus Sezer

Hemen irtibata geçiyoruz efendim.

Recep Tayyip Erdoğan

Peki.

Prof. Dr. Fatma Zeynep Aygen

Bizim ikinci projemiz de “blue shield” diye UNESCO çatısı altında afet durumunda tarihi yapıları kurtarma, sivil toplum örgütü var. Onun Türkiye’de ayağı Mavi Kalkan Komitesi ki o da devletin desteğini alan, içinde Kızılay’dan, AFAD’dan üyeler olan bir derneğimiz. Bunun için de sadece önemli bir konuya değinmek istiyorum. Bütün bu projelerin ekonomik yönü. Nereden fon bulursunuz? Rektör Hocam da bilir burada kendi bir avantajımı kullanmaya çalışıyorum. Bizim üniversiteyle beraber belki buna başka üniversiteler de katılacak.

Yurt dışında bulundum uzun süre, değişik üniversiteler ve değişik kurumları tanıyorum. Yurt dışından, örneğin camilerin restorasyonu için, İskoçya camileri seferber oldu. Bize bir fon ayırmak istiyorlar.

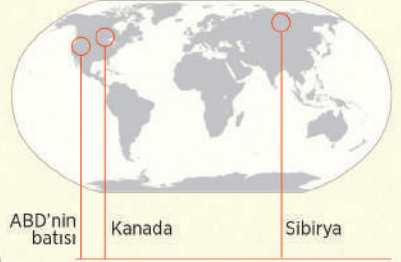
Tüm üniversitelerimize bu konuda da çalışabileceklerini hatırlatmak istiyorum. Özellikle Erasmus anlaşmaları olan üniversitelerimiz, yurt dışında, bilhassa Avrupa, Amerika ve Kanada gibi, bu fonlara destek olabilecek üniversitelerden yardım isterlerse ki benim İskoçya'da tanıdığım bir üniversite vardı. Ben de orada çalışmıştım. Şu anda oradan o yardımı alabilecek durumdayım. Sağ olsun, Rektör Hocamız, bütün bu projeleri destekliyorlar.

Böylece hep birlikte, ekonomik yönünü de halledebiliriz, sanıyorum. Bu da çok önemli. Yani proje yapmak güzel de bunun parasını da bulmak gerekiyor.

Saygılarımla.

İklim değişikliğinin yol açtığı orman yangınları, hava kalitesini düşürecek

Birleşmiş Milletler (BM), iklim değişikliği nedeniyle artan sıcak hava dalgaları ve orman yangınlarının dünya genelinde hava kalitesinin düşüşüne sebep olacağı öngörüsünde bulundu

Orman yangınlarından dolayı havadaki parçacıklı madde oranı **2,5 MİKROMETREYE YÜKSELDİ**

HAVA KİRLİLİğİYLE MÜCADELE

Sağlık harcamaları **8,1 TRİLYON DOLARI BULDU** (2021)

Hava kirliliğinin yol açtığı hastalıklar sebebiyle yılda **600 BİN ÇOCUK HAYATINI KAYBEDİYOR** (15 yaş altı)

Yüksek karbon ve sera gazı salımının devamıyla 21. yy sonuna doğru **ORMAN YANGINLARI %40-60 ARTABİLİR**

Küresel ısı seviyesi **3 DERECE YÜKSELEBİLİR**

Prof. Dr. Sefa Saygılı

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Katılımcılar,

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben depremin psikolojik travmasından bahsetmek istiyorum. Bu da önemli, çünkü. Bilhassa deprem bölgesinde olan insanlarımızla bir anksiyete, ölüm korkusu, moral bozukluğu, endişe, yaşam sevincinin kaybolması, ümitsizlik, kararsızlık, güvensizlik, panik gibi şikâyetler görüyoruz.

Devletimizin tabii STK'ların özellikle bölgeye koşması, oradaki insanların yarasını sarmaya çalışması, onların devletimize ve milletimize güvenini artırmıştır. Özellikle Sayın Cumhurbaşkanım, sizin oraya gitmeniz, gördüğüm kadarıyla insanlarımıza çok büyük moral vermiştir.

Bu insanlara depremin psikolojik travmasını yenmek için terapiler, yaklaşımlar uygulanması lazım. Çok şükür, Sağlık Bakanlığımız ile birtakım kurum ve kuruluşlar bu konuda çalışma içerisindedir, devreye girmişler. Biz de Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi olarak, hemen bir Afet Psikolojik Yardım Merkezi kurduk ve doktor öğrencilerimizi yetiştirdik. Onlar orada hem yüz yüze hem de telefonla veya online hizmet ediyorlar ve deprem bölgesine gitmek için de hazırlık içerisindedir.

Ayrıca konferanslarla, halka yönelik seminerlerle, yayınlarla depremedelere yardımcı oluyoruz, olmaya da devam edeceğiz. Bu tip merkezlerin de yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyorum.

Nietzsche'nin bir sözü ile bitireyim "Beni öldürmeyen şey, güçlendirir" diyor. Depremle çok şükür, milletimiz, ülkemiz ölmedi; daha da güçlü olarak çıkacağına ben inanıyorum.

Teşekkür ediyorum, Sayın Cumhurbaşkanım.

Prof. Dr. Doğanay Tolunay

İstanbul Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Öncelikle tüm Türkiye'ye geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum.

Ben İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Orman Fakültesi'nden geliyorum. Biraz da ormancılık açısından bakacağım, doğa açısından bakacağım. Çünkü Türkiye Ulusal Risk Kalkanı dedik, şu an ağırlıklı olarak depremi konuşuyoruz ama çok sayıda başka doğa kaynaklı afetler de bizi bekliyor. Hatta çok yakında bekliyor. Aynı zamanda da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının, Türkiye İklim Değişikliği Uyum ve Eylem Planlarında da görev alıyorum. Dört tane pilot il ve geneli için etkilenebilir risk analizlerini ve uyum planlarını hazırlıyoruz, bitirmek üzereyiz. Dolayısıyla bütüncül bir afet yönetimi açısından bizim iklim değişikliğini de dikkate almamız gerekiyor.

Bu açıdan neler var? Örneğin deprem özelinde planlamaları yaparken, şehir bölge planlamasını yaparken, yeni yerleşim alanlarını planlarken, mutlaka iklim değişikliğini işin içine katmamız lazım. Çünkü buradaki bir bina en az 50-60 yıl, belki çok daha uzun süre kalacak. Dolayısıyla bir 50 yıl sonra, 70 yıl sonra nasıl bir iklim olacak, az çok da biliyoruz.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün çalışmaları var. O bölge yaz aylarında bugüne göre en az 5-6 derece daha sıcak olacak. Kuraklıklar olacak, hatta şiddetli sağanak yağışlar olacak; bunları biliyoruz.

İşte planlamada, örneğin soğutmasını ya da kendi kendine yeten su hasadını yapabilen, çatısında güneş enerjisi paneli olabilir mi, gibi konuları da bir fırsat olarak değerlendirebiliriz, bu yeni planlamalar sırasında.

Yine çok hızlı olarak dikkatinizi çekmek istediğim şeylerden biri, enkaz kaldırması. Ben basında da çok sık dikkat çekmeye çalıştım. O bölgede sizin de söylediğiniz gibi, binaların %98'i, 1999 öncesinde

yapılmış ve Türkiye’de 2010 yılında kadar binalarda asbest kullanımı serbestti. Binalarda asbest olma riski çok çok yüksek. Bunu maalesef yıkıldıktan sonra kontrol edemiyoruz. Enkazları kaldırırken iyi uygulamalar olduğunu da biliyorum. Toz kalkmasının önlenmesi için sulama yapılıyor ama enkaz kaldırılırken kötü uygulamaların olduğu yerler de var; sulama yapılmıyor, tozuyor, taşıyor, kamyonla boşaltılıyor.

Yine iyi uygulamalar var, kötü uygulamalar var. Gidip göremedim ama görüntülerden Adıyaman ve Kahramanmaraş’ta bu enkazların dere yatağına benzer alanlara döküldüğünü gördüm. Buna dikkat edilmesi lazım. Çünkü şiddetli sağanak yağışlarda, kayıp sellere neden olabilir. Bunlar acil yapılması gerekenler. Aynı zamanda hem kentsel dönüşüm yapılan yerlerde hem de diğer bölgelerde, asbest ile ilgili bir yönetim planı yapmamız lazım. Yani şimdiden asbestin ortadan kaldırılması için girişimlerde bulunmamız gerekiyor.

Yine kısa vadede, bu depremden öğrendiklerimizi eksiklerimizi, başarılarımızı mutlaka kayıt altına almamız lazım. İyi hikâyeler olabilir, kötü hikâyeler olabilir, bunu kamuoyuyla paylaşmak da istemeyebilirsiniz, yanlış anlaşılabilir, kapalı kapılar ardında yapılabilir, yapabilirsiniz. Ama bunların mutlaka kayıt altına alınması ve sonra karşılaşılabileceğimiz afetlerde işin içine girilmesi gerekiyor. Bir de TAMP (Türkiye Afet Müdahale Planı), kentler özelindeki İRAP’ların (İl Risk Azaltma Planı) bu deprem afetinden sonra mutlaka güncellenmesi, gözden geçirilmesi gerekiyor.

Örneğin ben deprem bölgesinde şunu gördüm; incelediğimizde deprem anında ilk gelecek iller, çevre iller. O illerde deprem olacağı göz önüne alınmadığı için ilk etapta gelemedi. Kardeş şehir, ikinci etapta gelecek şehirler de yanılmıyorsa Kayseri’ydi, Adana özelinde. Onların da gelmesi çok mümkün olmadı. Demek ki, yakın çevrede de benzer afetler olabileceğini düşünmemişiz, düşünmeliydik, gibi.

AFAD son derece önemli ama diğer afetleri de kattığımız zaman iklim değişikliğine bağlı olarak kuraklık, orman yangınları, seller örneğin... Burada Tarım ve Orman Bakanlığına da çok ciddi görevler düşüyor. Hemen önümüzdeki aylarda kuraklık riski var. Hatta şu anda da var. Depreme bağlı göçler nedeniyle inanılmaz bir nüfus hareketi oldu. Örneğin Mersin’e 500 bin kişinin gittiğinden söz ediliyor. Berdan

Barajında su seviyesinin %15'e düştü söyleniyor. Acaba ne kadar göç aldı? Su yetecek mi, yetmeyecek mi? Bunların da acilen planlanması lazım. Yakın zamanda mayıs ayı ile birlikte de orman yangını sezonuna gireceğiz. İşte burada da orman yangınları öncesinde hazırlık, yine Tarım ve Orman Bakanlığına düşüyor.

Son olarak şunu söyleyebilirim:

İstanbul için yeni rezerv alanları belirlediniz, Sayın Cumhurbaşkanım. Bunu bir daha gözden geçirmenizi rica ediyorum. Çünkü 2000 yılında İstanbul'un nüfusu 11 milyon, günümüzde 16 milyon oldu. 22 yılda, deprem sonrasında, 1999 depreminden sonra İstanbul'un nüfusu 4 milyon 800 bin artmış. İstanbul'da su tüketimi 2000 yılında 600 milyon metreküp, şu anda 1,1 milyar metreküp. Dolayısıyla depremi geçtim, sadece su üzerinden İstanbul'un nüfusunu bir şekilde kontrol altında tutabilmemiz gerekiyor. Çünkü sadece deprem değil, diğer afetler de var ve bütün bunları yaparken de ben ormancı olarak, doğal ekosistemleri mutlaka korumamız lazım diye düşünüyorum. Sizin en son çıkardığınız kararnamede yer seçimi için, "fay hattı gözetilerek" diye bir şartınız var. Doğal ekosistemler, sulak alanlar, ormanlar ve tarım alanları da korunarak bu yeni planlamaları yapmamız gerekiyor.

Arz ederim.

Davetiniz için de çok teşekkür ederim.

Türkiye'nin
orman yangınına
ilk müdahale süresi:

11 dakika

Orman yangını
gözetleme kule
sayısı:

776

Orman yangınına
müdahale eden
personel sayısı:

25 bin

Orman yangınına
müdahale eden
gönüllü sayısı:

110 bin

ORKUT
personel
sayısı:

462

Orman yangınına müdahale eden araç sayısı:

**55 helikopter, 20 uçak,
8 iha, 1350 arazöz,
692 iş makinesi,
2270 ilk müdahale aracı**

Prof. Dr. Haluk Özener

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü
Müdürü

Saygıdeğer Cumhurbaşkanım,

Değerli Hazırın,

Öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Gerçekten çok büyük bir afetle karşı karşıyız. Neden? Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsüne adım atalı 35 yıl oluyor. 2015'ten beri Enstitü Müdürlüğü görevini yürütüyorum. Böyle bir afet görmedik.

Eleştirileri olabilir, nedeni, niçini olabilir; eksiklikler olabilir ama böyle büyük bir afette gerçekten devletin kuruluşları veya tüm ülke olarak elbirliğiyle, herkesin elinden gelenin en iyisini yaptığına eminim ve eleştirilerin de hataların da şu anda bir kenara not edilerek, bunların daha sonra tartışılması gerektiğine inanıyorum. Çünkü şu an hepimizin elini taşın altına sokma zamanı.

Bu afetlerde Sayın Cumhurbaşkanım, en önemli konu koordinasyon, iletişim ve birlikte çalışabilirlik. Yoksa mükemmeliz; teknik altyapımız, kapasitemiz, ülkemiz, kaynaklarımız hiçbir problemimiz yok. Ben izin verirseniz birkaç konuşmacının değindiği konular hakkında da bilgi vermek istiyorum.

Öncelikle İRAP'tan Türkiye Afet Müdahale Planı'ndan. Yani biz afete müdahaleden, risklerin azaltılmasına geçtik. Bu çok önemli bir gelişme. Konuşmacıların dediği gibi 2021'de bunlar tamamlandı ve bunlar dinamik süreçler. Yani kesin, olmuş ve düzeltilemeyen süreçler değil.

Sayın İçişleri Bakanımıza, AFAD Başkanımıza, Genel Müdüremize çeşitli ortamlarda bu konulardaki görüşlerimizi bildirdiğimiz zaman, hemen gerekli düzeltmeler yapılıyor. Eminim ki hocalarımızın söylediği gibi bu edindiğimiz deneyimden sonra da bu düzeltmeler yapılacaktır. Bu geliştirilebilir bir süreç.

İletişim önemli; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımızın eşliğinde Gaziantep'e gittik. Yeni yerleşim bölgeleri ile ilgili, kalıcı konutlarla ilgili biraz önce hocamızın söylediği gibi 4,5 saat bize brifing verdi. Belki oraya giden hocalarımızın önyargıları vardı. Önyargılarının ne kadar yersiz olduğu anlaşıldı ama bunun iletişiminin iyi yapılması lazım. Toplumla da bunun çok iyi paylaşılması lazım.

12. Kalkınma Planı Afet Özel İhtisas Komisyonuna başkanlık yaptım. Burada konuşmacıların belirttiği gibi, birçok konudaki birçok çoklu afet konuşuldu. Sadece deprem değil, iklim değişikliği, kuraklık sel, çığ hepsi konuşuldu. 6 Şubat saat 17:00, komisyon raporumuza yapılacak ilavelerin son tarihiydi, son saatiydi. Maalesef 6 Şubat sabah 04.17'de deprem oldu. Tabii ki revize edilebilir. Eğer uygun görülürse buradaki hocalarımızın, uzmanların katkıları da konulabilir.

Depremden sonra birçok bakanımızla sahada olsun, Ankara'da olsun, görüştük. Herkes katkı koymaya çalıştı. Birkaç bilgi vereyim. Erken uyarı sistemi kurulmalı, deniyor. Erken uyarı sistemimiz var. 2002 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan İstanbul özelinde var. İstanbul Acil Müdahale ve Erken Uyarı Sistemi, Boğaziçi Üniversitesi'nin bir birimi olan Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitümüz'de hâlihazırda bulunmakta.

Tabii ki bunlar desteklenip güçlendirilebilir, daha da geliştirilebilir. Dışişleri Bakanlığımızın himayesinde Tsunami Erken Uyarı Sistemi var. Devletimizi temsilen sadece Türkiye'de değil Ege, Akdeniz, Karadeniz bağlantılı denizlerde Tsunami Uyarı Merkeziyiz. Akredite bir merkeziz. Enstitümüz 10 yıldır bu işin içinde. Türkiye'de AFAD'a bu bilgileri geçiyoruz, AFAD da toplumla buluşturuyor. Dolayısıyla aslında bizim yapmamız gerekenler, neleri yaptık neler eksik kaldı? Bunu biz AFAD'da, Ankara'da Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın başkanlığındaki toplantıda bakanlarımız Mustafa Varank ve Vedat Bilgin'in olduğu bir ortamda konuştuk.

Neler yaptık, eksliğimiz neler, neler yapabiliriz? Marmara çok iyi incelendi. Bir de afette çok acil, acil, orta vade ve uzun vade planlar var. Bunların da hepsinin eş zamanlı olarak ilerlemesi lazım. Çünkü bugün orta vade gözükten planlar, bir afet anında kısa vade plan olabiliyor. Bir de AFAD çok önemli bir kurum, çok fazla yükü var. Ben bunu, 2015'te şimdiki Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızı ziyaretimde de ifade etmiştim. Daha sonra Başbakanlığa bağlıyken ilgili Başbakan Yardımcımıza, daha sonra İçişleri Bakanımız Süleyman Soylu Beyefendi'ye ifade etmiştim. AFAD çok çok büyük bir kurum. Çok çok yükü var. AFAD'ın çok iyi bir orkestra şefi olması lazım. En iyi piyano çalanı, en iyi violin çalanı, en iyi saz çalanı getirip, çok iyi bir orkestra şefi olarak yönetmesi lazım. Çünkü şöyle de bir ifade kullanmışım, Sayın İçişleri Bakanım, affınıza sığınarak, "Bir kurumdan her şeyi yapmasını istemek ve yaptığı her şeyi mükemmel olarak yapmasını beklemek, öncelikle o kuruma yapılmış en büyük haksızlıktır".

12. Kalkınma Planı Afet Yönetimi Özel İhtisas Komisyonumuzun raporlarında birçok konu var. Burada konuşulan birçok konu var. Mevzuat, kanun, yönetmelik, kurumların yetki ve ilgi alanlarının iç içe geçmişliğinin, belki ilk başta sadeleştirilmesi lazım. Çok değişik fikirler var o komisyonda. Onları sizlere sunacağız.

Ben sözlerime son veriyorum.

İzninizle bir de üzerime verilmiş bir yük var. Kamu mühendislerinin maaşları konusunu, sizlere burada iletmem istendi. Kamuda çalışan mühendislerin, özellikle bu afetten sonra, iş yüklerinden sonra, maaşlarının gözden geçirilmesi konusu.

Saygılarımla.

Sabrınız için teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Tamer Yılmaz

Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörü

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sizlere şükranlarımı arz ediyorum.

Bir üniversite rektörü olarak, üniversitelerin odakta, merkezde olmadığı, sorumluluk almadığı, görev almadığı herhangi bir sorunun çözümünün başarılı olacağına inanmıyorum. Bu nedenle Ulusal Risk Kalkanında üniversiteleri ve bilimi odağa koyduğunuz, merkeze koyduğunuz için şükranlarımı, bir kez daha arz ediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Üniversiteler bilgi üreten, evrensel anlamda bilgi transferi yapan kurumlardır. Dönüştürücü kurumlardır. Bu işlevi de lokalden ve yerelden başlar aslında. Buldukları konumlar üniversiteler için çok değerlidir. Dönüştürme görevini buradan üstlenirler.

Yıldız Teknik Üniversitesinin Davutpaşa Kampüsü Esenler, Güngören, Bağcılar, üçgeninde tam merkezde, tam göbektedir. Burada yaklaşık bir buçuk milyon nüfus vardır. Yıldız Teknik Üniversitesinin 40 bin öğrencisi, 160 bin mezunu, 3 bin akademik personeli, 600 şirketi, o teknopark şirketinde çalışan 15 bin nitelikli Ar-Ge personeli ile yaklaşık 200 bin nitelikli bir güçten bahsediyoruz. Bu nedenle biz yerelde üniversitelerin karar verme sorumluluğunun içerisinde olmasını, mutlaka görev almasını ve sorumluluk almasını öneriyoruz. Bunun

için de sadece kentsel dönüşüm değil, zihinsel dönüşüm için göreve hazır olduğumuzu da belirtmek istiyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Yıldız Teknik Üniversitesi 112 yıldır ders veriyor. Tam 112 yıldır, inşaat mühendisi ve mimar yetiştiriyoruz. Bir üniversite rektörü olarak, bir mühendis olarak bugün geldiğimiz noktada üniversitelerimizin mühendislik ve mimarlık eğitimini gözden geçirmesi gerektiği konusunda kanaat sahibiyim. Bu dönüşümü yaparken bazı üniversitelerimizdeki mühendislik ve mimarlık eğitimlerine bakmamız gerekiyor. Ama burada şu kolaycılığa kaçmayalım. Yani taban puanlarına bakarak, düşük taban puanlı öğrenci almak yerine, üniversitelerin birtakım zihinsel değişimler içerisinde olması gerektiğini ben burada sizlere arz etmek istiyorum.

Üniversiteler sadece bir meslek edindirme kurumları olmamalı. En azından bir kariyer sahibi yapmalı, ama mümkünse üniversitelerin öğrencilerine, mensuplarına, akademisyenlerine bir tutku vermesi, aşk vermesi gerektiğini düşünüyorum. Yani üniversitemizden mezun bir inşaat mühendisimize, mimarımıza bir konut inşaatında veya ev inşaatında çalışan, inşaat mühendisimize sorduğumuz zaman “Sen burada ne yapıyorsun?” diye, “Ben çok iyi bir inşaat mühendisiyim. Burada bir konut yapıyorum.” cevabı yerine, “Ben burada bir ailenin mutluluğunu inşa ediyorum.” veya bir okul inşaatında çalışan bir mühendisimizin “Ben burada ülkenin geleceğini inşa ediyorum.” demesini sağlamamız gerekiyor.

Üniversiteler olarak, üniversite rektörleri olarak böyle bir sorumluluğumuzun olduğunu, bu heyecan ve aşkın ve coşkunun da daha fazla üretilmesi gerektiğini düşünüyorum ve bu konuda da yetkinliğimizin, hazırlığımızın olduğunu sizlere arz ediyorum.

Saygılarımla efendim.

Doç. Dr. İsmail Tayfur

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Kıymetli Hazırın,

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım, Cumhurbaşkanlığı Sağlık Ekibinde, emrinizde görev yapmaktayım. Aynı zamanda Sağlık Bilimleri Üniversitesi Acil Tıp Bilim Dalında akademik faaliyetlerimi sürdürmekteyim.

Biz son iki yıldır Dünya Sağlık Örgütü tarafından desteklenen bir proje üzerinde çalışıyoruz. Bu projede elde ettiğimiz verilerin bazılarını burada açıklamamızın bu toplantıda bize ışık tutacağını umuyorum. Bahsettiğim proje kapsamında Birleşmiş Milletler Risk Azaltma Ofisi tarafından 2017'de kentlerin afetlere dayanıklılığını ölçmek için geliştirilen puan kartının bir alt kırımını olan halk sağlığı sisteminin dirençliliğini değerlendiren çalışmayı ülkemizde iki ilçede Trabzon Ortahisar ve İstanbul Esenler'de uyguladık.

Sayın Cumhurbaşkanım, çalışmaya bu toplantının bir örnekleme gibi değerlendirebileceğimiz AFAD il personeli, Sağlık Müdürlüğü yetkilileri, UMKE, Halk Sağlığı personeli, eczacılar, belediye yöneticileri ve psikologlar katıldı. Bu proje şu anda dünyada dokuz ülkede uygulanıyor. Birçok parametre açısından bu dokuz ülke arasında sonuçları en iyi olan ülke de biziz. Puanımızın düşük olduğu birkaç parametre

var. Müsaade ederseniz burada onları arz etmek istiyorum. Belki bize burada ufuk açacaktır. Bir kısmı zaten değerli katılımcılar tarafından burada da ifade edildi.

Çalıştayda biz halk sağlığı sisteminin afetlere karşı dayanıklılığını değerlendirdik. Bizim afetlerde en çok eksliğimizin olduğu şey, halk sağlığı tesislerinin altyapısının afetlere karşı dayanıklılığının yetersiz olması, binalarımızın yetersiz olmasıydı. Bu en zayıf halka olduğu zaman, yani bizim afetlerde hizmet vermeyi planladığımız bina yıkıldığı zaman, bütün sistemimiz maalesef çöküyor. Zaten değerli katılımcılarımız bu binaların yenilenmesi konusunda değerli görüşlerini bildirdiler.

Diğer bir konu, toplum içerisinde insanımızın afetlerle ilgili rolünü bilmemesi ile alakalı geri bildirimler geldi. Yani afet olması durumunda herkes dönüp devletten bir şey bekliyor. Fakat ferdi olarak kendisinin ne yapması gerektiği, buradan nasıl başa çıkabileceği ile alakalı, afet öncesi eğitimler yapmamız gerektiğinin farkına vardık.

Yine katılımcılarımızın bahsettiği gibi, afetlerde ruh sağlığı sorunlarının yeterince ele alınmadığıyla alakalı geri bildirimlerde bulunuldu. Şu anda takdir edersiniz ki, yaklaşık 10 milyon kişinin bu afetten doğrudan etkilendiğini düşündüğümüzde, nüfusumuzun sekizde biri şu anda psikolojik olarak etkilenmiş durumda. Direkt etkilenmiş, bir de dolaylı etkilenmişleri düşündüğümüzde, çok ciddi bir sorun bu. Bir an önce bununla başa çıkmak konusunda irade göstermek gerekiyor.

Yine bir diğer konu, bu çalıştayda bakıma muhtaç ve kronik hastalığı olanların afetlere hazırlanması konusunda yetersizlikler olduğu bildirilmişti. Bununla ilgili Sayın Sağlık Bakanımızın çok ciddi çalışmaları olduğunu biliyoruz. Bu afet özelinde, kronik hastalığı olan kişilerin ilaçlarının sağlanması, raporlarının düzenlenmesi, bakımlarının sağlanması ile ilgili çok ciddi çalışmalar oldu. Kendilerine buradan teşekkür ediyoruz.

Buna ek olarak bize, bu çalıştayda olumlu yönlerimizden biri olarak, afetlerle ilgili halk sağlığı sistem paydaşları arasında veri iletiminin iyi düzeyde olduğu ile ilgili geri bildirimler gelmişti.

Yine ani hasta akışı ile başa çıkabilecek bir acil sağlık hizmetimizin olduğu değerlendirildi ki, depremin ikinci gününden itibaren Hatay

Eğitim Araştırma Hastanesinin yanındaki sahra hastanesinde sekiz gün boyunca görev yaptık. Yani oradaki hasta akışının çok ciddi şekilde yönetildiğini, hastaların hızlı bir şekilde periferdeki hastanelere gerek kara ambulanslarıyla gerekse helikopterlerle transferinin çok ciddi şekilde yapılabildiğini ve bu kaosa rağmen Hatay Eğitim Araştırma Hastanesinin bahçesindeki sahra hastanesinde, hasta yönetimi ile ilgili sorun olmadığını sevinerek gördük.

Yine buna ek olarak üzerinde çalıştığımız TÜBİTAK projelerimiz var. Bir tane 1002C projemiz ki, Sayın TÜBİTAK Başkanımızın belirttiği şekilde, depremin olduğu gün bu TÜBİTAK proje çağrısına çıkıldı ve yaklaşık 600 bilim insanı sahada çalıştı. Biz de projelerimizi yaklaşık 10 gün içerisinde rapor halinde sunmayı hedefliyoruz.

Saygılarımı sunuyorum, teşekkür ederim

Prof. Dr. Hasan Sözbilir

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Katılımcılar,

Ben şu ana kadar hiç dile getirilmeyen bir konuda konuşmak istemiştim. Şimdi bu depremlerde Türkiye'deki ya da dünyadaki hiçbir bilim insanı 6 tane fay parçasının 15 günde kırılacağını öngöremedi. Neden öngöremedi? Çünkü oradaki fayların yarısı henüz çalışılmadı. Jeolojide şöyle bir felsefe vardır: Geçmişte ne olduysa, gelecekte de benzer bir şey olur. Yani geçmiş geleceğin anahtarıdır, gibisinden. Öyle düşündüğümüzde, biz fayların gelecekte ne yapacağını anlamak için geçmişini araştırıyoruz. Bunun da bir tane yöntemi var. Fay üzerinde, fayın yüzeydeki izi üzerinde hendek açmak. Hendek açarak fayın içine bakıyoruz ve geçmişte ürettiği depremleri gözlemleyebiliyoruz. Kaç yılda bir deprem ürettiğini, bundan sonra ne zaman kırılabileceğini. Bu bölgedeki çalışmada üç tanesini biliyorduk. Dolayısıyla geri kalan üçünü bilmediğimiz için, hiçbir bilim insanı, 15 gün içerisinde altı tane fay parçasının kırılacağını öngöremedi. 2012 yılında Ulusal Deprem İstatistiği Eylem Planı kapsamında aslında Türkiye'de başlatılan bir proje vardı: Türkiye Paleosismoloji Projesi. Yani fayların geçmiş dönemlerde neler yaptığını ortaya çıkartma, eski depremleri bulma projesi. Bu proje kapsamında şu ana kadar fayların yaklaşık yarısı kesilip incelenmiş durumda. Bu AFAD ve MTA tarafından yapılan bir çalışma, üniversiteler de buna katkı veriyor.

Şimdi önümüzde yaklaşık fayların yarısı bekliyor. Yani fayların yarısı ile ilgili bu bilgimiz eksik. Bunu tamamlamak için, şu anda Türkiye'de 15 üniversite, fayı kesip anlayan bilim insanı içeriyor. Dolayısıyla o üniversiteleri bu projenin içine katmak gerekiyor ki daha erken bir sürede faylarımızın tamamını anlayabilelim. Bu kapsamda Türkiye ölçeğinde baktığımızda, mesela İzmir'de, diyelim ki, belki de iki tane fay, üç tane fay birlikte çalışacak ama biz bunu bilmiyoruz. Neden?

Çünkü çalışma daha tam olarak yapılmış değil ya da işte Manisa’da, Muğla’da benzer şekilde. Yani “Türkiye’de bundan sonra bu ölçekte bir deprem olabilecek mi?” sorusunun yanıtı paleosismolojik çalışmada yatıyor. Onu ne kadar hızlı yapabilirsek, o kadar çok çok iyi olur.

Bir diğer önemli konu, biraz önce Rektörümüz de çok güzel açıkladı. Bugün Türkiye’de depremle ilgili bütün disiplinleri aynı anda içeren üniversite sayısı çok fazla değil. Bunlardan bir tanesi 9 Eylül... Biz o yüzden üniversitemizde Deprem Araştırma Enstitüsü kurulması gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü yetkin mühendislik konusu, lisansüstü eğitimle kazanılabilen bir şey. Yani çok kısa süreli kurslarla bu pek mümkün olamayacak, diye düşünüyoruz. Bu yüzden Deprem Araştırma Enstitüsünün kurulması çok çok önemli.

Bir diğer önemli konu iletişim ve trafikle ilgili. Onu ben birebir kendim yaşadım. Depremin ilk gününde araziye gittik ve 20 gün boyunca, arazide 500 kilometre uzunluğundaki fayı dolaştım. AFAD yetkilileriyle birlikte, bizim üniversitedeki ilgili hocalarımızla birlikte. Şimdi orada gördüğüm en büyük eksiklik şuydu; halkın bilinçli olmadığını gördüm. Deprem olduktan sonra hem gidiş hem geliş yolları tamamen kapalıydı; özellikle Konya’dan Kahramanmaraş tarafına, Adana tarafına giderken ve yolda hep sürekli sivil araç vardı. Sivil araçlar yolu tamamen tıkamıştı. Yani ne giriş var ne çıkış var. Biz de AFAD’ın aracıyla gittiğimiz için aracımızı yolun dışından ancak kullanabildik. Dolayısıyla depremden sonra halkın nasıl bir şekilde hareket etmesi gerekiyor bununla ilgili bilinçlendirilmesi çok çok önemli. Bu konuda çalışmalar yapılması lazım.

İletişimle ilgili şöyle bir sıkıntı var. Ailem benim Antakya’da, ben Antakyalıyım. Deprem olduğu anda, kardeşimden bir mesaj geldi WhatsApp üzerinden: “Abi şu anda sallanıyor her taraf. Kafamıza taşlar geliyor, ne yapabiliriz?” Dedim ki “Babamı al, çık, yangın merdiveninden.” Aldı, çıktı, büyük olasılıkla ama ondan sonra iletişim kesildi. Yani bunu Türkiye’de sağlamak çok çok önemli. Özellikle depremden sonra iletişim çok çok önemli. Bunu sağlayabilirsek, insanların hangi durumda olduğunu anlayabileceğiz. Özellikle bu servis sağlayıcılar Türk Telekom, Turkcell ya da Vodafone gibi, onların sistemi çok iyi oturursa, depremin hemen sonrasında insanlara müdahale anlamındaki çok ciddi bir gelişme sağlanabilir, diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Dr. Hayri Baraçlı

Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Bakanlarım,

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Belediyeler Birliği olarak, depremin ilk gününden itibaren sahada çalışmalarımızı yaptık. Araç bakımından AFAD’la iş birliği içerisinde sonuna kadar her noktada faaliyetlerimizi sürdürdük. Tabii ki çok şey konuşuldu, söylendi. Ama bununla beraber önümüzdeki süreçte akıllı şehirler oluştururken, üretkenliği de hedef almamız, aynı zamanda şehirlerin planlaması ve risk planlarının yapılması bakımından da yerel yönetim anlayışı içerisinde çalışmalarımızı hızlı bir şekilde sürdürmemiz gerekiyor.

Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı ile de bu sürede çalışmalarımızı başlattık. Onlarla da iş birliği içerisindeyiz. Tabii ki Ulusal Risk Kalkanı Planı esasında tahminler doğrultusunda yapılan simülasyonlar yardımıyla risklerin değerlendirilmesi ve önlemlerin alınmasına dayalı bir anlayış içerisinde, belki de hem sistem yaklaşımı hem de bütünsel bir yaklaşımla zayıf noktaların analizini yapıp, tehlikeleri ve riskleri de ortadan kaldıracabilecek bir yönetim anlayışını sergilememiz gerekiyor.

Önümüzdeki süreçte mevcut yapılarımız ve yapılacak binalarımız var. Bunlarla ilgili de tedbirleri aldığımızda sahadaki gözlemlerimizde farklı sonuçlar elde ediyoruz. Onun için belki de yapım teknolojisi ile ilgili de sürekli bir gelişme içerisine girmemiz, belki tsunami, yangın, orman yangınları ve deprem gibi konuları göz önünde bulundurken yanardağlar gibi kavramı da göz ardı etmememiz gerekiyor.

Yapılarımızla ilgili dört hususu arz etmek istiyorum. Bunlar içerisinde araçlarımızı iki sene bir muayene ettiriyoruz. Binalarla ilgili de periyodik bakım ve takip sisteminin oluşturulması, aynı zamanda üçüncü taraf bağımsız denetim sistemiyle tüm yapıların denetlenmesi, sigortacılık sistemiyle tüm binaların bir bütünsel bakışla değerlendirilmesi ve müteselsil sorumluluk kavramı içerisinde sadece yapıcı değil, kullanıcı, kiralayan ve mal sahibi gibi kavramları da göz önünde bulundurarak üçüncü taraf denetimlerin sağlanması, bizleri daha güvenli bir yapı anlayışı içerisine ulaştıracaktır.

Yeni şehirlerde de ulaşımı, istihdamı, sosyalleşmeyi ve entegrasyonu göz önünde bulunduracak bir anlayışta faaliyetlerimizi sürdürmeyi düşünmemiz gerekir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Dr. Erol Kesici

Süleyman Demirel Üniversitesi (Emekli)

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Katılımcılar,

Ben Isparta'dan katılıyorum. Süleyman Demirel Üniversitesi Eğirdir Su Ürünleri Fakültesinden Emekli Öğretim Üyesi ve aynı zamanda da Türkiye Tabiatı Koruma Derneği Bilim Danışmanıyım.

Gerçekten asrın depremini yaşadık, asrın acısını yaşadık ve bu asırda çok sayıda can kaybımız var. Hepimizin başı sağ olsun diyorum. Emegi geçenlere, orada mücadele edenlere, fikirleri ile emekleriyle yardımcı olanlara çok teşekkür ederim. Ayrıca bir teşekkürüm de Sayın Cumhurbaşkanımıza ve bakanlarımıza. Saatlerdir bizi dinlemelerini ben çok değerli bulmaktayım.

Şimdi benim konum su. Sudan önce bahsetmek istediğim bazı şeyler var. Üzüntü duyduğum noktalar var. Biraz önce konuştuk, herkesin düşüncelerine saygım var, saygı duyuyorum; yeni şeyler de öğrendik, ama bizim bunları bugün konuşmamamız gerekir.

Çünkü deprem, bizim yeni yaşadığımız bir olay değil. Yirmi yıl önce de yaşadık, daha önce de yaşadık. Bunların daha iyi bir şekilde anlatılması gerekirdi. Ne ile anlatabilirdik? Kusura bakmayın bilim insanları da bunu daha çok yaygın bir şekilde halka ulaşacak bir şekilde anlatabilirdi diye düşünüyorum. Konuşmadık.

Onun dışında biz bunları yine dizilerle, yine konuşma programlarında halkın anlayacağı bir şekilde anlatabilirdik. Ben 45 yıllık bir akademisyenim ve sahada en çok çalışanlardan bir tanesiyim. Diğer birçok arkadaşlarımız da çok değerli çalışmalar yapmakta. Biraz önce arkadaşlarımız şunu söyledi: Veri eksikliğinden bahsediliyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin içerisinde bu kadar üniversite varken veri eksikliğinden bahsetmek mutlak suretle sorgulanmalıdır.

Aynı şeyi, orman yangınlarında Burdur'da yapmış olduğumuz bir konferansta da anlatıyoruz, Sonunda deniliyor ki, veri eksikliğimiz var. Yapmayın! Bu kadar çok üniversitemiz var. Ne yapmamız gerekiyor? Bunları ben de dâhil sorgulamamız gerekiyor.

Susuzluğun sarsıntıları var. Suyun da sesini duymamız gerekiyor. Su konusunda da bazı yanlış bilgilerimiz var. Bunlardan bahsetmek istiyorum: Bir kere çok şiddetli bir kuraklık yaşamaktayız. 60 yıl içerisinde 160 tane gölümüz kurudu, kurutuldu. Bunların içerisine baktığımız zaman hemen başka yerlere havale etme yollarını bulduk. Örneğin küresel ısınma dedik, hayır. Küresel ısınma değil. Susuzluk insanın felaketidir. Neden? Biraz önce de söyledim, ne kadar gölümüzün kuruduğunu... Bir kere iklimi yarı kurak ve kurak olan bir ülkede, sulu tarım yapmak tamamen yanlış bir şey. Bakın suyumuzun % 80'ine yakını tarımda kullanılmaktadır. Susuzluk konusu akla geldiği zaman diğer önemli yanlışlarımızdan biri de ilk aklımıza gelen, evlerde suları iyi kullanalım. Yapmayın Allah aşkına; evlerde tüketilen su %10- %12. Elbette kullanacağız, tutumlu olacağız. Ama biz tarımdaki %80'lik su kaybını %40'a indirebiliriz. Modern tarımla, bilim vasıtasıyla iklimimize göre şehirlerimizi ve tarımımızı düzenleyerek bunu yerine getirmemiz gerekiyor.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Sizin de gayretleriniz olduğunu çok iyi biliyorum. Ben de 1990'lı yıllarda katılmıştım. Bir su kanunumuz var. Hâlâ nedense çıkmadı. Bu su kanunu mutlak suretle çıkarılmalı. Su çok elden kurtulmalı. Tenzih ederim, örnek vermek için söylüyorum, diyelim ki Sayın Turizm Bakanı ile İçişleri Bakanı ayrı düşmemeli, Sanayi Bakanı ayrı düşmemeli. Bunu alt kadrolarda da görüyoruz. Birinin dediği diğerini tutmalı. Tek elde toplanmalı. Su Bakanlığının mutlak suretle kurulmasının gerektiğini düşünüyorum.

Bakın, suyun başışı yok. Depremde giysinin başışı var, yiyeceğin başışı var, ama suyun başışı yok. Suyu kim başışlayacak bize? Suyun tek bir fabrikası var, o da doğa. O zaman doğal kaynaklarımızı, göllerimizi nehirlerimizi çok iyi şekilde korumamız gerekiyor.

Kirlilik çok önemli bir etken, yer altı sularımızın ne hâle geldiğini biliyoruz. Lütfen, birçok akademisyenin de söylediği gibi, biz kuraklığı, yağmuru beklemekle çözemeyiz. Geçen sene çok iyi yağışlar oldu. Hatta bazı barajların, bazı göletlerin kapaklarını açmak durumunda kaldık. O zaman şunu söylüyorum: Bu felaketlerin, susuzluğun bir ahlâkı, bir vicdanı olması gerekir. Bu ahlâkla bu vicdan herkese aittir. Sadece hükûmete, sadece bilim insanlarına, sadece bazı kuruluşlara değil. Bu konuda vicdanlı olmamız gerekir. Gerçekten su konusunda çok üzüntülü bir durumdayız. İnanın içecek su bulamaz duruma gelmekteyiz ve çok önemli tehlikelerden biri de su kirliliğidir. Bizim sularımız dip suyu yapmış durumda. Bu dip sularının içilmesi mümkün değil. Arıtmamız gerekiyor; arıtarak tekrar kullanmamız gerekiyor.

Son sözüm de şu; bizim çeşmelerden içeceğimiz su en güvenilir su olmalıdır. Şişelenmiş su yerine evlerimizde, çeşmelerimizde, güvenle içeceğimiz suların akmasını dilerim.

Çok teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Orhan Şen

İstanbul Teknik Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Ben İstanbul Teknik Üniversitesinde meteoroloji profesörüyüm. Depremle ne ilgimiz var? Depremin meteoroloji ile hiçbir ilgisi yok. Ama deprem olduktan sonra ilgisi vardı, gördük. Hipotermi var mı, yok mu tartışması oldu. Biz o arada enkaz altında kalan kişilerin hipotermiye yakalanma süresi biraz daha uzayacak, dedik. Yoksa bir gün sonunda veya iki gün sonra hipotermiden vefat edecek deniliyordu, onu söyledik ve enkaz kaldırma işlemlerinin daha uzun süre devam edebilir olduğunu söyledik.

Çünkü hipotermi daha çok açıkta olanları etkileyecek bir konuydu. Yani soğuktan vücut sıcaklığının 28 dereceye düşmesi gibi. Onun dışında tabii kar yağışı, yağmur, oradaki sıcaklığın düşük olması, enkaz kaldırma ve dışarıda kurtulan vatandaşlarımız açısından da çok önemliydi. Ama iki üç gün sonrasında itibaren meteorolojik veriler iyiye gitti. Hatta şu anda orada bir bahar havası var, hatta yaz sıcaklıkları da gelmek üzere.

Şimdi başka bir doğal afetten bahsedeceğim. Deprem tabii ki bir anda geldiği zaman, bu depremlerde olduğu gibi iki fayın arka arkaya hemen kırılması sonucunda çok büyük afet ortaya çıktı. Ama bizim başka afetlerimiz de var. Türkiye’de son 10 yıla baktığımız zaman meteorolojik doğal afetlerde binin üzerinde afet yaşamışız. Ve bunun

sonucunda yüzlerce kişiyi kaybetmişiz. O kadar ekonomik zararlara uğramışız. Yani örnek olarak Ayancık'taki durumu biliyoruz; Kastamonu kıyısındaki durumları biliyoruz, Giresun'daki... Şimdi o açıdan biz meteorolojik doğal afetlerle; sel, dolu, fırtına ve kuraklık gibi çok önemli doğal afetlerle karşı karşıyayız. Her şeyi iklim değişikliğine bağlamamız gerekir. Afet esasında siz aşırı yağışı veya sıcaklığı veya kuraklığı iyi yönetirseniz afete dönüşmeyecektir. Dolayısıyla bununla ilgili çalışmaları, afete dönüşmeden yapmamız lazım. Yani selden bahsediyoruz veya şehir sellerinden veya taşkınlardan bahsediyoruz; eğer biz dere yataklarına ev yapmazsak afete dönüşmeyebilir. Mesela 500 yıllık taşkın verilerini çıkartıp, 500 yıllık taşkın verisinin ötesine evlere müsaade etsek. Biz Sayın Çevre Bakanımızla da Bozkurt'ta konuşmuştuken zaten. Çevre Bakanımız da söyledi, "Bakın Hocam, arkadaki 150 yıllık eve bir şey olmuyor." Çünkü sel yatağından uzağa yapmış. Diğerleri tabii maalesef o bölgede afet yaşadı.

Şimdi selin yanında dolu afeti de var, biliyorsunuz. Bundan iki üç sene önce İstanbul'da bir dolu yağışı meydana geldi ve büyük zararlar oldu. Dolu önleme çalışmaları da yapılıyor seracılıkla uğraşan Türkiye'de bilimsel yolla yapılan dolu önleme çalışmaları, çok önemli. Afete dönüşmeden bunların da yapılması lazım. Artık fırtınayı söylemeye gerek yok ama kuraklık son derece önemli.

Biz bir kuraklık yaşıyoruz. Meteorolojik sistemlerin dünyadaki bazı büyük meteorolojik olaylardan dolayı Türkiye gelmesi ve gitmesi veya uğramaması normaldir. Biz bunları önceden tahmin ediyoruz zaten. Bu seneki kuraklığı biz daha önceden tahmin ettik. Hani iklim değişikliği ile ilgisi var mı, vardır. Ama iklim değişikliğini de buna katmanın da anlamı yok. Şimdi kuraklıkta yapmamız gerekenleri, sulama suyu ile ilgili durumu arkadaşımız da söyledi, tekrar düşünmemiz lazım.

Kuraklık geçiriyoruz. Şu anda meteorolojinin kayıtlarına baktım, ben buraya gelirken, olağanüstü kuraklık iyice büyümüş. Türkiye'de şu anda İstanbul dâhil, İç Anadolu Bölgesi'nin büyük bir kesimi, olağanüstü kuraklık yaşıyor. Bu kuraklık sinsi bir afettir esasında. Pek belli olmaz. Deprem bölgesi olmayan ülkelerde kuraklık birinci afet sırasındadır. Yarı kurak iklime doğru gidiyoruz. Artık nüfusumuz da arttı. Dolayısıyla kuraklığı ön plana almamız lazım. Önümüzde bir yaz ayı var. Bu yaz ayının da meteorolojik verilere baktığımız zaman, biraz

sıcak geçeceği belli oluyor. Öyle gözüküyor tahminler. Dolayısıyla hem şehirlerdeki içme sularında hem Anadolu'daki sulama sularında buharlaşma kayıplarını en aza indirecek şekilde projeler yapmamız lazım. Yani açık kanalla göletten tarlaya su vermeyelim artık; bunları kapatalım. Çünkü sıcak havalarda veya Mayıs'tan itibaren ta Eylül sonuna kadar %20-%30 su kaybı meydana geliyor. Ve damlama sulamaya da artık girmiyorum.

Yağmur suyu hasadını muhakkak yapmamız lazım. Şehirlerde de dışarılarda da yağmur suyu çok önemli. Az önce Sayın Eski Müsteşarım da söyledi, yer altı barajlarını yapıp, yer altı barajlarında suyu biriktirmemiz lazım. Hem buharlaşma kayıplarını önliyoruz hem de yer altı sularını fazlalaştırıyoruz.

Orman yangını diyoruz. Orman yangını da bir doğal afet hâline geliyor. Orman yangınında iki tane parametre var: Sıcaklık ve nem. Tabii rüzgâr orman yangını çıktıktan sonra önlem açısından önemli. Ama sıcaklık ve nem son derece önemli. Kritik sıcaklığa indiği zaman, yani %20'nin altında nem olduğu zaman ve sıcaklığın da 40 dereceyi geçtiği zaman orman yangına çıkma ihtimali çok yükseliyor. Acaba bunun için ne yapabiliriz? Bunun için ormanlarda nemi artırırsak bunu biraz daha geciktirebilir miyiz?

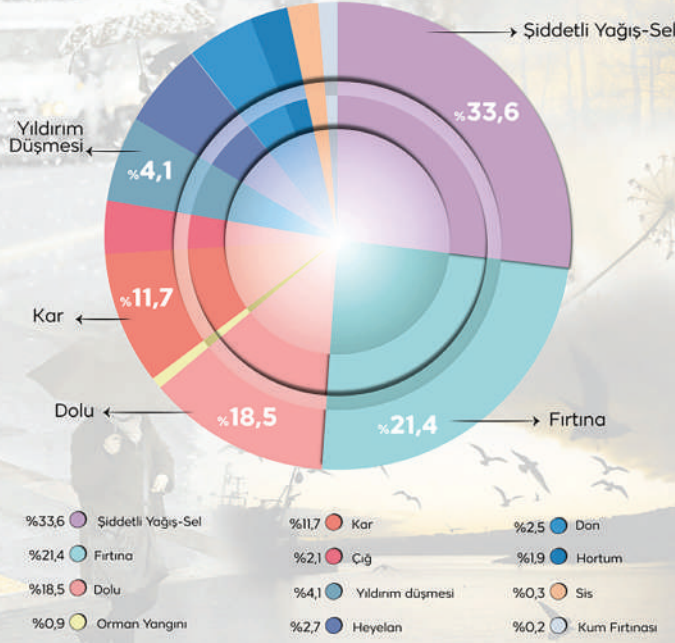
İçme suyu problemi de İstanbul'da hâlâ sorun olarak var. Geçen sene bu zamanlarda biz %80 civarındaydık. Şimdi %35. Yüzde otuz beşe de bakmayalım, sadece Ömerli Barajında %37 doluluk var. Esasında diğer barajlara baktığımız zaman %17 civarında doluluk var.

Tarımsal açıdan da bir şey daha söyleyeyim. Artık tarımsal açıdan da biz nerede, hangi ürünü yetiştireceğiz, artık bunu masaya yatırmamız lazım. Yani su olmayan bir yerde sulu tarım yapmanın da anlamı yok.

Çok teşekkür ederim, Sayın Cumhurbaşkanım.

2022'DE MEYDAN GELEN METEOROLOJİK AFETLER

Türkiye'de 2022 yılı boyunca 1030 sıra dışı hava olayı yaşandı.

2022 YILI GERÇEKLEŞEN METEOROLOJİK UÇ DEĞERLER

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 1888 gözleme istasyonlarından aldığı verilere göre 2022'de gerçekleşen meteorolojik uç değerler.

PARAMETRE	TARİH (2022)	UÇ DEĞER	MERKEZ
En Yüksek Sıcaklık	15 Temmuz	47,9 °C	Şirnak/Silopi
En Sıcak İl	05 Ağustos	43,5 °C	Diyarbakır
En Düşük Sıcaklık	18 Ocak	-34,4 °C	Van/Özalp
En Soğuk İl	22 Ocak	-26,4 °C	Kars
En Fazla Yağış Alan Yer	29 Ocak	451,9 kg/m ²	Mersin/ Gülnar İlçesi Konur Köyü
En Fazla Yağış Alan İl	05 Ağustos	140,7 kg/m ²	Rize
En Yüksek Kar Kalınlığı	03 Mart	235 cm	Kartalkaya Kayak Merkezi
En Yüksek Kar Kalınlığı	24 Mart	227 cm	Bitlis
En Hızlı Rüzgar	02 Ağustos	175,3 km/sa	Ulukışla Bolkar Dağı
En Hızlı Rüzgar İl	19 Ocak	101,9 km/sa	Batman
En Yüksek Deniz Suyu Sıcaklığı	05 Ağustos	32,9 °C	Konyaaltı/Antalya Yeni Liman Ana Mendirek Feneri
En Düşük Deniz Suyu Sıcaklığı	14 Ocak	1,9 °C	Trabzon Limanı Ana Mendirek Feneri

Prof. Dr. Mustafa Kurt

Marmara Üniversitesi

Saygıdeğer Cumhurbaşkanım,

Kıymetli Hazırın,

Toplantının gelinen bu noktasında çok kıymetli düşünceler ve tavsiyeler var idi. Gerçekten çok mutlu oldum. Ben eğitim açısından birkaç şey söylemek isterim. Afetin ilk gününden itibaren üniversiteler, yükseköğretim olarak, tabii ki ortaöğretimde de öyle ama hemen reaksiyona geçti. Bu açıdan daha evvel yapılan eğitimlerin, afetle ilgili farkındalık eğitimlerinin önemini gördük. Öğrencilerin de yardım toplama faaliyetlerine katılmalarındaki istekleri ve birlikte olma istekleri, bizi çok mutlu etti.

Yani bazı çevreler tarafından “Çök! Kapan! Tut!” diye böyle dezenforme edilen o farkındalık eğitimlerinin bile çok faydalı olduğunu gördük. Bu vesileyle ben de kısaca hem ortaöğretim hem yükseköğretimdeki tüm programlardaki müfredatın bir daha elden geçirilerek, gerekirse zorunlu olarak da bu hususta, çoklu afetle alakalı derslerin programlara eklenmesi gerekliliğini düşünüyorum.

Bunun haricinde üniversiteler de hem TÜBİTAK hem YÖK tarafından araştırma yetkinliklerine göre sınıflandırılmıştı. Bu çoklu afete göre de üniversitelerin bu yetkinlikleri değerlendirilerek, gerekirse bölgesel afet çeşitlerine göre de sınıflandırılarak, belli sorumluluklar verilebilir. Erhan Hocam doğru söyledi. Yani bir afet olduğunda veya olmadan evvel de hangi üniversite nasıl bir faaliyette bulunacak, bu açıdan önemli bence. Böyle sınıflandırma yapılarak güçlendirme de yapılabilir. O üniversitelere TÜBİTAK aracılığıyla projeler verilerek güçlendirmeler de yapılabilir Akademik personel yetiştirilmesinin de elzem olduğunu düşünüyorum.

Çok değerli düşünceleri hep birlikte dinledik.

Toplantımızın hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılarımla arz ediyorum, Sayın Cumhurbaşkanım.

Talha Kös

Kentsel Tasarımcı

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Hazırın,

Vakit böylesine daralmışken, ben tespitlerden ziyade tedavilerle ilgili fikirlerimi size aktararak süratlice konuşmamı tamamlamak niyetindeyim.

Öncelikle bugün Türkiye'deki şehirlerin planlanmış şehirler olmadığı itirafıyla başlayayım. Oluşmuş şehirler var elimizde. Bunun da en önemli sebeplerinden biri olarak 100 yıllık imar kanunumuzun bugün gerçekten, şehirlerimizde geleceğe ışık tutamadığını düşünüyorum. Dolayısıyla artık bizim imar kanunumuzla ilgili gerçekten devrim niteliğinde bir değişiklik olması gerektiğini düşünüyorum. Zira şehirlere iki boyutlu sığ bir perspektifle yaklaşan-kentsel tasarım, kendi disiplinin açısından söylüyorum, kentsel tasarımcıyım-üç boyutlu şekilde şehirlere yaklaşımımıza hiçbir şekilde olanak vermeyen bir imar kanununa sahibiz. Dolayısıyla bizim bugünkü yanlışlar müktesebatını, şehirlerimizdeki yaklaşık yüz yıllık bir yanlışlar manzumesini, bugün bu badire vesilesi ile bir hayırlar müktesebatına dönüştürebileceğimizi düşünüyorum.

Bu noktada bir diğer şey de bizim, imar kanunu ile birlikte her şehrimizde ayrı bir imar yönetmeliğinin olması gerektiğini düşünüyorum. Bunun haricinde özellikle bu depremle ilgili çözüme kısa bir şekilde, vurucu bir şekilde değinmemiz gerekirse, ben yeni şehirler konusunda, Şehircilik Bakanlığımızın bu hafta yapmış olduğu açıklamanın tam anlaşılmadığını düşünüyorum. Kaldı ki Şehircilik Bakanımız bugün konuşmadı. Muhakkak bununla ilgili detaylı, yani bir buçuk milyon konuttan bahsediliyor. Mesela İstanbul'da sadece konut projesi olmadığından, yeni bir şehir anlayışı ile çalışmaların yapıldığından ben muhakkak eminim.

Yeni şehirleri bugün konuşabiliriz. Neden bugün konuşabiliriz? Çünkü bundan 30 yıl önce bu şehirde insanlar maskelerle dolaşıyordu.

Çöp dağlarından bahsediliyordu. O zaman dönüşüm, kentsel gelişim, estetik gibi kavramlar henüz yoktu bile. Bugün bunları konuşabilir hâle geldik. 2012'de Kentsel Dönüşüm Yasası çıktı. Bu gerçekten Cumhuriyet tarihinin en önemli yasalarından biri. Ama milyonlarca dönüşüme muhtaç konutumuz var, Kentsel Dönüşüm Yasası, bu çerçevede hızımıza yetmiyor. Dolayısıyla ben yeni şehirleri çok önemsiyorum. Bu yeni şehirleri mesela İstanbul'da Anadolu yakasında yeni bir şehirden, Üçüncü Köprü olmasaydı bahsedemezdik. İstanbul-Anadolu transit geçişinde bir Kuzey Marmara gibi güçlü bir aksımız olmasa orada yeni bir şehirden bahsetmemiz mümkün olmazdı. Bugün bahsedebiliyoruz. Bunun üzerinde biraz daha fazla tartışmamız gerektiğini düşünüyorum.

Yeni şehir derken gerçekten uydu şehir olarak algılanmaması lazım. İstanbul'a bir ekleme olarak da algılanmaması lazım. Tamamen kendi ekosistemine sahip yeni şehirleri, sadece İstanbul'da değil tüm Anadolu'da düşünürsek, iş gücünü Anadolu'ya yayma fırsatımız olur. Sermayeyi Anadolu'ya yayma fırsatımız olur. Mesela şimdi mevcut şehirlerimizi düşünün. Biz bugün hangi şehrimizde tamamen bisiklet ulaşımı sağlayabiliriz. Ama yeni bir şehir düşünürsek, multidisipliner bir anlayışla, buradaki tüm kurumlarımızla birlikte, yeni bir şehir nasıl ihdas edebiliriz, bunun kriterlerimizi konuştuğumuz yeni bir toplantı planlanması lazım. Bu sadece benim fikrim de değil, dünya zaten bunu böyle yapıyor. Ayrıca yeni kurulacak şehirler, bizim mevcut şehirlerimizde de kentsel dönüşümün önünü açacaktır. Mevcut şehirlerimizin yükünü alacaktır.

Dolayısıyla ben yeni şehirlerle ilgili, özellikle Şehircilik Bakanlığımızın bahsettiği bu bir buçuk milyon konutun dışında daha geniş bir açılım olduğunu tahmin ediyorum. Daha fazla tartışmamız gerektiğini düşünüyorum.

Tırnak içinde söylüyorum; bu cenazeyi, yeni şehirlerimizin, Anadolu'da ihdas edeceğimiz, imar edeceğimiz yeni şehirlerin, bir kentsel tasarımcı olarak ortadan kaldıracığımı düşünüyorum. Böylelikle yeni şehirlerle Anadolu'da son 20-30 yılda yapılan otoyollar, dağları delen tüneller, havaalanları gibi yatırımların da daha fazla karşılık bulacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim efendim.

Arz ederim.

Prof. Dr. Ertuğrul Karsak

Galatasaray Üniversitesi Rektörü

Sayın Cumhurbaşkanım,

Öncelikle davetiniz için şükranlarımı sunuyorum.

Değerli katılımcılar düşüncelerini ve önerilerini dile getirdiler. Ben de tekrardan kaçınarak görüşlerimi birkaç cümleyle ifade etmek istiyorum.

Öncelikle sadece depreme değil, tüm afetlere ilişkin ekosistemlerin korunmasına yönelik küçük yaştan itibaren eğitim ve bilinçlendirmenin önemini vurgulamak istiyorum.

İkinci olarak, risk yönetiminde dayanıklı ve kalıcı çözümler üretebilmek için çoklu disiplinli çalışma ekiplerinin oluşturulmasının önemini belirtmek istiyorum. Üniversitelerimizde çok sayıda değerli bilim insanları var. Biz bu bilim insanlarından, çoklu disiplinlerde çalışan bilim insanlarından çalışma ekipleri oluşturup, risk yönetimi ve afet yönetimine ilişkin olarak yararlanabileceğimizi düşünüyorum.

Ben endüstri mühendisiyim. Gerek afet öncesi planlama sürecinde gerek afet sonrası planlama ve koordinasyon süreçlerinde, simülasyon, optimizasyon ve veri analitiği gibi endüstri mühendisliği ve yönetim araştırması yaklaşımlarının, pek çok sorunun etkin ve sürdürülebilir çözümünde kullanılabileceğini düşünüyorum. Birkaç örnek

vermek gerekirse afet öncesi planlama sürecinde, yeni yerleşim yerlerinin seçimi; bu yerleşim yerlerinde havalimanı, hastane, okul, itfaiye gibi kamu binaları için yer seçimlerinin belirlenmesi; akıllı şehirlerin oluşturulması, afet sonrası planlama ve koordinasyon süreçlerinde yine yardımların adil ve etkin dağıtımı, lojistik yönetimi gibi konularda buradaki pek çok sorunun etkin, sürdürülebilir çözümlerinin üretilmesinde, burada az önce ifade ettiğim endüstri mühendisliği ve yöneylem araştırması yaklaşımlarından yararlanabileceğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Uğur Çevik

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Teşekkür ediyorum, Sayın Cumhurbaşkanım.

Ben söylenenlerden farklı olarak, bölgedeki köylere dikkat çekmek istiyorum. Çünkü bölgedeki yıkımların akabinde kurulan şehirlerin popülasyonunu seyretmek için köylere ayrı bir önem verilmesi, köydeki yapılanmanın şehirden daha hızlı tamamlanması, belki deprem sonrası yapılanmada önem arz edecektir.

Ulusal Risk Kalkanı Planı'na gelince, tabii birçok alanda sizin de ifade ettiğiniz gibi, sadece deprem değil, kuraklık, çöl, salgın hastalıklar, birçok konuda yapılanma gerekiyor. Bu yapılanmada da ilgili kurumların tamamının kendi içinde bir plan oluşturup, çalışmalar yapıp, AFAD gibi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı gibi çatı kuruluşlarla beraber bu planlarını sunması ve saydığımız bütün alanlardaki risklerin değerlendirilerek çözüm üretilmesi gerekiyor. Örneğin göç konusu burada hiç konuşulmadı. Göç konusunda da tabii çok ciddi planların yapılması gerekiyor. Deprem sonrası bölgede demografik yapının değişmesi ile ilgili birçok şey konuşuldu. Oradaki göçün tekrar tersine çevrilmesi sonucunda, dışarıdan bir göç olabileceği ve oradaki demografik yapının değişebileceği de bir risk. Dolayısıyla sadece saydığımız deprem gibi alanlarda değil, sizin de söylediğiniz gibi, göç dâhil bütün alanlarda ilgili kurumların bu planı hazırlaması ve hızlı bir şekilde hayata geçirip, çatı kuruluşlar vasıtasıyla sunması gerekiyor.

Ben, söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Ruhi Can Alkın

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Kıymetli Devlet Erkanımız,

Hocalarım,

Teşekkür ediyorum, bizlere söz verdiğiniz için, bu saate kadar sabırla dinlediğiniz için.

Bu dönemki zihni ve bedeni yorgunluğumuzdan ötürü sürçülisan edersek affolunsun.

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyoloji Bölümünde Öğretim Üyesi olarak görev yapıyorum. Çok kısa bir şekilde, daha da hazırunun vaktini almadan, ben toplumsal güven meselesinden bahsederek, bu güveni tesis etmek adına, özellikle Ece Hocamın bahsetmiş olduğu risk toplumu, günümüzde yaşamış olduğumuz küresel risk toplumu ve aşınan, değişen toplumsal güven hususunda birkaç öneride bulunup sözlerimi tamamlayacağım.

Öncelikle güven konusunda alınması gereken birçok tedbir var. Ben kamu bağlamı, merkezî otorite bağlamı, birbiriyle bağlantılı tedbirleri dile getirmek istiyorum. Bunlardan biri, Afet Bakanlığının kurulmasıdır. Mikdat Hocam da, Naci Görür Hoca da Bakanlıktan, bunun işleyişinden kurumsal işleyişinden bahsettiler. Ancak bir işlevsel boyut olarak da bu bakanlık kurulduğu takdirde, toplumun şu şekil-

de bir tepki vereceğini öngörüyorum ki, bu sosyolojik çalışmalarla, saha çalışmalarıyla desteklenebilir. Evet, bu mesele gerçekten bakanlık düzeyinde, devlet düzeyinde ciddiye alınıyor. Türk toplumunun devlet erkine, devlet olgusuna yüklemiş olduğu aşkın anlamına, bir çoğumuz şahidiz. Bu noktada, devletin bu şekilde almış olduğu bir önlemlerle insanların kendisini biraz daha psikososyal olarak güvende hissettiğini düşünüyorum. Hele hele mevcut durumda böyle bir seferberliğe girişmişken, bütünleşik afet yönetimi bağlamında toplumun bütün kurumları burada gördüğümüz hazırandaki bütün uzmanlık alanlarının temsilcileri bu konuda niyetliken, böyle bir şeyin yapılmasının faydalı olacağını düşünüyorum.

Yine bir sosyolojik bağlama olarak söylemek istiyorum, aile toplumsal kurumunun işlevini burada kullanabiliriz. Günümüzde her bir ailenin, tabii ilgili ailelerdeki üye sayısı, engellilik ya da diğer dezavantajlı durumunu da göz önünde bulundurup bazı aileleri istisna tutarak, her bir ailede başta AFAD ve Kızılay olmak üzere bir afet gönüllüsünün zorunlu hâle getirilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum. Zira şu an belki afetin bir balayı dönemindeyiz ya da yavaş yavaş iyileşme aşamasına geçtiğimiz için o balayı dediğimiz dönem yavaş yavaş bitiyor. Bu noktada da bu heves, toplumumuzun, sivil toplumun, kamunun bu hevesi daha da kırılmadan, gündelik toplumsal hayata geçmeden, bunun avantajından faydalanarak her bir ailede bir afet gönüllüsü olması gerektiğini düşünüyorum. Bu gönüllülere özellikle arama kurtarma eğitimi verildiği takdirde, uygulamanın toplumsal güven açısından iki olumlu tarafının olacağını düşünüyorum. Birincisi, insanlar göçük altında kalırlarsa bilecekler ki, sokağımızda, mahallemde insanlar var. İlk ağızdan bana gelip yardımcı olabilecek, gerekli teçhizatla beni oradan çıkarabilecek. İkincisi de her bir hanede afet farkındalığı ve afet gündemi bu surette diri tutulmuş olacak. Böylece yine afet öncesi, afet farkındalığı olan toplum, afetlere dirençli toplum dediğimiz, bu literatüre yansıyan bu kavramların somutlaştığını görebiliriz.

Yine bununla ilgili olarak devlet bütçemizin, merkezi bütçemizin el verdiği ölçüde AFAD personel istihdamının tam da bugünlerde artırılması gerektiğini düşünüyorum. Şöyle bir bakalım, eğer büyük bir seferberlik ilan ettiysek, bu cephedeki sıcak bir taarruz olarak bunu görebiliriz. Bu taarruzda daha fazla “piyade olarak”, (Allah razı olsun

AFAD'ımızdan da diğer kurumlarımızdan da) bu cepheyi destekleyici unsur olarak, hem afet gönüllüsü her bir ailenin hem bakanlık hem de AFAD'ın personel sayısının artırımının kamuoyunda, sosyal medyada, geleneksel medyada duyurulduğu takdirde, toplumda biraz heyecan yaratacağını, aynı zamanda güven duygusunu biraz daha tesis edeceğini düşünüyorum.

Üst bir kurul olamaz gerçi ama, bir üst aklın bütün bu mevzuat çelişkilerini, özellikle iletişimi ve etkileşimi zorlaştıracak mevzuat çelişkilerini arındırarak, filtre ederek belki de iletişimi ve etkileşim sürecini hızlandıracaktır, diye düşünüyorum.

Söz verdiğiniz için ve bizleri buraya davet ettiğiniz için, teşekkürlerimi ve saygılarımı iletiyorum.

Arz ederim.

Bora Hızal

Ankara Reklamcılar Derneği Başkanı

Sayın Cumhurbaşkanım,

Ben bir iletişimci olarak buradayım, ama Cumhurbaşkanlığı tarafında özellikle Türkiye Yüzyılı tarafında, Türkiye Yüzyılı Vizyonunda afet yönetimi ve afet yönetimi içerisinde iletişim, kurumsal iletişim, özellikle kamunun kendi içerisindeki iletişimin afet öncesi ve afet sonrasında tanımlanması gerektiğine dair bazı görüşlerimiz var.

Şunu gördük ki aslında kimi bakanlıkların sahip olduğu mevzuat, kuruluş mevzuatı ile bir başka bakanlığın faaliyet alanı bazen kesişebiliyor. Dolayısıyla burada dile getirildi ama çok hâkim olmadığım bir konu olmakla birlikte, bir Afet Bakanlığı nezdinde ya da daha üst bir -yani bakanlıktan üst bir kurul olamaz gerçi ama-, üst bir aklın bütün bu mevzuat çelişkilerini, özellikle iletişimi ve etkileşimi zorlaştıracak mevzuat çelişkilerini arındırarak, filtre ederek belki de iletişimi ve etkileşim sürecini hızlandıracaktır, diye düşünüyorum.

Söz verdiğiniz için ve bizleri buraya davet ettiğiniz için, teşekkürlerimi ve saygılarımı iletiyorum.

Arz ederim.

Prof. Dr. Yaşar Tatar

Marmara Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Katılımcılar,

Birkaç şapkam var, onlarla, yani Mikdat Hoca'nın da söylediği gibi haddim sınırında konuları vurgulayacağım. Geç olduğu için çok hızlı geçmeye çalışacağım.

Türkiye'de fiziksel olarak hazırlığı olan iki grup vardır, sürekli antrenman yapan; bir sporcular, bir de askerler. Benim hızlı bir öneri olarak getireceğim arama kurtarma ve doğa sporları bölümü diye bir bölüm kurulmalı ve bu bölüm spor fakültelerinin içerisinde kurulmalı. Sair zamanlarda su altı kurtarma, ormandan kurtarma, yangın, selden kurtarma gibi işlerde de çalışabilen, aynı zamanda doğa sporları diploması olduğu için de bu işi yapabilen yani eğitimlik yapabilen bir grup yetişmiş olacak.

Aynı zamanda bu grup yetişinceye kadar ne yapmalı? Spor fakültesi mezunlarına hemen bu yazdan başlayarak, diploma eki oluşturacak üçer aylık bir eğitim programı oluşturmalıyız. Çünkü bu grup fiziksel olarak sürekli antrenman yapan bir grup ve istihdamları konusunda da belki AFAD, itfaiye, belediyeler öncelik oluşturmalı. Sayın YÖK Başkanımız, eski rektörümüz, Marmara Üniversitesi rektörümüz de buradalar, Marmara Üniversitesi Spor Fakültesi de bu işte öncü olabilir, diye düşünüyorum. Çünkü bu sadece bir hobi değil. Arama kurtar-

ma işi herhangi bir zamanda aldığımız bir haftalık kurslarla yapılacak bir iş değil bir meslek artık. Madencilerin başarılı olmasını sağlayan sürekli bunun antrenmanını yapmaları.

İkinci esas konum protez meselesi. Çünkü şu anda bir facia yaşadık, ama daha büyük sosyal bir facia yaşamak üzereyiz. Sayın Cumhurbaşkanım, 1996 yılında açtığımız Fiziksel Engelliler Vakfının Başkan Vekiliyim aynı zamanda. Vakıf'ta atölye hizmetini de Sayın Cumhurbaşkanımız açmıştı. Türkiye'de, İstanbul'da bir ihtiyaç olduğunu o zaman söylemişti. 1999 Depremi oldu ve bu depremden sonra bir Avrupa Birliği fonu bularak Marmara Üniversitesi içerisinde böyle bir merkez açtık. 2015 yılına kadar da ayakta tuttuk. 2015 yılında idari sebeplerle kapatıldı. Ama ben o merkezi döner sermaye hizmeti olmadan, İstanbul depremine hazırlık merkezi olarak ayakta tutmaya çalışıyordum. Şu anda, protez meselesinin devamında yine ihtiyaç olduğunu görüyoruz. Suriye Savaşı çıktı. Kendi merkezimiz kapatıldığı için bir sivil toplum örgütüne Suriye'de ve Türkiye'de 5 protez merkezi kurduk, yönetiyorum aynı zamanda. Üniversitedeki görevlerimin dışında bu işi de yürütüyorum.

Suriyeli amputelere ücretsiz protez sağlıyoruz. Bu felaket başımıza gelince ne yapabiliriz diye düşündük. Yönetim kurulları Hatay Reyhanlı'daki merkezimizi Hatay merkeze Suriye Cerablus'taki merkezimizi de Kahramanmaraş'a transfer etmek için gerekli kararı aldı. İstanbul'da zaten bir protez merkezi ücretsiz hizmet veriyor. Uluslararası Doktorlar Derneği olarak depremzedelere bu hizmeti ücretsiz sağlamak üzere hareket ediyoruz. Fakat burada benim gördüğüm daha büyük bir sosyal yara geliyor, o da protez bağışı toplayan bir takım gruplar var. Bu gruplara bakıyorsunuz herhangi bir protez merkezine sahip değiller, protez konusunda yatırım yapabilecek yapıda değiller. Ne yapıyorlar? Yurt dışından ya da yurt içinden kaynak transferi, diyor. Peki, bu kaynaklar nasıl kullanılacak? Bunu denetlemek gerekiyor. Yasakçı ya da denetimci tarafta değilim. Mutlaka adil, kontrol edilebilir bir şekilde bunlar da kullanacaklardır, iyi niyetlidir. Ama yakından takip ediyorum, İzmir'deki bir hastada mesela 200 bin TL bir protez için para istenmiş, o protezin maliyeti 30 bin lira ve hastanedeki doktor arkadaşlar bu parayı ödemişler. Facia. Şimdi işin içerisine SGK girmeli. Yani biz 1999 Depremi'nde protezleri yapıyorduk ama aynı protezi başka bir yerden tekrar hasta alıyordu. Bu

yüzden SGK özel kuruluşlarda yapılan protezleri de kayıt altına almalı. Kişiyi ikincil protez hakkının verilebilmesi ancak mevcut protezin kullanılamaması durumunda olmalı. Aksi takdirde ciddi bir protez çöplüğüne, bu kelime için kusura bakmayın, dönüyoruz ve maalesef her hastanın üçer beşer protezi olmaya başlıyor. Bunu çözmek zorundayız, diye düşünüyorum.

Biz kendi çapımızda, Suriyeli hastalara bu işi yaparken, Suriyeli diğer sivil toplum örgütlerine, “Lütfen şu hasta sizde var mı, protez aldı mı?” diye bilgi isteyerek yapmaya çalışıyorduk, ama olmadı. Dediğim gibi büyük bir facia. 1999 Depremi’nde 592 amputemiz vardı. Burada 1500’ün üzerinde ampute bekliyoruz. Sayın Sağlık Bakanımda sağlıklı bilgiler vardır. Ben tahmini bir şey olarak bunu söylüyorum. Mutlaka bunu çözmemiz gerekiyor ve kamu hastanelerinde protez merkezleri kurulması mecburiyeti var. Kamu bu işe el atmalı. Büyük bir maliyet değil. Bir protez hastasının yıllık gideri, bir diyabet hastasının yıllık giderinden daha düşük ve hayata katılımında bu insanları mağdur ya da bağımlı olmaktan kurtardığımız ya da kurtarabileceğimizi düşünüyorum.

Çok hızlı, uzatmadan iki şey daha söylemek istiyorum. Birincisi, yapılacak binalar, sadece rampa yaparak engelli uyumlu binalar olmaz. Yeni binalarımızı tasarlayacak mimarlarımız ayrıntılı düşünmek zorundalar mutlaka bu binalarda işitme engelliler ve görme engelliler için de tasarlanmalı. Çünkü yaşlılar ya da yaşlanan bu nüfusun orada yaşayacağını düşünmemiz lazım. Engelli dostu bina istediğimiz zaman giriş katı veriyorlar. Bu doğru bir yöntem değil. Mutlaka diğer katlarda da erişilebilirliğin sağlanması lazım.

Kahramanmaraş Üniversitesi ve Hatay’daki sahada çalışan akademisyenleri olarak akademik olarak ne yapıyoruz? Ben aynı zamanda Marmara Üniversitesi Sporcu Sağlığı Araştırma Merkezini de yönetiyorum. Bu merkezde 1001 Projesi yapmaları ve hazırlanmış 1001 Projelerine dâhil etmek konusunda teşvik ettik. Hemen yeni projeler yazdık, TÜBİTAK da çok hızlı reaksiyon aldı. Bence tebrik edilmesi gereken bir şey. Eğer projelerimiz geçerse 1001 Projeleriyle bu arkadaşları hem depremden uzaklaştırmak hem de akademik çalışmalarını sürdürmek üzere İstanbul’a, getirmeyi planlıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Refik Korkusuz

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım,

9 Eylül Üniversitesi, Hukuk Fakültesi.

Türkiye, yaklaşık 50 yıllık terörle mücadelesini çok başarılı bir şekilde verdi ve inşallah vermeye devam ediyor. Ancak bin yıllardır deprem mücadelesinde henüz o aşamada değiliz. Bu vesileyle müteveffalara Allah'tan rahmet niyaz ediyorum, kalanlara da sıhhat, afiyet niyaz ediyorum. Hepimize geçmiş olsun.

Bu olayın ben hukuki yönüne bakıyorum. Bu depremde hayatını yitirenler için açılacak davaların çoğunun zaman aşımından beraatla düşeceğini düşünüyorum. Aynı şekilde açılacak tazminat davaları da 10 yıllık zaman aşımı geçtiği için düşecek. Dolayısıyla burada yeni bir şeye adım atmamız lazım. Depremi bu 10 yıllık zaman aşımından, tazminat zaman aşımından, sözleşme zaman aşımından çıkarmak gerekiyor. 2006 yılında değiştirilen 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda zaman aşımı süreleri çok kısıydı. Hem cezalar düşüktü hem zaman aşımı süresi kısıydı. Dolayısıyla bunların %98'i, 1999 depreminden önce olduğu için büyük ihtimalle kurtaracaklar, endişesini taşıyorum. Bu davaların önemli bir kısmı düşecek, düşebilir.

Hukuku biz, bir devlette var olan ve ihlali halinde devletin caydırıcı bir müeyyide getirmiş olduğu kurallar bütün olarak tanımlıyoruz. Bundan sonra eğer biz mühendislik alanında, tıp alanında ve diğer

alanlarda, hatta şehircilik alanında, ne kadar adım atarsak atalım, hukuk sisteminde gerekli değişikliği yapmadığımız müddetçe, insanlar sisteme karşı bir güvensizlik içerisinde olabilirler. O bakımdan ceza kanunlarında gereken değişikliklerin yapılması lazım, borçlar kanununda tazminatlarla ilgili hükümlerin değişmesi lazım. Aynı şekilde belediye mevzuatının da buna uyarlanması gerekiyor. Her ne kadar yeni Ceza Kanunu'nda, 184. maddede imar kirliliği suçu var ise de 1 yıllık ceza, 2 yıla kadar cezaların otomatikman "hükmen geri bırakılması" olduğu için, kimse bununla ilgili ceza almayacak. Bu depremle ilgili düzenlemeler yapılırken, taksirle adam öldürmeden çıkarılıp, yeni düzenlemeler yapılmalıdır. Aksi takdirde sisteme karşı, hukuk düzenine karşı insanların var olan endişesi devam edebilir, diye düşünüyorum.

Bu arada yine sigorta mükellefiyetini getirmek lazım. Çünkü tazminattan bir şey alamayacaklar. On yıldan sonra alamayacakları için, sigorta getirmek lazım. Şimdi DASK var ama DASK çok düşük. Yani DASK'la devlet baş edemez. Ben 300 bin liralık bir yerin DASK'ını sordum. Yıllık 220-230 lira verdi. Bunu devlet ödeyecek. Bu paraıyla ödenmez, bunlar. Dolayısıyla DASK'ın artması gerekir.

Yine mesleki sigortaların da getirilmesi lazım. Bunu yapan mühendislerin de mühendislerle karşı açılacak davalarda sigorta firmasının tıpkı kasko sigortası gibi de devreye girmesi gerekiyor. Yine başka sigortalarla da desteklenmesi lazım. Aksi takdirde devletin bir noktadan sonra ödeyemeyeceği paralarla karşı karşıya kalması söz konusu olabilir.

Bu arada mevcut devam eden davaların akıbeti konusunda da yeni bir bakış açısı olması gerekiyor. Bu anlamda şimdiye kadar emek sarf eden, bu depremde hayatını yitiren, bu depremde insanları kurtarmak için hayatını seferber eden, çok değerli kuruluşlarımız; AFAD başta olmak üzere İçişleri Bakanlığımız, Sağlık Bakanlığımız, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız, Cumhurbaşkanlığı sistemimizde çalışan, emek sarf eden herkese teşekkür etmek istiyorum.

En iyi günler onlarla birlikte olsun.

Prof. Dr. Mustafa Kumral

İstanbul Teknik Üniversitesi

Sayın Cumhurbaşkanım

Kıymetli Hazırın,

İstanbul Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı Mustafa Kumral.

Sayın Rektörümüz rahatsızlık geçirdikleri için katılamadılar efendim, hepimize saygılarını selamlarını iletiler.

Şimdi tabii sonuna doğru konuşmak zor. Çünkü burada konuşulanların birçoğunun üzerine ne koyacağınızı düşünüyorsunuz. Fakat benim bir gözlemim var. Yani herkesin konuşmasının içinde ortak noktaları olmasına rağmen çok farklı cümleler de çıktı. Bu çok güzel. Yani bu toplantının ne kadar başarılı bir şekilde sürdüğünün göstergesi.

Ben de bir yer bilimciyim. Bu arada jeoloji mühendisiyim. Biz bu depremi şöyle tanımladık işin gerçeği; bir masanın üzerinde bir cam var. Çekiçle vuruyorsunuz her tarafa kırılıyor. Demek ki öngörülemeyen bir sistem meydana gelmiş burada. Hocalarım da bunda hemfikir olcuklardır. Çünkü gerçekten çok farklı yerlerde, çok farklı kırıkların olduğunu hepimiz gözlemledik. Bu da şunu gösteriyor ki artık fayların veya bu kırıkların nereden geçeceği değil, bunların üzerine nasıl bina yapacağımız konusunda bizim artık bu konuyu ele almamız gerektiğini düşünüyorum.

Ben inşaat mühendisi değilim ama inşaat mühendisliğindeki arkadaşlarımızla sürekli istişare halindeyiz. Biz İstanbul Teknik Üniversitesi olarak depremin ilk gününden itibaren, bendeniz de dâhil bütün bölgede yaklaşık 100'ün üzerinde akademisyenle veri topladık. Bu veriyi de malumunuz bir ön rapor olarak hazırladık. Önümüzdeki hafta da inşallah nihai rapor yeni verilerle beraber çıkacak.

Bir mühendislik üniversitesi olmamıza rağmen, içinde sosyolojinin ve psikolojinin de olduğu çok kapsamlı bir rapor ortaya koyduk. Rapor mevcut durumu, bu duruma nasıl geldiğini ve bundan sonra ne yapacağını da içeriyor ve içerecek. Bu bağlamda İTÜ şuna aday: Eğer bize bir merkez olarak, yani bir yer istenmesi gerekirse, İTÜ diyor ki, biz bu merkezi İstanbul Teknik Üniversitesi bünyesinde kurabiliriz ve bu merkezde İstanbul'la alakalı veya diğer yerlerle ilgili her türlü altyapıyı sağlayabiliriz. Çünkü İstanbul Teknik Üniversitesi -demin bir hocam söyledi, bu konuda bütün bilimlerini içinde barındıran üniversite yok ama- şu anda bütün bunları içinde barındırıyor. Sabahleyin inşaat mühendisi arkadaşlarımla bir toplantı gerçekleştirdik. Kendilerinin bazı önerileri oldu. Müsaadenizle ben çok kısa bir şekilde vaktinizi almadan, onları sunmak istiyorum:

Birincisi sismik riskin belirlenmesi için, incelenecek bina sayısının çok fazla olması nedeniyle TBD'ye 2018/15 tanımlanan mevcut bina deprem performans tespit yönteminin yerine, daha hızlı uygulanacak yöntemlerin piyasalaştırılması.

Efendim şimdi olmayacak duaya âmin demek de var işin gerçeğinde. Şöyle baktığımız zaman, İstanbul'da binlerce binadan bahsediyoruz. Bunların hepsinin yenilenmesi çok zor. Bu bağlamda bu binaların sertifikalandırılması ve bunların halka güven açısından tek tek gezilerek incelenmesi son derece önem arz ediyor. Binaların şimdi hepsi yıkılacak, diye bir kaide de yok zaten. Bazı karekodlarla deprem hakkında bilgi verilebilir. Bunu biz, Eyüp Belediyesi ile pilot olarak uyguladık. Eyüp Belediyesinde bu çalışmayı İslambey'de gerçekleştirdik. Şu anda da yaklaşık 32 bin binada da tekrar yapacağız. Bu şekilde binaları sertifikalandırarak acil yıkılması gerekenler, orta durumdakiler ve deprem açısından güvenli olanları tek tek belirlenecek. Bunu çok kısa bir zaman içinde planlıyoruz. Çünkü bununla ilgili bilgisayar altyapısını tamamlamış vaziyetteyiz. Her çalışana gruplar halinde tabletler vereceğiz ve bu tabletlerin içinde binalar tek tek işaretlenerek,

durumları hakkında bilgi almış olacağız. Buna göre de ikinci eylem planına, hemen ikinci aydan itibaren, bir ay içinde bunu tamamlayıp geçmiş olacağız. Bu şekilde son derece hızlı aksiyon almak niyetindeyiz.

İkincisi, riskli olduğu belirlenen yapı hukuku kanunu altlığını oluşturup, demin tabii hukukçu hocalarım da bunları söylediler, Meclis'ten geçmesi. Hâkimin bizzat bu konularda sorumlu olması. Malumunuz, yanlış hatırlamıyorsam Hatay'da böyle bir durum söz konusu oldu ve bir hâkim tutuklandı. Bunu da hepimiz biliyoruz. Çünkü orada yani ölüm meydana geldi ve bunu da öngöremediği için bu şekilde oldu.

Başta İstanbul olmak üzere, şehirlerdeki imar planlarının gözden geçirilerek daha güvenli binaların yapılması ile ilgili teknik altyapıların hazırlanması, bina yenileme sırasındaki maddi avantaj sağlayacak daha çok bina yenilenmesinin önünün açılması. Burada kastedilen şu: Biliyorsunuz binalar yapılırken bir ruhsat söz konusu. Bu ruhsatı belediyelere verdiğinizde, o müteahhidin önden verdiği bir ruhsat da oluyor. Daha sonra işin içine inşaat mühendisi, zeminciler giriyorlar. Ama o arada siz buraya bina yapacağım ruhsatımı almış oluyorsunuz. Denen o ki artık bundan sonra, biz bir projeyi verdiğimiz zaman, içinde bunların hepsi olsun. Yani bina nihai olarak projelendirsin ve bu projelendirmeden sonra ruhsat verilsin, şeklinde bir görüş var.

Arz ederim efendim. Teşekkür ediyorum.

Nevzat Sayın

Mimar

Herkesin bildiği bir sırrı söylemek istiyorum. Eğer kaçak yapıya göz yumulmasaydı ve eğer imar afları olmasaydı, bugün kaybettiğimiz insanların yüzde sekseni yaşıyor olurdu. Oysa merkezî otoritenin birimleri, yerel yönetimlerin birimleri, irili ufaklı müteahhitler, mühendisler, mimarlar, yatırımcılar, kullanıcılar, herkesin içinde olduğu büyük bir suç örgütü ile karşı karşıyayız. Ve dolayısıyla bugün olan şey bir kaza değil, faili meçhul olmayan seri bir cinayettir, çok açık. Bütün bu konuşmaların içerisinde hiç değinilmeyen şey bu. Eğer kaçak yapı meselesinin üzerine gidilmeyecekse, yapılmış olanlar, yapılacak olanlar ve yer imar hakları çıkmaya devam edecekse, bence hiç, boşuna konuşuyoruz. 1950'den bugüne kadar 20 kez imar affı çıktı. Üç dört yıllık bir araya denk geliyor. Bu da seçimler dönemine denk geliyor. Bunun neyin hesabı olduğunu çıkarabilirsiniz.

Merkezî otorite, yerel yönetimler, meslek odaları, akademya arasındaki iletişimsizlik gerçekten can yakıcı bir şey. Kimsenin kimseden haberinin olmadığı, parçalanmış, atomize edilmiş bir ülkede yaşıyoruz. Onun için nereye baksanız çözümsüz gibi görünüyor. Bunlar çok radikal kararlar ve insafsız cezalar gerektiren şeyler. Ama ne yazık ki Türkiye'de iktidarlar kendi varlıklarını bu tür şeylerin üzerinden sürdürdükleri için, kim olduklarının önemi olmaksızın, 1950'den bugüne kadar bu hep böyle sürdü. 20 kez imar affı olabilir mi bir ülkede? Ne olur, bir şey yapacaksanız eğer, kaçak yapılar ve imar aflarını alaşağı etmeniz lazım. O zaman evet bütün bunlar inandırıcılık taşıyacaktır.

Dr. Recep Çakır

Jeofizik Mühendisi/Sismolog

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Hazırın,

Ben burada çok önemli bir açığı kapatacak çözüm önerisiyle geldim. Ben sismolog, yetkin jeolog ve jeofizikçiyim. Fakat bunlarla ilgili konuşmayacağım. Çok önemli gördüğüm bu olayı anlatacağım.

Aynı zamanda Dokuz Eylül Üniversitesi, Deprem Araştırma ve Uygulama Merkezi Danışma Kurulu Üyesiyim. Sayın Rektörümüz Nükhet Hotar yönetiminde, Prof. Dr. Hasan Sözbilir'in müdürlüğünde, son üç yıldır çalışmaktayız.

Deprem Bilgi Destek Sistemi Merkezi kurumunun koordinasyonu için Sayın AFAD Başkanımız Yunus Sezer ve Genel Müdürümüz Orhan Tatar'ın davetiyle, depremin üçüncü günü Amerika Birleşik Devletleri'nden buraya geldim. Bu koordinasyon üzerine çalışmaktayım.

Bu 23 gündür şunu da gördüm: AFAD Başkanımız başta olmak üzere Genel Müdürümüz ilgili bakanlarımız olağanüstü çalışmaktalar. Bunun anlamı şu: Saniyeler ile verilen o kararlar, can kayıplarını ve ekonomik kayıpları azaltacaktır. Zamanla yarışıyoruz. Bu yarış ilk aşamada çok hızlı olmalıdır ki ekonomi ve can kaybı mümkün mertebe azaltılabilsin, uzun sürede katlanarak sorunlar yumağı olarak karşımıza çıkmasın.

Deprem çok büyük. Alacağımız dersler var ve bu dersler de bir sonraki depreme hazırlığımız olacaktır. Bunun için deprem sonrasında kritik verilerin toplanması gerekmektedir. Özellikle yapılaşmaya hızlı geçilmesinin söz konusu olduğu bu durumda, zemin ve yapıların, yapılarla ilgili uzman gözlemlerinin ilgili kurumlara derhal iletilmesi gerekmektedir.

Günümüz dijital teknolojilerini kullanarak bunu yapmak mümkündür. Bu verilerin yapılaşmaya geçilmeden önce karar merciine sunulması için, deprem bilgi destek sistemi merkezimizi AFAD bünyesinde kurmuş bulunmaktayız. Buna da kısaca DEBİDES adını verdik. Bu acil yardım ve hayata dönüşte çok büyük bir desteği olacak bir sistemdir. Bunun AFAD Başkanımız Sezer ve Genel Müdürümüz Tatar tarafından koordineli olarak arka planda çalışmasını sağlamaktayız.

Kurumlar arası iletişimi de kolaylaştıracak deprem bilgi destek sistemini kullanarak TÜBİTAK ve AFAD koordinasyonunda bu işlem yürümektedir. Dolayısıyla DEBİDES daha sonra risk azaltma çalışmaları aşamasında her türlü eksikliklerimizi tamamlayacak çalışmaların yapılmasına taban veri sağlayacaktır. Bu tür teknik çalışmaların koordineli yapılmasında, paydaşların bir araya getirilmesinde çok katkı sağlayacaktır. Bir önceki depremin verileri ışığında paydaşlara ortam ve veri sağlayarak yapılması gerekenleri, çözümleri, önerileri bir an önce ortaya koymaya çalışacaktır. Böyle bir ortamın sürekliliği ve yaklaşık belki 4 bölgede kurularak yerel çözümlere de gidilebilecektir.

Dolayısıyla bu tür bir sistemin hemen deprem sonrasında kurulması iki aşamadır, fiziksel olarak kurulmaktadır ve internet yoluyla ya da sanal ortamda da bilgi sağlaması mümkündür. Tüm uzmanların arazide çalışmalarında koordinasyon amaçlı ve arazideki gözlemlerin hızlı ve hatta anlık karar merciine aktarılmasını sağlamak amaçlıdır. İlk kez AFAD bünyesinde depremin ikinci günü faaliyete geçirilmiştir. Bir sonraki depreme kadar Maraş depremlerinden ne gibi dersler çıkaracağımızı ve bu konuda yardımcı olacak bir ortam, ortaya çıkan problemlerin çözümünde paydaşları bir araya getirip çalışmalarını sağlayacak sürekli görevleri de olacaktır.

Böyle bir ortamın yönetimi için çok acil, afet yönetiminin tüm aşamalarını özümsemiş iletişim uzmanlarına ihtiyacımız vardır. Halka

kurulacak iletişimle, afet uzmanlarının açıklamalarıyla bilgi vermek, bazı yanlış anlamaları ve kaotik karmaşaları önlemek ihtimali de bulunmaktadır. Dolayısıyla her kurum derhal buradan destek sisteminin arkasında, belki de her kurumun derhal acil eylem planını oluşturup böyle bir destek sistemi ile koordineli olarak devletimizin en yüksek makamına kadar ulaşabilecek verileri, hızlı ve koordineli olarak iletmesi mümkündür.

Sonuç olarak AFAD altında DEBİDES'in genişletilerek bir birim oluşturulması ve kurumsal görevlerine hemen devam etmesini talep ediyorum.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Oğuz Cem Çelik

İstanbul Teknik Üniversitesi

Davet için teşekkür ederim Sayın Cumhurbaşkanım.

Ben de tekrara girmeden ve geç olduğu için çok hızlıca toparlamak istiyorum. Ben 13 Mart 1992 Erzincan Depremi ile deprem çalışmalarına başladım. Benim doğup büyüdüğüm yer. Dolayısıyla ondan sonra meydana gelen tüm depremlerde yapısal hasarlar bakımından aslında çok da değişen bir şey olmadığını gördük.

İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Yapı ve Deprem Mühendisliği Birimini temsilen buradayım ve güvenli yapı tasarımı konularında çalışıyorum. Yani depreme dayanıklı yapı tasarımı ile ilgili çalışıyorum. Uzak Doğu'da, özellikle Japonya Çin ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yürüttüğüm projeler var. Özetle şunu söylemek isterim: Aslında bizim mevcut konut stoku çok yaşlandı. Yeni yapıların dışında, özellikle 2000 öncesi konutlarda ciddi problemler var ve bu da devam ediyor. Kamu, elindeki güçle elbette kendi binalarını iyileştirdi. Ancak çok sorunlu bir yapı stokumuz var, konutların bir sonraki depremde hasar görmemesi için ya da göçmemesi için bunların bir an önce iyileştirilmesi lazım. Yenilenecek olanların elbette yenilenmesi lazım. Ama bu kentsel dönüşüm başlığı altında olabilecek olanları yapmakla birlikte, buna ek olarak belki kentsel dönüşüm ve güçlendirme olarak bunu genişletip bir an önce de güçlendirmeyi çok hızlı bir şekilde yapmanın bir sonraki can kayıplarını hafifleteceğini, en azından aza indireceğini düşünüyorum.

Ayrıca betonu elbette yıllardır kullanıyoruz. Bunda sorun yaşadığımız yerler var. Yine kullanmaya devam edelim, iyi kullanmak koşuluyla. Ancak bunun yanında hafif konstrüksiyonlara mutlaka ihtiyacımız var. Endüstrileşmiş yapım sistemlerine de artık bir yer vermemiz gerekiyor, olduğu yerler var. En büyük sorunlardan biri de özellikle güçlendirme aşamalarında, binaların projelerine ulaşmak çok zor oluyor. Özellikle, Çevre Şehircilik Bakanımız da burada, bunları, e-devlet çok iyi çalışıyor, hepimiz kullanıyoruz, memnun kalıyoruz. Binaların projelerini buna benzer bir sisteme mutlaka kaydetmemiz lazım. Bu arama kurtarma çalışmalarında da epeyce yardımcı olacaktır, diye düşünüyorum.

Bunun dışında, devlet, hastanelerini elbette en iyi tekniklerle donattı ama özel hastanelerin maalesef, önemli bir kısmının göçtüğünü görüyoruz. Ben Kahramanmaraş'tan dün gece geldim. İstanbul Teknik Üniversitesi'nin görevlendirmesi ile gidip incelemelerimizi yaptık ve döndük. Bunların da özellikle devlet hastanelerinde olduğu gibi belki daha ileri tekniklerle tasarlanması ya da güçlendirilmesi uygun olabilir. Elbette okullar, hastanelere ilave edilerek hasar görme biçimleri oldukça aza indirilebilir. Bir de benim en çok korktuğum şeylerden biri, güçlendirme çalışmalarında yanlış uygulamalar olursa bir sonraki depremde daha da sorunlar yaşayabiliriz, diye düşünüyorum.

Vakit ayırdığınız için, çok teşekkür ediyorum.

Süleyman Soylu

İçişleri Bakanı

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcım,

Meclis Başkanım,

Çok Kıymetli Katılımcılar,

Kıymetli Hanımefendiler, Beyefendiler,

Kıymetli Hazırın,

Öncelikle cümlelerime şöyle başlamak isterim. Büyük acılar ve büyük zaferler milleti bir arada tutan unsurlardır. Biz büyük bir acı yaşadık. Yaklaşık 2020'nin ocak ayından itibaren pandemi dâhil, birçok afetle karşı karşıyayız. Bu afetlerin birçoğunun altından yine milletle birlikte çıkabildik. Elazığ'dan Malatya'ya, Van Başkale'den Giresun Dere-li'ye, Güneysu'dan Arhavi'ye, Marmaris ve Manavgat yangınlarından İzmir depremine kadar birçok afetle karşılaştık.

Ülke olarak kapasitemiz bunları çok çabuk bir zamanda onarmaya ve tamir etmeye yetti. Biraz önce hocalarımız da ifade ettiler. Esas itibarıyla orada sadece binaları onarmadık. Bu afetlerin her birine gittiğimizde ümitsiz insanlar vardı. Biraz önce söylendiği gibi orada tarihin mirasları vardı. Orada yaşayan insanların birikmişleri, ekonomik birikimleri vardı ve hemen hemen hepsi, büyük bir ümitsizlikle yüzümüze bakıyorlardı.

Türkiye bundan önce Van depremini yaşadı, 1999 depremini yaşadı. Daha önce burada bahsedilen diğer depremleri yaşadı. Sonunda söyleyeceğimi, ilk başta ifade etmeye çalışayım. 1999 Depremi'nde

Türkiye'nin kişi başına gelir seviyesi 2.000-2.500 dolardı. 1999 Depremi'nden çok daha büyük bir depremle karşı karşıya kaldık. Bugün Türkiye'nin kişi başına gelir seviyesi 10 bin dolar.

Bu masa bugün, birçok doğru bilgiyi, doğru veriyi ortaya koydu. Türkiye'nin 1999 Depremi'nde karşı karşıya kalmış olduğu süreci ve yönettiği tabloyu, aldığı kararları bugün çok daha üstünde bir birikimle, bir karar mekanizması ile yerine getirebilmek kabiliyeti söz konusudur. Yani Türkiye'nin 1999'da aldığımızın birkaç katı daha fazla hem karar alma kabiliyeti var hem de yolunu ve haritasını çizme kabiliyeti söz konusudur.

Bu esnada Türkiye 1999'dan itibaren birçok adım attı. Yani en son 2019'daki yönetmelik de dâhil olmak üzere, özellikle farkındalık oluşturmak için yapılan afet tatbikatları dâhil olmak üzere, 2022'de birçok alanda 97 bin afet tatbikatı yapıldı. Türkiye, 2021'i Afet Eğitim Yılı yaptı. İlkokul çocuklarından üniversite öğrencilerine kadar geniş bir yelpazede gerçekleşti. Afetle ilgili karşı karşıya kaldığımız süreçleri öncelikle afet öncesi, Afet anı ve afet sonrası değerlendirebilmek için Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonundan işçi sendikalarına kadar birçok kurum çalışmalar yaptı. Yani aslında karşı karşıya kaldığımız her afetten bir ders çıkararak bir adım attık. Burada bakan arkadaşlarımız var. Bahsettiğim biraz önceki afetlerle karşı karşıya kaldığımız her süreçten sonra, şuradaki saatlerden çok daha fazla saat bir araya geldik ve DSİ'den Karayolları'na kadar, Çevre Şehircilik'ten TOKİ'ye kadar, Aile ve Sosyal Hizmetler'den AFAD'a kadar bütün süreçleri tek tek değerlendirdik.

Çünkü Türkiye'nin bir afet bölgesi olduğunu biliyorduk ve bir nesil olarak Türkiye'ye yapabileceğimiz bütün katkıları ortaya koymaya çalışıyorduk. Ama biraz önce burada da söylendi. 6 fay kırığı olan ve bunu deprem olarak tanımlamak ne kadar doğru bilmiyorum, depremin bütün bölgesini arkadaşlarımızla beraber gezdik. Depremin ilk 8 günü bizatihi Kahramanmaraş merkezde, Pazarcık'ta, Elbistan'da ve diğer ilçelerde, ardından da yine Sayın Millî Savunma Bakanımızla ve Sağlık Bakanımızla birlikte Hatay'da, Antakya'da, diğer ilçelerde ve Malatya dâhil her yerde çalıştık. Bazen helikopterle giderken bile bir buçuk saat süren yolculuklar gerçekleştirdik. Yani bu süre depremin alanın ne kadar geniş olduğunu göstermektedir. Bazen bir saat, bir saat 10 dakikalık uçak yolculukları yaparak, gecenin bir saatinden sabahın bir saatine kadar, her tarafa ulaşmaya çalıştık.

Yine son söyleyeceğimi şimdi söyleyeyim. Dünyanın hiçbir ülkesi, 25'inci, 26'ıncı gününde, bu kadar büyük bir depremi veya büyük bir afeti, akut dönemini, ilk bir iki gününü bu kadar başarılı yönetemez. Tabloyu şöyle anlatayım: Ben Kahramanmaraş'taydım. Nurdağı yolu kapalıydı, daha doğrusu ortadan kırıldı. Kahramanmaraş Havalimanı kapalıydı. Kayseri Kahramanmaraş yolu da bir vesileyle buzluysa ve Kahramanmaraş'a ulaşabilmek mümkün değildi. Doğalgaz yoktu, elektrik yoktu, su yoktu ve iletişim yoktu. Biz bunların hepsini bekliyorduk. O gün itibarıyla Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Cumhurbaşkanı Yardımcımız, AFAD Koordinasyon merkezinde idi. Şunu da ifade edeyim, 04:17'de deprem oldu. 04:20 veya 04:21 Sayın Cumhurbaşkanımızı aradım. Biz ilk önce Osmaniye, Kahramanmaraş veya Gaziantep civarlarında olabileceğini değerlendirdik. Çözüm geldi ve Pazarcık Depremi olduğu bilgisi ulaştı.

Tekrar Sayın Cumhurbaşkanımızı bir iki dakika sonra arayıp bildirdik ve bütün arkadaşlarımızla, Başkan Yardımcımız, tüm bakanlarımızla birlikte AFAD merkezine hep beraber ulaştık. Deprem büyüklüğü ve çerçevesi içerisinde yine Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları çerçevesinde, Fuat Bey orada kaldı ve bizlerin her biri de başka illeri alarak ilk müdahalelerin doğru zamanında ve yerinde yapılmasını sağladı. Daha önce yapmış olduğumuz planlamalar, tekrar söylüyorum, Türkiye Afet Müdahale Planı, işlenen ve sürekli güncellenen bir plandı. Türkiye Afet Riskini Azaltma Planı'nın, normalde 2025'te bitmesi lazımdı. Burada birçok hocamızla çalıştık. Türkiye Afet Risk Azaltma Planı konusunda da ilk önce başladığımız il Kahramanmaraş'tı. Kahramanmaraş'ta ODTÜ'lü hocalarla başlamıştık. Türkiye'de bunu hemen bitirmemiz lazım dedik. Çünkü bütün illerin kendine ait böyle bir yol haritası ve risk azaltma haritası olması lazım, dedik. 2022'nin Ocak ayı itibarıyla da Türkiye İl Afet Risk Azaltma Planı tamamlandı. Ama bu biten bir plan değildir. Bu canlı bir plandır, sürekli devam etmesi gereken bir plandır.

Bununla beraber burada hocalarımız bahsettiler, biz geçen yıl AFAD'a 1.100 kişi aldık. Bunun 800'ünü, ilgili afet bölümlerinden mezun olan kişilerden aldık. Yani ofislerde çalışanlar hariç.

112 Acil'e geçen yıl 1.500 kişi aldık. Bunun 1.200-1.250'sini sadece acil bölümlerinden mezun olan çocuklardan, gençlerden aldık. Orhan Hoca burada; gelsin diye biz Orhan Hoca'nın yaklaşık üç yıldır peşindeyiz. O zaman Deprem Risk Azaltma Genel Müdürlüğü veya ilgili

daire başkanlığıydı. Allah kendisinden de razı olsun. Eşi ağır hasta olmasına rağmen, ondan izin alarak, bu bir devlet görevi ve kamu görevi, bu göreve geldi. Yani devlet burada. Hem afet öncesi hem afet anı hem de afet sonrası elinden gelen bütün her şeyi ortaya koyarak hep birlikte çalıştık.

Bütün bu süreçlerin içerisinde eksiklik olur mu, elbette ki olabilir. Çünkü bu depremi tekrar tarif edeyim. Bunu deprem olarak tanımlamak, belki eksik tanımlama anlamına gelir. Bu büyük bir afettir. Yani süreçte gördüğümüz tüm yönleriyle büyük bir afettir. Ama Türkiye'nin bunu toparlayabilme kabiliyeti ve kapasitesi vardır. Bu masa ve bu masanın arkasındaki süreçler bir seferberlik oluşturduğu andan itibaren biz bunu toparlayabilme kabiliyetine sahibiz. Her depremin, her afetin kendine ait şöyle bir süreci de vardır; bir yenilenme imkânı ve fırsatı ortaya koyar. Bu yenilenme imkânı ve fırsatıyla Türkiye, tam da bu kişi başına gelir seviyesinde, yani 10 bin dolarlık kişi başına gelir seviyesinde, geleceği çok daha iyi planlayarak yapacaktır. Herkese ihtiyacın olduğu bir dönemdir. Hiç kimsenin masasını veya sandalyesini bir tarafa çekebileceği ve izleyebileceği bir dönem değildir. Bu bizim gelecek neslimize ve bu ülkeye karşı belki de en büyük sorumluluklarımızdan biridir.

Tarihî eserlerimizi yitirdik. Şehirlerimiz, acaba demografi değişecek mi, diye endişe içerisinde. Geleceğimize böyle bir mirası hep beraber bırakmamalıyız. Çalışmalıyız, mücadele etmeliyiz ve bu masanın etrafındaki ve arkasındaki bütün birikimi Türkiye'nin geleceğine de yansıtmalıyız. Onun için bu 25-26 gün Türkiye kendi gücünü gösterdi. Uluslararası alandan elde edebileceği bütün kabiliyetleri ve birikimleri, aynı zamanda destekleri aldı ve bundan erinmedi. Saat beş buçukta uluslararası yardıma çıktık. Yani çıkalım mı, çıkmayalım mı, diye bir değerlendirme içerisinde olmadık. Uluslararası yardımın en kısa zamanda Türkiye'ye gelmesini bir vesileyle sağlayabildik ve bunu da gerçekleştirebildik.

Yine şunu söyleyeyim. Arama kurtarma süreci de dâhil olmak üzere, son dönemlerde bu konuya da çok asıldık. Bu konuda da çok çalıştık. Türkiye'de Jandarma Arama Kurtarma diye bir şey yoktu. Ama profesyonel bir Jandarma Arama Kurtarma oluştu. Türkiye'de Polis Arama Kurtarma Timi yoktu. Polis Arama Kurtarma Timleri oldu. Binlerce arama kurtarmacı yetiştirdik. Onlarca sivil toplum kuruluşu-

nu akredite ettik. Sadece arama kurtarmada değil, aynı zamanda beslenmede, aynı zamanda da depo yönetimi dâhil olmak üzere birçok çalışmayı Türkiye, 1999'daki süreçte, Van depremindeki tecrübesiyle, Simav depremindeki tecrübesiyle bugüne kadar getirdi.

Bunlar olmasaydı ne olurdu? Nasıl bir süreçle karşı karşıya kalırdık? Şunu altını çizerek ifade etmek istiyorum. Tabii depremin hepimiz üzerinde bir hüznü var. Ama aynı zamanda bir sorumluluğu da var ve oradaki yaşayan insanların, o şehirlere tekrar dönüp, tekrar hayata canlı bir şekilde devam etmelerine yönelik bir sorumluluğumuz da var. Yıkılan tarihî eserlerimiz, yıkılan sanayi sitelerimiz, hayatını kaybeden insanlarımız, hatıralarımız, her birini tekrar canlandırmak durumundayız. Bu müktesebat bizim ülkemizde, bizim milletimizde ve bizim devletimizde var.

İnanıyorum ki, son cümleler olarak, 1999'da Türkiye yolculuk yaptı ve bir noktaya kadar getirdi. Bugün yeni bir seferberlikle Türkiye bambaşka bir yolculuğu, gelecek nesillere daha dirençli şehirler, afete karşı dirençli toplum oluşturabilecek bir anlayışı hep birlikte sergileyecektir.

Burada hepimizin sadece bize anlatılan değil, aslında tarihe düşülen bir not ve geleceğe bırakılan bir öğreti olarak söylenen sözlerin her biri sadece bizim hafızamızda değil, bu kurumsal hafızada da kalacaktır. Buna olan inancım da tamdır. Birbirimize itimat edelim, birbirimize güvenelim ve elbirliği ile bu işin içerisinde milletimize güçlü bir gelecek, gelecek nesillerimize güçlü bir gelecek oluşturabilme imkânına hep birlikte sahip olalım.

Bu toplantı bile, bu fikirler bile bizatihi bugüne kadar yaşananların ve bugünden sonra yaşanacakların aslında bir güzergâhını ortaya koymuştur. Cenab-ı Allah yardımcımız olsun hem milletimizin yardımcısı olsun, hem de yapacağımız işleri, zorları kolaylaştırsın.

Ben bu vesileyle tekrar böyle bir organizasyon için, katılanlar için, fikir serdedenler için, düşüncelerini ifade edenler için, minnet ve şükranlarımı ifade ediyorum.

Arz ediyorum, Sayın Cumhurbaşkanım.

Murat Kurum

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı

Sayın Cumhurbaşkanım,

Hepsi Birbirinden Kıymetli Değerli Bilim İnsanlarımız,

Hocalarımız,

Ülkemizin yaşamış olduğu Kahramanmaraş merkezli deprem ve olası afetlere ilişkin Ulusal Risk Kalkanı Projesi çerçevesinde Sayın Cumhurbaşkanımızın davetine icabet ettiniz ve burada yaklaşık 7 saattir görüşlerinizi, fikirlerinizi, önerilerinizi paylaştınız.

İnşallah tüm hocalarımızın, buradaki bütün bilim insanlarımızın görüşleri, fikirleri, önerileri doğrultusunda da ilgili tüm bakan arkadaşlarımızla, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde çalışmalarımızı, bundan önce olduğu gibi bundan sonra da kararlı bir şekilde yapma gayreti, azmi içindeyiz. Şehirlerimizi dirençli hâle getirene kadar, afette ilk andan itibaren nasıl çalıştıysak, afet bölgelerinde daha önce nasıl verdiğimiz sözleri tuttuysak, yine Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde aynı anlayışla çalışmalarımızı yapacağımızı ifade ediyor, bir kez daha aziz milletimize başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Yaşadığımız iki depremi, ardından yaşadığımız artçı depremlerle birlikte Sayın Cumhurbaşkanımız AFAD Başkanlığımızdaki koordinasyonla, ilgili bakan arkadaşlarımızla birlikte süreci anbean sahadan takip ettiler.

Tabii Sayın Bakanımız az önce ifade ettiler. İlk andan itibaren devletimiz bütün imkânlarıyla 11 ilimizde 26 bin enkazda, 26 bin binada arama kurtarma çalışmalarında bulunmuştur. Bu çerçevede 35 bin 250 arama kurtarma personeli AFAD'ımızın koordinasyonunda tüm illerimizde eş zamanlı, her saat, her dakika üstüne koya koya artırarak gitti. Arkadaşlarımız uyumadan, yemeden, içmeden vatandaşımızın yaralarını sarmak için mücadele verdi ve bu çerçevede valilerimiz, kaymakamlarımız, ilgili bakan arkadaşlarımız ve tüm ekiplerimizle birlikte 271 bin personelimiz sahadaydı. Bugüne kadar 624.000 vatandaşımız tahliye edildi ve 18.000 iş makinesi de şu an fiilen alanda hizmet vermektedir.

Arama kurtarma çalışmaları yürütülürken, bir taraftan da vatandaşlarımızın geçici barınma ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla, yine AFAD'la birlikte tüm illerde kurmuş olduğumuz koordinasyon merkezleri ile birlikte bugüne kadar 360 bin çadır kurulmuş ve bu çadırlarda 1.440.000 vatandaşımızın barınması sağlanmıştır. Yine aynı anlayışla konteyner kentlerimizi kuruyoruz. AFAD'ımız, TOKİ'miz, Emlak Konut'umuz ve belediyeler ile buradaki bağışlarımızla sivil toplum örgütlerimizle birlikte gerek prefabrik, gerek çelik, gerek konteyner, gerek yığma malzemelerden Hatay'ımızda, Malatya'ımızda, Kahramanmaraş'ımızda, Gaziantep'imizde kısaca tüm illerimizde, konteyner kentlerinin kurulumunu başlattık. Ne kadar ihtiyaç varsa koordinasyon içerisinde süreçlerimizi yürütüyoruz. Burada da vatandaşımızı bir an önce daha güvenli alanlara çekebilmek amacıyla yapılarımızın inşasını hızlı bir şekilde gerçekleştiriyoruz.

Burada hocalarımızı dinledik, kıymetli görüşlerini aldık. Aslında bu harita (sunum yaparken ekrana yansıttığı harita) yıkımın fay hattı üzerindeki yoğunlaşmasını net bir şekilde gösteriyor. Burada mor ile işaretlediğimiz yerler, yoğun olarak yıkımın yaşandığı bölgeleri gösteriyor.

Hatay Antakya ile başlayıp buradan Kırıkhan, Hassa, İslâhiye, Nurdagı, Türkoğlu, Dulkadiroğlu, Pazarcık Merkez, Gölbaşı, Adıyaman Merkez, Doğanşehir ve Battalgazi'deki yıkımın yoğunluğunu bu tablo net bir şekilde gösteriyor. Tabii burada hasar tespitlerini yaparken, bu hasar tespitleriyle birlikte yine bakın yıkımların yoğun yaşandığı yerlerdeki fay hatlarını, fay hatlarına olan mesafeyi, buradaki zeminin kalitesini tek tek inceliyoruz. Bu verileri kaydetmek suretiyle

yeni yerleşim alanlarında yapacaklarımızı, işte bu mavi ile gösterdiğimiz sıvılaşma haritası, burasını yine MTA ile birlikte, Bakanlığımızla birlikte çalıştığımız buradaki fay hatlarının yerinde bire bir tespitini, dijitalleşmesini yine Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğümüz ve Enerji Bakanlığımız ile birlikte yürüttüğümüz şekliyle sahaya işliyoruz. Burada bir bir binaların yıkım nedenlerini de tespit ederek haritalara işliyoruz. Bu örnekte de görüleceği üzere, binaların yoğun olarak yıkıldığı yerlerin daha çok eski yerleşim alanlarının olduğunu da tespit ettik.

Bugüne kadar 7 bini aşkın personelimizle birlikte 1 milyon 582 bin binada tespit yapıldı ve bu çerçevede 4 milyon 859 bin bağımsız bölüm incelendi. Bu bağımsız bölümlerden 214 bin 577 tanesinin acil yıkılacak, ağır hasarlı veya yıkık olduğunun tespitini yaptık ki, bu da 608 bin bağımsız bölüme tekabül ediyor. Bu bağımsız bölümlerin 481 binini de konut içerikli binalarımızı oluşturuyor.

Yine baktığımızda tescilli yapılarımızın, tarihimizin de bu manada zarar gördüğünü, bazı tarihî eserlerimizin yıkıldığını görüyoruz ve bu çerçevede Hatay'daki Ulu Camimiz, Adıyaman'daki Ulu Camimiz, Aziz Nikola Rum Ortodoks Kilisesi, Darb-ı Sak Kalesi, Gaziantep Kalesi gibi birçok tarihî eserimizin de yıkıldığını görüyoruz. Bu tarihî eserlerle ilgili de Kültür Bakanlığımız sahada bilfiil çalışmalarını yapıyorlar ve ilgili tarihî eserlerimize ilişkin de restorasyon çalışmalarını zaturalının talimatları çerçevesinde yürütüyorlar.

Yine buradaki yıkıma baktığımızda, hocalarımız da bu tabloyu önemseyecektir, diye düşünüyorum. Yıkılan binaların %96,69'unun 1999 öncesi yapılan yapılar olduğunu görüyoruz. Yeni yönetmeliğe göre, yani 2002'de yapılan düzenlemeler, yapı denetim sistemindeki düzenlemeler, yeni deprem yönetmeliği ile birlikte yapmış olduğumuz düzenlemeler çerçevesinde, yıkılan binaların sadece %3,3'ünün 1999 sonrası yapılanlar olduğunu görüyoruz ki, yine bu binalarda 145 bin vatandaşımızın yaşadığını da tespit ettik.

Tabii yine burada aslında ve 1998 öncesi yapılarla sonrası yapıların yıkım karşılaştırmasını görebiliyoruz. Kahramanmaraş merkeze baktığımızda aslında burada 2004'teki yerleşimle 2022'deki yerleşimdeki uydu haritalarını kıyas ettiğimizde, 1999 öncesi yapıların yoğun bir şekilde yıkıldığını görüyoruz.

Yine aynı durumu Hatay için inceleyecek olursak, 2006'daki Hatay'ımızın yerleşimine baktığımızda, 2023'teki yerleşimdeki yoğun yıkımın, yine eski yapıların olduğu alanda, sivilaşmanın ve zemin kalitesinin düşük olduğu alanda olduğunun tespitini yapmış olduk.

Bir hocamız dedi ki, tedaviyi yapabilmeniz için, bir kere teşhis etmeniz gerekiyor. Bu teşhis için de arkadaşlarımız fiilen sahada çalışıyorlar ve yeni yerleşim alanlarını tespit ediyorlar. Nasıl ki, zatıalinizin talimatları çerçevesinde 1.180.000 konutumuzu yaptık ve dimdik ayakta durduysa, aynı anlayışta yapmaya çalışıyoruz. Burada fay hattına olan mesafesinin, zemindeki sivilaşmanın, sivilaşma kaynaklı yıkımın olup olmadığının tespitlerini yapıyoruz. Bu çerçevede binaların en doğru yere yerleştirilmesiyle ilgili hocalarımızla, bilim insanlarımızla beraber bu çalışmalarını yürütüyoruz.

Tasarımdaki ve işçilikteki hataların da yıkıma sebebiyet verdiğini sahadaki tespitlerde görüyoruz. Yeni deprem yönetmelikleri ile birlikte yapılamaz ama öncesindeki kolon kiriş birleşimlerindeki sıklaştırmaların olmadığı, nervürlü demirlerin kullanılmadığı alanlarda yoğun yıkımın yaşandığının da tespitini yaptık. Bodrum katlardaki pencere açılması gibi yanlış kullanımların da yıkıma sebebiyet verdiğini görüyoruz.

AFAD koordinasyonumuzda tüm illerimizde aynı anda enkaz kaldırma çalışmaları yürütülmektedir. İllerimizdeki koordinasyon gruplarımızla birlikte tüm çevresel tedbirler de alınmak suretiyle ve buradan çıkan malzemelerin de tamamı geri dönüşüme tabi tutulmak üzere tedbirler alıyoruz. Bu malzemeleri de geri dönüştürüp hem ekonomimize katkı sağlayacak hem de buradaki çevresel kirliliğe sebebiyet vermeyecek anlayışta yapıyoruz.

Bu yıkım da aslında depremden öncesi ve sonrasındaki Nurdağ'ındaki, illerimizdeki yıkımı net bir şekilde görüyoruz. Gerçekten bu manada o fay hattı üzerindeki yerleşim yerlerini ciddi manada etkiledi. Burada 2015 ve 2023 arasında, depremden sonraki yıkım uydualarını kıyasladığımızda Hatay'ın bilhassa Antakya'da, Kırıkhan'da ne kadar yoğun bir yıkımın yaşadığını da bu tablo bize net bir şekilde göstermektedir. Burada neredeyse bu alanın tamamının yıkıldığının tespitini de görmüş oluyoruz. Aynısı Kahramanmaraş için de çalışıldı. Burada da 2014 ve 2023 yılları arasındaki uydu görüntülerini

kıyasladığımız zaman şehrin merkezinde eski yapılarımızın yoğun olarak olduğu yerlerde yoğun bir yıkımın yaşandığını da net bir şekilde görüyoruz.

Tabii bundan sonraki çalışmalarımızı da bilimin ışığında, kültürün ışığında buradaki tarihî eserlerimizi merkeze alacak, bu tarihî eserleri gün yüzüne çıkaracak, yeniden restorasyonunu yapacak ve bu merkezlerde en doğru yerde en doğru yerleşimi yapacak şekilde bilim insanlarımızla birlikte çalışmalarımızı yürütüyoruz. Yeni yapılacak yerlerdeki afet riskini gerek heyelan gerek sıvılaşma gerek faya olan mesafe bakımından tespit ediyoruz. Yıkılan alanların morfolojik, jeolojik, jeofizik mühendislerimizce, bilim insanlarımızla her türlü etüdünü yapıyor ve burada arazi kullanımı noktasında mikro bölgeleme etüt çalışmalarımızı da yapıyoruz. Bu çalışmalarla birlikte en doğru zemini bir kere tespit ediyoruz. Buradaki, Adıyaman'daki mikro bölgeleme çalışmamız. Yine Kahramanmaraş'ta, bütün deprem bölgelerinde yaptığımız etüt çalışmalarımızın örnekleri.

Tabii planlama ve tasarımı yaparken de vatandaşımızı bir an önce evlerine, sağlam, güvenli yuvalarına kavuşturma amacıyla heyecanla çalışıyoruz. Bu amaçla rezerv alandan konut yapım süreçlerini başlattık. Tabii ki rezerv alanları yaptıktan sonra da şehrin içinde şehrin dokusunu, kültürünü demografik yapısını, buradaki sosyal yapıyı ve ihtiyaçları içerecek tasarımlar yapıyoruz. Bu çerçevede çalışmalarımızı, şehrin yerleşime uygun olan alanlarında yerleşim yapmak suretiyle yürütüyoruz.

Radye temel üzerine tünel kalıp veya perdeleme sisteminin yoğun bir şekilde statik hesaplarda dikkate alındığı şekli ile çalışmalarımızı yürüteceğiz. Buradaki insanlarımızın en iyi şartlarda yaşayabilmesi amacıyla tasarım yapıyoruz, yeşil alanlarıyla, okullarıyla, parklarıyla, bahçeleriyle bu tasarımları yapıyor ve bu tasarımlar çerçevesinde de yerleşim alanlarını oluşturuyoruz.

Yine fay hatlarına uzaklığı hem yatayda hem düşeyde deformasyon haritalarını çıkardık ve bu haritalar çerçevesinde de yerleşimleri belirliyoruz. Zatıalinizin açıkladığı ve milletimize müjdelediği çerçevede 405 bin afet konutunu, Cumhuriyet tarihinin en büyük afet konut yapım seferberliği kapsamında, talimatlarınız çerçevesinde başlattık. Bu kapsamda yine 83 bin köy evi için de illerimizde tespitler

çerçevesinde çalışmalarımızı yürütüyoruz. Bu çalışmaları büyük bir hassasiyetle, sahadaki zemin etüt ekiplerimizce, hocalarımızla eş-güdüm içerisinde, onların görüşleri ile birlikte yapıyoruz. 21 Şubat'ta başladığımız sürecimize bugüne kadar 16 bin, ki bugünkü tarihle birlikte bildiğim kadarıyla 21 bine ulaştı, 21 afet konutumuza da sözleşmelerimizi yapıp ilk kazmalarımızı vurmuş oluyoruz.

Bunları yaparken de şehrin en kıymetli yerlerinde, şehrin büyüme aksı öngörüsü, 50 yılını hesaplayacak şekliyle tasarlıyoruz. Adıyaman Örenli'de çok uygun bir zeminde, yine Gaziantep Şehitkamil'de, İslâhiye'mizde, Nurdağı'mızda bu çalışmaları yürüttük. Hatay İskenderun'da da yine ovalardan dağlara olan yerleşimde sağlam zeminleri bulduğumuz alanlarda yeni yerleşim alanlarını belirliyor, buralarda kentsel tasarımlarımızı yürütüyoruz. Aynı zamanda bu rezerv alanlar dışında da şehrin merkezindeki kentsel tasarımlarımızı da başlattık ve oraya gidiyoruz. Şehrin tüm ileri gelenleri ile oradaki sanayicisi ile belediye başkanıyla milletvekili ile tüm sivil toplum örgütleri ile toplantı yapıyor, onların görüşlerini, fikirlerini, önerilerini dikkate alıyoruz. Çalışma grubumuza onları da dâhil ettik. Kim bizim çalışma grubumuza dâhil oluyorsa, bütün valilerimize talimatımız, sizin talimatınız bu yönde ve bu çerçevede çalışma grubuna katılmak isteyen kim varsa, valiliğimize bildirmesini ve bu çerçevede hep birlikte bu çalışmayı yürütmemiz gerektiğini arkadaşlara ifade ettik. Bu anlayışla çalışmalarımızı yürütüyoruz ve yeni çalışmalarımız da yapacağımız konutlarımızda da en iyisini en güzelini, en sağlamını, sosyal donatılarıyla birlikte yapma arzusu içerisindeyiz.

Yatay mimari esaslı yürüteceğiz. Mahalle kültürünü komşuluk ilişkisini yaşatacak şekilde zemin +3- 4 katı geçmeyecek anlayışla yapılacak. Bu çerçevede kat planlarını, tip dairelerimizin örneklerini de görselini paylaştığımız anlayışla yapacağız. Yine burada köylü, köyde yaşayan vatandaşlarımızı da brüt 130 metrekare, neti de 105 metrekare olan, balkonuyla, terasıyla vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını giderecek anlayışla yapıyoruz. Bu tipleri de yöresel ihtiyaçlara ve oradaki mimariye uygun şekilde kaplamalarını yapacağız. Bir yerde cumbasını yapacağız, bir yerde taşını kaplayacağız ve bu anlayışla yürütüyor olacağız.

Tip kat planlarımıza baktığımızda 3+1 daireler planlıyoruz ve 105 metrekare brüt, 85 metrekare neti olan, yine bölgenin ihtiyaçları

doğrusunda geniş balkonlu daireler planlandı ve bu çerçevede çalışmalar yürütülmektedir.

İnşaat malzeme sektörü ile bir araya geldik. Zatialinizin talimatları çerçevesinde, ilgili bakan arkadaşlarımızla Ticaret Bakanlığımızla, Sanayi Bakanlığımızla birlikte bütün malzemelere ilişkin tedarik zincirini bugünden itibaren kurduk. Bu çerçevede 13 milyon ton çimento, 4 milyon ton demirin, 28 milyon metrekare seramiğin ve yine 28 milyon metreküp betonun kullanımı amacıyla tedarik zincirini oluşturduk.

Ülkemiz bir deprem ülkesi ve bu depremlerde bugüne kadar, Kahramanmaraş depremini de içine koyduğumuzda, 120 bini aşkın canımızı yitirdik. Zatialiniz, tüm dünyaya örnek olacak bir kentsel dönüşüm seferberliği başlattınız ve 2013 yılında “Bedeli ne olursa olsun, dönüştüreceğiz!” talimatını bizlere verdiniz. Bu çerçevede bugüne kadar 3,3 milyon konutun dönüşümü yerinde yapılmıştır, gönüllü yapılmıştır, hızlı yapılmıştır ve vatandaşlarımızın rızası çerçevesinde yapılmıştır.

1994’te Belediye Başkanı olduğunuz dönemde Başakşehir’de ilk örneğini yaptığınız ve tüm Türkiye’ye yaydığınız sosyal konut anlayışı ile birlikte bugüne kadar 1 milyon 180 bin sosyal konut yapılmıştır. Bugün 81 ilimizde, 922 ilçemizde kentsel dönüşüm çalışmaları çerçevesinde sahada 250 bin konutun dönüşümü fiilen devam etmektedir. Bu yapılan çalışmalarla, etkin yapı denetim sistemi ile yapılan deprem yönetmeliğindeki değişikliklerle birlikte 6,6 milyon ev ve iş yerinin denetimi tamamlanmış ve bu çerçevede sosyal donatıları ile birlikte TOKİ’imizle yaptığımız, özel sektörümüzle yaptığımız işlerle birlikte nüfusumuzun %65’ini güvenli hâle getirdik.

Depremler oldu ve sizin talimatınızla yine biz o deprem bölgesindeydik. Depremde hasar gören şehirlerimizin inşası için, oradan elimizi hiç çekmedik, hep oradaydık, gönlümüz de kalbimiz de oradaydı. Sivrice merkezli depremde, Elâzığ ve Malatya’da bu çerçevede 33.821 konutu yerinde bitirdik ve bu depremde de etkilenen Elazığ’da olası ölümlerin de önüne geçmiş olduk.

Yine İzmir’de deprem oldu ve İzmir tarihinin en büyük dönüşümünü yerinde hem Bayraklı’da hem de rezerve alanda yaptık ve vatandaşlarımıza TOKİ’imiz eliyle inşasını gerçekleştirdiğimiz alanların teslimlerini gerçekleştirmiş olduk.

Antalya ve Muğla'da yangınlar oldu. Biz, devletimiz yine oradaydı ve 861 köy evinin inşasının, 447'sinin anahtar teslimlerini yaptık. Mayıs ayı sonuna kadar da tamamını yapacağız. Bütün köylerin yandığı Kepezbeleni köyümüz vardı. Bu görselde gördüğümüz gibi köyün tamamını yeniledik ve vatandaşlarımıza teslim ettik.

Giresun'da sel oldu, yine buradaydık ve Dereli'de, Doğankent'te, Giresun'un tüm ilçelerinde. “Yeni Giresun” dediniz, “Yeni Dereli” dediniz ve “Yeni Doğankent” dediniz, biz de bu çerçevede çalışmalarımızı başlattık ve tüm Türkiye'ye örnek olacak toplamda 368 konutu, konutlarıyla, sosyal donatılarıyla, yeşil alanlarıyla, dükkânlarıyla, taşkın riskini hesap ederek, yaptığımız çalışmalarla birlikte güvenli alanlara taşınmasını sağlamış olduk.

İşte Kastamonu-Sinop afeti ki, bu afet de Bozkurt'umuza yine büyük zararlar vermişti. Diğer ilçelerimize büyük zararlar vermişti. Abana'da da yıkımlar oldu. Burada da vatandaşlarımıza sözler verdiniz ve bu sözler çerçevesinde 1.016 yeni yuvayı, meydanlarıyla, dükkânlarıyla vatandaşlarımıza kazandırıyoruz. İnşallah 2023 yılında bu afetteki evlerimizin de teslimini yapacağız.

Bu çerçevede afet bölgelerinde 45 bin konutun yapımı tamamlandı. Kentsel dönüşüm kapsamında tarihî kent meydanlarının ihyasını gerçekleştiriyoruz ve tarihe vefa, geçmişe saygı anlayışı ile yapıyoruz. Kahramanmaraş merkezli depremde de anlayışımız bu olacak. Tarihimizi, ecdadımızın bize bıraktığı kültürü, emaneti koruyacak anlayışla yine projelerimizi gerçekleştireceğiz. Bursa'da olduğu gibi, Bitlis'te olduğu gibi, Edirne Selimiye Camii'nde olduğu gibi, Erzurum'da olduğu gibi yine aynı anlayışla Kahramanmaraş'ımızda, Hatay'ımızda da yapacağız.

Tabii bir taraftan da şehrin ekonomisini ayağa kaldırmamız gerekiyor. Şu an AFAD koordinasyonunda geçici ticari ünitelerin yapım süreçlerini başlattık. TOKİ'yle, Emlak Konut'la, yine AFAD'ımızla bunları yapacağız. Ardından da şehrin sanayii için, yine Sanayi Bakanlığıyla birlikte buradaki sanayii ayağa kaldıracak çalışmalarını da hep birlikte yapıyor olacağız.

Köylerimizde tarımköy uygulamaları ile birlikte köye, kırsala dönüşü teşvik edecek uygulamalarımıza devam edeceğiz. İskân Kanunu çerçevesinde Yusufeli'nde, yine bütün illerimizde yapılan çalışmalarımızı Tarım ve Orman Bakanlığımızla, DSİ'mizle uyum içerisinde

yürütüyoruz. Bu çerçevede devam etmekte olan kentsel dönüşüm konutlarımız 250.000, sosyal konutlarımız 250.000 ve Pazarcık merkezli deprem sonrası yapılacak konut sayısının da 500.000 olduğunu düşündüğümüzde, yaklaşık 1 milyon yeni konutun yapımını ve 1 milyon da arsa amaçlı tahsislerimizi de hesap ettiğinizde, son bir yıl içerisinde ülkemize 2 milyon yeni, sağlam, güvenli konut kazandırmış olacağız. Bu hedefimizle birlikte tüm Türkiye’de dönüşüme girmemiş alan kalmasını istiyoruz. Bu çerçevede de İstanbul’umuzda zataalinizin de detaylarını önümüzdeki günlerde paylaşacağı kentsel dönüşüm seferberliğine, yine aynı azim ve kararlılıkla devam ediyoruz. Bugüne kadar 695.000 konutun dönüşümünü sağladık ve 93.000 konutun dönüşümü fiilen sahada TOKİ’imizle, Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğümüzle, Emlak Konut Genel Müdürlüğümüzle birlikte devam ediyor.

Olası Marmara depremine karşı 39 ilçemizin hemen hemen hepsinde kentsel dönüşüm çalışmaları sürmektedir. Beykoz Tokatköy’de, Beyoğlu’nda yıllardır vatandaşlarımızın beklediği kentsel dönüşüm çalışmaları yürütülmektedir. Gaziosmanpaşa, Kâğıthane, Zeytinburnu, Bağcılar, Güngören, Kartal ve Üsküdar’da örnek olacak, şehre, ilçeye değer katacak çalışmalarımız devam ediyor. Üsküdar’da, Ataşehir’de, Sultanbeyli’deki konutlarımızı da vatandaşlarımıza teslim ettik. Esenler’de tüm dünyaya örnek olacak bir kentsel dönüşüm projesi yürütüyoruz. Akıllı şehirleriyle 60.000 konutluk ve burada yatay mimari esas konutlarıyla ilk 2.100 konutu Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleri ile teslimlerini gerçekleştirdik. Etap etap buradaki konutlarımızı da bölgedeki riskli ilçeler, konutlar neyse, o konutları taşımak üzere yürütüyoruz. Bağcılar’da, Bayrampaşa’da, Gaziosmanpaşa’da, Sultangazi’de sağlıksız yapılarda oturan vatandaşlarımızı bu alanlara taşıma gayretiyle çalışmalarımızı yürütüyoruz.

Fikirtepe Kentsel Dönüşüm Projesi’nde Sayın Cumhurbaşkanım, “Burayı tamamlayalım” dediniz, talimat verdiniz. Bu çerçevede 12.000 konutun kentsel dönüşümü başlatılmıştır. İnşallah bu yıl itibarıyla teslimlerini yapmak suretiyle, 2024 yılına kadar da evine girmeyen tek bir vatandaşımız kalmayana dek çalışıyoruz.

Üsküdar’da, Çamlıca Camii’mizin eteklerinde Ferah Mahallesi’nde, Kirazlıtepe’de, Küplüce’de, Mehmet Akif Ersoy Mahallelerinde belediyemizle birlikte, 7.084 bağımsız bölümden oluşan kentsel dönüşüm çalışmalarımızı başlattık. 521’ini tamamladık, vatandaşımıza teslim

ettik. 2.583 bağımsız bölümün yapım süreci sahada devam etmektedir.

Bugün burada, zatialinizin başkanlığında yapmış olduğumuz toplantıda da olası afet risklerine karşı, bilimin ışığında, bilim insanlarımızın görüşleri, fikirleri, önerileri doğrultusunda afete dirençli Türkiye anlayışı ile çalışmalarımızı yapacağımızı ifade ediyor, tekrar zatialinize ve tüm katılımcılara şükranlarımı arz ediyorum.

Depremde perde kolon, tünel kalıp ve radye temel hayat kurtardı

Zemin

Deprem yerleri incelendiğinde, zemin açısından iyi olan **tepelik alanlarda bina yıkılmaları bulunmuyor**

Tarım arazisi, alüvyon zemin üzerindeki binalar deprem anında yıkılabilir
Fay hatları dışında, zemini bozuk, **dere yataklarına yakın yerlere de bina yapılmamalı**

Radye temel

'Tekil temel'de her kolonun altında sadece ayağı bulunuyor. **Mütemadi temel'de** birkaç tane kolon sıradan birbirine bağlanıyor

'Radye temel'de zemine **komple demirli betonla temel** atılıyor
Radye temelli **yetersizse altına kazıklar** çakılıyor

Tünel kalıp

Perde sistemli bir binanın hızlı yapım tekniğidir
Tekrardan kalıp çakılmadan sistem komple perde betonarme olarak yapılıyor

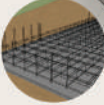
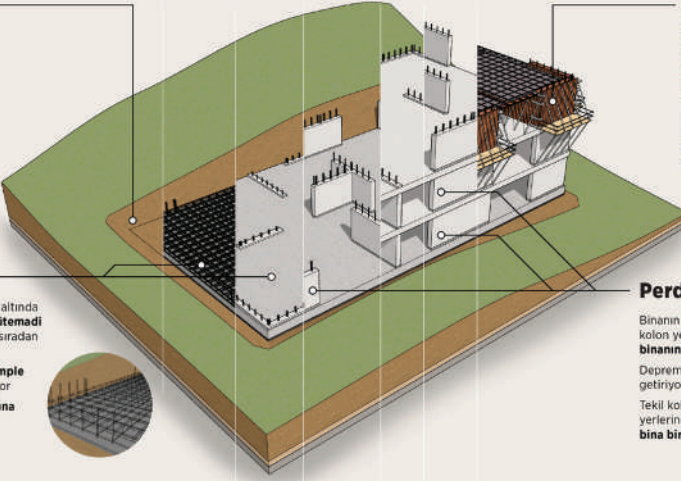
Bir kat döküldükten sonra **tünel yukarıya çıkarılıyor**, kaydırılıyor ve üst kat dökülüyor

Perde kolon

Binanın farklı yerlerine tekil olarak konulan kolon yerine, **içi demirli betonlu temelden binanın üstüne kadar yükselen** sistemdir

Deprem anında binayı **daha dayanıklı** hale getiriyor

Tekil kolonlar, dalgalanma olduğunda birleşim yerlerinden **kırılırken, perde kolon sisteminde bina bir bütün halinde** kalabiliyor

Recep Tayyip Erdoğan

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Değerli Bilim İnsanlarımız,

Kıymetli Hocalarım,

Değerli Misafirler,

Bugünkü toplantımızı teşrifleriniz, bizlerle paylaştığımız tespit ve teklifleriniz için, her birinize ayrı ayrı şahsım, milletim adına şükranlarımı ifade ediyorum.

Afetler konusundaki ülkemizin bilim potansiyelinin önemli bir bölümünü temsil eden heyetimizin pek çok konuda ortak paydalar etrafında toplandığını görmekten memnuniyet duyuyorum. Ülkesi ve milleti için dertlenen insanlar olarak tarihimizin en ağır can kayıplarından ve yıkımlarından biri olan 6 Şubat Depremlerini, inşallah afetler konusunda yeni bir miladın başlangıcı hâline getireceğiz. Sadece ortak akılla değil, onunla birlikte ortak vicdan, ortak ahlak, ortak vizyon birliği ile Türkiye'yi dünyanın afetlere karşı en hazırlıklı ve afetler sonrasında en hızlı ve etkili tepki verebilen ülkesi haline getirmekte kararlıyız.

Depreme karşı bina stokumuzu yenilemek başta olmak üzere, geçmişte mesafe kat etmekte epeyce zorlandığımız sıkıntılarımız, elbette oldu. Hatta depremden alınının aklıyla çıkan TOKİ projelerimizle alay edenler olduğunu da biliyoruz. Kahramanmaraş depremleri hayatı-

mızdaki pek çok şey gibi bu algıları da yerle bir etti. İnşallah bundan sonra hem yönetim hem toplum, hem de bilim dünyası olarak daha süratli, daha pratik daha sonuç odaklı hareket etmemiz gerektiğimiz hususunda kimsenin şüphesinin kalmadığına inanıyorum.

Türkiye, özellikle afet meselesini tek tek başlıklar yerine, bir bütün olarak görme, değerlendirme, tedbirini alma ve sonuçları ile mücadele etme seviyesine ulaşmıştır. Esasen biz aynı anda pek çok riskle birlikte mücadele etmek mecburiyetinde olan bir ülkeyiz. Depremi yangından, seli heyelandan, terörü sığınmacı krizinden ayrı göremeyiz. Hepsi ile birlikte mücadele etmemiz şarttır. Bugünkü toplantımızı afet yönetiminde yeni bir paradigma inşası yolunda bir ilk adım olarak görüyoruz. Deprem sahasındaki ve koordinasyon süreçlerindeki pratiklerimizi, bilim insanlarımızın ve her alandaki uzmanlarımızın birikimleri ile harmanlayarak, bundan sonraki adımlarımızı atacağız. Bu toplantıda gördüğümüz gibi, yaklaşık 110 kişiyle gerek siyasetçi gerek bilim adamları, bir arada olduk. Ve bütün yapılan açıklamalar hepsi kayda alındı ve bu kayıtlar üzerinde çalışmamızı yapacağız. Bu çerçevede ilk yapacağımız işlerden biri de inşallah şu olacak, Cumhurbaşkanlığı bünyesinde hâlihazırda 9 tane olan politika kurullarına Afet Yönetimi Politikaları Kurulunu eklemek olacak. Böylece farklı alanlarda ve kurumlarda yürütülen tüm çalışmaların Cumhurbaşkanlığı bünyesinde yakından takibini yapma ve gerektiğinde müdahil olma imkânı bulacağız. Keşke musibetleri yaşamadan bu çalışmaları arzu ettiğimiz etkinliğe kavuşturabilsek. Ancak tek başına kentsel dönüşüm çalışmalarında önümüze çıkartılan ve hiçbirinin akılcı dayanakları olmayan engeller bile, bu dersin öyle kolay çıkartılmadığını gösteriyor. Çok çile çektik. Maalesef zaman zaman önümüze çıkan vatandaşlarımıza, “Ne olur, bize yardımcı olun. Bakın kiranıza varıncaya kadar her şeyinizi vereceğiz. Ama bir an önce, şu sağlam olmayan, her an her türlü tehditle karşı karşıya olduğumuz şu binaları boşaltın ki, biz buralarda zemin etütlerine varıncaya kadar hepsini tek tek yapalım.” İşte az önce ekranda da gördüğümüz gibi “Bu güzel binaları inşa ederek sizleri buralara taşıyalım.” İnşallah artık yeni ve farklı bir döneme giriyoruz. İnşallah bu 11 vilayette başımıza gelen bu deprem felaketinden sonra, gerek bu 11 vilayet, gerekse ülkemizin genelinde 81 ilde inşallah atacağımız planlama ve yeni projelendirme ile birlikte şehirler ve köy evleri, hepsi ele alınmak suretiyle bir adım atalım.

Az önce tabii Bakanım zannediyorum orayı herhâlde unuttu, köylerde bize, “Bize iş” diyor vatandaş. “Peki” diyorum, “Büyükbaş, küçükbaş ne istiyorsun?” “Ben” diyor “büyükbaş besliyorum, küçükbaş besliyorum.” O zaman tabii köy evlerinde, evin brütünün içerisinde aynı zamanda ne olacak, ahır da olacak. Bu ahır onun için aynı zamanda ne oluyor, meslek, iş. Oradan ticari kaynağını da ne yapacak, şimdi benim Anadolu’daki köylüm, vatandaşım peynirini yapacak, sütünü yapacak, yağını yapacak her şeyini oradan üretecek. Yani gözü sağda solda olmayacak. Gayet güzel bu şekilde köy evleri de olacak.

Bakın biz şimdi geleceğe yönelik vadetmiyoruz. Biz bunları yaptık. İşte Manavgat yandı, Manavgat’ta yaptık. Aynı şekilde Simav’da ve diğer birçok yerde yaptık. Şimdi oralarda benim vatandaşım mutlu. Burada da yine aynı şekilde köy evlerinin, ayrı bir planlama projelendirme ile şehir merkezlerinde ise zemin +3 şeklinde yapılmasını arzu ediyorum. Bunu zaten Bakanıma ve tüm arkadaşlarımıza da söylüyorum. Bu şekilde ve hafif malzeme ile bunları yaparak, herhangi bir tehdit altında da kalmamamız gerekiyor. Bunu da tabii şu anda siz değerli hocalarımız ve yeni oluşturulan kurulla beraber geliştireceğiz.

Sizlerden ve bugün buraya gelememiş olan tüm hocalarımızdan bize destek olmanızı, birikiminizi bizimle paylaşmanızı, çalışmalarda aktif şekilde yer almanızı bekliyorum. Bakan ve bürokrat arkadaşlarımızın da sizlerle daha yakın çalışma konusunda istekli olduğunu düşünüyorum. Zaman zaman bu tür toplantıları yapmak ve bununla birlikte de geleceğe mesajımızı, halkın da güvenine mazhar olma imkânını yakalamış oluruz, diye düşünüyorum.

Ve gelin hep beraber “Türkiye için hemen şimdi!” diyerek ülkemizi afetlere hazırlıklı, afetlere dirençli, afetleri en az kayıpla atlatan, afetler sonrasında da hızla toplanan bir yer hâline getirelim.

Rabbim yar ve yardımcımız olsun.

Her birinize iştirakiniz ve katkılarınız için tekrar şükranlarımı sunuyorum, kalın sağlıklıyla.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Görüşler ve Öneriler

TÜRKİYE ULUSAL RİSK KALKANI MODELİ GÖRÜŞLER VE ÖNERİLER

Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra, olası Marmara Depremi ve iklim değişikliği kaynaklı sel ve yangın gibi Türkiye'nin karşı karşıya olduğu tüm afet riskleriyle mücadele etme daha da önemli hale gelmiştir. Asrın felaketinden sonra şehirlerin ve toplumun tüm değerleriyle birlikte afetlere karşı dirençli hale getirilmesinin ötelenmez bir zorunluluk olduğu bir kez daha teyit edilmiştir.

Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli, topraklarının büyük bir kısmı deprem riski altında olan Türkiye'nin, başta depremler olmak üzere sel, heyelan, yangın gibi iklim krizinden kaynaklanan diğer bütün afetlere karşı hazırlıklı olması ve afetlerle mücadele kapasitesinin her anlamda geliştirilmesi, afetlere dirençli şehirlerin ve toplumsal yapının oluşturulması amacıyla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bünyesinde hayata geçirilmiştir. Bu vesile ile alanında uzman kişilerin katılımıyla oluşturulan kurullar, afet yönetiminin afet öncesi, afet anı ve afet sonrası bütün aşamalarını kapsayan; sürecin tüm açılardan izlenmesini, yönetimini, ihya ve yeniden inşa politikalarını belirlemek amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu kitap, Kahramanmaraş depremlerinin ardından Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli çalışmaları kapsamında 3 Mart 2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Dolmabağçe Çalışma Ofisi'nde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında bakanların, uzmanların ve bilim insanlarının katılımıyla düzenlenen Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli Toplantısı'nda yapılan konuşmaların deşifre edilerek düzenlenmesiyle hazırlanmıştır.

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

ISBN: 978-625-7377-51-5

9 786257 377515